Št. 2948.

Poročilo deželnega odbora

o volitvah deželnih poslancev iz razreda kmetiških občin.

Slavni zbor!

C. k. deželne vlade predsedništvo je deželnemu odboru vse volilne spise, zadevajoče volitev za deželne poslance, katere so se 27. junija t. l. izvršile, v pregledovanje izročilo. O njih se podaja v smislu §. 53 dež. vol. reda sledeče poročilo:

I. Volilni okraj, okolico ljubljansko in vrhniški okraj obsegajoč.

Volilski imenik kaže, da je 92 voliteljev (volilnih mož) od kterih spada 66 pod ljubljansko okolico, 26 pa pod vrhniški okraj. Spisi o volitvi voliteljev dadó povod k sledečim opazkam.

V obče je čudno in mora se obžalovati, da se je tako malo volilcev pri volitvah voliteljev vdeležvalo. Vzrok tega pa je le zanikerno ravnanje dotičnega okrajnega poglavarstva, da je oznanilo za te volitve, katere so se 20. junija t. l. vršile, še le 15. junija izdalo. Tako se je zgodilo, da občina Medvode voliteljev ni izbrala, kér se je dotično oznanilo še le 19. junija, to je, ravno en dan pred volitvijo pri farah sv. Katarine in Preske oklicalo. Po §. 19 v drugem odstavku dež. vol. reda pa je predpisano, da se mora dan volitve tako postaviti, da se poprej lahko dodelajo vse potrebne priprave. Da pa je to storiti mogoče, je neobhodno potrebno, da se dan volitve, kolikor mogoče, hitreje oznani. Tukaj je tedaj dotično c. kr. okrajno poglavarstvo očitno proti postavi ravnalo in jako bi bilo želeti, da bi deželna vlada v prihodnjič zato skrbela, za kar ima skrbeti, namreč da bi podložni uradi vestno izpolnovali postave.

Pri spisih o volitvi voliteljev za občino v Černučah pa še oznanila nije zraven.

Potem je pa še druga, čeravno le formalna pomankljivost. Pri volitvah skoro vseh razun dveh občin je prav za prav le eden glasovnik, druzega nasprotnega glasovnika pa ni, ampak njega nadomestuje glasoštevnik, kar pa oziraje se na §. 32 in 44. dež. vol. reda ni dovolj.

Končno bi bilo tudi želeti, ako bi bilo v zapisniku o volitvi voliteljev zaznamovano, pervič število duš vsake volilne občine, drugič broj voliteljev, tretjič število vseh volilcev in četrtič število nazočih volilcev.

Volilski imeniki bi bili, gledé, poslednjega volitelja Franceta Dolinarja za popraviti, z ozirom na popravek, kterega je že volitna komisija v korist Jerneja Šusteršiča v obeh glasovnikih naredila.

K volitvi dveh deželnih poslancev v Ljubljani je, kakor to oba enako glaseča glasovnika kažeta, 82 voliteljev prišlo. Njih izkaznice priležé volitnim spisam. Od oddanih glasov je dobil **Dr. Janez Bleiweis**, c. kr. profesor vseh 82, **Dr. Jože Poklukar**, bilježniški koncipijent 80 precej pri prvem izbiranji, razen njih dveh sta še dva kandidata, vsak po jeden glas dobila.

Nadpolovična večina iznaša 42 glasov. Po tem takem sta gori navedena kot deželna poslanca v smislu §. 48 dež. vol. reda izvoljena in stavi se tedaj predlog, da se oba izvoljenca potrdita.

II. Volilni okraj kamniški in brdski okraj obsegajoč.

Od 87 voliteljev je prišlo 81 k volitvi.

Kar se pa tiče spisov o volitvi voliteljev, dajó oni sledečim opazkam povod:

prvič, nij pri nobeni volitvi zapisnika, ampak to, kar bi imelo v njem stati, je ob kratkem v glasovniku načrtano; drugič manjka pri vseh volitvah dotično oznanilo in potrditev da je bilo oznanilo v resnici razglašeno; tretjič, je namesto druzega glasovnika, kakor ga §. 32 in 44 dež. vol. reda tirjata, samo glasoštevnik.

Od oddanih glasov je dobil **Janez Toman**, dekan v Moravčah 75, razen tega so še trije kandidati po en glas, in četrti kandidat 2 glasa dobil, en volitelj se je volitve zderžal.

Ker je nadpolovična večina 41, je jasno, da je dekan Janez Toman za poslanca izbran in stavi se predlog, naj se potrdi.

III. Volilni okraj obsegajoč kranjski, trziški, loški okraj.

Od 90 voliteljev vseh treh okrajev se jih je pri volitvi 89 vdeležilo; gospod **Franc Kramar**, korar v Ljubljani je dobil 88, gospod **Dr. Radoslav Razlag**, odvêtnik v Ljubljani pa 82 glasov; potem so še dobili Anton Železnikar 5, Juri Varl, Šimen Robič in Höffern vsaki po jeden glas.

Ker nadpolovična večina 45 glasov iznaša, sta oba gori prva imenovana za poslanca izvoljena.

Dotični volitveni spisi kažejo, da se je tako pri volitvah voliteljev kakor pri volitvi obeh poslancev postavno in po določbah dež. vol. reda postopalo. Samo manjka pri spisih volitvenih za poslance drugi imenik voliteljev. Pri volitvenih spisih za volitelje pa bi bilo želeti, da bi tudi oznanilo s potrjenjem da je bila volitev za volitelje redno razglašena, pri vsih prileżalo; potem bi se moral v prihodnjič zmirom drugi glasovnik, kakor to §. 32. in §. 44. dež. vol. reda velevata, ne pa samo glasoštevnik napraviti.

Občina stara Oslica ni izbrala voliteljev ker ni nič volilcev k volitvi prišlo.

Stavi se toraj, kér se ni nič bistvenega opustilo, predlog, da se oba izbrana kot poslanca potrdita.

IV. Volilni okraj, radolški in kranjske gore okraj obsegajoč.

Od 51 voliteljev jih je prišlo 48 k volitvi.

Nadpolovična večina je tedaj 25 glasov.

Volitve voliteljev so po postavnih določbah zveršene. Samo bi moral namesto glasoštevnika v redu napravljen drugi glasovnik biti, tako pri teh kakor tudi pri volitvenih spisih za deželnega poslanca.

Gospod **Lovro Pintar**, župnik v Breznici, je od oddanih glasov 45
gospod grof Gustav Thurn 2
in Miha Razinger 1
dobil.

Po tem takem se vidi, da je gospod Lovro Pintar z nadpolovično večino za deželnega poslanca izbran.

Stavi se tedaj predlog, da se izvoljenec za deželnega poslanca prizna.

V. Volilni okraj obstoječ iz postonjskega, planinskega, senožeškega, ložkega in bistriškega okraja.

Pri volitvi voliteljev se je po postavnih določbah postopalo.

Od 102 voliteljev tega volitvenega okraja jih pripada

Postojni 24
Planini 20
Senožečam 17
Ložu 18
Bistrici 23

K volitvi deželnih poslancev je 98 voliteljev prišlo, po tem takem iznaša nadpolovična večina 50 glasov.

Volitev sama se je strogo po določbah dež. vol. reda izvršila.

Od oddanih glasov je dobil **Matija Koren**, posestnik v Planini vseh 98
Dr. E. H. Costa odvêtnik v Ljubljani pa 97
potem je še Leopold Dekleva 1
glas dobil.

Obadva prva sta tedaj z nadpolovično večino za poslanca izvoljena, in stavi se tedaj predlog, da se za taka potrdita.

VI. Volilni okraj, obstoječ iz okraja ipavskega in idrijskega.

Od 47 voliteljev jih spada 25 pod Ipavo, 22 pa pod Idrijo.

Pri volitvi deželnega poslanca se je 45 voliteljev vdeleževalo; nadpolovična večina tedaj iznaša 23 glasov.

Od oddanih glasov je dobil Jurij Grabrijan dekan v Ipavi 42
vitez Gariboldi, okrajni sodnik 2, in Henrik Zagorjan, kaplan v Žireh 1

Pri volitvenih spisih voliteljev za občine Podraga in Vrabče, okraja ipavskega, manjka druzega glasovnika, sicer se je pa čisto po postavi ravnalo.

Po tem takem je **Juri Grabrijan** z nadpolovično večino za poslanca izbran in stavi se predlog, da se za tacega potrdi.

VII. Volilni okraj, obstoječ iz novomeškega, kostanjeviškega in kerškega okraja.

Od 100 voliteljev tega volilnega okraja jih pripada novomeškemu okraju 49
kostanjeviškemu 15
kerškemu 36

K volitvi voliteljev za občino sv. Peter, okraja novomeškega, jih od 159 volilcev 150 ni prišlo; tedaj je bilo volilcev 9, in nadpolovična večina od teh 5; toliko glasov je dobil Franjo Rifl, a vendar se je v drugič volilo, in se je on in Janez Rataja, kteri je bil pri prvem glasovanji samo 4 glasove dobil, na drugo glasovanje dal. To postopanje je po smislu §. 32. oddelek III. in IV. in §. 49. dež. vol. reda nepostavno. Ako bi se tedaj ta cela volitev voliteljev zavrgla, moralo bi se število voliteljev celega volilnega okraja za štiri zmanjšati, ker ta občina 4 volitelje voli, in ravno tako potem tudi število glasov kandidatov za deželne poslance in sicer Zagorcu in Hrovatu, ki sta oba po 2 glasa od teh 4 voliteljev te občine dobila. Potem bi imel Zagorec samo 62 glasov, Hrovat Anton pa 13.

Občina Kostanjevica je trikrat volila, ker pa nobenkrat dotični kandidati za volitelje niso nadpolovično večino dobili, tedaj tudi od komisije za volitelje razglašeni t. j. Jože Podboj, Jože Pihler, Engelbert Šusteršič, Andrej Jordan ne morejo za take veljati, njih glasovi se ne morejo šteti. En glas od tih le je dobil Anton Hrovat, tedaj je ta vseh skupaj le 12 veljavnih glasov dobil. Dva glasa od istih je dobil Jombart, ako se te dva od njegovih 3 prejetih glasov odbijeta, ostane za njega samo en veljaven glas. En glas od istih je dobil Jože Zagorec; če se tedaj njemu ona dva gori navedena neveljavna glasa, in pa ta ravno omenjeni odbije, ostane mu še 61 veljavnih glasov, kar še zmirom precej več iznaša, kakor nadpolovično večino.

Pri drugih volitvah voliteljev se je strogo po določbah dež. vol. reda ravnalo.

Pri volitvi deželnega poslanca se je 83 in po odbitih 8 neveljavnih samo 75 voliteljev vdeležilo.

Od oddanih glasov je dobil Jože Zagorc, posestnik v št. Jerneju 64
po odbitku 3 neveljavnih 61
Anton Horvat, župan v sv. Jerneji 15
po odbitih 3 neveljavnih 12
Julij Jombart, grajščinski posestnik 3
po odbitku 2 neveljavnih 1
Viljem Pfeifer 1

Nadpolovična večina je 42, oziroma 38 glasov; tedaj je **Jože Zagorec**, posestnik v sv. Jerneji z nadpolovično večino za deželnega poslanca izbran in stavi se predlog, da se za tacega potrdi.

VIII. Volilni okraj, obstoječ iz okrajev trebenskega, zatičinskega, žužemberkskega, mokronoškega, litijskega in rateškega.

Od 157 voliteljev jih spada pod Trebno 20
Žužemberk 21
Mokronogo 28
Rateče 18
Litijo in Zatičino 70

O volitvi voliteljev se ne more nič posebnega protipostavnega navesti. Samo pri volitvenih spisih litijskega in zatiškega okraja se le malo kje zapisnik o dotični volitvi nahaja.

K volitvi deželnih poslancev v Trebnem je 136 voliteljev prišlo.

Od oddanih glasov je dobil gosp. Dr. **Valentin Zarnik** odvétniški koncipijent v Mariboru . 119
gosp. **grof Barbo**, grajščak 103
in gosp. **Miha Tavčar**, župnik na Vačem 101
potem so še Anton Böhm 20
Nace Klemenčič 13
Janez Vrhovec 10
Emanuel Tomšič 9
Alojzi Koblar 6
Janez Rozman 2
Jože Rozman 2

Friderik Langer, Dr. Janez Skedl in Juri Kolbe vsaki po 1 glas dobili.

Ker nadpolovična večina 69 glasov iznaša, so prvi trije za deželne poslance izvoljeni in stavi se predlog, da se za take potrdijo.

IX. Volilni okraj obstoječ iz okrajev kočevskega, ribniškega in velikolaškega.

Od 91 voliteljev tega volilnega okraja jih spada pod Kočevje 48
pod Ribnico 25
pod velike Lašče 18

Pri volitvenih spisih voliteljev se mora pokarati zanikernost, s ktero so oni delani. Pri nobenem volitvenem spisu se ne nahaja zapisnik, iz kterega bi bilo mogoče razvideti, koliko je duš volitvene občine, koliko voliteljev spada na vsako volitveno občino, potem koliko je volilcev in koliko jih je volit prišlo, poslednjič s kolikimi glasovi so bili volitelji izbrani. Tudi se ne najde pri nobenem volitvenem spisu dotično naznanilo.

Pri volitvi deželnih poslancev se je 90 voliteljev vdeleževalo; nadpolovična večina iznaša tedaj 46 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gosp. **Peter Kozler**, posestnik v Ljubljani 51
in gosp. **Luka Svetec** 51
Jože Braune, lekar 39
Franjo Bartelmä 39

Po tem takem sta prva dva, ker imata nadpolovično večino glasov, za deželna poslanca izbrana in stavi se predlog, naj se za taka potrdita.

X. Volilni okraj obstoječ iz okraja črnomeljskega in metliškega.

O volitvenih spisih voliteljev je le omeniti, da pri sledečih občinah: „Radovica, Drašice, Češnovič, dolenji Suhor, Vinji vrh, in Kot“ druzega glasovnika manjka.

Potem so pri volitvi voliteljev občine Vinice, k kterej je 26 volilcev prišlo in je tedaj nadpolovična večina 14 glasov, trije za volitelje razglašeni bili, ki so le po dvanajst in po enajst glasov pri glasovanji dobili. Po postavi bi bilo, da bi se bilo drugo glasovanje napravilo, kakor to §§. 49. in 50. dež. vol. reda velévata.

Od 55 voliteljev tega volilnega okraja jih je k volitvi deželnega poslanca 51 prišlo.

Od oddanih glasov je dobil gosp. **Martin Kramarič**, posestnik v Radovicah 48
gosp. Janez Logar, c. kr. sodnijski svetovalec pa 3

Ker nadpolovična večina 26 glasov iznaša, je gospod Martin Kramarič iz Radovice za dež. poslanca izbran, in stavi se predlog, da se za tacega potrdi.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 1. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

St. 2888.

Poročilo deželnega odbora

o volitvi deželnih poslancev iz razreda velicega posestva.

Slavni deželni zbor!

Volitev deželnih poslancev iz razreda velicega posestva je bila od slavnega c. kr. deželnega predsedništva na 1. julija 1870. razpisana, in poprej imenik volilcev za ta volitveni razred v ljubljanskem časopisu redovito razglašen.

Od 115 volilcev se jih je 33 osebno, ravno toliko po pooblaščencih, tedaj vseh vkupaj 66 volilcev volitve udeležilo. Pooblastila dotična in pa izkaznice vseh volilcev so pri volitvenih spisih. Sploh se je pri volitvi strogo po določbah dež. volilnega reda ravnalo.

Oddanih glasov je dobil:

gosp.	pl. Karol Wurzbach	65
„	grof Margheri Albin	64
„	pl. Franjo Langer	54
„	grof Thurn Hiacint	50
„	Karol Dežman	49
„	baron Apfaltern Otto	48
„	grof Auersperg Aleksander . .	48
„	dr. Cene Klun	46
„	Rudež Franjo	46
„	baron Rastern	45

drugi glasovi so se razcepili med 30 in 1 glasom.

Ker nadpolovična večina 34 glasov iznaša, tedaj so ravno navedeni gospodje za deželne poslance v smislu §. 48 deželnega volilnega reda izbrani, in stavi se predlog, naj se potrdijo.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 1. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Št. 2889.

Poročilo deželnega odbora

o volitvi deželnih poslancev iz kupčijske in obrtnijske zbornice.

Slavni deželni zbor!

Po §. 6. dežel. vol. reda ima kupčijska zbornica v Ljubljani dva deželna poslanca voliti. Pri volitvi sostavljajo člani in namestniki zbornice volitveni razred. K volitvi ktera je bila na 30. junija t. l. odločena, je 19 članov oziroma namestnikov prišlo, in cela zbornica se je za volitveno komisijo konstituirala.

Od oddanih glasov je dobil:

gospod	Janez Horak, hišni posestnik v Ljubljani . .	16
„	V. C. Supan, trgovec v Ljubljani	15
„	Jože Blaznik, tiskar in hišni posestnik . . .	2
„	Jože Debevec, hišni posestnik	1

Ker nadpolovična večina 10 glasov iznaša, sta prva dva za deželna poslanca izbrana in ker se je volitev strogo po določbah dež. vol. reda vršila, stavi se predlog, naj se oba potrdita.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 1. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

St. 2947.

Sporočilo deželnega odbora

o volitvah deželnih poslancev iz mest in trgov, in sicer:

1. dveh poslancev za glavno mesto Ljubljano;
2. enega poslanca za mesto Kranj in Loko;
3. enega poslanca za Lož, Vrhniko in Postojno.
4. enega poslanca za Novomesto, Kostanjevico, Kerško, Cernomelj, Metliko in Višnjo goro;
5. enega poslanca za Kočevsko mesto in za trg Ribnico.

Slavni deželni zbor!

I.

Pri volitvi dveh deželnih poslancev za glavno mesto ljubljansko se je od 1121 volilcev 707 vdeleževalo. Nadpolovična večina iznaša tedaj 354 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gosp. dr. **Jože Zuppan**, ljubljanski župan 427
gosp. dr. **Friderik pl. Kaltenegger**, c. kr. finančni prokurator 407
gosp. Janez Horak, podpredsednik kupčijske zbornice 298
gosp. Jože Debevec, trgovec 277
gosp. Ivan Vilhar, trgovec 2
gosp. J. A. Hartman, opravnik 1

Zastran volitvenih spisov se morajo omeniti sledeče nepostavnosti, pervič: manjkajo volilski imeniki, kakor je po §§. 22. in 27. dež. vol. reda treba;

drugič: glasovniki, ki predstavljajo volilske imenike in glasovnike ob enem, niso od načelništva dotične politične gosposke, to je deželne vlade potrjeni, da so prav narejeni, in tudi ne od njega podpisani kakor § 26. dež. vol. reda veléva, ampak samo od načelništva ljubljanskega mesta, ki jih je samo sestavilo;

tretjič: volilski imeniki ali prav za prav glasovniki niso s posebno marljivostjo in vestno natančnostjo sestavljeni, kar dokazuje veliko število reklamacij in sicer 27; potem so oni tudi napačni v tem obziru, da se v njih nahajajo imena 48 častnikov v pokoju, od katerih je občno znano, da ima le malokteri tukaj domovinsko pravo in tedaj vsi drugi nimajo pravo tukaj voliti; potem je tudi še jako dvomljivo, ako ima vsih v glasovnikih navedenih 61 uradnikov v pokoju tukaj domovinsko ter volilno pravo;

nazadnje bi bilo še vprašanje omeniti, ali imajo zemljomerci volilno pravo ali ne, kateri nimajo stalne službe in tudi ne prebivajo stalno tukaj v Ljubljani, ampak se le prehodno bavijo tú in večji del svoje službe le po deželi okoli po svojih opravilih popotvaje izpolnujejo.

Ker se pa gledé tudi na te nepravilnosti pri razpisavanji in pripravljanji volitve, vendar ne bi morebiti število glasov prvih dveh izvoljencev po odbitku neveljavnih glasov na toliko zmanjšalo, da ne bi nadpolovične večine doseglo, stavi se predlog, da se perva dva navedena za poslanca potrdita, ker oba nadpolovično večino glasov saj po videzu imata.

II.

K volitvi deželnega poslanca za mesta Kranj in Loko je prišlo od 253 volilcev 189. Nadpolovična večina iznaša tedaj 95 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gospod **Leopold Jugovic** posestnik in trgovec v Kranji . . 104
gosp. pl. Leopold Höfern, c. kr. vladni svetovalec v Ljubljani pa samo 85

O zverševanji volitve se mora le to omeniti, da ni volilna komisija po zakonu ravnala, ko je v redu pooblaščenega zastopnika slav. nunskega samostana v Loki od volitve izključila. V vsem drugem se je strogo po določbah dež. vol. reda ravnalo.

Stavi se tedaj predlog, da se gosp. **Leopold Jugovic**, ki nadpolovično večino glasov imá, za poslanca potrdi.

III.

Volilski imenik mestnega volilskega okraja postojnskega, kateri obsega trge Postojno in Vrhniko in pa mesto Lož, kaže, da je vsih vkup 310 volilcev, od katerih jih spada pod

Postojno 101
Vrhniko 144
Lož 65

Od teh 310 volilcev jih je k volitvi deželnega poslanca 139 prišlo. Nadpolovična večina tedaj iznaša 70 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gosp. **Franjo Kotnik**, posestnik na Vrhniki 135
gosp. Alojzi Mulej, c. kr. okrajni sodnik pa samo 4

Pri volitvi se je popolnoma po določbah dež. vol. reda postopalo.

Omeniti se mora tukaj le še to, da je županstvo občine vrhniške z ozirom na volitev deželnega poslanca deklaracijo dotični volilni komisiji poslalo, v kateri 45 od 144 volilcev te občine naznanja, da se zavoljo tega, ker je dež. zbor s svojimi sklepi neki njih volilne pravice kratil, hočejo se za sedaj volitve zderžati, ter da protestujejo proti veljavnosti dotične volitve; potem tudi tirjajo, da bi se volilni kraj iz Postojne v Planino premaknil, in poslednjič, da bi se kraj Hrib zopet z Vrhniko zjedinil, ter da bi prebivalci kraja „Hrib“ z Vrhniko vred volili. Kakor je iz volilnega zapisnika razvidno, je volilna komisija to deklaracijo nazočim vrhniškim volilcem prečitala. Po prečitanji so vsi nazoči volilci vrhniški očitno izrekli, da ta deklaracija ni izraz občnega mnenja, da ona tudi ni po pravem potu ampak samo po zvijači teh 45 podpisov dobila, ker so nabiralci podpisov dotičnim podpisovalcem trdili, da gre samo za prošnjo zaradi premeščenja volilnega kraja v Planino in pa zaradi vtelovljenja kraja „Hrib“. —

Tudi sta dva odbornika občine vrhniške gosp. Franjo Kotnik in gosp. Karol Šimon povedala, da ona dva nista bila k seji povabljena, v kateri se je ta deklaracija sprejela, ter da jo tudi ona dva za veljavno ne priznavata.

Potem je tudi to važno, da so štirje, ki so deklaracijo podpisali, vendar volili, in sicer, kakor to oba enakoglaseča glasovnika pričata: Tone Šušteršič, Blaž Canker, Tomaž Podlipec in pa Jaka Canker, kar pa zopet jasno kaže, da so drugi razlogi sestavljalce te deklaracije vodili, kakor podpisovalce.

Pa tudi v bistvenem obziru je ta deklaracija brez vsake pravne podlage, ker občina vrhniška ali prav za prav samo 45 volilcev od 144 te občine protestuje proti volitvi, pri kateri je občina vrhniška prej in tudi sedaj v prednosti pred Postojno in Ložem bila, kajti od Postojne in Loža volita, ker imate obe te občini po tri volilne razrede, samo prva dva razreda in iz tretjega samo tisti, ki plačujejo najmanje po 10 gold. davka, pri občini vrhniški pa volite, ker ima ta občina samo dva volilna razreda prve dve tretjini vseh volilcev. Iz tega vzroka so volilci iz trga Postojne in iz mesta Loža zmiraj pri poprejšnih volitvah proti tej nepravičnosti in tudi proti volitvi protestirali, in poprejšni deželni zbori so, oziraje se na opravičenost teh protestov, čisto dosledno in po pravu postopali, da so dotične volitve ovrgli.

Pri sedanji volitvi deželnega poslanca so se pa volilci Postojinčani in Ložani, akoravno še zmirom tisto krivično stanje obstoji, protesta zdržali in se s nazočnimi volilci vrhniškimi popolnoma zjedinili, ter deželnega poslanca v redu volili, tedaj tudi deželni odbor sedaj nobenega vzroka nima braniti kračene pravice volilcev Postonjskega trga in Ložkega mesta, ker so se je oni sami za ta slučaj odpovedali.

Iz tega vsega je pa razvidno, da je dotična deklaracija tudi brez vsega smisla, kajti tu imamo redki slučaj, da tisti, ki ima nepristojno prednost in predpravico pred drugimi, protestuje proti onemu, za kterega je reč za res krivično osnovana in ki je vsled tega vedno v nevarnosti, da bi se mu v resnici krivica ne zgodila.

Po tem takem se vidi, da je deklaracija, katere bistvena stvar se okoli tega suče, da podpisovalci menijo, da bi se morebiti volitev vsled podanega protesta zavoljo nejednacega postopanja pri volitvi zopet ovrgla, gledé na okolnost, da so se tisti, ki imajo pravo, protestirati, tega prava odpovedali, čisto brez vsake podlage, in tedaj se tudi ne more nanjo ozir jemati. Kar se tiče druge točke dotične deklaracije, da bi se naj volilni kraj iz Postojne v Planino prestavil, to se tudi na-njo zavolj obstoječega dež. vol. reda ne more gledati.

Kar se tiče tretje in zadnje točke, da naj bi se zopet kraj „Hrib“ vtelovil, ter z Verhniko zjedinil, sta že c. k. dež. vlada in deželni zbor odločila, da ne.

Nazadnje se pa tudi to ne sme prezirati, da vkljub deklaracii je vendar 61 volilcev vrhniške občine, med kterimi so tudi 4 deklaranti, volilo. Tem nasproti stoji 41 deklarantov, ki niso volili in pa 42 volilcev, ki niso deklaracije podpisali in tudi ne volili. Iz tega se vidi, da mej tremi strankami ima tista, ki je volila, relativno večino, in če se zadnja stranka, ki šteje 42 glasov, kot nenazočna odbije in se v ozir vzamete samo prve dve stranki, ki ste se deloma dejansko (aktivno) deloma nedejansko (passivno) pri volitvi vdeleževale, vidi se, da ima voleča stranka več ko nadpolovično večino.

Po vsem tem tedaj stavi se predlog, da naj deželni zbor ne oziraje se na čisto neopravičeno deklaracijo občine vrhniške izvoljenega gosp. Franca Kotnika za deželnega poslanca potrdi.

IV.

Volilski imeniki mestnega volilnega okraja Novomeškega, kateri obseza mesta Novomesto, Kostanjevico, Kerško, Črnomelj, Metliko in Višnjo goro, kažejo 415 volilcev. Od teh spada pod

Novomesto 151
Černomelj 70
Metliko 80
Kerško 50
Kostanjevico 49
Višnjo goro 15

K volitvi deželnega poslanca je 256 volilcev prišlo, nadpolovična večina tedaj iznaša 119 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gosp. **Karol Rudež**, grajščak v Tolstem verhu 150
gosp. dr. Vincenc Klun ministerijalni svetovalec v Beču 85
in gosp. Vojteh Lehman, župan novomeški 1

Ker je gospod Karol Rudež več kakor nadpolovično večino glasov dobil, je on za poslanca v smislu § 48. dež. voliln. reda izvoljen in stavi se tedaj predlog, da se tudi potrdí.

O volitvi, ktera se je sicer strogo po določbah dež. vol. reda zvrševala, mora se le to omeniti, da dotična volilna komisija ni pravno postopala, da je od volitve izključila komendo nemškega vitežkega reda, ki je svojega oskrbnika za to pooblastila (glej štev. 174. glasovnika) potem da je glas, ki ga je župnik Franjo Dougan na mesto župnije črnomeljske v prid Karola Rudeža oddal, za neveljavnega spoznala, kajti župnija (farovž,) ako se jej že pravo volitve daje, mora vendar zastopnika za to imeti, in to ni nobeden drugi, kakor župnik sam (glej štev. 207. glasovnika); ravno tako se je protipravno zavrgel glas, ki ga je Janez Kolbesen v imenu črnomeljske mestne hiše na podlagi v redu sestavljenega pooblastila oddal, (glej štev. 217. glasovnika); ravno tako se je krivično ravnalo gledé narodne čitalnice črnomeljske (pod štev. 220. glasovnika) in po krivici se je tudi zavrgel glas, ki ga je v redu pooblaščeni Tone Navratil v imenu svoje matere Ane Navratil oddal (glej štev. 276. glasovnika).

Tukaj se mora le ta zanimiva okolščina omeniti, da v tem volilnem okraju se je glas ženske zavrgel, ki ga je hotla po pooblaščencu oddati, in sicer s tem pristavkom in iz tega vzroka, ker ni sama osebno prišla volit, v idrijskem volilnem okraju so pa hotle ženske same osebno voliti, pa se jim to ni pustilo, rekši, da morejo samo po pooblaščencih svoje volilno pravo izvrševati.

V.

Volilski imenik mestnega volilnega okraja kočevskega, kateri obsega mesto Kočevje in trg Ribnico, kaže 120 volilcev. Od tih spada pod Kočevje 74
Ribnico 46

K volitvi deželnega poslanca je prišlo 94 volilcev; nadpolovična večina iznaša tedaj 48 glasov.

Od oddanih glasov je dobil gosp. **Franc Kromar**, c. kr. nadsodniški svetovalec v Gradcu 64
gosp. Janez Košir, c. kr. okrajni sodnik v Kočevji pa 30

Ker tedaj gosp. Franc Kromar nadpolovično večino ima, stavi se predlog, da se za poslanca potrdi.

O postopanji pri volitvi se mora sledeče omeniti:

1. Proti izrečni določbi § 44 dež. vol. reda, po kateri se ima vsako glasovanje v dva glasovnika vpisovati, se je to le v jeden glasovnik storilo; druzega glasovnika manjka in njega nadomestuje glasoštevnik, kar po postavi ne zadostuje.

2. V volilskem imeniku za mesto Kočevje je tudi gospod Luka Svetec, kot častni ud, zaznamovan. Dotična volilna komisija ga je s pretvezo, da on v Ljubljani volilno pravo ima, vkljub protestu, ki ga je gospod Svetec izrekel, in vkljub njegovi trditvi, da v Ljubljani volilnega prava nima, vendar od volitve izključila, in to zares popolnoma po krivici, ker se on v volilskem imeniku za mesto Ljubljansko ne nahaja.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 6. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Št. 1513.

Poročilo deželnega odbora

da se prostori nekdanje vojaške stražnice tikoma šol in malo dvorišče v deželnem šolskem poslopji začasno prepustijo za gimnastične vaje učencem ljubljanske c. k. učiteljske pripravnice in ž njo združene ljudske šole.

Slavni deželni zbor!

Po dopisu c. k. deželne vlade od 27. marca 1870. štev. 2227 je na gori omenjenih šolah nauk telovadstva (turnen) obligaten nauk.

Telovadstvo pa potrebuje prostorov za gimnastične vaje pozimi in poleti.

Deželna vlada misli, da ni pripravniših prostorov v ta namen, kakor je nekdanja vojaška stražnica tikama šol, ktera je zdaj za 100 gold. na leto nekemu cukrarju v najem dana, in pa ono malo dvorišče, ki je zadej v šolskem poslopji in je že zdavno gimnaziji bilo za telovadišče brezplačno prepuščeno. Zato se je obrnila do deželnega odbora z gori omenjenim dopisom in prosila, naj bi se stražnica in dvorišče od zadej za telovadnico šolski prepustila brezplačno.

Ker je nauk telovadstva za mladino jako važen in ker se omenjeni prostori res zeló pripravni za telovadbo poleti in pozimi, — in ker dalje malo dvorišče se že zdavnej rabi v ta namen, brezplačni prepust nekdanje stražnice pa od dežele zahteva le malo žrtvo od 100 gold. na občno korist šolske mladine naše, tedaj nasvetuje deželni odbor:

Slavni zbor naj sklene:

Prostori tikama šolskega poslopja, kjer je prejšnji čas vojaška stražnica bila, in malo dvorišče odzad za stražnico, se brezplačno prepuščajo za telovadnico šolsko s sledečima pogojema: prvič, da vsakoršne naredbe ali prenaredbe se naredé na državne stroške, in drugič, da se telovadnica brž umakne in vse povrne status quo, ako bi deželni zástop te prostore potreboval za druge namene.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

St. 4705.

Poročilo deželnega odbora

zarad

prihodnje uredbe muzeja.

Slavni deželni zbor!

Predloga zastran prihodnje prenaredbe muzeja s poročilom finančnega odseka od 20. oktobra 1869 priloga 114 ni prišla v obravnavo zavoljo nepričakovanega končanja poprejšnjega deželnega zbora. Deželni odbor torej nanašaje se na razloge gorej povedanega finančnega odkseka nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Priloženi pod ./· muzejalni štatut z navodom za muzejalnega varha pod ./· se potrjujeta.
2. Muzejalni zaklad prehaja pridržaje njegovo dosedanjo namembo od leta 1871 v samostojno upravo dežele, ter se ima njegov vsakoletni proračun in računski sklep poprejšnjega leta deželnemu zboru v sklepanje predlagati.
3. Dosedanjemu muzejalnemu oskrbniku gosp. Antonu baronu Codelliu se izrekuje za njegovo velikoletno previdno in nevtrudeno vodstvo muzejalnih zadev zahvala deželnega zbora.
4. Deželni odbor ima prašanje zastran primerne posprave muzeja ali v licealnem poslopji ali v pristavbi, kjer je bila velika vojaška straža, ali po okoljščinah v novem realkinem poslopji, ktero bode kranjska hranilnica postavila, v natanki pretres vzeti. Zadevne opravke obravnovanj, nasvete, načrte in stroškovnike ima deželni odbor za sklepanje predložiti v prihodnjem zasedanji deželnemu zboru.
5. Plača muzejalnega varha se povikša med tem na 600 gl., on ima po predpisu muzejalnega štatuta in novega službenega navoda svojo službo opravljati, tudi ima dolžnost do imenovanja pristavnika vse muzejalne zbirke hraniti in oskrbovati.
6. Deželni odbor dobiva pravico mesto pristavnika z letnim plačilom 600 gold. in strežaja s 300 gold. o priličnem času po natečaji oddati.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 13. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

St. 4706.

Sporočilo deželnega odbora
o porodnišnici in najdenišnici ljubljanski.

Slavni deželni zbor!

Ker je bil lanski deželni zbor nenadoma zaključen, zato predlogi, ki sta jih zarad porodnišnice in najdenišnice sklenila odsek finančni in ustavni 19. okt. 1869 (priloga 115.) niso mogli več priti v obravnavo sl. deželnemu zboru.

Ker je stvar zarad strašanskih stroškov, kterih najdenci deželi naši posebno zavoljo bližine pomorskega mesta Trsta nakladajo toliko, kolikor morebiti v nobeni drugi deželi, sila važna, tedaj deželni odbor, ki se popolnoma vjema z razlogi omenjenega sporočila od 19. oktobra 1869, stavi soglasno z onimi predlogi sledeče nasvete:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Najdenišnica v Ljubljani prestane 1. julija leta 1871, to je, s 1. julijem 1871. leta se noben otrok ne vzame več v najdenišnico ljubljansko.

2. Najdenci, ki so zdaj v deželni oskrbi in kteri pridejo do konca junija 1871. leta v ljubljansko najdenišnico, ostanejo v deželni oskrbi po pravilih zdaj še veljavnih.

3. Zarad tega, da ostane porodnišnica in učilnica za babice, stopijo 1. julija 1871. leta sledeče določbe v veljavo:

a) noseče ženske se v ljubljansko porodnišnico jemljejo po preteku 8. meseca nosečosti, in smejo, da-si tudi niso bolne, ostati v njej še 4 tedne po porodu, ako za to prosijo; potem pa morajo z otrokom vred zapustiti porodnišnico;

b) v porodnišnico se jemljejo neomožene noseče ženske, pa tudi omožene, ako za to prosijo in jim vodstvo deželne dobrotne naprave vstop dovoli;

c) vsaka ženska, ktera želí v porodnišnico brezplačno na stroške deželne vzeta biti, mora z veljavnim ubožnim listom izkazati ubožtvo svojo in zavezati se, da služi za poduk šolski, in ako bi treba bilo, za dojenico (amo);

d) odločbe zarad tega, koliko na dan plača ženska, ktera proti plačilu išče sprejema v porodnišnico, ostanejo take, kakor so bile dozdaj, in tako tudi ostanejo vprihodnje predpisi o tem, kar se tiče varstva skrivnosti njihove nosečosti in njihovega poroda.

4. C. k. ministerstvo notranjih oprav se naprosi, da prihodnjemu državnemu zboru predlaga premembo državne postave od 29. februarja leta 1868 o tem, da deželni zakladi tacih dežel, v kterih ni najdenišnic, niso dolžni plačila za najdence (Findelgebühren) odrajtovati vnanjim najdenišnicam, temuč da plačajo le stroške za ženske svoje dežele, ako so revne, dokler so v porodnišnici bile.

5. Ti sklepi se naznanijo c. k. deželni vladi.

6. Deželnemu odboru se daje nalog:

a) da z deželnim odborom tržaškim dožene kar je treba, da se sprejemanje kranjskih otrók v najdenišnico tržaško kar največ more omejí.

b) da do županov kranjskih pismo pošlje, v kterem se podučijo kako važni o denarnih zadevah so sklepi pod štev. 1. in 2. in v kterem se jim dalje na srce položí skrb za plačevalce davkov pa tudi skrb za nezakonske otroke, kteri imajo po družbinskem in naravnem pravu pravico do tega, da njihovo izrejo pred vsem prevzame žlahta in da prvo dolžnost med vsemi imata oče in mat otroka.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 11. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

St. 3222.

Sporočilo deželnega odbora

zastran

izvolitve novega oskrbnika za deželno posilno delalnico.

Slavni deželni zbor!

Z dopisom dné 27. februarja t. l. je slavni deželni odbor štajerski deželnemu odboru kranjskemu naznanil, da je za ravnatelja pri novovstanovljenej posilni delalnici v Mesendorfu gosp. Vincenca Skodlarja, upravitelja tukajšne posilne delalnice imenoval, ter ob enem dovoljenje izrazil, da gori omenjeni gosp. Vincenc Skodlar do jeseni l. l. lehko v svoji sedanji službi ostane, ako je potrebno.

Deželni odbor je to naznanilo na znanje vzel ter izpraznjeno službo v redu po vradnem ljubljanskem časopisu razpisal, ter rok za oglašenje do 9. junija t. l. določil.

Oglasilo se je za to službo 9 kompetentov, katerih imena, stan, starost in druge sposobnosti se z priloge razvidijo.

Po tretjem §. zapisnika dné 30. junija 1866 Exh. štev. 2193 kateri je bil pri prepodaji posilne delavnišnice v vodstvo in upravo deželnega odbora sestavljen, si je c. kr. vlada pravo imenovanja upravitelja pridržala, katero pravo pa ima na ta način izvrševati, da enega izmej treh imenuje, ki jih deželni odbor oziroma posebna komisija, vladi v ta namen predloži.

V sejah dné 13. in 14. februarja 1864. leta je deželni zbor sklenil, da naj se §§. 5, 20 in 32 službene pragmatike tako prenaredé, da se oddajanje vsih deželnih uradniških služeb potem degradacija, neprostovoljno v pokoj devanja ali odstranjenja od službe s štirimi, iz deželnega zbora izvoljenimi členi pomnoženemu odboru izroči.

Vsled tega sklepa je c. kr. vlade predsedništvo z dopisom dné 3. aprila 1867 štev. 1113 deželnemu odboru naznanilo, da je ministerstvo notrajnih zadev volitev pomnoženega odbora, ki se je na podlagi spremenjenih §. §. 5 in 20 službene pragmatike storila, sklicevaje se na najvišji sklep dné 29. marca 1867 štev. 2107 za neveljavno spoznalo, ter izreklo, da ima voljeni pomnoženi odbor svoje delovanje ustaviti, ker je vstanovljenje pomnoženega odbora sprememba deželnega reda in ta se dosedaj še ni na ustavnem potu zgodila.

Vsled tega dopisa je deželni odbor v deveti seji dné 9. septembra 1868. leta dotični §. in in posebno §. 5 takole prenaredil:

„Pravo, oddajati službe vradniške kakor služabniške se deželnemu odboru prepušča, definitivno imenovati predstojnike vsih deželnih vradov in naprav pa se deželnemu zboru pridržuje.“

Zastran oskrbniške službe posilne delavnišnice si je pa c. kr. vlada pravo, imenovati dotičnega oskrbnika, pridržala, s tem omenjenjem, da ona mora enega izmej treh predloženih potrditi.

Ker tedaj v tem primerljeju deželni zbor svojega prava definitivnega imenovanja ne more izvrševati, vendar ne bode nikdo dvomil, da deželni zbor ima to pravo pogojnega imenovanja, to je, da je deželni zbor čisto upravičen, da on stori predlog gledé treh izmej vsih kompetentov.

Deželni odbor stavi tedaj predlog, da naj deželni zbor po tajnej volitvi tiste tri izmej kompetentov izvoli, kateri bi se c. kr. deželni vladi predložili, da bi ona potem enega izmej tih treh za oskrbnika imenovala in potrdila.

Končno se še omeni, da so prošnje vsih kompetentov z vsemi prilogami na mizi slavnega deželnega zbora, iz katerih se vsaki izmej gospodov poslancev sam lehko o lastnostih in sposobnostih vsacega kompetenta prepriča, ker v prilogi dotične kvalifikacije niso navedene.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 12. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Sposobnik

kompetentov za oskrbniško službo

I m é	starost	stan	dosedanje službe
1. **Drenik Kunibert**	rojen 12. novembra 1834. l. tedaj 35 let star	sodnijski kancelist na Kršk em	pri konsulatu severo-amerikanskih držav v Trstu 6½ leta; pri c. k. namestništvu v Ljubljani za naddnevnika 5 let, a za akcesista eno leto; od leta 1859 do 1865 za častnika pri domačem polku; od leta 1865 dosihdob za sodnijskega kancelista pri raznih c. k. okrajnih uradnijah na Kranjskem.
2. **Kastelic Franjo**	rojen 25. oktobra 1824. leta tedaj 45 let star	nadčastnik začasno v pokoju	vojak v avstrijskej in meksikanskej vojni
3. **Mihalić Jurij**	rojen 4. maja 1841. leta tedaj 29 let star	pripomočni vradnik pri deželnem odboru kranjskem	pri c. k. mornarstvu za častnika 5 let in 1 mesec, v raznih zasebnih obrtnijskih zavodih v Trstu za opravnika 3 leta in 1 mesec; pri c. k. finančni okrajni direkciji v Trstu 3 in pol mescev; od 12. decembra 1867. l. do današnjega dneva pri deželnem odboru za pripomočnega vradnika
4. **Podkrajšek Franjo**	rojen 25. novembra 1831. l. tedaj 38 let star	žandarmerijski častnik v pokoju	pri vojakih od leta 1848 do 28. aprila 1862 in sicer od 10. oktobra 1853 leta do 1. aprila 1855 za častnika pri pešcih, a dosihdob do vpokojdjanja v enaci časti pri žandarmeriji
5. **Prešern Valentin**	rojen 11. febr. 1832. leta, tedaj 38 let star	kancelist pri c. k. okrajnej sodniji v Tržiču	pri različnih okrajnih oblasteh na Kranjskem za kancelista od 22. aprila 1857 l. naprej
6. **Schaffenrath Alojzi**	rojen 1828. leta tedaj 42 let star	kancelist pri c. k. gornjem rudarskem poglavarstvu v Ljubljani	od 16. maja 1847. leta do 7. julija 1848 pri finančnej straži za stražnika, od dosihdob za naddesetnika (felbveblja) pri domačem polku do konca mesca marca 1854. l.; odslej v ravno tej časti pri policijskej straži do 15. septembra 1859. leta; odsihmal do današnjega dneva za kancelista pri rudarskem poglavarstvu v Budi in v Ljubljani

(kvalifikacija)

v posilnej delavnišnici ljubljanskej.

koliko časa služi	(izučba) znanstveno izobraženje	znanje jezikov	opomba
prisegel kot akcesist 10. novembra 1858. leta; tedaj 3 mesce menj kakor 12 let službe, ki se v penzijo vračuni	je dovršil spodnjo gimnazijo v Ljubljani	govori in piše slovensko, nemško in italijansko	zavoljo pogumnega otetja otroka, ki je v vodo padel, iz smrtne nevarnosti od Njih Veličanstva pohvaljen
od 4. avgusta 1848. leta do konca meseca decembra 1868. leta, po odbitku časa služenja v meksikanskej vojni ostane čas služenja, ki se mora v penzijo všteti 16 let 8 mescev in 16 dni	je dovršil gimnazijo	govori in piše slovensko, italijansko in nemško, a srbsko samo govorí	
služenje pri mornarstvu se ne more v penzijo všteti, ker se je prositelj prostovoljno službe odpovedal; ta prositelj tedaj nima služenja katero bi se moralo v penzijo vračuniti	je dovršil štiri prve razrede na novogradiskej normalki v vojaškej granici, potem 4 razrede mornarske šole v Trstu; in topničarsko šolo v Benetkah	govori in piše hrvatsko in nemško popolnoma, a slovensko in italijansko precej	
čas služenja, ki bi se moral v penzijo všteti iznaša 14 let	je dovršil 3 razrede gimnazije v Ljubljani	govori in piše nemško, a slovensko in italijansko samo govori	
od 22. aprila 1857. leta dosihmal, čas služenja tedaj nekaj čez 13 let	je dovršil 4 prve razrede normalke	govori in piše slovensko in nemško	
pri vojakih 12 let; v civilnej službi 11 let; tedaj vsega skupaj nekaj čez 23 let služenja, ki bi se moralo v penzijo všteti	je dovršil štiri prve razrede na ljubljanskej normalki	govori in piše nemško in slovensko	

I m é	starost	stan	dosedanje službe
7. **Tekavčič Karol**	rojen 5. novembra 1728. leta tedaj 41 let star	okrajni tajnik pri c. k. okrajnem poglavarstvu v Novemmestu	za praktikanta, potem za kancelista, pozneje za aktuarja pri raznih c. k. okrajnih oblasteh na Kranjskem; od 12. marca 1867. l. doslej v sedanji službi
8. **Wilcher Ferdinand**	rojen 25. februarja 1834. leta tedaj 36 let star	pristav pri posilnej delavnišnici ljubljanskej	pri raznih davkarskih uradih na Kranjskem za praktikanta, asistenta in oficijala; v sedanjej službi od 25. februarja 1865. leta naprej
9. **Wisjak Anton**	rojen 23. avgusta 1824. leta tedaj 46 let star	c. k. davkarski pregledovalec v pokoju v Novemmestu	za posebnega vradnika od 1. oktobra 1842. leta do 13. novembra 1847. l. v državnej službi; od 28. januarja 1848. leta in sicer pri raznih okrajnih in davkarskih vradih na Kranjskem

koliko časa služi	(izučba) znanstveno izobraženje	znanje jezikov	opomba
prisegel 14. julija 1847. leta, tedaj čas služenja nekaj čez 23 let	je dovršil 4 perve razrede normalke	govori in piše nemško in slovensko	
prisegel 1. septembra 1852. leta, tedaj čas služenja nekaj dni manj kakor 18 let	je dovršil 4 prve razrede normalke; 2 razreda poprejšne realne šole v Ljubljani; in prvo pol-letje kupčijske šole v Trstu	govori in piše slovensko, italijansko in nemško	
čas službe za v penzijo vračuniti 19 let, 2 meseca in 1 dan	je dovršil 4 prve razrede normalke in prvi razred gimnazije v Ljubljani	govori in piše nemško, a slovensko samo govori	

Z. 3510.

Bericht des Landes-Ausschusses

mit Vorlage eines Antrages der Landesbuchhaltung zur Regelung der misslichen Geldverhältnisse des krainischen Landes- und Grundentlastungsfondes.

Hoher Landtag!

Die Landesbuchhaltung hat in dem beiliegenden Berichte einige Anträge zur Regelung der mißlichen Geldverhältnisse des krainischen Landes- und Grundentlastungsfondes unterbreitet, welche die genaue Würdigung und Prüfung des h. Landtages verdienen. Der Landesausschuß stellt daher den Antrag: Der h. Landtag geruhe diese Vorlage dem Finanzausschuße zur eindringlichen Prüfung, Berichterstattung und Antragstellung zuzuweisen.

Vom krainischen Landes-Ausschusse.

Laibach am 12. August 1869.

Karl v. Wurzbach,
Landeshauptmann.

Dr. E. H. Costa,
Berichterstatter.

B. Nr. 1387 de 1870.

Hoher Landes-Ausschuß!

Aus den mehrjährigen Verhandlungen des hohen krainischen Landtages ist es zur Genüge bekannt, daß die bisherigen zur Bedeckung der Landes- und Grundentlastungs-Erfordernisse für Krain gesetzlich bewilligten Steuerzuschläge und zwar der 40% Zuschlag von den direkten Steuern und die 20% Umlage von der Verzehrungssteuer nicht hinreichen, und daß eine Erhöhung der gedachten Umlagen mit Rücksicht auf die Allerhöchst anbefohlene Schonung der ohnehin für Staatszwecke übermäßig in Anspruch genommenen Steuerkontribuenten durchaus nicht zulässig erscheint.

Um jedoch einerseits dem krainischen Landesfonde die zur Deckung seiner kurrenten Erfordernisse unumgänglich nothwendigen Geldmittel aus der Landesbesteuerung zu verschaffen und anderseits die mißlichen Geldverhältnisse des krainischen Grundentlastungsfondes wenigstens derart zu regeln, daß derselbe nicht fortwährend ob Mangel der hinlänglichen Dotirung genöthiget wird, die verzinslichen Kapitalseinzahlungen der Verpflichteten zu Interessenzahlungen oder zur Bestreitung der Regiekosten und zur Rückzahlung der unverzinslichen Staatsvorschüsse auch künftighin wie bisher zu verwenden und dadurch die Grundentlastungsschuld des Landes Krain fortan zu vermehren, anstatt dieselbe während der gesetzlich vorgeschriebenen Tilgungsperiode planmäßig nach und nach zu vermindern und rechtzeitig gänzlich abzutragen; so sieht sich die gehorsamste Landesbuchhaltung pflichtschuldigst veranlaßt, dem hohen Landesausschuße die folgenden in dieser Richtung sich darbietenden Bemerkungen und Anträge zur hochgefälligen Erwägung und geeigneten weiteren Verfügung ehrfurchtsvoll vorzulegen.

Was zunächst die vollständige Bedeckung des beim krainischen Landesfonde präliminarmäßig resultirenden Abganges pro 1871 von circa 20.000 fl. anbelangt, so könnte derselbe durch eine Erhöhung respektive Repartirung der bisherigen Landesfondsumlage zu den direkten Steuern von 16% auf 18% unter gleichzeitiger Reduzirung der 24% Grundentl. Steuerzuschläge auf 22% gehörig bedeckt werden, ohne daß hiedurch die gegenwärtige 40% Landesumlage von den direkten Steuern irgend eine Erhöhung im Ganzen erleiden würde; während sich der diesbezügliche Ausfall an den Einnahmen mittelst der Grundentl. Steuerzuschläge durch die nachstehend beantragten beim krainischen Grundentlastungsfonde vorzunehmenden Operationen hinlänglich decken ließe.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 20. Februar 1856 (L. G. Blatt pro 1856, II. Theil, Seite 11) können nämlich die Kapitalseinzahlungen der Verpflichteten, soweit sich bei denselben ein Ueberschuß über das nach dem Tilgungsplane für die nächste Verlosung entfallende Erforderniß der Kapitalstilgung ergibt und in so lange dies mit Vortheil für den Grundentlastungsfond geschehen kann, zum börsemäßigen Einkaufe der krainischen G. E. Schuldverschreibungen verwendet werden.

Da nun laut Post Nr. 15 des beiliegenden Ausweises derlei reine Ueberschüsse an Grundentl. Kapitalseinzahlungen in der Zeitperiode seit dem Jahre 1856 bis Ende Dezember 1869 im Ganzen . . 1,320.723 fl.
betrugen, so hätte der krainische Grundentl. Fond dieselben im Sinne der obzitirten Allerhöchsten Entschließung zur börsemäßigen Einlösung krainischer Grundentl. Obligationen nach dem mittleren Course á 90% im gesammten Nominalwerthe pr. . . . . 1,506.000 fl. — kr.
mit einem Kapitalsgewinne von . . . . . 185.277 fl. — „
vortheilhaft verwenden können; allein die fraglichen reinen Kapitalsüberschüsse sind zu dem besagten gesetzlichen Zwecke nur mit dem sub Post-Nr. 16 summarisch dargestellten baren Theilbetrage pr. 328.966 fl. und mit einem wirklich erzielten Kapitalsgewinne pr. . . . . 53.192 fl. — „
verwendet worden, wornach dem Grundentl. Fonde durch die bisherige unzweckmäßige Behandlung seiner verzinslichen Kapitalsüberschüsse pro 1856 bis Ende Dezember 1869 an Kapitals-Cursgewinne nur . . . . . 132.085 fl. — „
und an diesbezüglichen Passivinteressen-Ersparnissen zusammen . . . . . 277.167 fl. 74½ kr.
im Ganzen . . . . . 409.252 fl. 74½ kr.
entgangen sind.

Hiezu kommen noch die in der vorliegenden summarischen Gebahrungsübersicht sub Post-Nr. 1 bis incl. 20 spezifizirten für den krainischen Grundentlastungsfond verloren gegangenen Aktivinteressen von seinen nicht vorschriftmäßig fruktifizirten, sondern zur Auszahlung der Renten und Obligationsinteressen an die Berechtigten, dann zur Bestreitung der Regiekosten und auch zum theilweisen Rückersatze der unverzinslichen Staatsvorschüsse verwendeten Aktivkapitalien pr. 2,041.259 fl. 8 kr. Oe. W. mit dem für die Zeitperiode bis Ende Juni 1870 berechneten Gesammtbetrage pr. . . . . 1,265.155 fl. 5½ kr.
sonach ergibt sich der gesammte aus der bisherigen sehr ungünstigen Gebarung mit den verzinslichen Aktivkapitalien des krainischen Grundentlastungsfondes erwachsene Kapitals- und Interessenverlust pr. . . . . 1,674.407 fl. 80 kr.

(Eine Million, sechs Hundert, vier und siebzig Tausend, vier Hundert sieben Gulden 80 kr.)

Demnach erscheint es recht und billig, daß der krainische Grundentlastungsfond für diesen großen Kapitals- und Interessenverlust durch nachträglich vorzunehmende, zweckentsprechende, gesetzlich begründete Operationen wenigstens theilweise schadlos gehalten und künftighin vor derartigen Nachtheilen bewahrt werde.

Aus dem Gesagten geht hervor, daß der krainische Grundentlastungsfond bei einer vortheilhaften gesetzlich vorgeschriebenen Verwendung der Kapitalseinzahlungen der Verpflichteten gegenwärtig an börsemäßig eingekauften krain. G. E. Obligationen die Summe von wenigstens 1,500.000 fl. (Eine Million, fünf Hundert Tausend Gulden) eigenthümlich besitzen und daher beiläufig mit der Hälfte aller zur Rückzahlung angemeldeten krain. G. E. Obligationen an den planmäßigen Verlosungen Theil nehmen könnte.

Um nun das gestörte Gleichgewicht im Haushalte des krainischen Grundentlastungsfondes möglichst herzustellen, werden folgende administrative Maßregeln beantragt:

1. Nach dem im §. 2 der h. Ministerialverordnung vom 31. Juli 1855 (L. R. Blatt, I. Theil, VII. Jahrgang 1855, Seite 504) enthaltenen ausdrücklichem Vorbehalte kann die Einlösung der krain. Grundentlastungs-Schuldverschreibungen auch innerhalb eines kürzeren als vierzigjährigen durch den bezüglichen Allerhöchst genehmigten allgemeinen Tilgungsplan festgesetzten Zeitraumes stattfinden.

In Ausführung dieses zu Gunsten des Grundentlastungsfondes gemachten gesetzlichen Vorbehaltes wäre daher mit gleichzeitiger Bezugnahme auf die einschlägige Allerhöchste Entschließung vom 20. Februar 1856 (L. R. Blatt, II. Theil, VIII. Jahrgang 1856, Seite 11) nachträglich anzuordnen, daß außer den Kapitalseinzahlungen der Verpflichteten, soweit sich bei denselben ein Ueberschuß über das nach dem Tilgungsplane für die nächste Verlosung entfallende Erforderniß der Kapitalstilgung ergibt, auch wenigstens die Hälfte der durch den Tilgungsplan festgesetzten jedesmaligen Rückzahlungssumme in so lange dies mit Vortheil für den krain. Grundentlastungsfond geschehen kann, zum börsemäßigen Einkaufe der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen des Landes Krain verwendet werden darf.

Die durch börsemäßigen Einkauf eingelösten Grundentlastungsschuldverschreibungen wären alsdann gleich den bezahlten verlosten G. Entl. Obligationen in den Kreditsbüchern zu löschen und instruktionsmäßig zu behandeln.

2. Da die bisherigen für die Grundentlastungserfordernisse bewilligten Zuschläge von den direkten und indirekten Steuern zur Verzinsung und planmäßigen Tilgung der dem Lande Krain zur Last fallenden Grundentlastungsschuld von circa 6,000.000 fl. ö. W. nicht hinreichen, und weil eine Erhöhung derselben erfahrungsgemäß für unzulässig angesehen werden muß; so ist es nothwendig, daß künftighin auch auf die Einkommensteuer der Interessen von krainischen Grundentlastungs-Obligationen eine angemessene Landesumlage repartirt werde.

Demnach wäre anzuordnen, daß von den Interessen der krainischen Grundentlastungsobligationen eine Steuer von 20 Perzent des Nominalbetrages jeder Interessenrate vom Solarjahre 1871 angefangen eingehoben werde, wovon 10 Perzent als Einkommensteuer in Gemäßheit des Reichsgesetzes vom 26. Juni 1868, Nr. 72 (R. G. B. pro 1868, XXIX. Stück, Seite 223) an den Staatsschatz abzuführen und die weiteren 10 Perzent als Landesumlage zu Gunsten des passiven krainischen Grundentlastungsfondes einzubehalten und daselbst ordnungsmäßig zu verrechnen sind.

Schließlich wird zur größeren Begründung dieser unmaßgeblichen Anträge noch Folgendes bemerkt:

ad 1. Aus dem Rechenschaftsberichte des Bukovinaer Landesausschußes pro 1869, Seite 8 und 9 ist zu entnehmen, daß auch im Herzogthume Bukovina um einen aliquoten Theil der jeweiligen nach dem Tilgungsplane festgesetzten Rückzahlungssumme Bukovinaer Grundentlastungsobligationen börsemäßig angekauft werden; gleichwie dies oben sub 1 bezüglich der künftigen Einlösung der krainischen Grundentlastungs-Obligationen beantragt wurde.

Daß die börsemäßige G. E. Obligationseinlösung die Tilgung der G. E. Schuld befördert, und für das Land und den Grundentlastungsfond bedeutende Vortheile darbietet, unterliegt wohl keinem Zweifel, weil auf diese Art die Grundentlastungs-Obligationen, deren Courswerth gewöhnlich unter dem Nennwerthe sich erhält, auf eine billige Art eingelöst werden können, wodurch auch die Tilgung der gesammten Grundentlastungsschuld selbst eher zu Ende geführt werden kann.

Damit jedoch durch diese Operation den Rechten der G. E. Fondsgläubiger kein Eintrag geschehe, sollten ausschließlich nur jene krainische Grundentlastungs-Obligationen börsemäßig eingelöst werden, deren Eigenthümer sich derselben entäußern wollen und welche bereits nach §. 11 der obgedachten Ministerialverordnung vom 31. Juli 1855 zur Rückzahlung angemeldet und berufen sind, an der jeweiligen nächsten planmäßigen Verlosung theilzunehmen.

Es würde dadurch Niemanden ein Unrecht geschehen, weil jeder Fondsgläubiger mit der freiwilligen Entäußerung der besagten G. E. Obligationen sich zugleich des ihm gesetzlich zustehenden Rechtes begibt, auf den Empfang des vollen Nennwerthes dieser Obligationen zu dringen.

ad 2. Laut §. 21 des kais. Patentes vom 11. April 1851, (L. G. B. pro 1851, XXIII. Stück, Seite 303 und 304 genießen die G. E. Obligationen alle Vorzüge der Staatspapiere und sind gleich diesen zu behandeln.

Da nun laut §. 4 des Reichsgesetzes vom 20. Juni 1868, Nr. 66 (R. G. Blatt pro 1868, XXVI. Stück, 196) von den Zinsen der nicht konvertirten Staatspapiere eine Steuer von 20 Perzent des Nominalbetrages jeder Zinsenrate für Staatszwecke eingehoben wird, so könnten füglich auch die Interessen von krainischen Grundentlastungs-Obligationen für Landeszwecke im Sinne des §. 22 der Landesordnung nach Maßgabe des Bedarfes besteuert werden.

Laibach am 9. August 1870.

Ivanetič.

Summarische

der Gebarung mit den Activ- und Passiv-Capitalien des krainischen Grundentlastungsfondes

Post-Nr.	Detail	Einnahmen an verzinslichen Capitalien: von den Verpflichteten fl.	kr.	vom Staate für Laudemien fl.	kr.	Zusammen fl.	kr.	Ausgaben an Capitalsrückzahlungen: für verloste G.-E.-Obligat. und Capitals-Ausgleichung fl.	kr.	für börsemäßig eingelöste G.-E.-Obligationen fl.	kr.
	Laut der bezüglichen Rechnungs-Abschlüsse des krainischen Grundentlastungsfondes, und zwar:										
1	für das Militär-Jahr 1852	84.117	50 2/4	.	.	84.117	50 2/4	1.882	27	.	.
2	„ „ „ „ 1853	215.436	23 2/4	.	.	215.436	23 2/4	3.582	5 3/4	.	.
3	„ „ „ „ 1854	312.172	52 3/4	191	17	312.364	9 3/4	3.495	28 1/4	.	.
4	„ „ „ „ 1855	402.887	7	407	20 1/4	403.294	27 1/4	6.787	18	.	.
5	„ „ „ „ 1856	333.549	25 1/4	201	20	333.750	45 1/4	4.150	58	.	.
6	„ „ „ „ 1857	276.854	30 3/4	47	13	276.901	43 3/4	82.325	46	61.486	.
7	„ „ „ „ 1858	234.767	12 3/4	11	10	234.778	22 3/4	72.690	47	91.314	15
8	Zusammen a) in Conv.-Münze	1,859.785	22 2/4	858	20 1/4	1,860.643	42 3/4	184.914	50	152.800	15
	Zusammen b) in Österr.-Währ.	1,952.774	64	901	25 1/2	1,953.675	89 1/2	183.660	57 1/2	160.440	26 1/2
9	für das Militär-Jahr 1859	216.001	21	5	95	216.007	16	111.356	51 1/2	44.946	72 1/2
10	„ „ „ „ 1860	189.632	83 1/2	.	.	189.632	83 1/2	99.496	23	103.689	.
11	„ „ „ „ 1861	196.430	72 1/2	16	80	196.447	52 1/2	106.110	9 1/2	19.890	.
12	„ „ „ „ 1862	203.902	69 1/2	.	.	203.902	69 1/2	114.296	35	.	.
13	„ „ „ „ 1863	182.735	86 1/2	14	78 1/2	182.750	65	123.069	97	.	.
14	„ „ „ „ 1864	188.647	12	10	6	188.657	18	127.911	17	.	.
15	für die Monate Nov. u. Dec. 1864	23.531	80 1/2	.	.	23.531	80 1/2	54.915	.	.	.
16	für das Solar-Jahr 1865	149.973	5 1/2	.	.	149.973	5 1/2	144.857	12 1/2	.	.
17	„ „ „ „ 1866	117.774	73 1/2	14.688	.	132.462	73 1/2	149.756	42 1/2	.	.
18	„ „ „ „ 1867	172.729	64	15.432	.	188.161	64	133.738	85	.	.
19	„ „ „ „ 1868	215.322	62	16.213	.	231.535	62	172.570	12 1/2	.	.
20	„ „ „ „ 1869	173.359	53	17.034	.	190.393	53	155.168	82 1/2	.	.
21	Summe in österr. Währ.	3,982.816	47 1/2	64.315	85	4,047.132	32 1/2	1,676.907	25 1/2	328.965	99

Krainische

Uebersicht

für die Rechnungsperiode seit 1. November 1851 bis Ende Dezember 1869.

Zusammen fl.	kr.	Gegenüber den Capitals-Einzahlungen ergibt sich ein Einnahmen-Ueberschuß oder Abgang fl.	kr.	Hievon entfallen an Activ- oder Passiv-Interessen für die Zeitperiode seit	im Geldbetrage fl.	kr.	Anmerkung
1.882	27	82.235	23¾	1. Novemb. 1852 bis Ende December 1869	70.585	22¾	
3.582	5¾	211.854	17¾	1. Nov. 1853 bis 1869	171.248	53¼	
3.495	28¼	308.868	41¾	1. Nov. 1854 „ „	234.225	25¾	
6.787	18	396.507	9¼	1. Nov. 1855 „ „	280.859	14¼	
4.150	58	329.599	47¼	1. Nov. 1856 „ „	216.986	31¾	
143.811	46	133.089	57¾	1. Nov. 1857 „ „	80.963	3¾	
164.005	2	70.773	20¾	1. Nov. 1858 „ „	39.515	7	
327.715	5	1,532.928	37¾	—	1,094.383	37¾	
344.100	84	1,609.575	5½	.	1,149.102	81 6/100	
156.303	24	59.703	92	1. Novemb. 1859 bis Ende December 1869	30.349	49 26/100	
203.185	23	13.552	39½	1. Nov. 1860 bis 1869	6.211	51 39/100	
126.000	9½	70.447	43	1. Nov. 1861 „ „	28.766	3 39/100	
114.296	35	89.606	34½	1. Nov. 1862 „ „	32.108	93 99/100	
123.069	97	59.680	68	1. Nov. 1863 „ „	18.401	54 30/100	
127.911	17	60.746	1	1. Nov. 1864 „ „	15.692	71 92/100	
54.915	.	31.383	19½	1. Jänner 1865 „ „	6.538	16 54/100	
144.857	12½	5.115	93	1. Jänner 1866 „ „	810	2 22/100	
149.756	42½	17.293	69	1. Jänner 1867 „ „	1.873	48 30/100	
133.738	85	54.422	79	1. Jänner 1868 „ „	3.174	66 27/100	
172.570	12½	58.965	49½	1. Jänner 1869 „ „	491	37 91/100	
155.168	82½	35.224	70½	1. Jänner 1870 bis Ende Juni 1870	880	61 76/100	
2,005.873	24½	2,041.259	8	—	1,265.155	5 85/100	

ad Post-Nr. 21.

Die Summe aller sub Post-Nr. 1 bis incl. 20 detaillirten reinen Ueberschüsse an Kapitalseinzahlungen der Verpflichteten beträgt 2,041.259 fl. 8 kr.

eigentlich nach Hinzurechnung der sub Post-Nr. 6 bis incl. 11 specificirten für börsemäßige Gr.-Entl.-Obligations-Einlösung verwendeten Activ-Capitalien zusammen pr. 328.965 „ 99 „

im Ganzen . . . . 2,370.225 fl. 7 kr.

und nach Ausscheidung der sub Post-Nr. 1 bis 4 dargestellten zur Rückzahlung der verzinslichen Staatsvorschüsse verwendeten G.-E.-Capitals-Einnahmen-Ueberschüsse zusammen pr. . . . 1,049.438 „ 81 „

ergibt sich der Überschußrest an Capitalseinzahlungen pr. . . . . 1,320.786 fl. 26 kr., welcher reine Capitals-Ueberschuß in Gemäßheit der Allerh. Entschließung vom 20. Februar 1856 (Landes-Gesetzblatt pro 1856 II. Theil, Seite 11) zum börsemäßigen Einkaufe der krainischen G.-E.-Obligationen verwendbar erscheint.

Landesbuchhaltung.

Laibach am 6. August 1870.

Ivanetič, Buchhalter.

Aus

über die Verwendung der zum börsemäßigen Einkaufe von krainischen Grundentlastungs-Schuldver-

Jahre 1856 bis Ende

Post-Nr.	Detail	Jahr	Betrag der zur börsemäßigen Obligt.-Einlösung bestimmten Gr.-Entl.-Fonds-Ueberschüsse	Hiezu den Rest vom Vorjahre	Zusammen	Von dieser Summe: im nächsten Jahre zur Obligations-Einlösung verwendet	Von dieser Summe: als Rest ins folgende Jahr übertragen
			Gulden in österreichischer				
	Laut der beiliegenden summarischen Uebersicht der Gebarung mit den Activ- und Passiv-Capitalien des krainischen Gr.-Entl.-Fondes pro 1852 bis inclus. 1869 betragen die zur börsemäßigen Einlösung der krain. Grundentl.-Obligationen bestimmten Gr.-Entlast.-Fonds-Ueberschüsse, und zwar:						
1	Laut Post-Nr. 5 für das Militärjahr .	1856	346.080	.	346.080	345.999	81
2	„ „ 6 „ „ „ . .	1857	204.305	81	204.386	204.363	23
3	„ „ 7 „ „ „ . .	1858	170.192	23	170.215	170.172	43
4	„ „ 9 „ „ „ . .	1859	104.650	43	104.693	104.661	32
5	„ „ 10 „ „ „ . .	1860	90.137	32	90.169	90.132	37
6	„ „ 11 „ „ „ . .	1861	90.337	37	90.374	90.306	68
7	„ „ 12 „ „ „ . .	1862	89.606	68	89.674	89.640	34
8	„ „ 13 „ „ „ . .	1863	59.681	34	59.715	59.670	45
9	„ „ 14 u. 15 „ „ „ . .	1864	29.363	45	29.408	29.340	68
10	„ „ 16 „ „ Solarjahr .	1865	5.116	68	5.184	5.130	54
11	„ „ 17 „ „ „ . .	1866	.	54	54	.	.
12	„ „ 17 u. 18 „ „ „ . .	1867	37.129	54	37.183	37.170	13
13	„ „ 19 „ „ „ . .	1868	58.965	13	58.978	58.950	28
14	„ „ 20 „ „ „ . .	1869	35.225	28	35.253	35.190	63
15	Summe .	.	.	.	.	1,320.723	.
16	Bei Vergleichung mit dem wirklichen diesbezüglichen Gesammterfolge pro 1856 bis inclus. 1861 pr.	.	.	.	.	328.966	.
17	ergibt sich der reine zur börsemäßigen G.-E.-Obligations-Einlösung pro 1862 bis 1869 bestimmte G.-E.-Fondsüberschuß pr. . . .	.	.	.		991.757	.

Krainische

weis

schreibungen bestimmten Capitalseinzahlungen der Verpflichteten für die Rechnungsperiode seit dem Dezember 1869.

Für die verwendete Barschaft entfällt		Durch Tilgung nebiger Obligationen ergibt sich					Anmerkung
			ein Abfall an Passiv-				
zum Course von %	in Gr.-Entl.-Obligationen die Summe von	angefangen vom Jahre	Capital		Interessen		
Währung			fl.	kr.	fl.	kr.	
87	397.700	1857	51.701	.	2.585	5	
87	234.900	1858	30.537	.	4.111	90	
87	195.600	1859	25.528	.	5.383	30	
87	120.300	1860	15.639	.	6.165	25	
87	103.600	1861	13.468	.	6.838	65	
87	103.800	1862	13.494	.	7.513	35	
90	99.600	1863	9.960	.	8.011	35	
90	66.300	1864	6.630	.	8.342	85	
90	32.600	1865	3.260	.	8.508	85	
90	5.700	1866	570	.	8.537	35	
90	.	1867	.	.	.	.	
90	41.300	1868	4.130	.	8.558	.	
90	65.500	1869	6.550	.	8.590	75	
90	39.100	1870	3.910	.	8.609	30	
.	1,506.000	.	185.27 7	.	91.755	95	
.	382.158	.	53.192	.	29 845	$70^1/_2$	
.	1,123.842	.	132.085	.	61.910	$24^1/_2$	

Ad Post-Nr. 17.

Der reine Ueberschußrest an Capitals-Einzahlungen der Verpflichteten pr. 991.757 fl. — kr. hätte im Sinne der Allerh. Entschließung vom 20. Febr. 1856 zum börsemäßigen Einkaufe der krainischen G.-E.-Obligationen im gesammten Nominalwerthe pr. . . . 1,123.842 „ — „ mit einem Capitals-Cours-Gewinne von . . . . 132.085 fl. — kr. verwendet werden können; was jedoch bisher nicht geschehen ist, und daher sind dem krain. G.-E.-Fonde außer diesem erfahrungsmäßig leicht zu erzielenden Capitalsgewinne auch die bezüglichen durch die börsemäßige G.-E.-Obligations-Einlösung in Ersparung kommenden Zinsen (Interessen-Abfälle) bis Ende December 1869 mit . . . 61.910 „ $24^1/_2$ „ und vom Jahre 1870 angefangen bis zum Jahre 1895 jährlich mit 8.610 fl. 30 kr., sohin für 25 Jahre zusammen mit . . . . 215 257 „ 50 „ im Ganzen mit . . . 409.252 fl. $74^1/_2$ kr. entgangen.

Landesbuchhaltung.

Laibach am 6. August 1870.

Ivanetič, Buchhalter.

St. 3325.

Poročilo deželnega odbora

o proračunu dohodkov in stroškov deželnega zaklada in njegovih podzakladov leta 1871.

Slavni zbor!

Proračun dohodkov in stroškov deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1871. se predloži slavnemu deželnemu zboru z nasvetom, da ga izroči finančnemu odseku v pretres in poročanje.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 16. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Proračun

za deželni zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilage	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß									
			1869		1870		1871					
							Nasvet Antrag				Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung									
številka Nummer			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
1	I	Stroški deželn. zbora Landtagskosten	12473	9	9130	—	12330	—	12330	—		
2	II	Splošni administrativni stroški . . Allgemeine Verw.-Ausl.	28189	12	28967	28½	29664	28½	30144	28½		
3	III	Stroški za privatnopravni stan posesti Ausgaben für den privatrechtlichen Besitzstand	6328	59	8701	75	8709	29	8709	29		
4	IV	Stroški za zemljodel. Landescultur	1050	—	1450	—	1450	—	1450	—		
5	V	Stroški za občno varnost . . . . . Ausgaben im Interesse der öffentl. Sicherheit	17953	93	17700	—	16200	—	16200	—		
6	VI	Stroški za zdravstvo Sanitätsauslagen	6245	41½	8700	—	7400	—	7400	—		
7	VII/A-E	Dobrodelne naprave Wohlthätigkeits-Anstalt.	124280	69½	144404	57	159379	10½	159399	10½		
8	VIII/F	Stroški za poduk in omiko . . . . . Ausl. für Bildungszwecke	3836	5	6841	76	6911	50	7511	50		
9	IX	Javne stavbe . . . Oeffentliche Bauten	30285	74½	12870	—	12800	—	12800	—		
10	X	Stroški za pripreganje in vojašno . Ausgaben für Vorspann u. Militärzwecke	10400	83	9400	—	12400	—	12400	—		
11	XI	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	7139	49½	1300	—	1500	—	1500	—		
		Skupni znesek potrebščin . . . . Summe d. Erfordernisses	248182	96	249465	36½	268744	18	269824	18		

Opomba Anmerkung

Voranschlag

des Landesfondes im Herzogthume Krain für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung										Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871						
							Nasvet Antrag				Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses				
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
12	XII	Dohodki iz privatnopravnega premož. Einnahmen aus privatrechtlichen Vermögen	32076	32	47984	73	46557	85	46557	85			
13	XIII	Dohodki iz javnih naslovov . . . . Einnahmen aus öffentl. Titeln	44599	16½	17139	50	7828	60	7828	60			
14	XIV	Dohodki iz dobrodelnih, zdravstvenih in drugih javn. naprav Einnahmen aus Wohlthätigkeits-, Sanitäts- u. and. öffntl. Anstalten	4731	44	3378	49½	1811	36½	1691	36½			
15	XV	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	10357	70½	2600	—	2700	—	2700	—			
16	—	Skupni znesek dohodkov . . . . Summe der Bedeckung	91764	63	71102	72½	58897	81½	58777	81½			
17	—	V primeri k potreb. z Im Vergleiche zu d. Gesammt-Erfordernisse pr.	—	—	—	—	268744	18	269824	18			
18	—	se kaže čez stroške primanjkava z . . ktera se ima s prikladami na davke poplačati zeigt sich ein durch Steuerzuschläge zu bedeckender Abgang pr.	—	—	—	—	209846	36½	211046	36½			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Radoslav Razlag,
poročevalec.

Proračun

za porodnišnični zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
številka Nummer			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
1	I	Stalne plače sistemizirane . . . . Gehalte	262	50	262	50	262	50	262	50			
2	II	Emolumenti . . . Emolumente	33	45	35	—	35	—	35	—			
3	III	Doneski . . . . Beiträge	768	33½	995	14	1080	31	1080	31			
4	IV	Najemščina . . . Miethzins	126	—	126	—	126	—	126	—			
5	V	Uradne in pisarne potrebščine . . . Amts- und Kanzleierfordernisse	27	20½	90	—	90	—	90	—			
6	VI	Remuneracije in pripomoči . . . . Remunerationen u. Aushilfen	115	—	100	—	100	—	100	—			
7	VII	Vzdrževanje poslopij in plača za dimnikarja . . . . Erhaltung bestehender Gebäude und Rauchfangkehrerbestallung	374	73	200	—	200	—	200	—			
8	VIII	Davki in davščina . Steuern und Gaben	20	93	18	28	18	41	18	41			
9	IX	Stroški za režijo . Regiekosten	7752	63½	6840	—	7220	—	7220	—			
10	X	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	77	77	50	—	60	—	60	—			
11		Skupaj . . Summe	9558	55½	8716	92	9192	22	9192	22			

Voranschlag

des Gebärhausfondes im Herzogthume Krain für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
			Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
številka Nummer			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
12	XI	Aktivne obresti . . Aktiv-Interessen	103	98	91	39½	91	39½	91	39½			
13	XII	Povračilo oskrbovalnih stroškov . . Verpflegskost.-Vergütung	1518	—	350	—	780	—	780	—			
14	XIII	Različni dohodki . . Verschiedene Einnahmen	35	89½	10	—	10	—	10	—			
15		Skupaj . . Summe	1657	87½	451	39½	881	39½	881	39½			
16		V primeri k potrebščini pod št. 11 od Im Vergleiche mit dem Erforderniße pr.	—	—	—	—	9192	22	9192	22			
17		se kaže primanjkavaz ktera se ima poplačati iz deželnega zaklada zeigt sich ein Bedeckungs-Abgang, welcher aus dem Landesfonde zu bedecken ist pr.	—	—	—	—	8310	82½	8310	82½			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

Proračun

za najdenišnični zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1	I	Doneski . . . . Beiträge	6	44	6	44	6	44	6	44			
2	II	Uradene in pisarne potrebe . . . Amts- und Kanzlei Erfordernisse	—	—	40	—	40	—	40	—			
3	III	Davki in davščina Steuern und Gaben	100	80½	74	12½	74	65½	74	65½			
4	IV	Popotni stroški in dnevščine . . . Reisekosten und Diäten	2189	65	1370	—	1710	—	1710	—			
5	V	Stroški oskrbovanja Verpflegskosten	25600	23	34000	—	60000	—	60000	—			
6	VI	Stroški za režijo . Regiekosten	1149	88	500	—	650	—	650	—			
7	VII	Remuneracije . . Remunerationen	50	—	100	—	100	—	100	—			
8	VIII	Različni stroški : Verschiedene Auslagen	—	57	3	—	2	—	2	—			
9	—	Skupni znesek potrebčin . Summe des Erfordernisses	29097	57½	36093	56½	62583	9½	62583	9½			

Voranschlag

des Findelhausfondes im Herzogthume Krain für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
10	IX	Aktivne obresti . Aktiv-Interessen	500	62	370	62½	370	62½	370	62½	
11	X	Takse za sprejete najdence . . . Findel-Aufnahmstaxen	390	60	280	—	260	—	260	—	
12	XI	Povračila za oskrbovanje . . . Verpflegskosten-Vergütung	447	57½	410	—	380	—	380	—	
13	—	Skupni znesek zaklade . . . . Summe der Bedeckung	1338	79½	1060	62½	1010	62½	1010	62½	
14	—	V primerljeji k potrebščinam z . Im Vergleiche mit dem Erforderniße	—	—	—	—	62583	9½	62583	9½	
15	—	Se kaže primanjkava z	—	—	—	—	61573	47	61573	47	
		ktera se ima poplačati iz deželnega zaklada zeigt sich ein aus dem Landesfonde zu bedeckender Abgang pr.									

Od kranjskega deželnega odbora

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Janez Bleiweis,

poročevalec.

Proračun

za norišnični zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
1	I	Doneski . . . . Beiträge	819	46½	994	7	1079	24	1079	24	
2	II	Uradne in pisarne potrebščine . . Amts- und Kanzlei-Erfordernisse	25	25½	51	.	51	.	51	.	
3	III	Vzdrževanje poslopij . . . . . Erhaltung bestehender Gebäude	335	81½	363	.	250	.	250	.	
4	IV	Davki in davščine Steuern und Gaben	8	29½	7	45	7	50½	7	50½	
5	V	Stroški za režijo . Regiekosten	12834	24	7060	.	8150	.	8150	.	
6	VI	Različni stroški . Verschiedene Ausgaben	545	58½	500	.	100	.	100	.	
7		Skupni znesek potrebščin . . Summe des Erfordernisses	14568	65½	8975	52	9637	74½	9637	74½	

Voranschlag

des Irrenhausfondes im Herzogthume Krain für das Jahr 1871.

Zaklada Bedeckung

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
številka Nummer			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
8	VII	Aktivne obresti . Activ-Interessen	151	92½	74	16½	74	16½	74	16½			
9	VIII	Povračilo za oskrbovanje . . . Verpflegskosten-Vergütung	943	20	600	.	700	.	700	.			
10		Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	2	28	10	.	10	.	10	.			
11		Skupni znesek zaklade . . . . Summe der Bedeckung	1097	40½	684	16½	784	16½	784	16½			
12		V primerljeji k potrebščinam . . Im Vergleiche mit dem Erfordernisse	.	.	.	.	9637	74½	9637	74½			
13		se kaže primanjkava z . . . ktero ima plačati deželni zaklad . zeigt sich ein aus dem Landesfonde zu bedeckender Abgang pr.	.	.	.	.	8853	58	8853	58			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Dr. J. Bleiweis,

poročevalec.

Proračun

za posilne delalnice zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß									
			1869		1870		1871					
							Nasvet Antrag					
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	
številka Nummer			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung									
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
1	I	Letna plača — Gehalte	1312	50	1312	50	1312	50	1812	50		
2	II	Stanovanje (stanovina Quartiergelder	178	50	178	50	178	50	178	50		
3	III	Postranščina (dodatki) Emolumente Deputate	797	94	936	3	1082	41	1082	41		
4	IV	Službenim osebam določena plača . . Bestallungen	806	80	916	40	952	40	452	40		
5	V	Letna plača za nadzorovalne osebe . Löhnungen	3190	4	3876	.	3876	.	3876	.		
6	VI	Prineski — Beiträge	.	52½	.	52½	.	52½	.	52½		
7	VII	Cerkovne potrebščine Kirchenerfordernisse	103	64	150	.	120	.	120	.		
8	VIII	Uradnijske, kancelijs. in učne potrebščine Unterrichts-, Amts- und Kanzleierfordernisse	181	72	186	.	186	.	186	.		
9	IX	Potrebe za varščino (mondura in orožje) Erfordernisse der Sicherheit (Montur u. Armatur	688	10½	1007	.	807	.	807	.		
10	X	Potrebščine za fabriko Fabriks-Erfordernisse	12805	54½	9540	.	12310	.	12310	.		
11	XI	Opravilske priklade, nagrade in denarne podpore . . . . Functionszulagen, Remunerationen u. Aushilfen	1106	50	1131	50	1131	50	1131	50		
12	.	Nove stavbe . . . Neue Bauten	490	.	.	.	.	.	.	.		
13	XII	Vzdrževanje obstoječega poslopja . . Erhaltung besteh. Gebäude	623	60	503	.	628	40	628	40		
14	XIII	Davki — Steuern	22	76	22	54½	17	74½	17	74½		
15	.	Za prevoznino prisiljencev . . . . Transportskosten d. Häftl.	69	23	5	.	5	.	5	.		
16	XIV	Stroški za oskrbovanje Regiekosten	18368	12	19300	.	18680	.	18680	.		
17	XV	Pokojnina (penzija) . Pensionen	875	.	1050	-	1050	.	1050	.		
18	XVI	Opravnina (provizija) Provisionen	104	75	54	75	174	75	174	75		
19	XVII	Miloščina ali darovi Gnadengaben	322	.	281	.	241	.	241	.		
20	.	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	.	.	300	.	100	.	100	.		
21	.	Skupni znesek Summe	42047	27½	40750	75	42853	73	42853	73		

Voranschlag

des Zwangsarbeitshausfondes im Herzogthume Krain für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags / številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung										Opomba Anmerkung
		1869		1870		1871						
		Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
22	XVIII Aktivne obresti . . Activ-Interessen	106	.	106	.	102	50	102	50			
23	XIX Zemljiščini prinosi . Ertrag der Realitäten	3	.	3	.	3	.	3	.			
24	XX Prinosi fabriškega in delalniškega zavoda in zaslužki prisiljencev . . . . Ertrag der Fabriks- und Arbeits-Anstalt, dann Verdienst der Häftlinge	14287	86	8830	.	10390	.	10390	.			
25	XXI Doneski . . . . Beiträge	2457	19	3000	.	3000	.	3000	.			
26	XXII Odškodnina za oskrbovanje, ozdravljevanje in pogrebščina Verpflegs-, Heil- und Leichenkosten-Vergütung	29449	37	22000	.	23500	.	23500	.			
27	XXIII Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	475	29½	400	.	480	.	480	.			
29	Znesek . Summe .	46778	71½	34339	.	37475	50	37475	50			
30	Gledé na potrebščine pod št. 21 ki znašajo Im Vergleiche mit dem Erforderniße sub Post-Nr. 21 pr.	.	.	.	.	42853	73	42853	73			
31	se kaže čez stroške primanjkava z . . ktero ima poplačati deželni zaklad. zeigt sich ein Abgang pr. welcher aus dem Landesfonde zu bedecken ist.	.	.	.	.	5378	23	5378	23			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Costa,
poročevalec.

Proračun

za bolnišnični zaklad za leto 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags — številka Nummer		Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl. kr.
1	I	Stalne plače, adjuta, stalne remuneracije in dnine sistemizirane . . . . . Gehalte, Adjuten, Remunerationen und Löhnungen	5120	89	5232	20	5743	20	5863	20	
2	II	Stanovališča . . . Quatiergelder	420	.	420	.	420	.	420	.	
3	III	Emolumenti . . . Emolumente	189	40	189	.	189	.	189	.	
4	IV	Ustanove in doneski Stiftungen und Beiträge	32	20	32	20	32	20	32	20	
5	V	Uradne in pisarniške potrebe . . . . Amts- und Kanzlei-Erforderniße	297	73	388	.	388	.	388	.	
6	VI	Remuneracije in pripomoči . . . . Remunerationen u. Aushilfen	200	.	300	.	300	.	300	.	
7	VII	Vzdrževanje sedanjih poslopij . . . . Erhaltung bestehender Gebäude	1.379	32	1.000	.	1.500	.	1.500	.	
8	VIII	Davki in davščina Steuern und Gaben	504	91	491	9	493	56	493	56	
9	IX	Stroški režije . . . Regiekosten	36.717	24	32.860	.	33.412	.	33.412	.	
10	X	Miloščine sistemizirane . . . . . Gnadengaben	214	7	261	31	198	31	198	31	
11	XI	Plača za dimnikarja Rauchfangkehrer-Bestallung	34	23	68	46	68	46	68	46	
12	.	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	107	76	35	.	100	.	100	.	
13	—	Skupni znesek . . Summe	45.217	75	41.277	26	42.844	73	42.964	73	

Voranschlag

des Krankenhausfondes für das Jahr 1871.

Zaklada Bedeckung

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	1869 Računski zneski Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Nasvet Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
številka Nummer			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
14	XII	Aktivne obresti . . Aktiv-Interessen	2.496	66	2.497	71	2.497	71	2.497	71			
15	XIII	Dohodki posestev . Ertrag der Realitäten	156	—	156	—	156	—	156	—			
16	XIV	Doneski od dobrotnih zakladov za upravne stroške Beiträge zu den Administrationskosten	1.551	98½	2012	4½	2.182	38½	2.182	38½			
17	XV	Povračila oskrbovalnih stroškov Verpflegskosten = Vergütungen	37.650	56	39.900	—	39.700	—	39.700	—			
18	XVI	Volila in darila . . Vermächtnisse und Geschenke	16	10	20	—	20	—	20	—			
19	—	Računska in druga povračila . . . . Rechnungs- und andere Ersätze	147	99½	—	—	—	—	—	—			
20	XVII	Različni dohodki. . Verschiedene Einnahmen	161	10	70	—	100	—	100	—			
21	—	Skupaj . . Summe	42.180	40	44.655	75½	44.656	9½	44.656	9½			
22	—	V primeri k potrebščini pod št. 13 z Im Vergleiche zum Erfordernisse sub. P.-Nr. 13 pr.	—	—	—	—	42.844	73	42.964	73			
23	—	se kaže čez stroške presežek z . . . zeigt sich ein Ueberschuß pr.	—	—	—	—	1.811	36½	1.691	36½			

Od kranjskega deželnega odbora

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

Proračun

za kranjski gledišni zaklad za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	xr	fl.	xr	fl.	xr	fl.	xr	
1	I	Plače . . . . . Löhnungen	200	—	219	—	219	—	219	—	
2	—	Podpora slovenskih dramatičnih namenov in nemškega gledišča . . . . Für Unterstützung slovenischer dramatischer Zwecke und Subvention für das deutsche Teater	2500	—	1600	—	1600	—	2200	—	k štev. 2. Za slovenske gledišne predstave 1600 gl. in za nemške 600 gl.
3	—	Vzdrževanje sedanjih poslopij . . Erhaltung bestehender Gebäude	1487	37½	1000	—	1000	—	1000	—	
4	II	Davki in davščina Steuern und Gaben	591	96½	600	—	600	—	600	—	Skupaj 2200 gl.
5	—	Stroški režije za razsvetljenje gledišča in za gledišnične potrebe . . . . Regiekosten für Festbeleuchtung und Theaterrequisiten	68	80	300	—	300	—	300	—	ad R. Nr. 2. Subvention für slovenische Theatervorstellungen pr. 1600 fl. und für das deutsche Theater pr. 600 fl.
6	—	Zavarovanje poslopij in nakup lož . Assekuranz und Logenankauf	132	83	600	—	600	—	600	—	
7	—	Različni stroški . Verschiedene Auslagen	172	87	200	—	200	—	200	—	
8	—	Skupni znesek . . Summe	5153	84	4519	—	4519	—	5119	—	Summa 2200 fl.

Voranschlag

des krainischen Theaterfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags / številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung 1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg	1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag	1871 Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung	1871 Nasvet Antrag deželnega odbora des Landesausschusses	1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	Opomba Anmerkung
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung					
		fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	
9 III	Najemščina od stanovališč in lož . . Miethzins von Quartieren und Logen	1794 50	1862 74	1800 —	1800 —		k štev. 16
10 —	Povračila za plinovo svečavo . . . . Gasbeleuchtungs-Ersätze	30 —	100 —	100 —	100 —		Primanjkava z 3069 gl. se ima iz deželnega zaklada deloma kot odškodnina najemščine za deželno zbornico poplačati.
11 —	Doneski od društva gledišča . . . . Beiträge des Theater Comites	1950 —	— —	— —	— —		
12 —	Dohodki od gledališnih predstav . . Erträge von Theatervorstellungen	86 55	30 —	100 —	100 —		
13 —	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	31 50	200 —	50 —	50 —		
14 —	Skupni znesek dohodkov . . . . Summe der Bedeckung	3892 55	2192 74	2050 —	2050 —		ad P.-Nr. 16
15 —	V primiri k potrebščini od . . . . Im Vergleiche mit dem Gesammterforderniße pr.	— —	— —	4519 —	5119 —		Der Abgang des Theaterfondes ist aus dem Landesfonde zum Theil und als Miethzins Entschädigung für die Landtagslokalitäten zu bedecken.
16 —	se kaže čez stroške primanjkava z . . ktera se ima poplačati iz deželnega zaklada zeigt sich ein Bedeckungs-Abgang pr. welcher aus dem Landesfonde zu bedecken ist.	— —	— —	2469 —	3069 —		

Od kranjskega deželnega odbora

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Karl Deschmann,
poročevalec.

St. 3223.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu zaklada zemljiščine odveze za leto 1871.

Slavni deželni zbor!

Priloženi proračun zaklada zemljišne odveze za leto 1871., potem dopis c. k. finančne direkcije od 1. avgusta t. l. štev. 9686 (štev. deželn. odbora 3407), ki se glasi zoper borsno nakupovanje obligacij zaklada zemljišne odveze iz lastnih dohodkov in prošnja v pokoj danega c. k. vladnega svetovalca gosp. Aloizija Čika za podelitev veči remuneracije (pod štev. 2833) se slavnemu zboru s tem nasvetom predloži, da se finančnemu odseku v pretres in sporočilo izročejo.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 14. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Proračun

za zaklad zemljiščine odveze za leto 1871.

Potrebščina Erforderniß

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags — številka Nummer	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1	Stroški za oskrbništvo: Regieauslagen:											
	a) Deželne komisije za odvezo zemlj. davkov Der Landescommission	8723	49	8110	—	8550	—	8550	—			
	b) Lokalnih komisij . Der Lokalcommissionen	22642	33	22980	—	22100	—	22100	—			
	Skupaj . . Zusammen	31365	82	31090	—	30650	—	30650	—			
2	Izplačevanje kapitala: Kapitalsrückzahlungen:											
	a) Po žrebovanji obligac. Durch Verlosung d. G. E. Obligationen	155085	—	168000	—	178500	—	178500	—			
	b) Po borznem nakupu obligacij . . . . Durch börsemäßige Einlösung v. G. E. Oblig.	—	—	—	—	7500	—	7500	—			
	c) Pobotanje kapitala . Durch Kapitalsausgleich.	83	82 1/2	100	—	100	—	100	—			
3	Plačevanje obresti opravičencem . . . . Interessenzahlungen an die Berechtigten	429366	46	417950	—	409550	—	409550	—			
4	Različni stroški: Verschiedene Ausgaben:											
	a) Plačevalni doneski v deželni zaklad za oskrbovalne, računarska in denarnična opravila Besoldungsbeitrag an den Landesfond für die Besorgung der Administrations-, Buchhaltungs- u. Kassageschäfte	13754	—	6877	—	6877	—	6877	—			
	b) Nagrade davkarskim uradnikom . . . . Remunerationen für die k. k. Steuerbeamten	200	—	200	—	200	—	200	—			
5	Skupni znesek potrebščine . . . . . Summe d. Erforderniss	629855	10 1/2	624217	—	633377	—	633377	—			

Voranschlag

des Grundentlastungsfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags — številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung										Opomba Anmerkung
		1869		1870		1871						
						Nasvet Antrag				Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
		Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses				
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
6	Prejemki od zavezancev: Einnahmen von den Verpflichteten:											
	a) na kapitalu . . . Kapitalszahlungen	171270	38	186000	—	186000	—	186000	—			
	b) na obrestih . . . Zinsenzahlungen	44024	3	37200	—	27900	—	27900	—			
	c) na vsakoletnem (anuitetnem) plačevanji . Anuitäten-Zahlungen	2532	1½	2282	—	2282	—	2282	—			
	d) na obrestih od zastalega dolga . . . Verzugszinsen	8979	82½	9000	—	10000	—	10000	—			
	Skupaj Zusammen . .	226806	25	234482	—	226182	—	226182	—			
7	Prejemki od dežele po prikladi na davkih: An Einnahmen v. Lande mittelst Steuerzuschlägen											
	a) od neposrednih davkov von direkten Steuern	253872	50½	226330	—	226238	—	226238	—			
	b) od posrednjih davkov von indirekten Steuern	28672	95	34199	—	30000	—	30000	—			
	Skupaj Zusammen . .	282545	45½	260529	—	256238	—	256238	—			
8	Prejemki od države: Einnahmen vom Staate:											
	Po namerjenem vsakoletnem splačevanji za premenevalna (anuitetna) plačila . . Für Veränderungsgebühren an planmäßiger Anuitätenzahlung	63796	8½	64137	—	64137	—	64137	—			
9	Različni dohodki, to je od računskih in drugih povračil . . . . Verschiedene sonstige Einnahmen als Rechnungs- u. andere Ersätze	1274	63½	400	—	1000	—	1000	—			
10	Skupni znesek dohodkov Summe der Bedeckung	574422	42½	559548	—	547557	—	547557	—			
11	V primeri s skupnim zneskom potrebščine pod štev. 5 od . . . Im Vergleiche mit dem Gesammt-Erfordernisse sub P.-Nr. 5 pr.	—	—	—	—	633377	—	633377	—			
12	se kaže primanjkava od ktera se ima iz državn. zakl. brezobrst. založiti ergibt sich ein durch unverzinsl. Staatsvorschüsse zu bedeckend. Abgang pr.	—	—	—	—	85820	—	85820	—			

Od kranjskega deželnega odbora.

Proračun Voranschlag

stroškov za oskrbništvo zemljiščino odveznega zaklada za leto 1871.
der Regie des Grundentlastungs-Fondes für das Jahr 1871.

Številka Post-Nr.	Razložba Darstellung	1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Nasvet Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
	A. Deželna komisija za odvezo zemljiških davkov Grundlasten-Ablösungs- und Regul.-Landescommission											
1	Letna plača, plačila in opravilske priklade . . . Gehalte, Löhnungen und Funktionszulagen	4664	76	4635	—	4605	—	4605	—			
2	Diurnistje . . . . . Diurnen	1674	70	1752	—	1952	—	1952	—			
3	Nagrade in podpore . . . Remunerationen und Aushilfen	85	—	100	—	100	—	100	—			
4	Pisarniške in uradniške potrebe . . . . . Amts- und Kanzleierfordernisse	1612	6	1348	—	1438	—	1438	—			
5	Popotni stroški . . . . Reiseauslagen	686	97	270	—	450	—	450	—			
6	Različni potroški . . . . Verschiedene Auslagen	—	—	5	—	5	—	5	—			
7	Skupni znesek predelka A. . Summe ad A.	8723	49	8110	—	8550	—	8550	—			
	B. Lokalne komisije Lokalcommissionen											
8	Letna plača, plačila in opravilske priklade . . . . Gehalte, Löhnungen und Funktionszulagen	5499	96	5440	—	4540	—	4540	—			
9	Diurnistje in plačilo za služabnike . . . . . Diurnen und Dienerlöhnungen	2393	80	2558	—	2558	—	2358	—			
10	Nagrade in podpore . . . Remunerationen und Aushilfen	150	—	400	—	400	—	400	—			
11	Pisarniške in uradniške potrebe . . . . . Amts- und Kanzleierfordernisse	300	—	500	—	600	—	600	—			
12	Potni stroški . . . . . Reiseauslagen	14198	57	14000	—	14000	—	14000	—			
13	Najemščina . . . . . Miethzinse	100	—	80	—	200	—	200	—			
14	Različni potroški . . . . Verschiedene Auslagen	—	—	2	—	2	—	2	—			
15	Skupni znesek predelka B. . Summe ad B.	22642	33	22980	—	22100	—	22100	—			
16	Skupni znesek predelka A. . Summe ad A.	8723	49	8110	—	8550	—	8550	—			
17	Znesek vseh stroškov za oskrbništvo . . . . . Summe aller Regiekosten	31165	82	31090	—	30650	—	30650	—			

Št. 3526.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu leta 1869. cesarice Elizabete invalidnega zaklada.

Slavni deželni zbor!

Deželni odbor predlaga (sub) ·/. proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869, cesarice Elisabete invalidnega zaklada s tem nasvetom, da slavni deželni zbor blagovoli taista finančnemu odseku v ustavno obravnavo izročiti.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach.

K. Dežmann,
poročevalec.

Proračun

za cesarice Elizabete invalidni zaklad za leto 1871.

Potrebščina Erforderniß

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1		Ustanove . . . . Stiftungen	37	50	.	.	40	.	40	.			
2	I	Davki in davščine Steuern und Gaben	33	11	.	.	33	11	33	11			
3		Različni stroški . Verschiedene Ausgaben	22	.	.	.	.	.	.	.			
4		Skupni znesek potrebščin . . . Summe des Erfordernisses	92	61	.	.	73	11	73	11			

Voranschlag

des Kaiserin Elisabeth Invaliden-Stiftungsfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilage	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung									
			1869		1870		1871					
							Nasvet Antrag					
			Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung									
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
5	II	Aktivne obresti . Activ-Interessen	165	.	.	.	169	32	169	32		
6	.	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	3	75	.	.	.	.	.	.		
7	.	Skupni znesek zaklade . . . . Summe der Bedeckung	168	75	.	.	169	32	169	32		
8	.	V primeri s skupno potrebščino pod št. 4. od . . . Im Vergleiche mit dem Gesammt-Erfordernisse sub Post-Nr. 4 pr.	.	.		.	73	11	73	11		
9	.	se kaže čisti presežek od . . . zeigt sich ein reiner Ueberschuß pr.	.	.		.	96	21	96	21		

Od kranjskega deželnega odbora

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Računski sklep

za cesarice Elizabete invalidni zaklad za leto 1869.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilage	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme					
			djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand		skupaj zusammen	
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
		I. Pravi dohodki. **I. Reelle Einnahmen.**						
1	—	Aktivne obresti . . . . . Aktiv-Interessen	165	—	67	50	232	50
2	—	Različni dohodki . . . . . Verschiedene Einnahmen	3	75	—	—	3	75
3	—	Skupni znesek ad I. . . Summe ad I.	168	75	67	50	236	25
		II. Drugi dohodki. **II. Sonstige Einnahmen.**						
4	—	Prejete predplače . . . . . Erhaltene Vorschüsse	35	—	—	—	35	—
5	—	Skupni znesek vseh dohodkov . . . Summe aller Einnahmen	203	75	67	50	271	25
6	—	Začetni ostanek v gotovih denarjih . . Anfänglicher barer Cassarest	2	1				
7	—	Skupni dohodki . . . . . Gesammt-Einnahmen	205	76				

Rechnungs-Abschluß

des Kaiserin Elisabeth Invaliden-Stiftungsfondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
—	—	67	50	67	50	165	—	—	—	
—	—	3	75	3	75	—	—	—	—	
—	—	71	25	71	25	165	—	—	—	
—	—	—	—	—	—					
—	—	71	25	71	25					

Rubrike Rubriken	Priloge Beilage	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
			djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
		I. Pravi stroški. I. Reelle Ausgaben.						
1	—	Ustanove . . . . . Stiftungen	37	50	—	—	37	50
2	—	Davki in davščina . . . . . Steuern und Gaben	33	11	13	55	46	66
3	—	Različni stroški . . . . . Verschiedene Ausgaben	22	—	—	—	22	—
4	—	Skupni znesek ad I. . . . . Summe ad I.	92	61	13	55	106	16
		II. Drugi stroški. II. Sonstige Ausgaben.						
5	—	Povrnjene predplače . . . . . Zurückbezahlte Vorschüsse	35	—	—	—	35	—
6	—	Skupni znesek stroškov . . . . . Summe aller Ausgaben	127	61	13	55	141	16
7	—	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Cassarest	78	15	—	—		
8	—	Skupni znesek stroškov . . . . . Gesammt-Ausgabe	205	76	—	—		
9	—	V primeri z aktivnimi zaostanki od . . Im Vergleiche mit den Activen pr.	—	—	67	50		
10	—	se kaže konec decembra 1869 čisti aktivni zaostanek od . . . . . ergibt sich ein Activum mit Ende December pr.	—	—	53	95		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
—	—	37	50	37	50	—	—	—	—	
—	—	13	55	13	55	33	11	—	—	
—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	
—	—	51	5	51	5	55	11	—	—	
—	—	—	—	—	—					
—	—	51	5	51	5					

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja za cesarice Elizabete invalidni zaklad konc decembra 1869.

des gesammten Activ- und Passiv-Vermögens des Kaiserin Elisabeth Stiftungsfondes mit Ende December 1869.

Stevilka Post-Nr.	Razložba / Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung				Opomba Anmerkung
		posamezno einzeln		skupno zusammen		
		fl.	xr.	fl.	xr.	
	A. Aktivno premoženje. Activ-Vermögen.					
	I. V gotovih denarjih. Im baren Gelde.					
1	Konečni blagajnični ostanek . . . . . Schließlicher Cassarest	78	15			
2	Konečni pravi aktivni zaostanki . . . . . Schließliche reelle Activ-Rückstände	67	50	145	65	
3	Aktivni kapitali. Activ-Capitalien.					
	a) 5% konvertirane obligacije v avstr. velj.: 5% Convertirungs-Obligationen in öst. Währ.:					
	št. 55670 od 1. februarja 1862	100	—			
	št. 11274 „ „ „ „	500	—			
	št. 11816 „ „ „ „	500	—			
	b) 5% posojilne obligacije v starem denarji: 5% Anlehens-Obligationen in C. M.					
	št. 44.067 od 1. februarja 1869 za 500 fl. . .	525	—			
	„ 49.951 „ „ „ „ za 500 „ . .	525	—			
	„ 119.493 „ „ „ „ za 1000 „ . .	1050	—			
	c) 5% loterijske posojilne obligacije št. (6884) za 5% Lotto-Anlehens-Obligation Nr. . (20—III) pr.	100	—			
	d) 4% hranilnične bukvice št. 45128 za . . . . 4% Sparcassabüchel Nr. 45128 pr.	30	—	3330	—	
4	Skupni znesek aktivnega premoženja . . . . . Gesammt Activ-Vermögen	—	—	3475	65	
	B. Pasivno premoženje. Passiv-Vermögen.					
5	Konečni pravi pasivni zaostanki . . . . . Schließliche reelle Passiv-Rückstände pr.	—	—	13	55	
6	V primeri pasivnega premoženja z aktivnem pod št. 4. se kaže aktivno premoženje od . . . . Durch Vergleichung der Passiva mit den Activen sub Post-Nr. 4 ergibt sich ein reines Activ-Vermögen pr.	—	—	3462	10	

St. 3524.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu leta 1869. grof Saurau-ovega mašnega zaklada.

Slavni deželni zbor!

V prigibu se proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869. grof Saurau mašnega zaklada s tem nasvetom predloži, da slavni deželni zbor blagovoli taista finančnemu odseku v ustavno obravnavo izročiti.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Karol Deschmann,
poročevalec.

Proračun

grof Saurau-ovega mašnega zaklada za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses	Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
številka Nummer			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl. kr.
1	I	Davki in davščina . Steuern und Gaben	26	63	—	—	26	62	26	62	
2	II	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	170	—	—	—	176	—	176	—	
3		Skupni znesek potrebščin . . . . Summe des Erfordernisses	196	63	—	—	202	62	202	62	

Voranschlag

des Graf Saurau'schen Messenstiftungsfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung									
			1869		1870		1871					
							Nasvet Antrag				Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages	
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung									
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
4	III	Aktivne obresti . . Activ-Interessen	133	9	—	—	139	8	139	8		
5		Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	—	—	—	—	—	—	—	—		
6		Skupni znesek zaklade . . . . . Summe der Bedeckung	133	9	—	—	139	8	139	8		
7		V primeri s potrebščino pod štev. 3. od Im Vergleiche mit dem Erfordernisse sub P.-Nr. 3 pr.	—	—	—	—	202	62	202	62		
8		se kaže primanjkava od . . . . . Zeigt sich ein Abgang pr.	—	—	—	—	63	56	63	56		

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Karol Deschmann,
poročevalec.

Računski sklep

grof Saurau-ovega mašnega zaklada za leto 1869.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage: številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme: djanski znesek Wirklicher Erfolg fl.	djanski znesek Wirklicher Erfolg xr.	končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand fl.	končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand xr.	skupaj zusammen fl.	skupaj zusammen xr.
	I. Pravi dohodki. I. Reele Einnahmen.						
1	Aktivne obresti . . . . . Aktiv-Interessen	133	9	38	63	171	72
2	Različni dohodki . . . . . Verschiedene Einnahmen	—	—	—	—	—	—
3	Skupni znesek dohodkov . . . . . Summe der Einnahmen	133	9	38	63	171	72
4	Začetni ostanek v gotovih denarjih . . Anfänglicher barer Kassarest	177	17				
5	Skupni dohodki . . . . . Gesammt-Einnahmen	310	26				
6	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Kassarest	—	—	113	63		
7	Skupni znesek aktivnih zastankov . . Summe aller Aktiv-Rückstände	—	—	152	26		

Rechnungs-Abschluß

des Graf Saurau'schen Messenstiftungsfondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
—	—	38	63	38	63	133	9	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	38	63	38	63	133	9	—	—	

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi stroški. **I. Reele Ausgaben.**						
8 —	Davki in davščina . . . . . Steuern und Gaben	26	63	9	67	36	30
9 —	Različni stroški . . . . . Verschiedene Ausgaben	170	—	37	8	207	8
10 —	Skupni znesek stroškov . . Summe der Ausgaben.	196	63	46	75	243	38
11 —	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Kassarest	113	63				
12 —	Skupni stroški . . . . Gesammt-Ausgabe.	310	26				
13 —	V primeri z aktivi pod štev. 7 skupaj od Im Vergleiche mit der Aktiven sub. Post. Nr. 7 zusammen pr.	—	—	152	26		
14 —	se kaže čisti aktivni zastanek od . . . Ergibt sich ein reiner Aktiv-Rückstand pr.	—	—	105	51		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
—	—	9	67	9	67	26	63	—	—	
—	—	37	8	37	8	170	—	—	—	
—	—	46	75	46	75	196	63	—	—	

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja grof Saurav-ovega zaklada konc decembra 1869.

des gesammten Aktiv- und Passiv-Vermögens des Graf Saurau'schen Stiftungsfondes mit Ende December 1869.

Številka Post-Nr.	Razložba Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung posamezno einzeln fl.	kr.	skupno zusammen fl.	kr.	Opomba Anmerkung
	I. Aktivno premoženje. I. Aktiv-Vermögen.					
1	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . . . . Schließlicher barer Kassarest	113	63			
2	Konečni pravi aktivni zastanki . . . . . Schließliche reele Aktivrückstände	38	63	152	26	
3	Aktivni kapitali . . . . . In Aktiv-Kapitalien					
	a) 2% kranjska domestikalna obligacija št. 5022 za 1000 gl. st. d.	1.050	—			
	An 2% krain. Domestikal-Obl. Nr. „ pr. „ „ „ „					
	b) „ „ „ „ „ 5023 „ „ „ „ „	1.050	—			
	c) 5% posojilna obligacija št. 204.885 „ 100 „ „ „	105	—			
	An 5% Anlehens-Obligat. Nr. „ „ „ „ „ „					
	d) 5% zlozana obligacija št. 20.342 „ 1635 „ „ „	1.716	75			
	An 5% Verlosungs-Obligat. Nr. „ „ „ „ „ „					
	e) Hranilničine bukvice št. 48.534 po 4% za 150 gl. a. v. Sparkassabüchel Nr. 48.534 zu 4% pr. 150 fl. ö. W.	150	—	4.071	75	
4	Skupni znesek aktivnega premoženja . . . . . Gesammt-Aktiv-Vermögen.	—	—	4.224	1	
	II. Pasivno premoženje. II. Passiv-Vermögen.					
5	Konečni pravi pasivni zastanki . . . . . Schließliche reele Passiv-Rückstände pr.	—	—	46	75	
6	V primeri pasivnega premoženja z aktivnem pod štev. 4. se kaže čisto aktivno premoženje od . Durch Vergleichung der Passiva mit den Aktiven sub Post Nr. 4 ergibt sich ein reines Aktiv-Vermögen pr.	—	—	4.177	26	

Št. 3518.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu za leto 1869. stavbenega norišničnega zaklada.

Slavni deželni zbor!

Priloženi proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869. stavbenega zaklada norišnice se slavnemu deželnemu odboru s tem nasvetom predlagata, da ju finančnemu odseku v pretres in poročevanje izročiti blagovoli.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Proračun

za stavbeni zaklad norišnice za leto 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags — številka Nummer	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß										Opomba Anmerkung
		1869		1870		1871						
						Nasvet Antrag						
		Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
		v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
1	I Davki in davščine Steuern und Gaben	325	75½	321	25	335	14½	335	14½			
2	— Različni stroški . Verschiedene Ausgaben	678	8	60	—	60	—	60	—			
3	— Skupaj . . . . Summe	1003	83½	381	25	395	14½	395	14½			

Voranschlag

des Irrenhausbaufondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
4	II	Aktivne obresti . Activ-Interessen	4326	97	4326	—	4667	25	4667	25			
5	—	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	1050	—	40	—	40	—	40	—			
6	—	Skupaj . . . . Summe	5376	97	4366	—	4707	25	4707	25			
7	—	V primeri s potrebščino pod štev. 3 od Im Vergleiche mit dem Erfordernisse sub Post Nr. 3 pr.	—	—	—	—	395	14½	395	14½			
8	—	se kaže presežek . Zeigt sich der Ueberschuß pr.	—	—	—	—	4312	10½	4312	10½			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Računski sklep

za stavbeni zaklad norišnice za leto 1869.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi dohodki. I. Reelle Einnahmen.						
1	Aktivne obresti Activ-Interessen	4326	97	658	1	4984	98
2	Različni dohodki Verschiedene Einnahmen	1050	—	—	—	1050	—
	Skupni znesek ad I. Summe ad I.	5376	97	658	1	6034	98
	II. Drugi dohodki. II. Sonstige Einnahmen.						
3	Prejete predplače Erhaltene Vorschüsse	766	98	—	—	766	98
	Skupni znesek ad I. in II. Summe ad I. u. II.	6143	95	658	1	6801	96
4	Začetni ostanek v gotovih denarjih Anfänglicher barer Kassarest	—	93				
5	Skupni dohodki Gesammt-Einnahme	6144	88				
6	Končni ostanek v gotovih denarjih Schließlicher barer Kassarest	—	—	51	51½		
7	Skupni znesek vseh aktivnih zastankov Summe aller Activ-Rückstände	—	—	709	52½		

Rechnungs-Abschluß

des Irrenhausbaufondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
—	—	—	—	—	—	4984	98	—	—	
—	—	—	—	—	—	1050	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	6034	98			
—	—	—	—	—	—					

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi stroški. I. Reelle Ausgaben.						
8	Davki in davščine . . . . . Steuern und Gaben	325	75½	47	29	373	4½
9	Različni stroški . . . . . Verschiedene Ausgaben	678	8	—	—	678	8
10	Stroški za nakup obligacij . . . . . Bares Geld für den Obligat. Ankauf	4402	55	—	—	4402	55
11	Skupni znesek ad I. . . . . Summe ad I.	5406	38½	47	29	5453	67½
	II. Drugi stroški. II. Sonstige Ausgaben.						
12	Povrnjene predplače . . . . . Rückersetzte Vorschüsse	686	98	100	—	786	98
13	Skupni znesek ad I. in II. . . . . Summe ad I. u. II.	6093	36½	147	29	6240	65½
14	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Kassarest	51	51½				
15	Skupni stroški . . . . . Gesammt-Ausgabe	6144	88				
16	V primeri z zneskom aktivnih zastankov od Im Vergleiche mit den Activen pr.	—	—	709	52½		
17	Se kaže čisti aktivni zastanek . . . . Ergibt sich ein reines Activum	—	—	562	23½		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
—	—	—	—	—	—	373	4½	—	—	
—	—	—	—	—	—	678	8	—	—	
—	—	—	—	—	—	4402	55	—	—	
—	—	—	—	—	—	5453	67½			
—	—	—	—	—	—					

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja stavbinega zaklada norišnice konc decembra 1869.

des gesammten Activ- und Passiv-Vermögens des krainischen Irrenhausbaufondes mit Ende Dezember 1869.

Stevilka Post-Nr.	Razložba Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung posamezno einzeln fl.	kr.	skupno zusammen fl.	kr.	Opomba Anmerkung
	A. Aktivno premoženje. A. Activ-Vermögen.					
	I. V gotovih denarjih. I. Im baren Gelde.					
1	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . . . . Schließlicher Kassarest	51	51½			
2	Aktivni zastanek od . . . . . Activ-Rückstand	658	1	709	52½	
	II. V aktivnih kapitalih. II. In Activ-Capitalien.					
3	Ogerske oblig. zemljišne odveze po 5% 80200 gl. st. d. Ungarische G. E. Obligationen zu „ „ „ „ „	84210	—			
	Hrvaške oblig. zemljišne odveze po „ 2500 „ „ „ Kroatische G. E. Obligationen zu „ „ „ „ „	2625	—			
	Posojilne obligacije po 4½% 3000 „ „ „ Anlehens-Obligationen zu „ „ „ „ „	3150	—			
	Loterijske posojilne obligacije 50 „ av. v. Lotto Anlehens-Obligationen zu „ „ „ „	50	—			
				90035	—	
	Skupaj od . . . 85750 gold. Zusammen pr. . . „ „					
4	Skupni znesek aktivnega premoženja . . . . . Gesammt Activ-Vermögen	—	—	90744	52½	
	B. Pasivno premoženje. B. Passiv-Vermögen.					
5	Konečni pasivni zastanek . . . . . Schließlicher Passiv-Rückstand	—	—	147	29	
6	V primeri pasivnega premoženja št. 5 z aktivnim št. 4 se kaže konečno čisto aktivno premoženje od Im Vergleiche mit Post-Nr. 5 zeigt sich das schließliche reine Activ-Vermögen pr.	—	—	90597	23½	

Št. 3527.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu za leto 1869. sirotinskega zaklada.

Slavni deželni zbor!

Deželni odbor predlaga pod ·/. proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869. sirotinnkega zaklada s tem nasvetom, da slavni deželni zbor blagovoli taista finančnemu odseku v pretres in poročanje izročiti.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Karol Deschmann,
poročevalec.

Proračun

za sirotinski zaklad za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß										Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871						
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1	I	Ustanove in stipendiji . . . . . Stiftungen und Stipendien	—	—	5490	68	5523	6½	5523	6½			
2	II	Davki in davščine Steuern und Gaben	1827	84½	1803	15	1836	69	1836	69			
3	III	Različni stroški . Verschiedene Auslagen	—	—	500	—	500	—	500	—			
4	—	Skupni znesek potrebščin . Summe des Erforderniſſes	1827	84½	7793	83	7859	75½	7859	75½			

Voranschlag

des Waisenstiftungsfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
številka Nummer			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses			
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
5	IV	Aktivne obrestt . Aktiv-Interessen	9993	51	9815	89	10392	79	10392	79			
6	V	Doneski . . . . Beiträge	1417	50	1417	50	1417	50	1417	50			
7	VI	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	1485	39	1499	86	1499	86	1499	86			
8	—	Skupni znesek zaklade . . . . . Summe der Bedeckung	12896	40	12733	25	13310	15	13310	15			
9	—	V primiri s potrebščino od . . . . Im Entgegenhalte des jenseitigen Erfordernisses pro 1871 pr.	—	—	—	—	7859	75½	7859	75½			
10	—	se kaže presežek od ergibt sich ein Überschuß pr.	—	—	—	—	5450	39½	5450	39½			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Karol Deschmann,
poročevalec.

Računski sklep

za sirotinski zaklad za leto 1869.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi dohodki. **I. Reelle Einnahmen.**						
1	Aktivne obresti Activ-Interessen	9993	51	3333	60	13327	11
2	Doneski iz državnega zaklada Beiträge vom Cameralfonde	1417	50	708	75	2126	25
3	Različni dohodki Verschiedene Einnahmen	1485	39	—	—	1485	39
4	Skupni znesek ad I. Summe ad I.	12896	40	4042	35	16938	75
	II. Drugi dohodki. **II. Sonstige Einnahmen.**						
5	Povrnjene predplače Rückersetzte Vorschüsse	70	98	100	—	170	98
6	Skupni znesek vseh dohodkov ad I. in II. Summe aller Einnahmen ad I. u. II.	12967	38	4142	35	17109	73
7	Začetni ostanek v gotovih denarjih Anfänglicher barer Kassarest	677	41				
8	Skupni dohodki Gesammt Einnahme	13644	79				
9	Konečni ostanek v gotovih denarjih Schließlicher barer Kassarest	—	—	324	26½		
10	Skupni znesek vseh aktivnih zastankov. Summe aller Activ-Rückstände	—	—	4466	61½		

Rechnungs-Abschluß

des Waisenstiftungsfondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
9386	71½	3223	42½	12610	14	716	97	—	—	
1417	50	708	75	2126	25	—	—	—	—	
1587	71	—	—	1587	71	—	—	102	32	
12391	92½	3932	17½	16324	10	614	65	—	—	
—	—	20	—	20	—					
12391	92½	3952	17½	16344	10					

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage: številka Nummer		Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
			djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
		I. Pravi stroški. I. Reelle Ausgaben.						
11	1—9	Ustanove . . . . . Stiftungen	—	—	—	—	—	—
12	—	Davki in davščina . . . . . Steuern und Gaben	1827	84½	632	66½	2460	51
13	—	Stroški za nakup obligacij . . . . . Bares Geld für den Obligations-Ankauf	11341	70	—	—	11341	70
14	—	Različni stroški . . . . . Verschiedene Ausgaben	—	—	—	—	—	—
15	—	Skupni znesek ad I. . . Summe ad I.	13169	54½	632	66½	13802	21
		II. Drugi stroški. II. Sonstige Ausgaben.						
16	—	Predplače proti povračilu . . . . . Vorschüsse gegen Ersatz	150	98	—	—	150	98
17	—	Skupni znesek ad I. in II. . . . . Summe ad I. und II.	13320	52½	632	66½	13953	19
18	—	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Kassarest	324	26½	—	—		
19	—	Skupni stroški . . . . . Gesammt-Ausgaben	13644	79	—	—		
20	—	V primeri z zneskom aktivnih zastankov Im Vergleiche mit den Activen pr.	—	—	4466	61½		
21	—	Se kažejo čisti aktivni zastanki od . . Ergibt sich ein reines Activum pr.	—	—	3833	95		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
5525	59	—	—	5525	59	—	—	5525	59	
1735	—	625	33	3360	33	100	18	—	—	
4631	33½	—	—	4631	33½	6710	36½	—	—	
500	—	—	—	500	—	—	—	500	—	
12391	92½	625	33	13017	25½	784	95½	—	—	
—	—	—	—	—	—					
12391	92½	625	33	13017	25½					

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja sirotinskega zaklada konc decembra 1869.

des gesammten Activ- und Passiv-Vermögens des krainischen Waisenstiftungsfondes mit Ende Dez. 1869.

Številka Post-Nr.	Razložba Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung				Opomba Anmerkung
		posamezno einzeln		skupno zusammen		
		fl.	xr.	fl.	xr.	
	A. Aktivno premoženje. **A. Activ-Vermögen.**					
	I. V gotovih denarjih. I. Im baren Gelde.					
1	Konečni ostanek v gotovih denarjih Schließlicher Kassarest	324	26½			
2	Konečni aktivni ostanek Schließlicher Activ-Rückstand	4142	35	4466	61½	
	II. V aktivnih kapitalih. II. In Activ-Capitalien.					
3	Državne obligacije po 4% Staatsobligationen zu "	1575	—			
4	Državne obligacije po 5% Staatsobligationen zu "	165900	85			
5	Kranjske obligacije zemljišne odveze po 5% Krainische Grundentlastungs-Obligationen zu "	21756	—			
6	Ogerske obligacije zemljišne odveze po " Ungarische Grundentlastungs-Obligationen zu "	15750	—	204981	85	
7	Skupno aktivno premoženje Gesammt Activ-Vermögen	—	—	209448	46½	
	B. Pasivno premoženje. **B. Passiv-Vermögen.**					
8	Konečni pasivni zastanek Schließlicher Passiv-Rückstand	—	—	632	66½	
9	V primeri z aktivnim premoženjem pod št. 7. se kaže konečno čisto aktivno premoženje od Im Vergleiche mit Post-Nr. 7 zeigt sich das schließliche reine Activ-Vermögen pr.	—	—	208815	80	

Priloga. Beilage.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage: številka Nummer	Naslovi Rubriken	Skupni znesek Gesammterfolg					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni zastanek schließlicher Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	Ustanove. Stiftungen.						
1 — 11	Murgel žl. Edelsheim . . . . . Murgel von Edelsheim	—	—	—	—	—	—
2 — —	Schilling Janez Jakob žl. . . . . Schilling Johann Jakob von	—	—	—	—	—	—
3 — —	Lichtenberg France grof žl. . . . . Lichtenberg Franz Graf von	—	—	—	—	—	—
4 — —	Rastern Marija Ana žl. . . . . Rastern Maria Anna von	—	—	—	—	—	—
5 — —	Thalberg Janez Jurij žl. . . . . Thalberg Johann Georg von	—	—	—	—	—	—
6 — —	Lamberg France grof žl. . . . . Lamberg Franz Graf von	—	—	—	—	—	—
7 — —	Waitenhüller Friderik žl. . . . . Waitenhüller Friedrich von	—	—	—	—	—	—
8 — —	Sirotinski zaklad sploh . . . . . Waisenfond im Allgemeinen	—	—	—	—	—	—
9 — —	Ustanova ustanovljena o priliki poroke Njegovega c. k. apostolskega veličanstva v podporo kranjskih sirot, ki so lepega obnašanja in pomoči potrebne Stiftung, errichtet aus Anlaß der a. h. Vermählung Sr. k. k. apostolischen Majestät zur nachwirkenden Unterstützung gut gesitteter und Hilfsbedürftiger Waisen in Krain	—	—	—	—	—	—
	Skupaj . . . . . Summe	—	—	—	—	—	—

Proračun Voranschlag						skupni znesek znaša v primeri k proračunu Der Gesammterfolg beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni zastanek anfänglicher Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
84	—	—	—	84	—	—	—	84	—	
240	—	—	—	240	—	—	—	240	—	
54	—	—	—	54	—	—	—	54	—	
124	—	—	—	124	—	—	—	124	—	
280	—	—	—	280	—	—	—	280	—	
953	—	—	—	953	—	—	—	953	—	
250	—	—	—	250	—	—	—	250	—	
2858	—	—	—	2858	—	—	—	2858	—	
682	59	—	—	682	59	—	—	682	59	
5525	59	—	—	5525	59	—	—	5525	59	

Št. 3525.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu za leto 1869. Glavarjevega zaklada.

Slavni deželni zbor!

Priloženi proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869. Glavarjevega zaklada se slavnemu deželnemu zboru s tem nasvetom predlagata, da ju finančnemu odseku v pretres in poročanje izročiti blagovoli.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Karol Deschmann,
poročevalec.

Proračun

za Peter Pavl Glavarjev zaklad za uboge in bolne za leto 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß										Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871						
							Nasvet Antrag				Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung		deželnega odbora des Landesausschusses				
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1	I	Vstanove in stipendiji . . . . . Stiftungen und Stipendien	987	42	1022	—	1022	—	1022	—			
2	II	Doneski bolnišnici v Komendi St. Peter . . . . . Beiträge für das Spital in Commenda St. Peter	1447	45	1933	50	1933	50	1933	50			
3	III	Davki in davščine Steuern und Gaben	899	8½	263	78	956	30½	956	30½			
4	—	Stroški za zidanje Bauauslagen	—	—	100	—	100	—	100	—			
5	—	Različni stroški . Verschiedene Auslagen	30	28	400	—	400	—	400	—			
6	—	Skupaj Summe	3364	23½	3719	28	4411	80½	4411	80½			

Voranschlag

des Peter Paul Glavar'schen Armen- und Krankenstiftungsfondes für das Jahr 1871.

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Zaklada Bedeckung								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
							Nasvet Antrag				
			Računski zneski Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		računovodstva der Landesbuchhaltung	deželnega odbora des Landesausschusses	Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
številka Nummer			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
7	—	Kupčine . . . . Kaufschillinge	11845	46	3453	45	—	—	—	—			
8	IV	Aktivne obresti . . Aktiv-Interessen	5994	81½	5973	19½	6868	69½	6868	69½			
9	—	Dohodki od posestev Ertrag der Realitäten	500	—	—	—	—	—	—	—			
10	V	Različni dohodki. . Verschiedene Einnahmen	326	41	350	—	350	—	350	—			
11	—	Skupaj . . Summe	18666	68½	9776	64½	7218	69½	7218	69½			
12	—	V primiri s kupnim zneskom potrebščin od . . . . . Im Vergleiche mit der Summe des Erfordernisses	—	—	—	—	4411	80½	4411	80½			
13	—	se kaže presežek od zeigt sich ein Überschuß	—	—	—	—	2806	89	2806	89			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Karl Deschmann,
poročevalec.

Računski sklep

za Peter Pavl Glavarjev zaklad za uboge in bolne za leto 1869.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer		Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme					
			djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand		skupaj zusammen	
			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
		I. Pravi dohodki. Reelle Einnahmen.						
1	1—2	Skupščine . . . . . Kaufschillinge	11845	46	—	—	11845	46
2	—	Aktivne obresti . . . . . Activ-Interessen	5994	81½	1973	18	7967	99½
3	—	Dohodki od posestev . . . . . Ertrag der Realitäten	500	—	197	33½	697	33½
4	—	Različni dohodki . . . . . Verschiedene Einnahmen	326	41	551	17	877	58
5	—	Summe ad I. . . . Skupni znesek od I.	18666	68½	2721	68½	21388	37
		II. Drugi dohodki Sonstige Einnahmen.						
6	—	Prejete predplače . . . . . Erhaltene Vorschüsse	600	—	—	—	600	—
7	—	Povernjene predplače . . . . . Rückerhaltene Vorschüsse	501	—	—	—	501	—
8	—	Skupni znesek ad II Summe ad II.	1101	—	—	—	1101	—
9	—	Skupni znesek ad I. in II. . . . . Summe ad I. und II.	19767	68½	2721	68½	22489	37
10	—	Začetni ostanek v gotovih denarjih . . Anfänglicher barer Cassarest	430	96	—	—		
11	—	Skupni dohodki . . . . . Gesammt-Einnahme	20198	64½	—	—		
12	—	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Cassarest	—	—	10003	65		
13	13	Skupni znesek aktivnih zaostankov . . Summe aller Activ-Rückstände	—	—	12725	33½		

Rechnungs-Abschluß

des Peter Paul Glavar'schen Armen- und Krankenstiftungsfondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
3795	—	11367	55½	15162	55½	—	—	3317	9½	
5021	69½	1911	51½	6933	21	1034	78½	—	—	
—	—	673	94	673	94	23	39½	—	—	
350	—	418	96	768	96	108	62	—	—	
9166	69½	14371	97	23538	66½	—	—	2150	29½	
—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—					
9166	69½	14371	97	23538	66½					

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi stroški. Reelle Ausgaben.						
14 —	Ustanove in stipendiji . . . . . Stiftungen und Stipendien	987	42	91	42	1078	84
15 —	Doneski za bolnišnico v Komendi sv. Petra Beiträge für das Spital in Commenda St. Peter	1998	62	—	—	1998	62
16 —	Davki in davščine . . . . . Steuern und Gaben	899	8½	295	82½	1194	91
17 —	Stroški za zidanje . . . . . Bauauslagen	—	—	—	—	—	—
18 —	Stroški za nakup obligacij . . . . . Barer Geldaufwand für den Obligat.-Ankauf	5178	59	—	—	5178	59
19 —	Različni stroški . . . . . Verschiedene Auslagen	30	28	—	—	30	28
20 —	Skupni znesek ad I. Summe ad I.	9093	99½	387	24½	9481	24
	II. Drugi stroški. Sonstige Ausgaben.						
21 —	Dane predplače . . . . . Gegebene Vorschüsse	501	—	—	—	501	—
22 —	Povernjene predplače . . . . . Zurückerhaltene Vorschüsse	600	—	—	—	600	—
23 —	Skupni znesek ad II. Summe ad II.	1101	—	—	—	1101	—
24 —	Skupni znesek ad I. in II. . . . . Summe ad I. und II.	10194	99½	387	24½	10582	24
25 —	Konečni ostanek v gotovih denarjih . Schließlicher barer Cassarest	10003	65	—	—		
26 —	Skupni stroški . . . . . Gesammt-Ausgabe	20198	64½	—	—		
27 —	V primeri z aktivnimi zastanki od . . Im Vergleiche mit den Activen	—	—	12725	33½		
28 —	se kaže čisti aktivni zastanek od . . ergibt sich ein reiner Activ-Rückstand	—	—	12338	9		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
1022	—	59	78	1081	78	—	—	2	94	
1673	75	—	—	1673	75	324	87	—	—	
805	20	290	92	1096	12	98	79	—	—	
9381	40	—	—	9381	40	—	—	9381	40	
—	—	—	—	—	—	5178	59	—	—	
100	—	—	—	100	—	—	—	69	72	
12982	35	350	70	13333	5	—	—	3851	81	
—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—					
—	—	—	—	—	—					
12982	35	350	70	13333	5					

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja Glavarjevega zaklada konc decembra 1869.

des gesammten Activ- und Passiv-Vermögens des Glavar'schen Fondes mit Ende Dezember 1869.

Stevilka Post-Nr.	Razložba Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung posamezno einzeln fl.	xr.	skupno zusammen fl.	xr.	Opomba Anmerkung
	A. Aktivno premoženje. Activ-Vermögen.					
1	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . . . . Schließlicher barer Cassarest	10003	65			
2	*a)* Konečni pravi aktivni zaostanki . . . . . Schließliche reelle Activ-Rückstände	2721	68½			
	b) Konečni drugi aktivni zaostanki . . . . Schließliche sonstige Activ-Rückstände	—	—	12725	33½	
3	**Aktivni kapitali. Activ-Capitalien.**					
	a) 5% državne posojilne obligacije v starem denarju obrestne od 27.369 gold. star. den. . . . . An 5% Staats-Anlehens-Obligationen in Conv.-Münze verzinslich pr. 27.369 fl. C.-M.	28737	45			
	b) 5% kranjske obligacije zemljišne odveze v starem denarju obrestne od 50.930 gld. st. den. An 5% der krain. G.-E.-Schuldverschreibungen in Conv.-Münze verzinslich pr. 50.930 fl. C.-M.	53476	50			
	c) 5% ogerska — ravno tako . . . . . 5% der ungarischen — dto.	8400	—			
	d) 5% loterijske in davkarske posojilne obligacije od leta 1860 in 1864 v avstr. velj. obrestne An 5% Lotto- und Steuer-Anlehens Obligationen de 1860 und 1864 öst. W. verzinslich pr.	32070	—	122683	95	
4	**Posestva. In Realitäten.**					
	a) Vrednost bolnišničnega poslopja v Komendi sv. Petra od . . . . . Werth des Spitalsgebäudes zu Commenda St. Peter	1500	—			
	b) Vrednost skupnega premakljivega blaga od . Werth der gesammten Inventarial-Gegenstände mit	300	—	1800	—	
5	Skupni znesek aktivnega premoženja . . . . . Gesammt Activ-Vermögen	—	—	137209	28½	
	B. Pasivno premoženje. Passiv-Vermögen.					
6	Konečni pravi pasivni zastanki . . . . . Schließliche reelle Passiv-Rückstände pr.	—	—	387	24½	
8	V primeri pasivnega premoženja z aktivnem pod št. 5. se kaže čisto aktivno premoženje od . . Bei Vergleichung der Passiva mit dem Activum sub Post-Nr. 5 ergibt sich ein reines Activ-Vermögen pr.	—	—	136822	4	

Priloga. Beilage.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi Rubriken	Skupni znesek Gesammterfolg					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni zastanek schließlicher Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
I	**A. Dohodki. Einnahmen.**						
	Kupščine. Kaufschillinge.						
1 —	Kapital . . . . . An Capital	11194	5½	—	—	11194	5½
2 —	Obresti od zgornjega kapitala . . . . An Zinsen hievon	651	40½	—	—	651	40½
	Skupaj . . . Summe	11845	46	—	—	11845	46
	B. Stroški. Ausgaben.						
	Doneski bolnišnici v Komendi sv. Petra. Beiträge für das Spital in Commenda St. Peter.						
3 —	Plača bolnišnega oskrbnika v Komendi sv. Petra . . . . . Besoldung des Spitalsverwalters zu Commenda St. Peter	157	50	—	—	157	50
4 —	Plača za zdravnika in posebne zdravniške pota . . . . . Besoldung des Spitals-Arztes u. Extra-Besuche	230	—	—	—	230	—
5 —	Plačilo za kuharico . . . . . Liedlohn der Köchin	40	—	—	—	40	—
6 —	Plača za dimnikarja . . . . . Bestallung des Kaminfegers	5	72	—	—	5	72
7 —	Plača za brivca . . . . . Bestallung des Barbiers	5	—	—	—	5	—
8 —	Zemljišni davek in zavarovanje . . . Grundsteuer und Assecuranzbeitrag	—	—	—	—	—	—
9 —	Oskrbovanje preskrbovancov . . . . Verköstigung der Pfründner	767	7½	—	—	767	7½
10 —	Obleka . . . . . Bekleidung	9	52	—	—	9	52
11 —	Zdravila in pogrebščina . . . . . Medicamenten und Leichenkosten	107	82½	—	—	107	82½
12 —	Vzdrževanje poslopij, kurjava in druge bolnišne potrebe . . . . . Gewöhnliche Conservations-Arbeiten, Beheizung und sonstige Spitals-Erfordernisse	124	81	—	—	124	81
13 —	Predplača na račun oziroma konečni založni ostanek od . . . . . Vorschuß gegen Verrechnung resp. schließlicher Verlagsrest	551	17	—	—	551	17
	Skupaj . . . Summe	1998	62	—	—	1998	62

Proračun Voranschlag						skupni znesek znaša v primeri k proračunu Der Gesammterfolg beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni zastanek anfänglicher Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
3300	—	11194	5½	14494	5½	—	—	3300	—	
495	—	173	50	668	50	—	—	17	9½	
3795	—	11367	55½	15162	55½	—	—	3317	9½	
250	—	—	—	250	—	—	—	92	50	
400	—	—	—	400	—	—	—	170	—	
40	—	—	—	40	—	—	—	—	—	
5	75	—	—	5	75	—	—	—	3	
5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	
3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	
600	—	—	—	600	—	167	7½	—	—	
30	—	—	—	30	—	—	—	20	48	
50	—	—	—	50	—	57	82½	—	—	
290	—	—	—	290	—	—	—	165	19	
—	—	—	—	—	—	551	17	—	—	
1673	75	—	—	1673	75	324	87	—	—	

St. 3529.

Sporočilo deželnega odbora

o proračunu za leto 1871. in računskem sklepu za leto 1869. deželo-kulturnega zaklada.

Slavni zbor!

Deželni odbor predlaga proračun za leto 1871. in računski sklep za leto 1869. deželnega kulturnega zaklada s tem nasvetom, naj slavni deželni zbor blagovoli ju finančnemu odseku v pretres in poročanje izročiti.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

Proračun

za deželni kulturni zaklad za leto 1871.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilags — številka Nummer		Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Potrebščina Erforderniß								Opomba Anmerkung
			1869		1870		1871				
			Računski znesek Wirklicher Erfolg		Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		Nasvet računovodstva der Landesbuchhaltung		Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages
			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung								
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl. kr.
1	I	Davki in davščine . Steuern und Gaben	135	38	134	83	134	83	134	83	
2	II	Različni stroški . . Verschiedene Ausgaben	1.100	14	100	—	100	—	100	—	
3	—	Skupaj . . Summe	1.235	52	234	83	234	83	234	83	

Voranschlag

des Landesculturfondes für das Jahr 1871.

Zaklada Bedeckung

Rubrike Rubriken	Priloge Beilags	Naslovi dohodkov Einahms-Rubriken	1869 Računski znesek Wirklicher Erfolg		1870 Odobreni proračun Genehmigter Voranschlag		1871 Nasvet Antrag računovodstva der Landesbuchhaltung		1871 Nasvet Antrag deželnega odbora des Landesausschusses		1871 Odobrenje slavnega deželnega zbora Genehmigung des hohen Landtages		Opomba Anmerkung
številka Nummer			v avstrijanski veljavi in österreichischer Währung										
			fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
4	III	Aktivne obresti . . Aktiv-Interessen	687	28	687	29	687	29	687	29			
5	IV	Globe za gozdne prestopke in poljske . . . . . Wald- und Forstfrevel-Strafbeträge	427	91	600	—	500	—	500	—			
6	—	Različni dohodki . Verschiedene Einnahmen	13	42	10	—	10	—	10	—			
7	—	Skupaj . . . Summe	1.128	61	1.297	29	1.197	29	1.197	29			
8	—	V primeri s potrebščino od . . . . Im Vergleiche mit dem Erforderniße pr.	—	—	—	—	234	83	234	83			
9	—	se kaže v letu 1871 presežek od . . . zeigt sich pro 1871 ein Ueberschuß pr.	—	—	—	—	962	46	962	46			

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani 10. avgusta 1870.

Dr. J. Bleiweis,
poročevalec.

Računski sklep

za deželni kulturni zaklad za leto 1869.

Rubrike Rubriken / Priloge Beilage / številka Nummer	Naslovi dohodkov Einnahms-Rubriken	Skupni dohodek Gesammteinnahme					
		djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni aktivni zastanek schließlicher Activ-Rückstand		skupaj zusammen	
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
	I. Pravi dohodki. Reelle Einnahmen.						
1 —	Aktivne obresti . . . . . Aktiv Interessen	687	28	268	81½	956	9½
2 —	Globe za gozdne prestopke in poljske poškodbe . . . . . Forst und Felvfrevel-Strafbeträge	427	91	272	—	699	91
3 —	Različni dohodki . . . . . Verschiedene Einnahmen	13	42	—	—	13	42
4 —	Skupni znesek ad I . . . . Summe ad I	1128	61	540	81½	1669	42½
	II. Drugi dohodki. Sonstige Einnahmen.						
5 —	Prejete predplače . . . . . Erhaltene Vorschüsse	—	—	—	—	—	—
6 —	Skupni znesek ad I in II . . . . . Summe ad I und II	1128	61	540	81½	1669	42½
7 —	Začetni ostanek v gotovih denarjih . . Anfänglicher barer Kassarest	830	34	—	—		
8 —	Skupni dohodki . . . . . Gesammt Einnahme	1958	95	—	—		
9 —	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schlißlicher barer Kassarest	—	—	723	43		
10 —	Skupni znesek vseh aktivnih zastankov Summe aller Aktiv-Rückstände	—	—	1264	24½		

Rechnungs-Abschluß

des Landesculturfondes für das Jahr 1869.

Proračun Voranschlag						skupni dohodek znaša v primeri k proračunu Die Gesammteinnahme beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni aktivni zastanek anfänglicher Activ-Rückstand		skupaj Zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
687	29	235	81	923	10	32	99½	—	—	
730	—	400	—	1130	—	—	—	430	9	
1307	83	—	—	1307	83	—	—	1294	41	
2725	12	635	81	3360	93	—	—	1691	50½	
—	—	—	—	—	—					
2725	12	635	81	3360	93					

Rubrike Rubriken	Priloge Beilage	Naslovi stroškov Ausgabs-Rubriken	Skupni strošek Gesammtausgabe					
			djanski znesek Wirklicher Erfolg		končni pasivni zastanek schließlicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen	
številka Nummer			fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.
		I. Pravi stroški. Reele Ausgaben.						
11	—	Davki in davščine . . . . . Steuern und Gaben	135	38	46	73	182	11
12	—	Različni stroški . . . . . Verschiedene Ausgaben	1100	14	—	—	1100	14
13	—	Skupni znesek ad I . . . . Summe ad I	1235	52	46	73	1282	25
		II. Drugi stroški. Sonstige Ausgaben.						
14	—	Povernjene predplače . . . . . Rückersetzte Vorschüsse	—	—	1150	—	1150	—
15	—	Skupni znesek ad I in II . Summe ad I und II	1235	52	1196	73	2432	25
16	—	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . Schließlicher barer Kassarest	723	43	—	—		
17	—	Skupni stroški . . . . . Gesammt Ausgabe	1958	95				
18	—	V primeri z aktivnimi zastanki od . . Im Vergleiche mit den Aktiven	—	—	1264	$24^{1}/_{2}$		
19	—	se kaže konc decembra 1869 čisti aktivni zastanek od . . . . . ergibt sich mit Ende Dezember 1869 ein reines Aktivum pr.	—	—	67	$51^{1}/_{7}$		

Proračun Voranschlag						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu Die Gesammtausgabe beträgt gegen den Voranschlag				Dokazovanje diferencij Begründung der Differenzen
odobreni proračunski postavki genehmigte Präliminar-Positionen		začetni pasivni zastanek anfänglicher Passiv-Rückstand		skupaj zusammen		več mehr		manj weniger		
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
134	83	46	73	181	56	—	55	—	—	
1	—	—	—	1	—	1099	14	—	—	
135	83	46	73	182	56	1099	69	—	—	
1600	—	1150	—	2750	—					
1735	83	1196	73	2932	56					

Razkaz Nachweisung

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja deželnega kulturnega zaklada konc decembra 1869.

des gesammten Aktiv- und Passiv-Vermögens des Landescultur-Fondes mit Ende December 1869.

Stevilka Post-Nr.	Razložba Detail	Dnarni znesek v avstr. veljavi Geldbetrag in österr. Währung posamezno einzeln fl.	kr.	skupno zusammen fl.	kr.	Opomba Anmerkung
	I. Aktivno premoženje. I. Aktiv-Vermögen.					
1	Konečni ostanek v gotovih denarjih . . . . . Schließlicher barer Kassarest	723	43			
2	Konečni pravi aktivni zastanki . . . . . Schließliche reelle Aktiv-Rückstände	540	81½	1264	24½	
3	V Aktivnih kapitalih: In Aktiv Kapitalien:					
	a) 5% zlozane in nacionalne posojilne obligacije obrestne v starem denarji . . . . . An 5% Verlosungs- und National-Anlehens Obligationen in C. M. verzinslich	3860	85			
	b) 5% loterijske-posojilne in konvertirane obligacije obrestne v av. veljavi . . . . . An 5% Lotto-Anlehens- und Convert. Abligationen in Oester. W. verzinslich	9360	—			
	c) 5% obligacije zemljišne odveze, obrestne v starem denarji . . . . . An 5% Grundentl. Obligationen in C. M. verzinslich	525	—			
	d) Hranilne bukvice št. 53430 v kapitalnem znesku od Sparkassebüchel Nr. 53430 zusammen an Kapital	1100	—			
	obresten v av. velj. po 4% verzinslich in Oestr. W. zu 4%			14845	85	
4	Skupno aktivno premoženje . . . . . Gesammt Aktiv-Vermögen	—	—	16110	9½	
	II. Pasivno premoženje. II. Passiv-Vermögen.					
5	Konečni pravi pasivni zastanki od . . . . . Schließliche reele Passiv-Rückstände	46	73			
6	Konečni drugi pasivni zastanki . . . . . Schließliche sonstige Passiv-Rückstände	1150	—			
				1196	73	
7	V primeri pasivnega premoženja z aktivnem pod štev. 4. se kaže čisto aktivno premoženje od . bei Vergleichung der Passiva mit den Aktiven sub P. Nr. 4 ergibt sich ein reines Aktiv-Vermögen pr.	—	—	14913	36½	

St. 1160.

Sporočilo deželnega odbora

o računskem sklepu zaklada zemljišne odveze za leto 1869.

Slavni deželni zbor!

Prileżeči glavni pregled ravnanja z blagajnico in razkaz skupnega aktivnega in pasivnega premoženja zemljiščino-odveznega zaklada za leto 1869, se slavnemu deželnemu zboru s tem nasvetom predlaga, da se te predloge finančnemu odseku v pretres in sporočevanje izroče.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 18. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Glavni

ravnanja z blagajnico zaklada za zemljiščino

Številka	Razlaganje naslovov	Skupni dohodek						Proračun						Skupni dohodek znaša v primeri k proračunu			
		djanski znesek		končni aktivni zastanek		skupaj		odobreni proračunski postavki		začetni aktivni zastanek		skupaj		več		manj	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
	I. Prejemki od zavezancev.																
1	na kapitalu	171270	38	154532	48 1/2	325802	86 1/2	186000	—	168682	22 1/2	354682	22 1/2	—	—	28879	36
2	na 5% obrestih	44024	3	159061	1	203085	4	46500	—	149677	17 1/2	196177	17 1/2	6907	86 1/2	—	—
3	na vsakoletnem (anuitetnem) splačevanji	2532	1 1/2	2139	90	4671	91 1/2	2282	—	2409	75	4691	75	—	—	19	83 1/2
4	na 5% obrestih od zastalega dolgá	8979	82 1/2	—	—	8979	82 1/2	7000	—	—	—	7000	—	1979	82 1/2	—	—
5	Skupni znesek ad I.	226806	25	315733	39 1/2	542539	64 1/2	241782	—	320769	15	562551	15	—	—	20011	50 1/2
	II. Prejemki od dežele.																
6	Na obrestih po prikladu na davkih:																
	a) na 26% prikladu od neposrednjih davkov . .	253772	50 1/2	34499	53 1/2	288372	4	232480	—	10695	37 1/2	243175	37 1/2	45196	66 1/2	—	—
	b) na 10% prikladu od posrednjih davkov . . .	28672	95	37469	86	66142	81	31685	—	31706	31 1/2	63391	31 1/2	2751	49 1/2	—	—
	III. Prejemki od države.																
7	na kapitalu od premenovalnih (anuitetnih) plačil .	17034	—	—	—	17034	—	17034	—	—	—	17034	—	—	—	—	—
8	na rentah od kapitala za prepisnino (Laudemium)	109	74 1/2	23	90	133	64 1/2	—	—	23	90	23	90	109	74 1/2	—	—
9	na obrestih od kapitala obligacij zemljiščine odveze za prepisnino	46652	34	—	—	46652	34	47103	—	—	—	47103	—	—	—	450	66
	IV. Različni prejemki.																
10	Računska in druga povračila, potem drugi prejemki, to je: prepisnina, skupilo od splačevalnih bukvic zemljiščine odveze in zneski kapitalov od žrebanih, borsno nakupljenih obligacij zemljiščine odveze . . .	34717	13 1/2	623	26	35340	39 1/2	5300	—	921	23	6221	23	29119	16 1/2	—	—
11	Prejete predplače . . .	—	—	22732	77 1/2	22732	77 1/2	—	—	21100	37	21100	37	1632	40 1/2	—	—
12	Ptuji denarji in depoziti .	3806	78 1/2	—	—	3806	78 1/2	—	—	—	—	—	—	3806	78 1/2	—	—
13	Končna gotovina denarjev	—	—	222303	79 1/2	222303	79 1/2	—	—	204765	85	204795	85	17507	94 1/2	—	—
14	Skupni znesek vseh dohodkov	611671	71	633386	52	1245058	23	575384	—	590012	19	1165396	19	79662	4	—	—

pregled

odškodovanje v letu 1869.

Številka	Razlaganje naslovov	Skupni strošek						Proračun						Skupni strošek znaša v primeri k proračunu			
		djanski znesek		končni pasivni zastanek		skupaj		odobreni proračunski postavki		začetni pasivni zastanek		skupaj		več		manj	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
	I. Stroški oskrbništva komisij za odvezo zemljiških davkov.																
	a) Deželne komisije.																
15	Letne plače uradnikov . .	3759	96	—	8	3760	4	3760	—	—	4	3760	4	—	—	—	—
16	Opravilske priklade uradnikov	604	80	43	75	648	55	575	—	43	75	618	75	29	80	—	—
17	Plačila služabnikov . . .	300	—	25	—	325	—	300	—	25	—	325	—	—	—	—	—
18	Diurnistje	1674	70	133	30	1808	—	1752	—	130	90	1882	90	—	—	74	90
19	Nagrade in podpore . . .	85	—	—	—	85	—	100	—	—	—	100	—	—	—	15	—
20	Uradnijske in pisarniške potrebe	1612	6	—	—	1612	6	1268	—	33	60	1301	60	310	46	—	—
21	Popotni stroški	686	97	—	—	686	97	270	—	—	—	270	—	416	97	—	—
22	Različni potroški . . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	5	—
	b) Lokalnih komisij.																
23	Letne plače uradnikov . .	3600	—	225	—	3825	—	3600	—	225	—	3825	—	—	—	—	—
24	Opravilske priklade uradnikov	1839	96	211	70	2051	66	2340	—	211	66	2551	66	—	—	500	—
25	Plačila služabnikov . . .	60	—	—	—	60	—	60	—	—	—	60	—	—	—	—	—
26	Diurnistje	2393	80	264	40	2658	20	2498	—	160	20	2658	20	—	—	—	—
27	Nagrade in podpore . . .	150	—	—	—	150	—	400	—	50	—	450	—	—	—	300	—
28	Uradnijske in pisarniške potrebe	300	—	200	—	500	—	500	—	—	—	500	—	—	—	—	—
29	Popotni stroški	14198	57	2368	69½	16567	26½	13000	—	3703	46	16703	46	—	—	136	19½
30	Najemščina	100	—	—	—	100	—	140	—	—	—	140	—	—	—	40	—
31	Različni potroški	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—
32	Skupni znesek ad I.	31365	82	3471	92½	34837	74½	30570	—	4583	61	35153	61	—	—	315	86½
	II. Izplačevanje kapitala.																
33	Po žrebovanji oziroma poplačevanji obligacij . .	155085	—	15645	—	170730	—	168000	—	11550	—	179550	—	—	—	8820	—
34	Pobotanje kapitala . . .	83	82½	—	—	83	82½	100	—	—	—	100	—	—	—	16	17½
	III. Plačevanje obresti opravičencem.																
35	Na 5% obrestih od obligacij zemljiščine odveze, potem na urbarskih, desetinskih in prepisninskih obrestih (rentah)	429366	46	40479	24	469845	70	426350	—	39845	30	466195	30	3650	40	—	—
	IV. Različni izdajki.																
36	Povračila državnih izposojil	—	—	628663	73	628663	73	—	—	571963	73	571963	73	56700	—	—	—
37	5% pasivne obresti od prejetih državnih izposojil .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Deželnemu zakladu 5% pasivne obresti za posojila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Dane predplače	1611	75½	—	—	1611	75½	—	—	—	—	—	—	1611	75½	—	—
40	Povrnjeni ptuji denarji in depositi	—	—	28177	95	28177	95	—	—	24371	16½	24371	16½	3806	78½	—	—
41	Drugi potroški	20496	38½	20	77	20517	15½	7077	—	6897	77	13974	77	6542	38½	—	—
42	Skupni znesek vsih stroškov	638009	24½	716458	61½	1354467	86	632097	—	659211	57½	1291308	57½	63159	28½		
43	V primeri k unstranskim dohodkom pod št. 14. od	611671	71	633386	52	1245058	23	575384	—	590012	19	1165396	19	79662	4		
44	Se kaže primanjkava založitve od	26337	53½	83072	9½	109409	63	56713	—	69199	38½	125912	38½	16502	75½	—	—

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Costa, poročevalec.

Raz-

skupnega aktivnega in pasivnega premoženja

Številka	Aktivne tirjave	Denarni znesek v avst. velj. posamezno gld.	kr.	skupno gld.	kr.	Opomba
	I. Dolgovi zavezancev:					
1	na kapitalu	833.261	46			
2	na 5% obrestih	159.061	1½			
3	na vsakoletnem (anuitetnem splačevanji) . .	9.368	70			
				1,001.691	17½	
	II. Dolgovi dežele:					
4	za likvidirane odškodne kapitale	4,677.405	90			
5	za zastane plačila na obrestih (priklade davkov)	785.580	29½			
6	za povračila oskrbnih stroškov	445.141	83			
				5,908.128	2½	
	III. Dolgovi države:					
7	za likvidne z obligacijami še ne založene laudemialske kapitale	2.835	89			
8	za prepisninske obresti (laudemialske rente)	409	65			
9	za z obligacijami založene laudemialske kapitale	920.218	91½			
10	za 5% obresti od tega kapitala	7.699	46½			
				931.163	92	
	IV. Drugo premoženje zemljiščino odveznega zaklada:					
11	na dolgu zastala računska in druga povračila	603	66			
12	drugi prejemki	19	60			
13	prejete predplače	22.732	77½			
14	končna gotovina denarjev	222.303	79½			
				245.659	83	
15	Skupni znesek vsih aktivnih tirjav .	—	—	8,086.642	95	

kaz

zemljiščino odveznega zaklada konc decembra 1869.

Številka	Pasivne tirjave	Denarni znesek v avst. velj. posamezno gld.	kr.	skupno gld.	kr.	Opomba
	V. Tirjave opravičencev:					
16	za likvidirane z obligacijami še ne založene odškodne kapitale	23.561	62			
17	za zastale obresti od tacih kapitalov . . .	3.125	93			
18	za z obligacijami založene odškodne kapitale	8,472.670	50			
19	za zastale 5% obresti od obligacij zemljiščine odveze	137.842	44½	8.637.200	49½	
	VI. Tirjave deržave:					
20	za na dolgu zastale zakladu zemljiščine odveze dane brez obrestne posojila	628.663	73	628.663	73	
	VII. Drugi dolgovi zaklada zemljiščine odveze:					
21	Zastali stroški oskrbništva:					
	a) deželne komisije	202	13			
	b) lokalnih komisij	3.269	79½			
22	Drugi zastali izdajki	20	77			
23	Prejeti še ne povernjeni ptuji denarji in depositi	28.177	95	31.670	64	
24	Skupni znesek vsih pasivnih tirjav	—	—	9,297.534	87	
25	v primeri z aktivnem premoženjem pod št. 15 od	—	—	8,086.642	95	
26	se kaže konc decembra leta 1869 čisti ne založeni **dolg** zemljišno-odveznega dolga z	—	—	**1,210.891**	**92**	

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Costa,
poročevalec.

Kaz

zemljišćino odveznega zaklada kone decembra 1869.

Številka	Pasivne tirjave	Denarni znesek v avst. velj. posamezno gld.	kr.	skupno gld.	kr.	Opomba
	V. Tirjave opravičencev:					
16	za likvidirane z obligacijami še ne založene odškodne kapitale	23.561	62			
17	za zastale obresti od tačih kapitalov . . .	3.425	93			
18	za z obligacijami založeno odškodne kapitale	8,472.670	50			
19	za zastale 5% obresti od obligacij zemljišćine odveze	137.842	44½	8.637.209	49½	
	VI. Tirjave deržave:					
20	za na dolgu zastale zakladu zemljišćine odveze dane brez obrestne pesojila	628.663	73	628.663	73	
	VII. Drugi dolgovi zaklada zemljišćine odveze:					
21	Zastali stroški oskrbništva:					
	a) deželne komisije	202	13			
	b) lokalnih komisij	3.269	79½			
22	Drugi zastali izdajki	20	77			
23	Prejeti še ne povernjeni ptuji denarji in depositi	28.177	95	31.670	64	
24	Skupni znesek vsih pasivnih tirjav	—	—	9,297.534	87	
25	v primeri z aktivnem premoženjem pod št. 15 od	—	—	8,086.642	95	
26	se kaže kone decembra lota 1869 čisti ne založeni dolg zemljišno odveznega dolga z	—	—	1,210.891	92	

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

Dr. Costa:
poročevalec.

Št. 3696.

Poročilo deželnega odbora

o računskem sklepu deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1869.

Slavni deželni zbor!

Priloženi glavni pregled o posledkih ravnanja s premoženjem kranjskega deželnega zaklada in njegovih podzakladov v letu 1869. se slavnemu deželnemu zboru s tem nasvetom predloži, da se finančnemu odseku v pretres in poročanje izroči.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 18. avgusta 1870. l.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Glavni

o posledkih ravnanja s premoženjem kranjskega deželnega

Številka	Razlaganje dohodkov	Skupni dohodki					
		djanski znesek v letu 1869		zastanek konc decembra 1869		skupaj	
		gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.
	A. Pravi dohodki.						
1	Deželni zaklad v pravem pomenu	240.860	17½	81.315	85½	322.176	3
2	Domestikalni zaklad	39.288	76	31.774	10	71.062	86
3	Porodišnični zaklad	1.657	87½	225	29½	1.883	17
4	Najdenišnični zaklad	1.338	79½	577	1½	1.915	81
5	Norišnični zaklad	1.097	40½	1.166	93	2.264	33½
6	Zaklad posilne delalnice	46.778	71½	11.658	61½	58.437	33
7	Bolnišnični zaklad	42.180	40	27.277	54½	69.457	94½
8	Skupni znesek ad A. .	373.202	12½	153.995	35½	527.197	48
	B. Drugi dohodki.						
9	Deželni zaklad v pravem pomenu . . .	108.587	78	31.838	30½	140.426	8½
10	Domestikalni zaklad	52.194	57½	30.453	7½	82.647	65
11	Porodišnični zaklad	9.018	40	194	—	9:212	40
12	Najdenišnični zaklad	28.319	90½	12.999	—	41.318	90½
13	Norišnični zaklad	14.036	16	2.203	—	16.239	16
14	Zaklad posilne delalnice	16.217	83½	100	69	16.318	52½
15	Bolnišnični zaklad	6.418	12	479	65	6.897	77
16	Skupni znesek ad B. .	234.792	77½	78.267	72	313.060	49½
17	Glavni skupni znesek ad A. in B. . . .	606.949	90	232.263	7½	840.257	97½
18	Začetni in končni ostanki gotovine pod številko 46. in 47.	6.652	80	9.787	29	16.440	9
19	Poskusni skupni znesek	614.647	70	242.050	36½	856.698	6½

pregled

zaklada in njegovih podzakladov v letu 1869.

Proračun						V primeri k proračunu so dohodki skupni				Opomba
odobren proračun leta 1869		zastanek konc decembra 1868		skupaj		veči		manji		
gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	
										K' štev. 1.
222.150	70½	60.956	12	283.106	82½	39.069	20½	—	—	Veči dohodki, zavoljo večega djanskega zneska priklad na davke za leto 1869.
17.023	23	15.662	27½	32.685	50½	38.377	35½	—	—	
211	39½	233	9½	444	49	1.438	68	—	—	
1.030	62½	444	28	1.474	90½	440	90½	—	—	
674	16½	449	46	1.123	62½	1.140	71	—	—	
40.709	—	17.740	55½	58.449	55½	—	—	12	22½	K' štev. 2.
41.444	98	25.319	92	66.764	90	2.693	4½	—	—	
323.244	10	120.805	70½	444.049	80½	83.147	67½	—	—	Veči dohodki, zarad večega zneska aktivnih obresti od domestikalnih obligacij z 700.000 gld. av. vr. ktere so kod odškodni kapital za inkamerirani kranjski provincijalni zaklad iz državnega zaklade pridobljene.
59.648	41½	29.370	77	89.019	18½					K' štev.: 3, 5 in 7.
—	—	44.844	97	44.844	97					
8.944	44	10	—	8.954	44					
34.927	81½	—	—	34.927	81½					
5.218	96½	10	—	5.228	96½					
—	—	427	88	427	88					
—	—	5.194	77	5.194	77					
108.739	63½	79.858	39	188.598	2½					Veči dohodki, zavoljo tega, ker so aktivni zastanki povračil oskrbovalnih stroškov za l. 1866. do 1868. od takih, kteri bolniške stroške sami plačujejo, potem od ljubljanske mestne blagajnice, od kranjskega in drugih deželnih zakladov še le v letu 1869 po redu iztirjani in zaračunani.
										K' štev. 4.
										Veči dohodki, zarad večih povračil za stroške oskrbovanja najdencev.

Tekoča številka	Razlaganje stroškov	Skupni stroški					
		djanski znesek leta 1869		zastanek konc decembra 1869		skupaj	
		gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.
	A. Pravi stroški.						
20	Deželni zaklad v pravem pomenu	178.494	91½	37.994	4½	216.488	96
21	Domestikalni zaklad	52.257	70	27.281	36	79.539	6
22	Porodišnični zaklad	9.558	55½	84	94	9.643	49½
23	Najdenišnični zaklad	29.097	57½	12.842	46½	41.940	4
24	Norišnični zaklad	14.568	65½	57	24½	14.625	90
25	Zaklad posilne delalnice	42.047	28	6.326	66½	48.373	94½
26	Bolnišnični zaklad	45.217	75	416	57½	45.634	32½
27	Skupni znezek ad A. .	371.242	43	85.003	29½	456.245	72½
	B. Drugi stroški.						
28	Deželni zaklad v pravem pomenu	170.953	4	25.691	96½	196.645	½
29	Domestikalni zaklad	39.225	63½	264	93½	39.490	57
30	Porodišnični zaklad	895	40	356	34	1.251	74
31	Najdenišnični zaklad	922	20	241	12½	1.163	32½
32	Norišnični zaklad	493	16	474	28½	967	44½
33	Zaklad posilne delalnice	19.425	54½	1.380	19½	20.805	74
34	Bolnišnični zaklad	1.703	—	10.920	13	12.623	13
35	Skupni znesek ad B. .	233.617	98	39.328	97½	272.946	95½
36	Glavni skupni znesek ad A. in B.	604.860	41	124.332	27	729.192	68
37	Končni ostanki gotovega denarja in čisti aktivni zastanki pod štev. 46	9.787	29	117.718	9½	127.505	38½
38	Poskusni skupni znesek .	614.647	70	242.050	36½	856.698	6½

Proračun						V primeri k proračunu so stroški				Opomba
odobreni proračunski postavki za 1869		zastanek konc decembra 1868		skupaj		večji		manji		
gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	
140.179	50	76.467	12½	216.646	62½	—	—	157	66½	K' štev. 20 in 21.
35.553	93½	46.925	26	82.479	19½	—	—	2.940	13½	
9.155	83½	27	30	9.183	13½	460	36	—	—	Manji stroški ,zavoljo manjših djanskih računskih zneskov za stroške vzdrževanja poslopij in novih stavb za leto 1869.
35.958	44	12.978	84½	48.937	28½	—	—	6.997	24½	
5.893	13	1.159	52	7.052	65	7.573	25	—	—	
39.501	96½	4.917	54	44.419	50½	3.954	44	—	—	
40.238	29	5.488	84½	45.727	13½	—	—	92	81	
306.481	9½	147.964	43½	454.445	53	1.800	19½	—	—	K' štev. 22. Veči stroški, zarad večih stroškov za režijo, namreč za oskrbovanje in zdravila porodnic.
126.063	30½	43.512	9	169.575	39½					K' štev. 23. Manji stroški, zavoljo tega, ker proračunani stroški oskrbovanja za kranjske najdence v drugih bolnišnicah v letu 1869 niso bili poplačani.
—	—	3.363	75	3.363	75					
—	—	134	2	134	2					
—	—	602	20	602	20					
—	—	2	53½	2	53½					
—	—	1.338	78½	1.338	78½					
—	—	10.920	13	10.920	13					
126.063	30½	59.873	51	185.936	81½					K' štev. 24. Veči stroški zarad nove norišnice na dolenjih polanah. K' štev. 25. Veči stroški, zavoljo veči potrebšbine za fabriko posilne delalnice.

Tekoča številka	Stan premoženja konec decembra 1869	Končna gotovina v blagajnici		Čisti aktivni ali **pasivni** zastanki					
				na pravih dohodkih		na drugih dohodkih		skupaj	
		gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.
39	Deželni zaklad v pravem pomenu	—	—	43.321	81	6.146	34	49.468	15
40	Domestikalni zaklad . . .	—	—	4.492	74	30.188	14	34.680	88
41	Porodišnični zaklad . . .	356	34	140	35½	**162**	**34**	**21**	**98½**
42	Najdenišnični zaklad . . .	241	12½	**12.265**	**45**	12.757	87½	492	42½
43	Norišnični zaklad	74	28½	1.109	68½	1.728	71½	2.838	40
44	Zaklad posilne delalnice .	5.953	68	5.331	95	**1.279**	**50½**	4.052	44½
45	Bolnišnični zaklad	3.161	86	26.860	97	**10.440**	**48**	16.420	49
46	Skupni znesek .	9.787	29	68.992	6	38.938	74½	107.930	80½
47	V primeri k premoženju konec decembra 1868 . .	6.652	80	**29.097**	**99**	19.984	88	**9.113**	**11**
48	se kaže konec decembra 1869 pomnoženje premoženja .	3.134	49	98.090	5	18.953	86½	117.043	91½

Aktivni kapitali		Denarni znesek ležečega posestva in premakljivega blaga		Skupni znesek		Opomba
gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	
—	—	—	—	49.468	15	K' štev. 48.
867.245	5	172.046	50	1,073.972	43	Končno premoženje se je v letu 1869 proti letu 1868 z . . . . . 760.179 gold. 78 kr. poglavitno zarad tega pomnožilo, ker so priklade na davke več znašale, kakor je bilo proračunano, in ker je domestikalni zaklad iz deržavnega zaklada kot odškodni kapital za inkamerirani kranjski provincijalni zaklad v obligacijah skupaj 700.000 pridobil.
1.827	97½	9.462	75	11.625	8	Poleg računskega sklepa kranjskega zemljiščino odveznega zaklada za leto 1869 ima kranjska dežela to je kranjski deželni zaklad kot dolg za zemljiščino odvezo s koncem decembra 1869 poplačati, in sicer:
7.423	—	282	—	8.438	55	
1.483	87½	26.438	29	30.834	85	
2.120	—	69.469	61½	81.595	74	
50.506	25	80.355	21	150.443	81	
930.606	15	358.054	36½	1,406.378	61	*a.* na izvirno likvidiranim odškodnem kapitalu . . . . . 4,677.405 gld. 90 kr. *b.* na zastalih obrestih (rentah) . . . . . 785.580 „ 29½ „ *c.* na povračilih stroškov rešije . . . . . 445.141 „ 83 „ . . . . . skupaj . 5,908.128 „ 2½ „
294.916	15	353.742	99	646.198	83	in končno *d.* na obrestih in drugih povračilih skupaj . . 1,210.891 „ 92 „
635.690	—	4.311	37½	760.179	78	torej v vsem skupaj . 7,119.019 „ 94½ „ Sedem milijonov, sto devetnajst tisuč in devetnajst goldinarjev 94 kr. av. vr.

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani dne 10. avgusta 1870.

St. 3675.

Poročilo deželnega odbora

zastran

$51^{1}|_{2\,0}|^{0}$ priklade na vse neposrednje davke skoz 6 let za zidanje nove farne cirkve v Veliki dolini.

Slavni deželni zbor!

Iz razlogov, ktere bode poročevalec ustmeno navedel, se stavi predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene, da se od leta 1871 začenši na šest let ima pobirati $51\frac{1}{2}\,\%$ priklade na vse neposrednje (direktne) davke faranov v Veliki dolini na Dolenskem za zidanje nove farne cirkve.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 19. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

St. 3657.

Poročilo deželnega odbora

o volitvi deželnega poslanca za mesti Kamnik in Radolico in za tržiški trg.

Slavni deželni zbor!

Volitev deželnega poslanca za mesti Kamnik in Radolico in za tržiški trg je bila 28. jun. t. l. v Tržiču. Glavni volilski imenik kaže 290 volilcev; posamič jih kažejo volilski imeniki kamniški 125
radoliški 84
tržiški 81

Kar je skupaj . . . 290

Od teh se je po glasovniku, priloženem v dveh primerkih, imenovani dan volitve udeležilo 213 volilcev. Nadpolovična večina je tedaj 107. To je dobil g. dr. Gauster, okrajni zdravnik v Kamniku, ter je bil po volilni komisiji za izvoljenega razglašen. Od druzih glasov je padlo na g. Murnika, kupčijske komore tajnika v Ljubljani 105 glasov; a na g. grofa Gustava Thurna 1 glas.

Zastran tega, kako so narejeni volilski spisi, mora se opomniti, da sta v tržiški volilski imenik pozneje vpisana dva volilca, g. Ankemius in Frančiška Mally z drugačno tinto in roko, kakor drugi, da ni razvidno, kedaj se je to zgodilo, in po kom.

Zoper to volitev so podali mnogi volilci iz vseh treh krajev protest iz naslednjih vzrokov :

a) ker se je neki vladni komisar g. Jagrič nespodobno in pristransko obnašal;
b) ker volilna komisija volitve ni sklenila ob času, ki ga predpisuje § 47. dež. vol. reda; ampak je dopustila, da je še 10 volilcev potem, ko bi imela volitev sklenjena biti, za dr. Gausterja glas oddalo;
c) ker volilna komisija ni pustila glasovati 4 možem, ki so imeli od svojih žen za to pooblastila; potem ključarjema za kamniško farno cerkev, ki sta imela od g. fajmoštra za to pooblastilo; in zadnjič Ant. Frölichu in Ant. Plavcu, ki sta obadva imela poverilne liste (legitimacije). Ti vsi da bi bili g. Murnika volili; in
d) ker 16 volilcev, ki so g. dr. Gausterja volili, niso imeli volilne pravice.

Deželni odbor, ki je zastran vseh teh pritožeb preiskovanje napeljal, sporoča o njih, kolikor je dozdaj pozvediti mogel, sledeče: ad a) in b). Vsa podoba je, da se niti vladni komisar niti volilna komisija nista obnašala tako, kakor bi se imela, to je, na vsako stran enako pravično in nepristransko. Ko bi se hotelo na tanko preiskavati, brez dvombe bi prišlo na dan, da sta obadva na vso moč za dr. Gausterja in zoper gosp. Murnika delala. Tako g. vladni komisar sam priznava, da sta dva volilca, namreč France Dornik in Anton Tekster res še le pozneje, ko je bila volitev že minula, svoje glasove za g. dr. Gausterja oddala. ad c) Ali morajo ženske, ki imajo voliti pravico, same volit priti, ali pooblaščenike na mesto sebe poslati, to je zdaj po različnem vladnem ravnarji, in ker postava v tem ni določna, dvomno postalo. Pri predzadnjih volitvah so trdili vladni komisarji po naročitem ukazu bivšega cesarskega namestnika Bacha, da morajo ženske same priti. Pri zadnjih volitvah pa v Idriji niso smele same voliti a v Tržiču ne po pooblaščenikih. Tako je ženskih volilcev pravica popolnoma od vladnih komisarjev in volilnih komisij volje zavisna postala. Deželni zbor, ki doslej ni zametaval ne enega, ne druzega načina, ampak je obojno glasovanje za veljavno spoznaval, moral bo skerbeti, da se v tej reči skoraj trden red vpelje.

Z ozirom na § 40 dež. volilnega reda se mora reči, da volilna komisija ni imela ne tem ženskem, a še manj Ant. Fröhlichu in Ant. Plavcu glasovanje braniti, ker ji omenjeni §. daje le za tak primerljej pravico, ko je v volilski imenik vpisan človek izgubil potrebno lastnost že potem, ko so volilski imeniki po politiški gosposki dogotovljeni; a tukaj je ona take primerljeje razsojevala, kteri niso njeni razsodbi prideržani.

ad d) Kar se tiče pritožbe, da so mnogoteri dr. Gausterja volili, ki nimajo volilne pravice, je deželni odbor poskrbel, da se na tanko zvé ali so tožbe utrjene. Le zastran tistih volilcev, za ktere se tudi, da ne plačujejo dosti davka, se je držal deželni odbor, kakor pri prejšnjih verifikacijah tega načela, da je davkov znesek, ki ga je županstvo v volilski imenik postavilo in c. k. okrajno poglavarstvo potrdilo, resničen, ter vsled tega zastran Šim. Jalena, Andreja Kerničarja, Jož. Klandra itd., ki neki premalo davka plačujejo, ni dalje preiskaval.

Zastran druzih neopravičenih volilcev se je dozdaj toliko-le zvedilo:

1. Martin Kralj iz Radolice je bil po c. k. dež. sodniji v Ljubljani dne 27. marca 1867, št. 2345 obsojen zavoljo hudodelstva težke telesne poškodbe na en mesec v ječo. On po tem takem za zdaj nima volilne pravice.

2. Friderik Proy, kasir pri podvzetnikih za delanje Rudolfove železnice biva še le od 10. sept. 1869, tedaj še ne eno leto v Radolici, tedaj še nima ondi volilne pravice.

3. Jul. Kubiček je dobil od nekega Olshausena, delovodja pri Rudolfovi železnici pooblastilo, da je v imenu podvzetnikov glasoval.

Ali iz dopisa podvzetništva od 16. t. m. je razvidno, da je Olshausen to pooblastilo izdal samo po zmoti, brez vedeža in brez dovoljenja podvzetnikov.

Tedaj je tudi ta glas neveljaven, in čuditi se je po pravici, kako sta vladni komisar in volilna komisija temu mogla dopustiti z pooblastilom voliti, ko sta vse tiste, ki so hoteli gosp. Murnika z pooblastili voliti, odvrgla. Ali ni nju pristranost o tem jasno dokazana?

4. Valentin Kumer, podučitelj v Tržiču, je rojen 8. febr. 1849., je tedaj še podleten, toraj zavolj tega in ker je samo provizorni podučitelj, nima volilne pravice.

5. Anton Kronabetvogel c. k. notar, je glasoval tudi kot kurator Sig. Škarjeve zapuščine iz Kamnika. Ali ta njegov glas nima veljave, ker zapuščinski kuratorji sploh kot taki nimajo pravice v imenu zapuščine glasovati.

Iz tega vsega je že dozdaj razvidno, da je za g. dr. Gausterja naj manj pet neveljavnih glasov oddanih.

Ima jih tedaj namesto 107 samo 102.

Zastran Val. Ješe-ta pozvedavanje še teče.

Ali tudi proti 7 glasovom, ki so oddani za g. Murnika, je prišla od več volilcev iz Tržiča, Kamnika in Radolice pritožba, da niso veljavni, in sicer:

1. Za Vinc. Levičnika in Gregorja Slabajna iz Kamnika se pravi, da plačata premalo davka. Ali ker je iz volilskega imenika razvidno, da ga dosti plačata, zato se deželni odbor na ta ugovor po istem načelu, kakor prej zastran dr. Gausterja, ni oziral.

2. Druga pritožba je zoper gospodično Marijo Jekel, učiteljico na dekliški šoli v Kamniku. a) ker je dekliška šola v Kamniku nižja ljudska šola (trivialka) a gospodična Jekel ni višja učiteljica in b) ker občinski volilni red sploh o učiteljicah ne govori.

Ali na to se mora odgovoriti, da gospodična Jekel ženski uk v omenjeni šoli čisto samostojno in od učitelja neodvisno vodi in ravna, toraj ni nobene dvombe, da je samosvoja (višja) učiteljica v tistem pomenu, kakor ga v mislih ima obč. vol. red z ozirom na tadanjo šolsko uravnavo.

Da obč. vol. red ni hotel učiteljicam volilne pravice kratiti, to je iz tega očitno, da učiteljevanje enači z davka plačevanjem, in davka plačevalcem tudi ako so ženske volilno pravico daje.

3. Tretja pritožba je zoper frančiškane, ki so ko učitelji na deški glavni šoli v Kamniku glasovali, a) ker ta šola se ne more šteti med višje šole v občini, tedaj nimajo vsi učitelji, ampak samo ravnatelj ali vodja volilno pravico; b) ker se sploh frančiškani ne morejo šteti med učitelje, kakor jih postava razumeva in c) ker kot redovniki niso samovlastni (svojepravni) ljudje.

Na to se odgovarja: Da gre po obč. vol. redu vsem učiteljem od glavnih šol, ne samo vodji volilna pravica, to trdi djanska skušnja, to spoznavajo vse politiške gosposke in deželni zbor in še sami tožniki o tem, da proti učiteljem tržiške glavne šole, ki so tudi vsi glasovali, nič ne ugovarjajo.

Da so frančiškani pravi učitelji, vlada spoznava s tem, da jim dovoljuje, veljavna šolska spričala izdajati.

Ravno tako prazen ter po djanskem ravnanju vlade in deželnega zbora ovržen je ugovor, kakor da bi redovniki ne mogli politiških in zlasti volitvenih pravic uživati.

Očitno je tedaj, da vsi ti ugovori veljavnosti glasov, za g. Murnika oddanih, ne morejo omajati.

Ako se tedaj pravi vspeh te volitve pregleda in primeri, je razvidno, da je pri njej veljavnih glasov oddanih ne 213 ampak samo 208, da je nadpolovična večina 105; da ima veljavnih glasov dr. Gauster samo 102, a Murnik 105 in ker je to nadpolovična večina, da je tedaj po §. 48 dež. vol. reda g. Murnik, a ne dr. Gauster za deželnega poslanca izvoljen.

Ker so vse te okoliščine že zdaj dovolj dokazane in jasne, stavi dež. odbor, ne čakaje daljših pozvedeb, ki se še delajo, že precej zdaj predlog, naj slavni deželni zbor sklene:

a) Volitev g. dr. Gausterja, ker ni dobil nadpolovično veljavnih glasov, je neveljavna;

b) g. Janez Murnik je po postavi za deželnega poslanca izvoljen in naj se po g. dež. poglavarju v zbor pokliče.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 19. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Hochwohlgeborner Herr Landeshauptmann!

Im Auftrage Se. Exzellenz des Herrn Ministers des Innern vom 15. August 1870 Z. 3734/M. I. habe ich die Ehre Euer Hochwohlgeboren anruhend die kaiserliche Botschaft an den mit dem Allerhöchsten Patente vom 30. Juli 1870 einberufenen krainischen Landtag zur weiteren Behandlung mit dem Ersuchen zu übergeben, gefälligst dahin wirken zu wollen, daß der hohe Landtag sich mit keiner Angelegenheit beschäftige, welche die Wahl der Reichsrathabgeordneten und den Zusammentritt des Reichsrathes aufhalten könnte.

Empfangen Euer Hochwohlgeboren die Versicherung meiner vorzüglichsten Hochachtung.

Laibach am 17. August 1870.

Conrad m. p.

Deželnemu zboru Naše vojvodine Kranjske.

Pretežkim dogodbam nasproti, kterih pozorišče je Evropa, spoznali smo za Svojo silno vladarsko dolžnost poskrbeti, da se zakoniti zastopniki Naše monarhije nemudno snidejo, ter smo zategadelj sklicali vse deželne zbore kraljestev in dežel zastopanih v državnem zboru.

V resnobnem trenotji, v kterem je Naši monarhiji bolj kakor kdaj poprej zložnega sodelovanja vseh njenih narodov treba, napolnjuje Nas z velikim zadovoljstvom ta svest, da so zastopniki Naše ljube vojvodine Kranjske zbrani in nadahnjeni s požrtvovalnim domoljubjem, ktero je Naša zvesta vojvodina tolikrat izkazala.

Da-si med notranjimi rečmi važna vprašanja rešitve čakajo, ter ima Naša vlada šteti si za eno izmed prvih nalog to, da se različna mnenja, ki so gledé njih prišla na dan, po ustavnem potu poravnajo; v deželnem zboru zbrani zastopniki Naše ljube vojvodine Kranjske vendar ne bodo upirali se priznanju, da zdaj ne more iti za drugo kot najpred za to, kako bi se pazilo na najviše interesse, kterih vkupnost je slavna zgodovina posvetila in kterih edinstveno pospeševanje moč in veljava Našega cesarstva neogibno zahteva.

Pozivamo torej deželni zbor Naše vojvodine Kranjske, naj brez odloga volitve v državni zbor opravi, da Nam bode moči okoli Sebe zbrati zakonite zastopnike monarhije, kterih ustavno sodelovanje se kaže silno potrebno.

S tem poročamo deželnemu zboru milostljivo Svoj cesarski pozdrav.

Na Dunaji dne 15. avgusta 1870.

Franc Jožef l. r.

Potocki l. r.

An den Landtag Unseres Herzogthumes Krain.

Den folgenschweren Ereignissen gegenüber deren Schauplatz Europa geworden ist, haben Wir es als Unsere dringende Regentenpflicht erkannt, für den unverzüglichen Zusammentritt der gesetzlichen Vertreter Unserer Monarchie Sorge zu tragen und zu diesem Ende haben Wir sämmtliche Landtage der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder einberufen.

Mit hoher Befriedigung erfüllt es Uns in einem so ernsten Momente, wo Unsere Monarchie mehr denn je des einträchtigen Zusammenwirkens aller ihrer Völker bedarf, die Vertreter Unseres geliebten Herzogthumes Krain versammelt und von jenem hingebungsvollen Patriotismus beseelt zu wissen, den Unser getreues Herzogthum Krain so vielfach bethätiget hat.

Wenn auch auf dem Gebiete der inneren Angelegenheiten wichtige Fragen ihrer Lösung harren und Unsere Regierung es als eine ihrer ersten Aufgaben zu betrachten hat, die dabei zu Tage getretenen Meinungsverschiedenheiten auf dem Boden der Verfassung zum Austrag zu bringen; so werden sich gleichwohl die im Landtage versammelten Vertreter Unseres geliebten Herzogthumes Krain der Erkenntniß nicht verschließen, daß es sich in diesem Augenblicke zunächst nur darum handeln kann, jene höchsten Interessen wahrzunehmen, deren Gemeinsamkeit eine glorreiche Geschichte geheiliget hat und deren einheitliche Förderung die Macht und das Ansehen Unseres Reiches bedingt.

Wir fordern daher den Landtag Unseres Herzogthumes Krain auf, die Wahlen für den Reichsrath ohne Aufschub vorzunehmen, damit Wir die gesetzlichen Vertreter der Monarchie um Uns versammeln können, deren verfassungsmäßige Mitwirkung dringend gebothen erscheint.

Anmit entbiethen Wir in Gnaden dem Landtage Unseren kaiserlichen Gruß.

Wien, am 15. August 1870.

Franz Joseph m. p.

Potocki m. p.

Sporočilo in predlog deželnega odbora

zastran

rabe jezika v vseh c. k. uradnijah na Kranjskem.

Slavni deželni zbor!

Ustavni odbor je lansko leto pred slavni zbor prinesel načrt postave zastran rabe jezika v vseh c. k. uradnijah na Kranjskem, kakor je razvidno iz njegovega sporočila od 19. okt. 1869 pril. 110 pod ·/.

Ta po slavnem zboru že v drugo sklenjena postava spet ni dobila Najviše potrditve.

Ali ker je taka postava, kakor nas vsakdanja skušnja uči, neobhodno potrebna, da obveljajo že enkrat pravice slovenskega jezika, in ker je naše slovensko ljudstvo odločno zahteva, zato se iz razlogov v istem sporočilu povedanih iznovega stavi predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Omenjeni načrt postave zarad rabe jezika v c. k. uradnijah se potrjuje.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 22. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Janez Bleiweis,
poročevalec.

Priloga 110.

Poročilo ustavnega odseka

zastran

rabe jezika v vseh c. kr. uradnijah na Kranjskem.

Slavni deželni zbor!

Vsled prejetega naloga je ustavni odsek v pretres vzel nasvet gosp. dr. Janeza Bleiweis-a zarad rabe slovenskega jezika v c. kr. uradnijah naše dežele (priloga 76.) Da pa se zadostuje postavno izrečenemu načelu ravnopravnosti, prvi podlagi vsestranskega sporazumljenja in sprave, je ustavni odsek soglasno sklenil omenjeni nasvet tako razširiti, da nova postava ustreza vsem željam in potrebam naše dežele pričakovanje, da bode deželna postava stalno kazala vsem c. kr. uradnijam pri njih vsakdanjem občenji s strankami, ker dosedajne postave, kakor §§. 13., 165. in 166. občnega reda državljanske pravde z dvornim dekretom od 22. decembra 1835 št. 109. zbirki pravosodnih postav, potem §§. 123. in 184. reda kazenske pravde le sodnije vežejo.

Ustavni odsek torej z ozirom na člen 19. splošnih drž. pravic predlaga načrt postave, ktero slavni deželni zbor naj sprejeti sklene.

V Ljubljani 19. avgusta 1869.

Raunihar,
prvosednikov namestovalec.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Postava.

S potrjenjem deželnega zbora Mojega vojvodstva Kranjskega ukazujem tako-le:

§. 1.

C. kr. uradnije naj v občenji z ljudstvom jezik rabijo tako-le:

a) Slovenske vloge se vselej rešujejo v slovenskem, nemške pa v nemškem jeziku.

b) Zaslišbe in obravnave s slovenskimi ljudmi (strankami, občinami) se opravljajo v slovenskem, z nemškimi pa v nemškem jeziku; v slovenskem, glede na nemške stranke pa v nemškem jeziku se pišejo vsi dotični protokoli ter izdajajo dotične rešitve in posebno zatožbe in razsodbe.

c) Vsi ukazi, vabila, razglasi in naznanila slovenskim ljudem se pišejo v slovenskem, nemškim pa v nemškem jeziku.

§. 2.

Določbe prejšnega paragrafa veljajo za vse c. kr. uradnije, posebno za vse politične, davkovske in sodnje reči v civilnem kakor kazenskem postopu.

§. 3.

Ministrom, kterih se dotiče, se nalaga izvršitev te postave.

Gesetz.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Herzogthums Krain finde Ich zu verordnen wie folgt:

§. 1.

Die k. k. Aemter haben in ihrem Verkehre mit dem Volke die Sprache so zu gebrauchen:

a) Slovenische Einlagen sind immer in slovenischer, deutsche aber in deutscher Sprache zu erledigen.

b) Die Verhöre und die Verhandlungen mit slovenischen Personen (Partheien, Gemeinden) sind in slovenischer, mit deutschen aber in deutscher Sprache vorzunehmen; in der slovenischen, rücksichtlich der deutschen Partheien aber in der deutschen Sprache, sind alle betreffenden Protokolle abzufassen und die dießbezüglichen Erledigungen, dann insbesondere die Anklagen und Urtheile hinauszugeben.

c) Alle Verordnungen, Vorladungen, Kundmachungen und Verständigungen sind an slovenische Personen in slovenischer, an deutsche aber in deutscher Sprache zu erlassen.

§. 2.

Die Bestimmungen des vorhergehenden Paragrafes gelten für alle k. k. Aemter in Krain, insbesondere für alle politischen und Steuerämter, dann für die Gerichte im Civil- und Strafverfahren.

§. 3.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes sind die betreffenden Minister beauftragt.

Sporočilo in predlog deželnega odbora

zastran

učnega jezika v šolah in zastran pravoznanstvene akademije ali vseučilišča.

Slavni deželni zbor!

Šolski odbor je lansko leto pred slavni zbor prinesel poslavni načrt zarad učnega jezika v javnih ljudskih šolah in v šolah za učiteljske pripravnike; potem predloge zastran učnega jezika na gimnazijah, in zastran ustanovitne pravoznanstvene akademije ali vseučilišča v Ljubljani, kakor je vse to razvidno iz njegovega sporočila od 18. oktobra 1869 pril. 99 pod ·/..

Ti po slavnem zboru že v drugo sprejeti predlogi spet niso dobili najvišje potrditve.

Ali ker je ta uravnava učnega jezika v razvitek in brambo naše slovenske narodnosti neobhodno potrebna; ker je na vsako stran pravično in ker je naše ljudstvo odločno zahteva, zato se iz razlogov v istem sporočilu povedanih iznovega stavi predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Omenjeni načrt postave zarad učnega jezika se potrjuje.
2. Omenjena prošnja do vis. c. k. vlade zarad učnega jezika na gimnazijah in zarad pravoznanstvene akademije ali vseučilišča v Ljubljani se ponavlja.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 19. avgusta 1870.

Karol Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Janez Bleiweis,
poročevalec.

Priloga 99.

Sporočilo šolskega odbora

zarad učnega jezika v šolah in zarad pravoznanstvene akademije ali vseučilišča.

Slavni deželni zbor!

V 13 in 14 seji deželnega zbora je šolski odbor prejel sledeče predloge v prevdarek:

a) postavo zastran učnega jezika v javnih ljudskih šolah in v šolah za učiteljske pripravnike,
b) predlog zarad vpeljave učnega jezika v gimnazije,
c) predlog zarad naprave pravoznanstvene akademije v Ljubljani s slovenskim jezikom, po okolščinah pa zarad ustanovitve slovenskega vseučilišča.

Glede na to, da o teh predlogih so bile obširne razprave že leta 1866., 1867. in 1868. (glej stenograf. zapisnike) misli odbor, da bilo bi odveč dokazovati iznova potrebo, da se v šolah na Kranjskem izuči slovenski — narodni — jezik tako popolnoma, da rabi vsem stanovom v vseh poslih javnega življenja.

Ker neovržljivi tej potrebi člen 19. osnovne postave o splošnih državljanskih pravicah dodaja slovenskemu narodu tudi pravico, do se mu v šolah ponudi popolna prilika učiti se različnih ved in znanstev v svojem jeziku, tedaj bi šolski odbor lahko prav na kratko svetoval, naj slavni deželni zbor pritrdi vsem predlogom, ki jih je slišal v seji 13. in 14.

Al tako na kratko ni hotel odbor rešiti važnega svojega náloga, da ne bi se mu očitalo, da vidi le principe, ki so izrečeni v §. 19. omenjene postave, a da ne vidi druzih postav.

Po takem tedaj ni smel prezirati vprašanja: ali ima deželni zbor pravico snovati postavo zarad učnega jezika v šolah, in ali ni svobodnejše postopanje to, da se deželnemu šolskemu svetovalstvu po zaslišanji dotičnih občin prepusti odločba učnega jezika?

Treba tedaj vse to bolj na drobno prevdariti.

Kar se tiče večkrat imenovanega §. 19., izrekuje on le načelo (princip), al izvršilo tega načela spada brez ugovora v področje deželnim zborom, kajti lit. m §. 11. osnovne postave za državni zástop od 21. decembra 1866. pridržuje državnemu zboru izdelovanje le tistih izvršilnih postav, ki so v tej postavi izrekoma njemu pridržane, izdelovanje vseh ostalih pa spada po §. 12. te postave v področje deželnim zborom. Pri §. 19. osnovne postave o splošnih državljanskih pravicah pa ni rečeno, da je izvršilo onega načela pridržano državnemu zboru, tedaj ne more biti pravda o tem, da spada v področje deželnim zborom.

Dalje se mora tukaj v prevdarek vzeti §. 6 one državne postave, ktera ustanovlja načela javnim ljudskim šolam (Grundsätze für öffentliche Volksschulen). Kdor v tem §. ne ceni besed: „innerhalb der Gesetze“, bode mislil, da samo deželnemu šolskemu svetovalstvu po razgovoru z občinami ki zdržujejo ljudske šole, gré odločba učnega jezika; — al kdor ne prezira važnih besedi: „innerhalb der Gesetze“ v omenjenem §. 6. in kdor bere spis, ki ga je c. k. ministerstvo pod naslovom „Begründung des Entwurfes eines Gesetzes, durch welches die Grundsätze des Unterrichtswesens bezüglich der Volksschulen festgestellt werden,“ najdel bode v njem jasni komentár omenjenih besedi k §. 6. „innerhalb der Gesetze“, ki se tako glasijo: „In einigen Ländern sind die Bestimmungen über die Unterrichtssprache durch ein Landesgesetz geregelt, so z. b. in Galizien und Böhmen. Insoferne dies nicht auch in anderen Ländern eintreten wird, haben naturgemäss diejenigen, welche die Schule erhalten das Recht, bei Bestimmung der Unterrichtssprache in massgebender Weise mitzusprechen“. — V smislu postave je tedaj, da tudi deželni zbor odloči učni jezik v ljudskih šolah.

Drugemu gori postavljenemu vprašanju: ali ni svobodnejše mišlenje, da o odločbi učnega jezika imajo tudi občine besedo? se pa dá po pravici nasproti staviti to, da se avtonomija občin tudi sicer ne izvršuje tako, da bi se jim prepuščalo odločevati nauke, ki naj se v ljudski šoli učijo, — da nimajo oblasti odločevati, s kolikimi leti morajo otroci začeti v šolo hoditi itd. In saj je naposled to, da je v ljudskih šolah materni jezik učni jezik tako naravsko in po vsem svetu tako navadno, da bi čudno bilo, ako bi na Kranjskem se postopalo drugače.

Če pa tudi med slovenskim narodom na Kranjskem celó malo Nemcev živi, se vendar v priloženi postavi za ljudske šole in v predlogu zarad gimnazij tudi na Nemce ozir jemlje, da se zadostuje členu 19. osnovne postave, kteri v 3. alineji veleva, da se javne šole napravijo tako, da se vsak narod v svojem jeziku omikuje brez sile, da bi se moral učiti kakega druzega jezika, kteri se govori v deželi.

Veljavo prislovice: „kolikor jezikov znaš, za toliko ljudi veljaš“ priznavajo tudi zagovorniki ravnopravnosti jezika slovenskega in nočejo izključiti nemškega iz tacih šol, v kterih je na pravem mestu, in zato ne nasprotujejo temu, da se v mnogorazrednih ljudskih šolah učenje nemškega jezika vvrsti med predmete viših dveh razredov ljudske šole. Isto to veljá tudi v šoli za učiteljske pripravnike, v kteri učni jezik mora biti slovenski zato, da so prihodnji učitelji popolnoma sposobni svojmu poklicu, al tudi v tej šoli naj bode učenje nemškega jezika obligaten predmet.

Da pa se uradnikom cesarskim in deželnim, advokatom in notarjem mogoča naredi raba slovenskega jezika v njihovih službenih opravilih, treba je, da se ravnopravnostni jezika slovenskega odpre pot tudi v viša učilišča. Priznala je vlada sama to že leta 1848., ki je osnovala takrat že dve učilnici pravoslovni v Ljubljani. Vseučilišče s slovenskim jezikom za narod, ki šteje čez milijon stanovalcev, je gotovo le tirjatev pravice. Ako tedaj v Avstriji ne obveljá princip pravoznanstvenih akademij, je zahteva popolnoma opravičena, da se začne snovati slovensko vseučilišče z napravo fakultete juridične in filosofične.

Po vsem tedaj šolski odbor nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Priloženi načrt šolske postave naj se potrdi.
2. Visoka c. k. deželna vlada se prosi, da
   a) se v gimnazije na Kranjskem vpelje slovenski jezik za učni jezik, in v Ljubljani naj se za Nemce napravijo nemški paralelni razredi;
   b) ako so v odpisu gospoda ministra za nauk in bogočastje od 10. marca 1869. leta št. 21./Pr. zarad pravoznanstvenih akademij omenjene obravnave že dognane, naj visoka c. kr. vlada pred prihodnji državni zbor prinese načrt postave, kako naj se v Ljubljani napravi akademija za pravoznanstvo s slovenskim učnim jezikom, — ako pa se take akademije v Avstriji ne dajo osnovati, naj se ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani prične z osnovo juridične in filosofične fakultete.

V Ljubljani dne 18. oktobra 1869.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. J. Bleiweis,
poročevalec.

Postava

od . . . . . .

veljavna za vojvodstvo Kranjsko

zarad učnega jezika v javnih ljudskih šolah in v šolah za učiteljske pripravnike.

S pritrjenjem deželnega zbora Mojega vojvodstva Kranjskega ukazujem zastran javnih ljudskih šol, to je takih, ki jih vzdržuje država, dežela ali občina, — in zastran šol za učiteljske pripravnike tako-le:

§. 1.

Po vseh ljudskih šolah na Kranjskem je učni jezik slovenski, samo v nemških občinah na Kočevskem in v Weissenfelsu je učni jezik nemški.

§. 2.

V Ljubljani se pri teh šolah napravijo nemški paralelni razredi ali pa nemške samostojne šole.

§. 3.

V šolah za učiteljske pripravnike je učni jezik slovenski.

§. 4.

Ministru za nauk in bogočastje nalaga se izvršilo te postave.

Gesetz

vom . . . . . .

wirksam für das Herzogthum Krain

betreffend die Unterrichtssprache in den öffentlichen Volksschulen und der Lehrerbildungsanstalten.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Herzogthums Krain ordne Ich in Betreff der öffentlichen Volksschulen, das ist derjenigen, welche vom Staate, dem Lande oder Gemeinde erhalten werden, dann in Betreff der Lehrerbildungsanstalten an, wie folgt:

§. 1.

In allen Volksschulen Krains ist die slovenische Sprache die Unterrichtssprache, nur in jenen der deutschen Gemeinden Gottschee's und in Weißenfels ist die deutsche Sprache Unterrichtssprache.

§. 2.

In Laibach werden an diesen Schulen für Deutsche Parallelklassen oder aber selbstständige deutsche Schulen errichtet.

§. 3.

An den Lehrerbildungsanstalten ist die slovenische Sprache Unterrichtssprache.

§. 4.

Der Minister für Unterricht und Kultus ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Sporočilo deželnega odbora

zastran

premembe deželnega volilnega reda.

Slavni deželni zbor!

Načrti postav zarad premembe deželnega volilnega reda, že tretjič sklenjeni po slavnemu zboru v seji 11. oktobra 1869. leta niso dobili najvišega potrjenja Njih c. in k. Veličanstva. Na podlagi svojega sporočila od 1. oktobra 1869. l. (priloga 62.) stavi tedaj deželni odbor naslednji nasvet:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Priložene postave in sicer

a) postava zarad premembe §§. 12, 13, 15, 16, 32 in 37 deželnega volilnega reda;
b) postava zarad premembe §§. 3, 5, 7, 8 in 9 deželnega volilnega reda, in
c) postava zarad premembe §§. 10 in 11 deželnega volilnega reda, naj se potrdijo.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 21. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Postava,

veljavna za vojvodino Kranjsko, s ktero se predrugačujejo §§. 12., 13., 15., 16., 32. in 37. volilnega reda za deželni zbor kranjski.

S privoljenjem deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem, kakor sledi:

§§. 12., 13., 15., 16., 32. in 37. deželnega volilnega reda, kakor so bili sestavljeni do zdaj, stopijo iz veljave in se imajo v prihodnje glasiti tako-le:

§. 12.

Za taka, volilno pravico imajoča posestva, ki je ima kaka občina, skupščina ali kako društvo v posesti, voli tista oseba, ki ima po obstoječih postavnih ali društvenih naredbah pravico, da občino, skupščino ali društvo zunaj zastopa.

§. 13.

Poslance takih mest in trgov, ki so v §. 3. omenjeni, neposredno volijo vsi tisti občani, ki imajo po posebnem občinskem štatutu ali po občinskej postavi od 17. februarja meseca 1866. l. pravico, da volijo občinski odbor tistih mest in trgov, ki veljajo za sam svoj volilni okraj, in ki po §. 18. deželnega volilnega reda niso izključeni od volilne pravice ter spadajo v prvi dve tretjini občinskih volilcev, ki so razredjeni po velikosti pravega letnega davka, ali pa, če spadajo v zadnjo tretjino in najmanj 5 gold. pravega davka plačujejo. K tem se prištevajo tudi častni mestjani ali častni udje in tisti občinski možje, kteri imajo po občinskem volilnem redu §. 1. točki 2. brez ozira na davek, volilno pravico.

§. 15.

Volilne možé za vsako občino izbirajo tisti občani, ki imajo po občinskej postavi od 17. februarja meseca 1866. l. pravico, da volijo občinski odbor, in ki po §. 18. deželnega volilnega reda niso izključeni od volilne pravice in spadajo v prvi dve tretjini občinskih volilcev, ki so razredjeni po velikosti pravega davka na leto, ali pa, če spadajo v zadnjo tretjino in najmanj 5 gold. — pet goldinarjev — pravega davka odrajtujejo. K tem se prištevajo tudi častni mestjani ali častni udje in tisti občinski možje, kteri imajo po občinskem volilnem redu §. 1. točki 2. brez ozira na davek volilno pravico.

§. 16.

Vsaki volilec voli samo v enem volilnem okraji in sicer praviloma samoosebno.

A vendar velja določba §. 4. točke 2. občinskega volilnega reda za vojvodino Kranjsko tudi za volitve deželnega zbora.

Nadalje morejo volilci velikega posestva izjemoma tudi po svojih pooblaščencih voliti. Ali tak pooblaščenec mora imeti tudi sam pravico v tem volilnem razdelku voliti in ne sme več kakor enega volilca namestovati.

Kdor ima pravico voliti za veliko posestvo, ne sme voliti v nobenem volilnem okraji drugih dveh

Gesetz,

wirksam für das Herzogthum Krain, wodurch die §§ 12, 13, 15, 16, 32 und 37 der Landtags-Wahlordnung abgeändert werden.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Herzogthums Krain finde Ich zu verordnen, wie folgt:

Die §§. 12, 13, 15, 16, 32 und 37 der Landtags-Wahlordnung haben in ihrer gegenwärtigen Fassung außer Wirksamkeit zu treten, und künftig zu lauten:

§. 12.

Für jene zur Wahl berechtigenden Güter, in deren Besitz eine Gemeinde, Corporation oder Gesellschaft sich befindet, ist das Wahlrecht durch jene Person auszuüben, welche nach den bestehenden gesetzlichen oder gesellschaftlichen Normen berufen ist, die Gemeinde, Corporation oder Gesellschaft nach Außen zu vertreten.

§. 13.

Die Abgeordneten der im §. 3 aufgeführten Städte und Märkte sind durch directe Wahl aller jener, nach dem besondern Gemeindestatute oder dem Gemeindegesetze vom 27. Februar 1866 zur Wahl der Gemeindevertretung der Einen Wahlbezirk bildenden Städte und Märkte berechtigten und nach §. 18 der Landtags-Wahlordnung nicht ausgeschlossenen Gemeindemitglieder zu wählen, welche die ersten zwei Drittheile aller nach der Höhe ihrer Jahresschuldigkeit an directen Steuern gereihten Gemeindewähler ausmachen, oder zwar ins letzte Drittel fallen, aber wenigstens 5 fl. an directen Steuern entrichten. Diesen sind die Ehrenbürger oder Ehrenmitglieder und jene Gemeindeglieder anzureihen, welche nach der Gemeinde-Wahlordnung des Landes §. 1, Punkt 2 ohne Rücksicht auf die Steuerzahlung Wahlberechtigte sind.

§. 15.

Die Wahlmänner jeder Gemeinde sind durch jene nach dem Gemeindegesetze vom 17. Februar 1866 zur Wahl der Gemeindevertretung berechtigten und nach §. 18 der Landtags-Wahlordnung vom Wahlrechte nicht ausgeschlossenen Gemeindeglieder zu wählen, welche die ersten zwei Drittheile aller nach der Höhe ihrer Jahresschuldigkeit an directen Steuern gereihten Gemeindewähler ausmachen, oder zwar ins letzte Drittel fallen, aber wenigstens 5 fl. — fünf Gulden — an directer Steuer entrichten. Diesen sind die Ehrenbürger oder Ehrenmitglieder und jene Gemeindemitglieder anzureihen, welche nach der Gemeinde-Wahlordnung des Landes §. 1, Punkt 2 ohne Rücksicht auf Steuerzahlung wahlberechtigt sind.

§. 16.

Jeder Wähler kann sein Wahlrecht nur in einem Wahlbezirke und in der Regel nur persönlich ausüben.

Jedoch wird die Bestimmung des §. 4 lit. 1 der Gemeinde-Wahlordnung für das Herzogthum Krain auch für die Landtagswahlen aufrecht erhalten.

Ferner können ausnahmsweise Wahlberechtigte der Wählerclasse des großen Grundbesitzes ihr Stimmrecht durch einen Bevollmächtigten ausüben. Derselbe muß in dieser Wählerclasse wahlberechtigt sein, und er darf nur einen Wahlberechtigten vertreten.

Wer in der Wählerclasse des großen Grundbesitzes wahlberechtiget ist, darf in keinem Wahlbezirke der beiden anderen

volilnih razdelkov, in kdor voli za mesta in trge, ki so omenjeni v §. 2., ne sme v nobenej kmečkej občini voliti.

Ako je volilec za mesta in trge in kmečke občine ud dveh ali več občin, voli samo za tisto občino, v kterej navadno prebiva.

§. 32.

Volilni možje se izbirajo na odločeni dan in ob odločenej uri in sicer za vsako posamezno občino posebej pri občinskem uradu, brez da bi se gledalo na to, koliko volilcev je prišlo; a držati se je pri tem delu določeb §§. 39., 40., 41. potem 43. do vštetega §. 47.

Vsak volilec ima toliko imen povedati, kolikor je treba volilnih mož izbrati.

Da se volilni možje veljavno izberó, mora od glasovalcev dobiti vsak nadpolovično večino.

Ako se pri prvem glasovanji ne dobi nadpolovična večina, potem naj se dela po §§. 48., 49. in 50.

§. 37.

Kdor ima izkaznico, kakoršne se dado volilcem in volilnim možem, sme v določeni volitveni prostor stopiti, in je poklican, da brez kakega druzega povabila pride volit ta dan in ob tistej uri, kakor je zapisano.

Ako bi pa kdo izkaznice ne imel, to samo ne zadržuje, da bi ne smel v volitveni prostor stopiti in bi ne smel voliti, ampak zadostuje, ako je le njegovo ime v zapisniku volilcev zapisano in se od volilne komisije njegova oseba za pravo pripozna.

Postava,

veljavna za vojvodino Kranjsko, s ktero se predrugačujejo §§ 3., 5., 7., 8. in 9. volilnega reda za deželni zbor kranjski.

S privoljenjem deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem, kakor sledi:

§§. 3., 5., 7., 8. in 9. deželnega volilnega reda od 26. februarja meseca 1861. l. stopijo iz veljave in se imajo vprihodnje glasiti tako-le:

§. 3.

Za volitev poslancev iz mest in trgov obstoje naslednji volilni okraji:

a) Ljubljansko glavno mesto je samo svoj volilni okraj;

b) Idrijsko mesto je samo svoj volilni okraj:

c) Postojna, Vrhnika, Lož, Planina, Senožeče, Cerknica so skupaj en volilni okraj;

d) Kranj, Loka, Tržič, Radolica, Kamnik, Železniki in Kropa so skupaj en volilni okraj;

e) Novomesto, Višnjagora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško in Žužemberk so skupaj en volilni okraj;

f) Kočevje, Ribnica in Sodrašica so skupaj en volilni okraj;

§. 5.

Izmed šesterih, v § 3. naštetih volilnih okrajev imajo pod črko *a* in pod črko *d* omenjeni volilni okraji po dva in vsaki drugi volilni okraj le po enega poslanca voliti. Vsi volilci vsakega volilnega okraja veljajo za en volilni razred.

Wählerclassen, und wer in einem Wählbezirke der im §. 2 genannten Städte und Märkte wahlberechtiget ist, in keiner Landgemeinde wählen.

Ist ein Wahlberechtigter der Wählerclassen der Städte und Märkte und der Landgemeinden Mitglied mehrerer Gemeinden, so übt er das Wahlrecht blos in der Gemeinde seines ordentlichen Wohnsitzes.

§. 32.

Die Wahl der Wahlmänner hat am bestimmten Wahltage zur festgesetzten Stunde, und zwar für jede Ortsgemeinde abgesondert, am Sitze des Gemeindeamtes, ohne Rücksicht auf die Zahl der erschienenen Wähler, zu geschehen, und sind dabei die Bestimmungen der nachfolgenden §§. 39, 40, 41 dann 43 bis einschließlich 47 in analoge Anwendung zu bringen.

Jeder Wähler hat so viele Namen zu nennen, als Wahlmänner zu wählen. sind.

Zur Giltigkeit der Wahl der Wahlmänner ist die absolute Mehrheit der Stimmenden nothwendig.

Wird diese bei der ersten Abstimmung nicht erzielt, so ist nach den Bestimmungen der §§. 48, 49 und 50 weiter vorzugehen.

§. 37.

Die den Wählern und beziehungsweise Wahlmännern erfolgten Legitimationskarten berechtigen zum Eintritte in das bestimmte Wahllocale und haben als Aufforderung zu gelten, sich ohne jede weitere Vorladung an dem darauf bezeichneten Tage und zu der festgesetzten Stunde zur Vornahme der Wahl einzufinden.

Der Mangel der Legitimationskarte allein hindert jedoch weder am Eintritte in das Wahllocale, noch an der Ausübung des Wahlrechtes, sobald der Name des Wahlberechtigten in der Wahlliste der Wähler eingetragen und die Identität seiner Person von der Wahlcommission anerkannt ist.

Gesetz,

wirksam für das Herzogthum Krain, wodurch die §§. 3, 5, 7, 8 und 9 der Landtags-Wahlordnung abgeändert werden.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Herzogthums Krain finde Ich zu verordnen, wie folgt:

Die §§. 3, 5, 7, 8 und 9 der Landtags-Wahlordnung vom 26. Februar 1861 haben in ihrer gegenwärtigen Fassung außer Wirksamkeit zu treten und künftig zu lauten:

§. 3.

Für die Wahl der Abgeordneten der Städte und Märkte bilden:

a) Die Landeshauptstadt Laibach einen Wahlbezirk;

b) die Stadt Idria einen Wahlbezirk;

c) Adelsberg, Oberlaibach, Laas, Planina, Senosetsch, Zirkniz, zusammen einen Wahlbezirk;

d) Krainburg, Lack, Neumarktl, Radmannsdorf, Stein, Eisnern und Kropp, zusammen einen Wahlbezirk;

e) Rudolfswerth, Weichselburg, Tschernembl, Möttling, Landstraß, Gurkfeld und Seisenberg, zusammen einen Wahlbezirk;

f) Gottschee, Reifniz und Soderschiz, zusammen einen Wahlbezirk.

§. 5.

Von den im §. 3 angeführten sechs Wahlbezirken haben die unter a und d angeführten Wahlbezirke je zwei und jeder der übrigen Wahlbezirke je einen Abgeordneten zu wählen. Alle Wahlberechtigten jedes Wahlbezirkes bilden einen Wahlkörper.

§. 7.

Pri volitvah poslancev iz kmečkih občin so naslednji politični okraji:

a) Ljubljana,
b) Kamnik,
c) Kranj,
d) Radolica,
e) Postojna,
f) Logatec,
g) Novomesto,
h) Krško,
i) Litija,
k) Kočevje,
l) Črnomelj, vsaki za se en volilni okraj.

§. 8.

V vsakem za volitev poslancev iz kmečkih občin narejenem volilnem okraji se voli tam, kjer je sedež politiške okrajne gosposke.

§. 9.

Izmed volilnih okrajev, ki so našteti v § 7. imajo pod črko *a, c, e, g, in h* omenjeni volilni okraji vsak po dva, a drugi izmed ostalih šest volilnih okrajev vsak le po enega poslanca voliti. Volilni možje vseh občin, kar jih je v enem volilnem okraji (razun tistih mest in trgov, ki imajo po § 3. pravico, da volijo poslance) veljajo za en volilni razred.

Ta postava zadobi še le o prihodnjih občnih volitvah za deželni zbor svojo veljavo.

Postava,

veljavna za vojvodino Kranjsko, s ktero se predrugačujeta §§. 10. 11. volilnega reda za deželni zbor kranjski.

S privoljenjem deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem, kakor sledi:

§§ 10. in 11. deželnega volilnega reda od 26. februarja meseca 1861. l. imata v svojej dozdanjej osnovi stopiti iz veljave in se v prihodnje glasiti tako-le:

§ 10.

Poslanec izmed volilcev velicega posestva voli neposredno vsak, kdor je polnoleten, avstrijsk državljan in je posestnik več takih zemljišč, ki so v enej deželnej ali zemljiškej knjigi kot ena celota vpisana, in od njih najmanj po sto goldinarjev cesarskega pravega davka (razun vojne priklade) na leto plačuje.

§. 11.

Izmed več posestnikov, ki imajo vkup eno tako zemljišče, ki daje pravico do volitve, sme voliti samo tisti izmed njih, kterega za to pooblaste.

Lastnina dveh v zemljiškej knjigi sklenjenih posestev, od kterih se mora vsega skupaj najmanj po sto goldinarjev cesarskega pravega davka (razun vojne priklade) na leto plačevati, daje tudi pravico do volitve.

Ta postava zadobi še le o prihodnjih občnih volitvah za deželni zbor svojo veljavo.

§. 7.

Für die Wahl der Abgeordneten der Landgemeinden bilden die politischen Bezirke:

a) Laibach,
b) Stein,
c) Krainburg,
d) Radmannsdorf,
e) Adelsberg,
f) Loitsch,
g) Rudolfswerth,
h) Gurkfeld,
i) Littai,
k) Gottschee,
l) Tschernembl, jeder für sich einen Wahlbezirk.

§. 8.

In jedem für die Wahl der Abgeordneten der Landgemeinden gebildeten Wahlbezirke ist der Sitz des politischen Bezirksamtes der Wahlort.

§. 9.

Von den im §. 7 angeführten Wahlbezirken hat jede der unter a, c, e, g und h angeführten Wahlbezirke zwei, jeder übrigen sechs Wahlbezirke je einen Abgeordneten zu wählen. Die Wahlmänner aller in einem Wahlbezirke gelegenen Gemeinden (mit Ausnahme der nach § 3 zur Wahl von Abgeordneten berechtigten Städte und Märkte) bilden einen Wahlkörper.

Dieses Gesetz tritt erst bei den nächsten allgemeinen Landtagswahlen in Anwendung.

Gesetz,

wirksam für das Herzogthum Krain, wodurch die §§. 10 und 11 der Landtags-Wahlordnung abgeändert werden.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Herzogthums Krain finde ich anzuordnen, wie folgt:

Die §§. 10 und 11 der Landtags-Wahlordnung vom 26. Februar 1861 haben in ihrer gegenwärtigen Fassung außer Wirksamkeit zu treten, und künftig zu lauten:

§. 10.

Die Abgeordneten der Wählerclasse des großen Grundbesitzes sind durch directe Wahl der großjährigen, dem österreichischen Staatsverbande angehörigen Besitzer jener Grundcomplexe, die zu einem landschaftlichen oder grundbüchlichen Ganzen vereint sind, und deren Jahresschuldigkeit an landesfürstlichen Realsteuern (mit Ausschluß des Kriegszuschlages) wenigstens Einhundert Gulden beträgt, zu wählen.

§. 11.

Unter mehreren Mitbesitzern eines zur Wahl berechtigenden Grundbesitzes kann nur derjenige aus ihnen wählen, welchen sie hierzu ermächtigen.

Der Besitz zweier bücherlich geschlossener Grundbesitze, deren Jahresschuldigkeit an landesfürstlichen Realsteuern (mit Ausnahme des Kriegszuschlages) zusammengenommen wenigstens Einhundert Gulden beträgt, berechtigt ebenfalls zur Wahl.

Dieses Gesetz tritt erst bei den nächsten allgemeinen Landtagswahlen in Anwendung.

Vladna predloga.

Postava,

veljavna za vojvodstvo Kranjsko, po kteri se vsled postave od 6. februarja 1869 drž. zak. št. 18. imenujejo osebe, ktere imajo razsoditi, ali se z menitvo zemljišč gospodarstvo zboljša.

Z dovolitvijo deželnega zbora mojega vojvodstva Kranjskega ukazujem, kakor sledi:

§. 1.

Ako se v zmislju §. 9. postave od 6. februarja 1869, drž. zak. št. 18. povdarja, da je menitva zemljišč, ktera so izročena poljedelstvu, pripravna, zboljšati gospodarstvo posestva menjavcev, je politiška okrajna gosposka (v občinah, ktere imajo svoj občinski statut, občinsko starešinstvo), v ktere okraju leži posestvo, ki se zboljšati ima, poklicana, razsojevati in odločiti, ali je menitva zemljišča pripravna, zboljšati gospodarstvo (§. 10. druga alinea gor imenovanega državnega zakonika.)

Ako ležijo deli posestva v več ko enem politiškem okraju, je tista politiška gosposka pristojna (poklicana), v ktere okraju leži kmetijska hiša, ali če bi te ne bilo, glavni del posestva.

§. 2.

Razsodbo po §. 1. more tirjati vsaka stranka, ktera hoče skleniti menitvo.

Stranka mora v prošnji na tanko zaznamovati zemljišče, ktero hoče menjati in povedati ali prinesti tiste pomočke, po kterih se ima dokazati zboljšanje gospodarstva.

Če bi z ozirom na lego posestev, ktere se vdeležijo menitve, dve al več politiških gosposk pristojnih bilo, se utegne položiti prošnja ali pri vsaki posebej, ali po izvolji stranke samo pri eni istih.

V poslednjem primerljaju ima gosposka, pri kteri se je prošnja položila, po storjeni razsodbi napotiti obravnavno djanje na drugo pristojno gosposko v vradno delovanje.

§. 3.

Politiška gosposka ima uradsko presojevati okolišine in prigodke, na ktere se opira razsodba in odločba, in če bi v razjasnjenje reči treba bilo pozvedeb in mnenja gospodarstvenih zvedencev, mora ona to napraviti praviloma po starešinstvu dotične občine ter zraven poklicati stranke (dotičnike).

§. 4.

Zoper rarsodbo okrajne gosposke se morejo samo stranke, ktere menitvo narediti hočejo, pritožiti pri deželni vladi v 14 dnevih in poslednja ima razsodbo storiti dogovorno z deželnim odborom.

Ako se med deželno vlado in deželnim odborom nemore doseči noben dogovor, se ima pritožba zavreči.

§. 5.

Ako je v primerljaju prejšnega paragrafa deželni odbor izrekel zboljšanje gospodarstva, se mora ta zadeva razložiti v razlokih odrečne rešitve in samo v tem primerljaju se more zoper razsodbo druge stopnje narediti pritožba do ministerstva za poljedelstvo v štirih tednih.

§. 6.

Zvršitev te postave je naročena ministroma za notranje reči in za poljedelstvo.

Vladna predloga,

popravljena po sklepu deželnega zbora od 22. oktobra 1869.

Postava

zastran porabe napeljevanja in grajenja (odvračanja) vodá.

S pritrditvijo deželnega zbora Mojega vojvodstva Kranjskega se mi vzvidi v dodatku k postavi od 30. maja 1869, št. 93. drž. zak., ktera zadeva določbe vodnega prava, pridržane državnemu postavodavstvu, ukazati, kakor sledi:

Prvi oddelek.

§. 1.

Na javnih vodah je navadna, brez posebnih naprav narejena, enako porabo druzih ne izklenivna poraba (vživanje) vode za kopati, prati, napajati, plavati in zajemati, potem za pridobljenje rastlin, blata, prsti, peska, proda, kamna in ledu, na koliko se s tem tek vode in bregovi ne poškodujejo, se ne žali ptuja pravica in se nikomur škoda ne dela, vsakteremu pripuščena, držeč se policijskih predpisov, na mestih, ki za to porabo in pridobitev niso izklenjeni.

§. 2.

Za vsako drugo porabo javnih vodá, razen te, ki je v §. 1. imenovana, kakor tudi za vsako napravo ali popravo k temu potrebno, ki ima vpliv na lastnost vode, na njen tek, ali njeno višino, ali ktera utegne bregove poškodovati, se mora poprej dobiti dovolitev pristojne politiške gosposke.

Ta dovolitev je tudi pri privatnih vodah potrebna, če postane po njih porabi kak vpliv na ptuje pravice ali na lastnost, tek in višino vode v javnem vodovju.

§. 3.

Med dela (gradbe) na vodi, kterih naprava potrebuje dovolitve pristojne gosposke po §. 2., spadajo posebno gonila (gonilne stavbe) in zajezbe (naprave, da voda zastaja).

Tudi za njih prenaredbe (poprave), ako imajo kak vpliv na tek, slap, ali porabo vode, se mora poprej pridobiti dovolitev pristojne politiške gosposke.

§. 4.

V pismu, ki ga dá politiška gosposka zastran dovolitve, se mora določiti kraj, méra, način vodne porabe. Pri tem se utegnejo, ako to zahtevajo razmere, določiti posebni pogoji, ki splošno vodno porabo uravnajo in ohranujejo ter se utegne tudi dovolitev dati samo za omejen (določen) čas ali proti temu, da se lahko prekliče.

§. 5.

Koliko vode se sme porabiti, to določuje politiška gosposka oziraje se na eni strani na potrebo prosilca, na drugi strani pa na to, koliko še vode ostane, kar se je z ozirom na spremenljivi stan vode še dalje potrebovati utegne. Ta poraba se ne sme nikakor tako daleč raztegniti, da bi občine in vasi pri nevarnosti ognja in njih prebivalci pa za namene svojega gospodarstva trpeli pomanjkanje vode.

§. 6.

Dovoljene naprave in priprave se imajo od lastnika tako ustanoviti in vzdrževati, da puščajo vodi in ledu odtok, kolikor je le mogoče neoviran, da ne delajo ribštvu in drugim užitkom nobene nepotrebne zapreke ali kvare, in da se voda ne trati.

Ako bi se od dolničnika dokazalo da se te zapovedi niso spolnile, naj se na njegovo prošnjo v primernem obroku (brištu) od politiške gosposke zapové odprava teh napak, in ako je obrok zastonj pretekel, naj se napake odpravijo na stroške zamudljivčeve.

§. 7.

Ako se zastajanja, podmakanja ali druge poškodbe, ktere so nasledek kake zajezbe dajo odpraviti tako, da se zajezba niže postavi ali popravi, brez da se gonilna moč naprave krati, tedaj morajo lastniki naprave, če tega poškodovanja niso sami krivi, na stroške poškodovanih ali sami zajezbe niže postaviti ali popraviti ali tega ne smejo braniti, ako pa so sami krivi, tedaj morajo to na svoje stroške narediti.

Kedaj se sme to zahtevati in kako se ima to uravnati, to razsodi politiška gosposka, ne krateč določbe §. 66.

§. 8.

Ako se iz žleba (grabna) po kterem je voda na gonilo napeljana, ali iz zajezbe, kjer voda zastaja, lahko voda dobiva za gospodarske namene brez škode gonila, tedaj mora posestnik gonila pripustiti, da se iz njegove naprave voda jemlje. Vendar pa ima pravico od tistih, ki vodo rabijo, tirjati pripomoček k stroškom za naredbo in vzdržbo naprave, ktero oni ž njim vkup uživajo; ta pripomoček se določuje po upravni poti po méri potrebovane vode.

§. 9.

Pri vsih gonilih in zajezbah (napravah, da voda zastaja), se mora dopuščeni naj viši — in ako je kdo zavezan, vodo na določeni višini imeti — tudi dopuščeni naj niži stan vode na stroške lastnika teh stavb in naredeb zaznamvati po zajezbinih kolih (vizirah) ali drugih stanovitnih zajezbinih mérah. Ta zaznamba se ima pri gonilih in zajezbah, ki se bodo na podlagi te postave ustanovile, precej pri ustanovitvi narediti, pri že obstoječih tacih stavbah pa, ktere še nimajo teh zaznamb, se imajo napraviti v dveh letih od dné, ko je ta postava v veljavo stopila. Zajezbina méra (zajezbini kol) se mora postaviti na mestu, kjer se lahko ogleduje, kjer dotičniki lahko do njega pridejo in vzdržati se mora od dotičnikov natanko po pravilih umetnosti in tako, da je kolikor mogoče zavarovan pred nalaščnimi otoki, kakor tudi pred razrušbo po času (vremenu) in nakljúčbi.

§. 10.

Kakor hitro voda rase čez višino po zajezbini meri postavljeno, mora lastnik zajezbine zatvornice odpreti, tudi vse ovire odstraniti, da voda odteče in nazaj pade na pravilno višino zajezbine mére.

Ako on tega ne stori, imajo tisti, ki po tem v nevarnost ali škodo pridejo, pravico, tirjati da se ta odtok napravi po krajni policijski gosposki na troške in nevarnost zamudljivega lastnika, ter smejo, ako so poškodovani, odškodovanje tirjati.

§. 11.

Kakošna mora biti zajezbina mera, in kako se mora ravnati, ko se postavi, se bo določilo po zaukazih.

§. 12.

Pravice do vodne porabe, ktere v pismu zastran gosposkine dovolitve niso izrekoma omejene na osebo prosivca (se ne glasijo na osebo prosivca), prehajajo na vsakokratnega lastnika obrtniške naprave ali posestva, za ktero se je dala ta dovolitev.

Ako se hočejo take pravice odločiti od prvotne naredbe in prenesti na drugo obrtniško naredbo ali posestvo, se sme to le zgoditi s privolitvijo tiste gosposke, ktera sploh dovolitev daje.

§. 13.

Če se iz javnih voda napeluje voda v pretoke (kanale), bajerje ali vodotoke, ki služijo v privatne namene, se mora pri uživanji (rabi in porabi) vode natanjko držati pogojev, pod kterimi se je v to dovolilo. Ako postanejo dvombe, se je držati tega pravila, da je dovolitev in pridobitev pravice do vodne porabe utesnjena toliko, kolikor je započetje (naprava) pooblastenčeva potrebuje, to pa, kar je vode od več, stoji pod oblastjo državne uprave.

§. 14.

Ako se na podlagi državne postave §. 4. lit. a voda, ktere lastnik ne potrebuje, podeli komu drugemu v porabo, tedaj se mora v dovolitev, ktero daje državna uprava in jo naredi po predpisu §. 4., zapisati vselej tudi ta pogoj, da mora tiste, ki je dobil pravico do vodne porabe, tudi to pravico uživati (rabiti) v primernem odločenem času, sicer ugasne dovolitev v to pravico.

Tudi takrat se utegne izreči, da je pravica do porabe ugasnila, ako se odločena odškodnina pooblaščencu ni tako odrajtala, kakor se spodobi.

§. 15.

Rudarska postava določuje, dokle gredó pravice rudarskih započetnikov (rudarjev) do vodá iz rudnikov odtekajočih in ktere vodne pravice rudarji sploh imajo.

§. 16.

Poraba (uživanje) vodovja za plavljenje lesa se ureduje po gozdarski postavi in po plavbinih redih (postavah), poraba vodovja za ribštvo pa po ribštvenih redih (postavah).

§. 17.

Započetniki naprav za namakanje, potem započetniki gonil in zajezeb, od kterih ustanovitve se sme pričakovati obilen dobiček za narodno gospodarstvo, utegnejo po razméri državne postave §. 15 lit. b zahtevati, da se jim za napeljavo in odpeljavo vode, kakor tudi za napravo potrebnih zajezeb, zatvornic in druzih naredeb dopusté proti primernemu odškodovanju na ptujem zemljišču pristojne služnosti (servitute), ali da se jim, kakor si lastnik zemljišča izvoli, potrebna tla in zemljišča prepuste.

Tej posilni pravici pa niso podvržena poslopja z dvorišči in hišnimi vrti, k njim spadajočimi.

Ako bi pa po taki napravi kako zemljišče za lastnika zgubilo primerno korist, tedaj sme on tirjati, da se mu odkupi celo zemljišče.

§. 18.

Kadar se napravljajo nepokriti jarki (grabni) in pretoke, imajo započetniki, razen dolžnosti, v §. 491 obč. drž. zak. njim naloženih, tudi še to dolžnost, da naredé in vzdržé potrebne mosté in brvi, ki vežejo obojestranske bregove, pri visoko zidanih vodotokih in kanalih (pretokah) pa potrebne prekope in tiste naprave, ktere so potrebne za ohrambo in varstvo oseb in lastnine.

§. 19.

Lastnik zemljišča, ktero se v korist kakega započetja obteži s kako služnostjo (servituto) dobi pravico, da sme vkupej uživati na ta način osnovano napravo proti temu, da plačuje primeren prinesek k stroškom za ustanovljenje in vzdržbo, kteri prinosek se po tem ravná, koliko vode potrebuje, vendar to uživanje namenu naprave ne sme na škodo in v nevarnost biti. Ako se vkupno uživanje zahteva še le po začetku ali po izvršbi naprave, tedaj mora lastnik zemljišča, ki to uživanje zahteva, nositi vrh tega tudi troške, kar se jih je več nabralo po popravi, ktera je potrebna bila.

Koliko imajo ti troški znesti, to razsodi dotična politiška gosposka, ako se dotičnika nista med seboj dogovorila.

§. 20.

Pri nevarnosti ognja ali pri minljivem (začasnem) pomanjkanju vode ima krajna policijska gosposka, oziroma starešinstvo občinske okolice, ktera je v nevarnosti, pravico, narediti in nemudoma izpeljati to, kar občna korist zahteva, namreč, da se privatne in javne vode začasno rabijo.

Lastniki vode in drugi, ki so pooblaščeni, to vodo uživati, pa smejo, ako se jim je pri tem kaka škoda naredila, tirjati, da se jim ta škoda povrne iz pomočkov tiste vasi ali občine, v ktere korist se je naravnala ta izjemna poraba vode.

§. 21.

Določbe §§. 14, 17 do 19 potem državne post. §§. 15 in 17 imajo tudi veljati za naprave, po kterih se preskrbljujejo z vodo ne samo občine in vasi, ampak tudi posamne naselitve, ako so te poslednje po svoji legi zadržane, se udeležiti pri napravah za napeljavo vode, ktere so osnovale vasi in občine.

Drugi oddelek.

Kako se vode odpeljujejo in odvračajo.

§. 22.

Pri napravah za odpeljane vode ima enako veljavo to, kar se je v §§. 14, 17 do 19, potem v drž. post. §§. 15 in 17 zastran napeljanja vode zaukazalo.

§. 23.

Pri vsih varstvenih in uredbinih vodnih stavbah (gradbah) na javnih vodah, ktere se ne izpeljujejo od države, se mora, predno se izpeljejo, dobiti dovolitev dotične politiške gosposke.

Te dovolitve je tudi pri tacih stavbah na privatnih vodah tedaj potreba, če imajo te stavbe vpliv na ptuje pravice ali na lastnost, tek ali višino vode v javnih vodah.

§. 24.

Bregovi, jezovi, struge in vodnjaki, kakor tudi naprave na in v tekočeh vodah se imajo vsled §. 413. obč. drž. zak. tako narejati in vzdrževati, da ne delajo škode ptujim pravicam in da koliker mogoče odvračajo povodnje.

§. 25.

Pretoke (kanale) in umetne žlebe vzdrževati in trebiti, kakor tudi naprave za porabo vode sploh v dobrem stanu ohraniti, so dolžni lastniki teh naprav, razen tega primera, če bi imeli drugi to pravnoveljavno dolžnost.

Ako se ne more izvediti, kdo je lastnik, imajo to dolžnost tiste osebe, ktere napravo uživajo, in sicer sega njih dolžnost dotle, dokler sega njih uživanje, če se ne najde kako drugo pravnoveljavno merilo za razdelitev teh dolžnosti.

§. 26.

Ustanoviti in vzdržati priprave in stavbe, potem izpeljati naredbe v varstvo bregov, zemljišč, poslopij, cest, železnic in drugih naprav na rekah in potocih zoper škodljive otoke voda ali v odvrnitev škode, ktero že voda dela, vse to zadene naj prej tistega, ki je lastnik v nevarnosti stoječeh ali poškodovanih posestev in naprav, ako ne veže kaka posebna pravno-veljavna dolžnost druge osebe.

Ako po zanemarjenji tega varstva za ptujo last kaka nevarnost nastopi, morajo mudljivci vsakakor ali sami izpeljati potrebna varstvena dela na troške tistih, od kterih se mora odvračati nevarnost, ali perpustiti, da se od druzih izpeljejo, ker morajo po razmeri §§. 41 in 42 sami k stroškom pripomagati.

§. 27.

Pri zemljiščih, ki so se opustili in nimajo gospodarja, pade dolžnost k varstvenim in uredbinim vodnim stavbam pripomagati, dokler so brez gospodarja, na varstveno in uredbino družbo (skupšino), če te zemljišča v obsegi iste ležé.

§. 28.

Tla in zemlja, kar se pridobi po uredbinih stavbah v obsegi istih, je tistega ki nosi stroške započetja (stavbe), vendar se mora ta zemlja, ako je započetje več ne potrebuje za boljše vtrjenje bregov, odstopiti mejašem na njih zahtevanje proti temu, da plačajo, kar je vredna.

§. 29.

Kadar se stavbe na vodi v varstvo, v uredbo bregov, v odpeljavo vode in druge vodne stavbe započenjajo v občno korist, tedaj se morajo proti primernemu odškodovanju odstopiti potrebna tla in zemlja in druga posestva, naprave in naredbe, ali se morajo posestniki udati v potrebne zemljiščne služnosti (servitute).

Tudi se utegnejo vodotoki in kanali, ako to zahteva javna korist, in če se to zgoditi more brez škode namena vodne naprave, preložiti brez dovoljenja lastnikov in tistih, ki imajo pravico vodo uživati. —

Troške plačujejo tisti, ki so to delo započeli.

Gradivo, kar se ga potrebuje za take vodne stavbe, ktere se narejajo v javno korist, in kar se ga najde na zemljiščih, ki se zavarujejo, se mora pripustiti od lastnikov v ta namen proti primernemu odškodovanju.

§. 30.

Da se izpeljejo in vzdrže varstvene uredbine in druge vodne stavbe, morajo lastniki bregov dopustiti, da se, nakoliko je potreba, postopa po njih bregovju in se isto porabi za odvažanje in privažanje, potem za razkladanje in pripravljanje gradiva proti temu, da se jim plača primerno odškodovanje, ki se določi po §. 65, ako niso dolžni tega dopustiti brezplačno (zastonj). Stavitelju se utegne (ako to lastnik bregovja nasvetuje) določiti od politiške gosposke primeren obrok (brišt), v kterem mora delo dokončati in gradivo odpraviti.

§. 31.

Ako je treba hitro kaj napraviti, da se hipoma odvrne velika nevarnost, ktera preti po predorih bregov in jezov ali po povodnjah, so dolžne na zahtevanje politiške gosposke, ali če ta nima sedeža v kraju nevarnosti, na zahtevanje načelnika občinskega okraja v nevarnosti stoječega, sosedne občine, kolikor je treba pomagati proti primernemu odškodovanju.

Če se pri taki pomoči tirja odškodovanje, se ima isto določiti od politiške gosposke v denarni vrednosti in znesek v denarju se po razmeri razdeli na občine, kterim se je pomagalo.

Tretji oddelek.

Od vodnih družeb (skupšin).

§. 32.

Ako so pri započetju namakalnih naprav (po kterih kako zemljišče namaka) dve tretjinke pri započetju osuševalnih in uredbinih naprav (naprav, po kterih se tek vodá ureduje), več kot polovica dotičnikov dovolila v to, da se osnuje društvo (skupščina), tedaj so lastniki, kterih zemljišča manj merijo, dolžni, k družbi pristopiti, če je naprava brez dvombe koristna in se ne more drugače, kakor da se raztegne na zemljišča manjšine, izpeljati namenu primerno.

§. 33.

Pri osnovanju tacih družeb se šteje potrebna večina glasov, če gre za osuševalne in namakalne naprave, po velikosti dotičnih posestev, če pa gre za varstvene in uredbine naprave, po vrednosti tiste lastine, ktera se varuje.

Pri cenitvi te lastine se mora tudi na to gledati, da bo ta lastina po dovršeni napravi več vredna.

§. 34.

Za vodstvo družbe in za oskrb družbenih opravil volijo družbeniki izmed sebe po nadpolovični večini glasov, ki se štejejo po §. 33, odbor, ali če bi število družbenikov majhno bilo, enega opravnika (opravitelja).

§. 35.

Odbor izvoli izmed sebe po nadpolovični večini glasov, ki se štejejo po glavah, prvomestnika, ki ima, kakor tudi opravnik zastopati družbo zunaj, prvomestnik in tudi opravnik se mora politiški gosposki imenovati in v vodne bukve (vodno knjigo) (§. 22 drž. post.) zapisati.

Ako se v tem primeru in v onem §. 34 ne dobi nadpolovična večina glasov, tedaj razsoja ožja volitev in pri enakem številu glasov razsoja žreb.

§. 36.

Ugovore, ki zadevajo volilno pravico, razsojuje politiška gosposka. Presoja, ali se je volitev po redu vršila, spada pod družbeni odbor, in zoper njegovo razsodbo ni nobene pritožbe.

§. 37.

Družba mora na način v §. 34 predpisani pravice in dolžnosti svojih družbenikov, ktere se tičejo započetja, posebno pa razmero, po kteri se bodo troški razdelili, kakor tudi upravo urediti po pravilih (štatutih), ta pravila in vsako njih prenaredbo mora naznaniti politiški gosposki.

§. 38.

Družba ima dolžnost, sosedna zemljišča na zahtevanje lastnikov proti primernemu prinosku k ustanovitnim in vzdrževalnim stroškom pozneje sprejeti v svojo zvezo, ako:

a) je ta način najbolj pripraven, da se ta zemljišča osuše ali namočijo, oziroma zavarovajo pred vodo ter se tek vode uredi; in

b) ako naprava, ki je že dovršena, ali stavba, ki se izpeljuje, zadostuje splošnim potrebam brez škode dozdašnjih dotičnikov.

Ako pa ni mogoče sosednega zemljišča v družbeno zvezo sprejeti, brez posebnih naprav ali prenaredeb v napravi ali stavbi (gradbi), tedaj mora tisti, ki hoče v družbo stopiti, vrh tega nositi vse stroške za novo napravo.

§. 39.

Dopuščeno je, odločiti posamno posestvo (zemljišče) iz zaveze družbine proti volji drugih družbenikov, ako se za posestvo, ktero se hoče odločiti, nameravani namen ni dosegel v primernem času po dovršeni napravi, v kterem času bi se bil upliv pokazati moral.

Če hoče iz družbe stopiti kak družbenik, ki je po svojem poznejšem sprejetju povod dal k posebnim napravam ali prenaredbam (§. 38), ktere po njegovim odstopu, kakor se kaže, ovirajo dosego vkupnega namena, tedaj je on, če to družba tirja, dolžan, napravo v poprejšnji stan nazaj postaviti ali pa preskrbeti, kar je potreba, da se škoda odvrne.

Ako je bil odstopivši posestnik prisiljen ud družbe, sme on tirjati od nje, da se mu to povrne, kar je pripomogel, in da se odpravijo naprave na njegovem posestvu narejene, ki so po njegovem odstopu nepotrebne postale; ako se pri tem ne doseže dogovor, razsodi to politiška gosposka. Temu nasproti utegne pa tudi večina šteta po §. 35 tirjati, da se v prid vesoljne naprave in, če je to potrebno v dosega svojega manjšine namena, odločijo iz družbe posamna zemljišča proti temu, da se izstopivšim družbenikom plača primerno odškodovanje.

§. 40.

Večina glasov, ktera je po §. 24 drž. postave potrebna k razdružbi, se šteje po določbah §. 33.

§. 41.

Troški za ustanovitev in vzdržbo skupnih osuševalnih in namakalnih naprav se imajo razdeliti na družbenike po merilu določenem popravili ali sosebno po dobrovoljnem dogovoru.

Kadar se dobrovoljni dogovor zastran merila, po kterim se imajo troški razdeliti, ne more doseči, razsodi to politiška gosposka na podlagi pozvedenega mnenja zvednih mož.

Pri tej razsodbi se mora gledati na to, koliko merijo zemljišča privzeta v vodno napravo, in če bi ona po napravi precej različne koristi imela, se morajo ločiti v razrede (vrste) s primerno večimi in manjšimi donoski.

§. 42.

Troške za vkupne varstvene in uradbine vodne stavbe nosijo, ako se ni določilo po posebnih postavah, pravilih ali po dogovoru drugo merilo, dotičniki po razmeri koristi, ktero so dobili, ali po velikosti nevarnosti, ktera se je odvrnila, ali če se vdeležba na teh podlagah ne dá zvediti, po vrednosti dotičnih posestev in naprav. Ako se dogovor med dotičniki ne more doseči, razsodi to pristojna politiška gosposka na podlagi pozvednega mnenja zvedenih mož.

§. 43.

Ako so občine ali vasi družbenice, morajo one skrbeti, da se skupaj spravi donesek, ki pade na-nje po razmeri §§. 41 in 42.

§. 44.

Zastali doneski k vkupnim osuševalnim in namakalnim napravam, k varstvenim in uredbinim stavbam (gradbam) se iztirjajo na prošnjo družbe po politiški posilni poti.

§. 45.

Ali se v tistih primerih, ko so vasi in polja podvržena povračavnim povodnjam ali drugemu poškodovanju po vodi, mora ustanoviti vodna družba brez ozira na to, ali dotičniki v to dovolijo ali ne, ali se more na drug način skrbeti, da se osnujejo take stavbe posebno po doneskih in zajemih (izposojilih) iz deželnih ali občinskih pomočkov — to se določuje za vsaki primerljej posebej po deželnem postavodajstvu.

§. 46.

Isto tako bode izhajala posebna deželna postava zarad osuševalnih in namakalnih, potem uredbinih naprav obdelovanju ljubljanskega močvirja v prid.

Četrti oddelek.

Od prestopkov in kazni.

§. 47.

Vsako poškodovanje in pokvarjenje vodnih naprav, kakoršnokoli je, naj ima po predpisih v varstvo poljskega posestva razglašenih za poljsko kvar, če ne spada pod občno kazensko postavo. Pri tem gredo tiste pravice (tisto področje), ki jih po postavi imajo poljski čuvaji pod predpisanimi pogoji in predvidnostimi tudi tistim osebam, ktere so posebno postavljene, da čuvajo nad vodami in nad napravami za vodno porabo, uredbo in bran.

§. 48.

Prestopki vodno pravo uravnajočih postav, kakor tudi v izpeljavo teh postav razglašenih ukazov in zapovedi, posebno na ustanovitev vodnih, varstvenih ali ažitnih stavb (gradeb) in uživanje (poraba) vodá brez dovoljenja, ktero se mora od gosposke pridobiti, prestavljanje ali samovlastna prenaredba zajezbenih mér, kakor tudi onesnaženje vode, ki je zdravju škodljivo, se kaznuje od pristojne politiške gosposke s kaznijo v denarju (globo) od 5 do 150 gold. ali z zaporom od enega dne do meseca dni, če ti prestopki ne spadajo pod občno kazensko postavo.

§. 49.

Ako se od tistega, ki je kriv spoznan, ne more, ker nič nima, globa iztirjati, se globa spremeni v zapor, pri tem velja pet goldinarjev za en dan.

§. 50.

V primerih, ko se je ta postava prestopila po djanju ali opuščenju, mora krivec razen zasluženo kazni in razen dolžnosti, poškodovanim škodo povrniti, tudi na svoje troške odpraviti to novo napravo, ki jo je samovlastno naredil, ali pa delo, ki ga je bil opustil, pozneje opraviti, če to tirja tisti, ki je bil po tem poškodovan, ali če to zahteva javna korist.

Gosposka naj to reč brž ko more razsodi in naj izpelje svojo razsodbo, če je treba, po politiški posilni poti.

§. 51.

Globe, ki se izreko o rabi te postave, tekó v deželni obdelovanjski zaklad.

§. 52.

Preiskava in kaznovanje teh prestopkov odpade po zastaranju, če se prestopnik zarad djanj v §. 47. zaznamvanih v treh mescih, zastran prestopkov v §. 48. navedenih pa v šestih mescih od dne storjenega prestopka, ni vzel v preiskavo.

Zastaranje, ktero je nastopilo, se pa ne dotika dolžnosti, ki je prestopniku po §. 50 naložena, niti dolžnosti povračila.

Peti oddelek.

Od gosposk in ravnanja (postopa).

§. 53.

Tiste zadeva, ki se nanašajo po tej postavi na uživanje (porabo), napeljevanje in odvračanje vodá, spadajo v področje politiških gosposk.

V vsih primerih, v kterih je ktera upravna gosposka po tej postavi razsojevala nasprotne si tirjatve privatnih oseb, je tistemu, ki je po tej razsodbi v svojem privatnem pravu poškodvan, na izvoljo dano, iskati si pomoči zoper unostransko po redni pravni poti (členik 15 državne ustavne postave od 21. decembra 1867. Drž zak. št. 144).

§. 54.

Pristojna v zmislu te postave je politiška gosposka tistega okraja, v kterem se naprava nahaja ali v kterim se misli ustanoviti.

Dovolitev v naprave in brodišča (prevoze) na tekočih vodah, kjer se te vode rabijo za vožnjo z ladijami ali plavmi (flosi), je pridržana politiški deželni gosposki.

V primerljeju, ko bi kaka občina, kteri je politiška uprava izročena, sama se pokazala, da je započetnica vodne naprave, tedaj mora prva viša gosposka za njo obravnavo peljati in razsoditi, ali se ima naprava pripustiti, ali ne.

Ako se naprave raztegujejo čez več upravnih okrajev ali čez več dežel, tedaj mora tista gosposka, v ktere okolici se nahaja poglavitni del naprave v dogovoru in, če je treba, s pripomočjo druge gosposke, ktera je tudi pri tem udeležena, obravnavo opravljati in razsojevati, ali če bi se gosposke ne mogle dogovoriti, obravnavo predložiti v razsodbo sprednji vikši gosposki.

§. 55.

Če so v izpeljavo kake vodne naprave pripravljavna dela na ptujih zemljiščih potrebna, in ako lastnik delati perpustiti neče, si mora započetnik (podstopnik) izprositi dovolitev k temu pri politiški gosposki, ta odloči primeren obrok (brišt) za začetje dela in utegne tudi dovolitev tako dati, da je odvisna od poprešnjega zagotovila, da se bo morebitna škoda povrnila.

§. 56.

Prošnje za podelitev pravice do vodne porabe in za dovolitev v naprave za porabo, napeljavo in odvračanje vodá se imajo predlagati politiškim gosposkam pristojnim po §. 54, in ako se ne pokaže, de je ena ali druga spodaj našteta potrebnost po naravi (natori) započetja ali po sprevidnosti (mnenju) gosposke, pri kteri se prošnja položi, brezpotrebna, se mora prošnji pridjati razun pojasnilnih od zvedenca narejenih osnovnih načrtov (planov) in nariskov še to-le:

a) namen in obsega naprave ali započetja z imenovanjem vode, na kteri se bo naprava ali započetje naredilo, in koliko se vode potrebuje;
b) način, kako se bo naprava izpeljala na podlagi osnovanega načrta;
c) razkaz (popis) koristi, ktere se od naprave pričakujejo, in škode, ktere bi se bilo bati, ako bi se naprava ne naredila;
d) razlaga (imenovanje) vsih, ki imajo do vode pravico in vsih udeležencev, kterih pravice so v dotiki z namenjenim započetjem in tudi njih izreki, če so ktere od sebe dali;
e) imenovanje zemljišč in vodnih naprav, ktere bi se morali odstopiti, ali s služnostmi obtežiti in njih posestnikov.

Pri družbenih započetjih vrh tega:

f) imena tistih, ki hočejo k takemu započetju pristopiti, pri osuševalnih in namakalnih napravah velikost njih udeleženega zemljišča, pri varstvenih in uredbinih stavbah (gradbah) pa vrednost tistega posestva, ki se bo zavarovalo;
g) od zvedenca poverjen preračun troškov za ustanovitev in vzdržbo naprave, in slednjič
h) imenovanje pomočkov, s kterimi se bodo potrebni troški založili.

§. 57.

Ako se že iz prošnje in nje prilog na nedvomljivi način ne spozna, da se započetje iz javnih obzirov dopustiti ne more — v kterem primeru se prošnja zavrže brez daljne obravnave — naj politiška gosposka dá namenjeno započetje po zvedencih, in če je treba, na samem mestu pregledati in pri tem posebno sledeča vprašanja na jasno postaviti:

a) ali se dá in kako se dá započetje namenu primerno izpeljati;
b) kteri koristi in ktere škode (kvare) bi bile od njega pričakovati;
c) ali še toliko vode, kolikor je započetje potrebuje, brez škode že obstoječih pravic do vodne porabe ostane, in ali se ta voda porabiti more v namenjeno započetje brez poškodovanja javnih koristi;
d) ali bi namenjena naprava, če je določena za obrtnijsko započetje, ne delala kaki kmetijski porabi vode nepremagljive zapreke in ako bi se ta nasprotnost v koristih ne dala tako poravnati, da se za obrtnijske započetje brez škode njegove odloči ktero drugo mesto na dotični vodi;
e) ali je pri tem potreba, da se ptuja last odstopi ali obteži in ali je treba, da se k započetju še, druga ptuja zemljišča vzamejo in potem, na koliko bo treba zanje od škode plačati.

§. 58.

Ako postanejo pomisliki zastran tega, ali se bo nameravani namen sploh ali vendar na poprej povedani način doseči mogel, ali ne, naj se ti pomisliki započetnikom razodenejo in razložé.

§. 59.

Ako taki pomisliki ali javne koristi ne nasprotujejo prošnji in, če prosivci, akoravno so se jim pomisliki razodelé, ne odstopijo od svojega namena, tedaj se upelje ravnanje (postop); ta postop je ali okličnі, (ediktalni), ali prikrajšani postop (prikrajšano ravnanje).

§. 60.

Pri okličnem ravnajnu (postopu) naj gosposka razglasi kratek popis započetja; navkazaje na osnovni načrt razpoloženi v pregled po nabitki v dotičnih in neposrednje meječih občinah, kakor tudi po trikratnem oznanilu v deželnih listih (časnikih) odločenih za uradske oznanila, pri tem naj postavi tudi obrok (brišt) od štirih do šestih tednov za komisijsko obravnavo, pri kteri obravnavi se imajo ugovori, ki niso že poprej dokazani bili, razložiti, sicer bi se imelo, da dotičniki dovolijo v namenjeno započetje in v odstop ali v obtežbo zemljiškega posestva, ki se k temu potrebuje, in razsodba bi se storila neglede nadpoznejše ugovore.

Prosivcu in dotičnikam, ki so gosposki znani, kakor tudi zastavnim upnikom in tistim, ki imajo že od poprej pravice do služnosti na zemljišču, ktero se bo odstopilo, ali s služnostjo obtežilo, se mora to naznanilo še posebno izročiti vendar se pa dalje ravnanje ne more ustaviti zavolj tega, ker se je opustilo to naznanilo.

§. 61.

Če prosivce dovolitve ne tirja okličnega ravnanja, in če gosposka z ozirom na majno važnost započetja nima vzroka, tisto ravnanje vpeljati, tedaj nastopi prikrajšano ravnanje; pri tem ni treba očitnega razglasa v deželnih listih, ampak nabije se po dotičnih občinah kratko naznanilo, povabijo se započetnik in znani drugi dotičniki k komisijski obravnavi, ktera se mora naj dalje v štirih tednih vršiti pod nasledniki v §. 60 povedanimi.

V tem primeru ostane tistim dotičnikom, ki niso bili povabljeni k komisijski obravnavi, ali kteri niso dobili saj osmi dan od dneva obravnave, ki se ne šteje, nazaj stevši, povabila in ki k obravnavi niso prišli, za njih morebitne privatne pravice pravne pot, da ugovore vterdijo, tudi takrat odprta, ako pri obravnavi teh ugovorov niso delali.

§. 62.

Pri komisijskih obravnavah se mora pred vsem prizadevati, da se z lepim odstranijo ugovori in, da se doseže dogovor med dotičniki, kar zadeva odškodovanje, ktero se mora plačati. Ako se ne more doseči dobrovoljni dogovor, naj se popolnoma razlože ugovori proti započetju, proti načinu njegove izpeljave, proti vdeležbi vsacega posamnega ino proti zahtevanim razlastitvam ali služnostim.

Če je treba daljih pozved zastran reči, ki so v prepiru naj se tiste narede nemudoma in, če je treba, s pomočjo pozvedencev.

Vse obravnave s strankami (dotičniki) v teh rečeh naj se praviloma vršče ustmeno, dopustivši pomočnike pravoznano in zvedence, in, če je treba naj se uredoma (od gosposke) zvedenci zraven pokli-

čejo, v manj važnih primerih se sme izvržba posamnih uredskih opravil izročiti od politiške gosposke občinskim starešinstvom.

O celi obravnavi se ima pisati zapisnik (protokol), ta mora zapopasti, kakošen je bil izid doseženega dogovora in, če se ta ni dosegel izid ustmenega pretresovanja z izreki in razlogi protigovornikov (naskrižnikov), potem z morebitnimi ugovori prosivcev.

§. 63.

Ako so započetja za vodno porabo zvezana z obrtniškimi napravami, naj se po tej postavi potrebna uradska opravila, kolikor je mogoče, vršćijo ob enem z obravnavami vred, ktere so zaukazane po obrtnijškem redu.

§. 64

Potem, ko so dokončane vse potrebne pozvedbe in obravnave, naj politiška gosposka zastran tega, ali se bo započetje dopustilo, kakor tudi, v kteri obsegi, na kteri način in pod kterimi pogoji se bo dopustilo — kakor tudi zastran tega, ali so potrebne in na koliko so potrebne služnosti in prepuščanja zemljišče, sklep narediti, ki je podprt z razlogi; ako pa ta zadeva sega čez področje gosposke (§. 54), naj jo prednese (predloži) viši gosposki v razsodbo.

Kadar se podeli dovolitev, se mora vsa kakor določiti obrok (brišt), v kterem mora dovoljena naprava izpeljana biti, ker bi sicor vgasnila podeljena pravica. Ta obrok se sme podaljšati iz vzrokov ozira vredník.

§. 65.

V razsodbi (sklepu) politiške gosposke se mora, ako nastopi v §. 17 Drž. zak. zaznamvani pogoj ob enem že poprej določiti, kako in koliko se bo dalo odškodovanja, in to odškodovanje se mora, ako ni dogovora med morebitnimi tabuliranimi upniki, zapoložiti pri tabularni gosposki.

Ako vdeleženci s tem niso zadovoljni naj se znosek določi po sodniškem mnenju s privzetjem obeh strank. Vendar se uživanje služnosti in razlastitev ne sme braniti, kakor hitro je dobila razsodba politiške gosposke pravno moč in se je začasno pozvedeni odškodovalni ali odkupni znosek pri sodniji zapoložil, ali se je zagotovilo letno odškodovanje.

§. 66.

Če se je proti započetju, zoper čegar iz javnega obzira nobenega pomiselka (ovirka) ni, stavil ugovor vtrjen v privatnem pravnem imenu, o kterem politiška gosposka po tej postavi razsojevati nima pravice, naj ona skuša to reč z lepo poravnati. Ako ji to ne izide po sreči naj politiška gosposka samo ta sklep naredi, da se započetje iz javnih obzirov sme dopustiti.

Da se poravnajo privatno pravni ugovori, je pravna pot odprta.

§. 67.

Ako se zastran namena, obsega in načina, kako se ima izpeljati družbeno započetje v osuševanje ali namakanje zemljišče ali v varstvene in uredbine stavbe (gradbe), dogovor med dotičniki ni dosegel, utegnejo posamezni dotičniki, kakor tudi vsaka občina, v kteri se ima započetje izpeljati, pri pristojni politiški gosposki nasvetovati, da naj to razsodi, ali so protiglasovalci dolžni in zastran kterih posestev so dolžni družbi pristopiti.

Temu nasvetu se mora pridjati od zvedencev narejen načrt in stroškini prevdarek započetja in nasvet mora biti sploh narejen po predpisu §. 56.

Troški, ki so jih plačali nasvetovalci zarad tega, da se je ta reč sprožila in obravnavala, se jim morajo od družbe povrniti na toliko, na koliko politiška gosposka spozna, da so bili ti stroški potrebni.

§. 68.

Gosposka naj spozna, ktera posestva (zemljišča), in v kteri raztezi se morajo imeti pri osnovanju družbe za udeležena (Dež. zak. §. 21), potem naj pregleda načrt in preudarek troškov vsled §. 57, in če se spozna, da načrt ne nasprotuje nobeni javni koristi, naj privzemši vse dotičnike naredi v načrtu tiste prenaredbe, ktere bi utegnile potrebne ali namenu primerne biti, in potem, ko je natanko razjasnila vse razmere, ki se na to reč nanašajo naj odloči (ustanovi) obsego započetja.

§. 69.

Po ustanovitvi vkupnega započetja naj se pozvé razmera glasov za to reč in proti tej reči oddanih; pri tem naj se tisti, ki niso glasovali, ali niso določno glasovali, prištevajo tistim, ki so proti započetju glasovali, ali pa, če se je odstopilo od tega, da bi se v družbi privzeli, naj se ne ozira na njih glasove.

§. 70.

Ako se za vkupno započetje ne dobi po postav potrebna večina glasov ali ako se pokaže, da če se je ravno postavno večina glasov dobila pa drugih razmer ni, kakor jih §. 21 državne postave tirja, da bi toraj manjšino siliti ne bilo pravično, tedaj naj dalja obravnava odpade in gosposka naj izreče, da se tisti, ki pristopiti nečejo, siliti ne morejo in naj pristavi nagibe (razloge), iz kterih je ta izrek storila. Če se je pa postavna večina glasov za početje dobila ter se manjšina po postavi siliti sme, tedaj naj gosposka obravnavo dalje pelje, po §§. 59, 60, 61 in 68 in naj v razsodbi, ktero po §§. 64, 65, in 69 naredi, izreče, da je majnšina dolžna pristopiti k družbi.

§. 71.

Ako so si zahteve započetnikov nasproti, tedaj se (ne krateč predpise §§. 340 in 341 obč. drž. zak.) vdeležba pri vodi ureduje tako-le:

a. Ako stopijo nova započetja v nasprotnost z že obstoječimi napravami, naj se naj poprej postavne pravice, ki jih imajo že obstoječe naprave, zagotovijo, in potem naj se še le novim tirjatvam, kolikor je mogoče zadostuje.

b. Ako pridejo nova započetnost sploh, ali že obstoječa započetja zavolj prebitka (ostanka) vode med seboj v prepir, tedaj ima tisto započetje prednost, ktero ima prevagljivo važnost za narodno gospodarstvo. Ako pa o tem dvomba ostane, naj se z ozirom na pravičnost, sosebno pa tako, da se za vživanje vode postavijo določene dobe, ali da se vživanje vode po pogojih primerno ureduje, prebitek (ostanek), vode tako razdeli, da se, koliko je mogoče, zadostuje vsaki zahtevi, ako so se izpeljale naprave na način reči primeren in gospodarljiv. Če se pa more vsem prosilcem voda podeliti, se ima sosebno na tiste zahteve gledati, od kterih se dá že naprej viditi, da bodo namen, ki ga imajo na misli, bolj popolnoma dosegle in tretjim najmanj nadlogovale:

Tako isto naj se postopa v primerih, ko se zavolj pomankanja vode že obstoječim pravicam do vodne porabe popolnoma zadostiti ne more, pri tem se pa morejo obstoječi dogovori ali pridobljene posebne pravice pred vsem varovati in, ako zastran tega prepir postane, naj to razsodi redni sodnik.

§. 72.

Pritožba zoper razsodbe politiške okrajne gosposke gre na politiško deželno gosposko, pritožba zoper razsodbo poslednje na ministerstvo za kmetijstvo, če se pa kdo pritoži zoper kazensko razsodbo, gré ta pritožba na ministerstvo za notrajne reči. Pritožba se mora pred tisto politiško gosposko, ktera je na prvi stopnji reč obravnavala, pismemo ali ustmeno prinesti v 14 dneh po naznanjeni razsodbi.

§. 73.

Pritožba, ktera se prinese o pravem času, ima odložno moč. Ako je nevarnost v zamudi (nevarno, reč odlagati) utegne politiška gosposka, akoravno se ji je pritožba prinesla, dovoliti, da se naredi na naprave, ktere so v odvrnitev nevarnosti brez izjemka potrebne.

§. 74.

Izvršujejo se vse naprave, h kterim je po tej postavi dovoljenja treba, nadzorom politiških gosposk. Te gosposke naj se po dovršeni izpeljavi naprav prepričajo, ali se vjemajo s podeljeno dovoljitevjo, in pri gonilnih in zajezbah, ali se je prav in na primernem mestu zajezbina mera (kol, vizira) postavila, ter naj, ako zapazijo kake napake in zgreške napravijo, da se iste odstranijo.

§. 75.

Neposredno (naravno) nadzirajo nad vsimi napravami v porabo, napeljevanje in odvračanje vodá krajne policijske gosposke, ktere naj v nujnih premerih brez zamude to napravijo, česar je treba v javno korist in varstvo, ako pa ni nobene nevarnosti v zamudi, naj si izprosijo naročila od politiške gosposke.

Ako zavezanci tega, kar se jim od krajne policijske gosposke bilo zaukazalo, niso storili v določenem obroku (brištu), ima ta gosposka oblast, potrebna dala izpeljati na troške zamudljivcev.

§. 76.

Troške za komisijske pozvedbe in obravnave v privatnih zadevah mora nositi tista stranka, ktera je prosila za vpeljavo obravnave, ali ktera je teh obravnav sama kriva, posebno po nagajivih ugovorih.

Politiška gosposka ima razsoditii kako naj se pri vkupni koristi ti stroški primerno razdelé na stranke in na koliko mora tisti, ki je pravdo zgubil, povrniti svojemu nasprotniku vzrokvane obravnavne troške, kterih je kriv.

Troške preiskave zarad postavnih prestopkov padejo na tistega, ki je kriv spoznan (na krivca).

§. 77.

Vsaka politiška gosposka mora imeti zapisno knjigo (vodne bukve) in tudi vodokaze (vodovide), v teh morajo biti razvidne vse v okraju že obstoječe in tudi tiste pravice do vodne porabe, ktere se

bodo po tej postavi na novo dobile, kakor tudi določbe zastran visokosti zajezbinih mér in prenaredbe, ki so se o tem naredile na podlagi določeb.

Kar zadeva zapisovanje vodnih družeb v vodno knjigo, se je vrh tega treba držati odločeb §. 22 državne postave.

Vsakemu je na voljo dano, pregledati vodno knjigo in v njej zapisane uradske obravnave, kakor tudi vodokaze in tudi dobiti iz njih izpiske proti plačilu po postavi odločenemu.

§. 78.

Kako se imajo vodna knjiga in vodokazi uravnati, bodo povedali posebni ukazi.

§. 79.

Ta postava ima stopiti v veljavo šestdeseti dan po razglasenju. S tem dnevom stopijo iz veljave vse postave in ukazi, ki se nanašajo na zadeve te postave in ki navskriž stoje z določbami te postave.

§. 80.

Privatne pravice do porabe vode ali druge privatne pravice, ki se na vodo nanašajo, in so po poprejšnjih postavah pridobljene, še veljajo.

Obstoj in obsega takih postav se ima soditi po poprejšnjih postavah, njih uživanje in ravnanje se pa drži te postave.

Ministrom za kmetijstvo, pravosodje, notranje reči in trgovine nalaga se, zvršiti to postavo.

Št. 3180.

Poročilo deželnega odbora

o volitvi deželnega poslanca idrijskega mesta.

Slavni deželni zbor!

Volilski imenik mestnega volilnega okraja idrijskega kaže, da je vseh skupaj 120 volilcev.

K volitvi je samo 54 volilcev prišlo. Nadpolovična večina iznaša tedaj 28 glasov. Od oddanih glasov je dobil gosp. deželni predsednik Zigismund baron Conrad-Eibesfeld 32, in gosp. Janez Kovačič dekan v Idriji 22.

Proti tej volitvi je 42 volilcev protestiralo iz sledečih razlogov:

1. Volilkam, ki so z izkaznico k volitvi prišle ob pravem času, ni dovolil c. k. komisar osebno voliti, rekši da one po zakonu le po od njih pooblastenih možeh voliti zamorejo.

2. C. k. volilni komisar je branjevcu Jurju Kogeju volilno pravico odvzel in sicer zavoljo tega, ker je gluh.

3. C. k. volilni komisar, videvši, da prve glasove samo gosp. dekan Kovačič dobiva, je komisijskemu predsedniku rekel: „povejte ljudem, da je še drugi kandidat, namreč gospod deželni predsednik“. Ker komisijski predsednik tega ni hotel storiti, je c. k. volilni komisar sam to storil.

4. Cela volitev ni trajala več kot 3 četrt ure, in zarad tega se je vdeleževalo tako malo volilcev.

5. Volili so tudi taki, ki nimajo volilno pravico, namreč lekarja Pietsch in Letz in ranocelnik Himer.

Po sprejetem tem protestu se je obrnil deželni odbor na gospoda okrajnega glavarja Ogrinca in volilne komisije predsednika župana Kajetana Stranetzki-ja v Idriji, in jih prosil za pojasnilo v tej stvari.

Sporočila teh gospodov kažejo:

Ad 1., da je res trdil gospod c. k. volilni komisar, da ženske nimajo pravico osobno voliti, in da je prišlo 8 žensk k volitvi, od ktereh bi bile volile 7 gospoda Kovačiča in 1 gospoda barona Conrada.

Ad 2. Da je bil Jurij Kogej odstranjen iz volilne sobe, ker je preveč kričal.

Ad 3. Da je gospod c. k. komisar sicer zares te besede govoril, a gospod volilne komisije predsednik reče, da te besede so bile brez vpliva na volilce, ki so si že poprej gotovi bili, katerega naj volijo.

Ad 4. Da se je volitev postavno po §. 47 deželnega volilnega reda po predsedniku sklenila, ko ni bilo več nobenega volilca v volilni sobi.

Ad 5. Da zoper nobenega v volilskem imeniku vpisanega ni bilo reklamacije; da ranocelnik ima volilno pravico po §. 2. lit e) občinskega volitvenega reda — a lekarja zares nimata volilno pravo.

Gotovo ni bilo postavno, da se je ženskam kratila pravica osobne volitve — tudi ni bilo pristojno, da je c. k. volilni komisar volilcem kandidata ponujal, — a na drugi strani bi po odbitih neopravičenih glasovih gospod baron Conrad še zmirom 31, in gospod dekan Kovačič z ženskami in Jurijem Kogejem vred ne več nego 30 glasov imel. Toraj stavi deželni odbor predlog:

Slavni deželni zbor naj gospoda deželnega predsednika Zigismund barona Conrad-Eibesfelda za poslanca idrijskega mesta potrdi.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 23. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. E. H. Costa,
poročevalec.

Sporočilo finančnega odseka

o proračunih bolnišnega, porodnišnega, najdenišnega in norišnega zaklada za leto 1871.

Slavni deželni zbor!

Finančni odsek je proračune bolnišnega, porodnišnega, najdenišnega in norišnega zaklada za leto 1871, kteri so mu bili v pretres izročeni, na drobno prevdaril, in s pridržkom, da posebna razjasnila, ako bi treba bilo, bode poročevalec ustmeno dodal, nasvetuje sledeče predloge:

Slavni zbor naj sklene:

Pervič: V proračun za leto 1871. se stavijo:

I. Pri bolnišničnem zakladu.

A. Potrebščine:

1. Za stalne plače, adjuta, stalne remuneracije in dnine sistemizirane		5743	gld. 20	kr.
2. Za stanovališča		420	„ —	„
3. Emolumente		189	„ —	„
4. Za Boratovo rodovinsko ustanovo tretjino obresti		32	„ —	„
5. Za uradne pisarniške potrebe:				
a) za ustanovljene pisarniške pavšale	120 gld.			
b) za spremenljive uradne in pisarniške potrebščine	100 „			
c) za kurjavo in svečavo	168 „			
skupaj		388	gld. —	kr.
6. Za remuneracije in pripomoči		300	„ —	„
7. Za vzdrževanje sedanjih poslopij		1500	„ —	„
8. Za davke in davščina		493	„ 56	„
9. Za stroške režije:				
a) povračilo oskrbovalnih stroškov usmiljenim sestram	28500 gld.			
b) drugi stroški za bolnike oziroma stroški za toplice	50 „			
c) za zdravila	4200 „			
d) za druge opravilne ordinacije	350 „			
e) za stroške hišne oprave, orodja, perila i. t. d., ki zadevajo zaklad deželni	300 „			
f) snaženje perila za inspekcijsko sobo	12 „			
skupaj		33412	gld. —	kr.
10. Za miloščine sistemizirane		198	„ 31	„
11. Za dimnikarja		68	„ 46	„
12. Za različne stroške, za diurne in za nenadne potrebe		100	„ —	„
Skupni znesek vseh potrebščin		42844	gld. 73	kr.

B. Dohodki:

1. Aktivne obresti	2497	gld. 71	kr.
2. Dohodki posestev	156	„ —	„
3. Doneski od drugih dobrotnih zakladov za upravne stroške	2182	„ 38½	„
4. Povračila oskrbovalnih stroškov od takih, kteri bolniške stroške sami plačujejo, potem od ljubljanske mestne blagajnice, od kranjskega in			

drugih deželnih zakladov	39700 gld.	—	kr.
5. Volila in darila	20 „	—	„
6. Različni dohodki po sedanji primeri	100 „	—	„
Skupni znesek dohodkov	44656 gld.	9½	kr.
Ako se odštejejo gori preračunjeni stroški z	42844 „	73	„
se kaže čez stroške presežek od	1811 gld.	36½	kr.

II. Pri porodnišničnem zakladu.

A. Potrebščine:

1. Stalne plače sistemizirane	262 gld.	50	kr.
2. Emolumenti	35 „	—	„
3. Doneski k upravnim stroškom in k Boratovi ustanovi	1080 „	31	„
4. Najemščina za 3 sobe od bolnišnice najete	126 „	—	„
5. Uradne in pisarne potrebščine:			
a) ne pavšalirane	46 gld.		
b) kurjava in svečava	44 „		
skupaj	90 gld.	—	kr.
6. Remuneracije:			
a) stalne	50 gld.		
b) premenljive	50 „		
skupaj	100 gld.	—	kr.
7. Vzdrževanje poslopij in plača za dimnikarja	200 „	—	„
8. Dohodniški davek	18 „	41	„
9. Stroški za režijo:			
a) za oskrbovanje porodnic	7000 gld.		
b) za zdravila	170 „		
c) za hišno opravo perilo	50 „		
skupaj	7220 gld.	—	kr.
10. Različni stroški	60 „	—	„
Skupni znesek potrebščin	9192 gld.	22	kr.

B. Dohodki:

1. Aktivne obresti	91 gld.	39½	kr.
2. Povračilo oskrbovalnih stroškov takih, ktere same plačujejo in od ptujih deželnih zakladov	780 „	—	„
3 Različni dohodki	10 „	—	„
Skupni znesek dohodkov	881 gld.	39½	kr.
V primeri k potrebščini z	9192 „	22	„
se kaže primanjkava z	8310 gld.	82½	kr.

ktera se ima poplačati iz deželnega zaklada.

III. Pri najdenišničnem zakladu.

A. Potrebščine:

1. Donesek k Boratovi ustanovi	6 gld.	44	kr.
2. Premenljive uradne in pisarne potrebe (tisek)	40 „	—	„
3. Davki in davščina	74 „	65½	„
4. Popotni stroški in dnevščina:			
a) zdravnikom za ozdravljanje bolnih najdencev in za izplačevanje najdenine	1440 gld.		
b) rejnicam, kadar pridejo po najdenca v najdenišnico	270 „		
skupaj	1710 gld.	—	kr.
5. Stroški oskrbovanja:			
a) najdencev v ljubljanski najdenišnici	25000 gld.		
b) za kranjske najdence v drugih bolnišnicah	35000 „		
skupaj	60000 gld.	—	kr.
6. Stroški za režijo:			
a) za zdravilo	200 gld.		
b) za oblačila	450 „		
skupaj	650 gld.	—	kr.

7. Remuneracije:
a) stalne . . . . . 50 gld.
b) premenljive . . . . . 50 „
skupaj . . . . . 100 gld. — kr.
8. Različni stroški . . . . . 2 „ — „
Skupni znesek potrebščin . 62583 gld. 9½ kr.

B. Dohodki:

1. Aktivne obresti . . . . . 370 gld. 62½ kr.
2. Takse za sprejete najdence . . . . . 260 „ — „
3. Povračilo za oskrbovanje, ozdravljanje in mrtvaške stroške . . . . 380 „ — „
Skupni znesek dohodkov . 1010 gld. 62½ kr.
V primerljeji k potrebščinam z . . . . . 62583 „ 9½ „
se kaže primanjkava z . . . . . 61573 gld. 47 kr.
ktera se ima poplačati iz deželnega zaklada.

IV. Pri norišičnem zakladu.

A. Potrebščine:

1. Doneski: a) k upravnem stroškom . . . . . 1.078 gold. 70 kr.
b) k Boratovi ustanovi . . . . . — „ 54 „
Skupaj . . . . . 1.079 gold. 24 kr.
2. Uradne in pisarne potrebščine:
a) nepavšalirane (tisek) . . . . . 25 gold. — kr.
b) kurjava in svečava . . . . . 26 „ „
Skupaj . . . . . 51 „ — „
3. Vzdržanje poslopij in za dimnikarja . . . . . 250 „ — „
4. Davki in davščina . . . . . 7 „ 50½ „
5. Stroški za režijo:
a) povračilo za stroške oskrbovanja usmiljenim sestram . 7.610 gold. — kr.
b) najemščina za norišnično podružnico in vrt . . . . . 460 „ — „
c) zdravila . . . . . 16 „ — „
d) hišna oprava in snaženje . . . . . 50 „ — „
e) brivcu . . . . . 10 „ — „
f) različni stroški . . . . . 4 „ — „
Skupaj . . . . . 8.150 „ — „
6. Različni drugi stroški z ozirom na napravo norišne podružnice . . . 100 „ — „
Skupni znesek potrebščin . 9.637 gold. 74½ kr.

B. Dohodki:

1. Aktivne obresti . . . . . 74 gold. 16½ kr.
2. Povračilo stroškov za oskrbovanje in ozdravljanje in za mrtvaške stroške 700 „ — „
3. Različni dohodki . . . . . 10 „ — „
Skupni znesek dohodkov . 784 gold. 16½ kr.
V primerljeji k potrebščinam z . . . . . 9.637 „ 74½ „
se kaže primanjkava z . . . . . 8.853 gold. 58 kr.
ktero ima poplačati deželni zaklad.

Drugič: Proračun zakladov porodnišnice, najdenišnice in norišnice, kteri so podzakladi deželnega zaklada, se imajo v proračun deželnega zaklada vvrstiti, da se z ozirom na dokazano primanjkavo teh podzakladov primerna zaloga iz deželnega zaklada dobiva.

Od finančnega odseka.

V Ljubljani 23. avgusta 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

Bericht des Finanz-Ausschusses

über den

Voranschlag des krainischen Theater-Fondes für das Jahr 1871.

Hoher Landtag!

In der Sitzung am 22. August ist dem Finanzausschusse der Voranschlag des krainischen Theaterfondes für das Jahr 1871 zur Prüfung und Berichterstattung zugewiesen worden. Diesem Auftrage entsprechend werden in Uebereinstimmung mit der Vorlage des Landesausschußes der rubrikenweise geprüften und als vollkommen begründet befundenen Posten zur h. Genehmigung beantragt und zwar in den:

Ausgaben.

1)	Löhnungen	219 fl.
2)	für slovenische dramatische Zwecke und zur Subvention des Theaterdirektors	
	a) für das slovenische Theater	1600 „
	b) für das deutsche Theater	600 „
3)	Erhaltung bestehender Gebäude	1000 „
4)	Steuern und Gaben	600 „
5)	Regiekosten für Festbeleuchtung und Theaterrequisiten	300 „
6)	Assekuranz und Logenankauf	600 „
7)	Verschiedene Auslagen	200 „
	Summe	5119 fl.

Bedeckung.

1)	Miethzins von Quartieren	1800 fl.
2)	Gasbeleuchtungsersätze	100 „
3)	Erträge von Theatervorstellungen	100 „
4)	Verschiedene Einnahmen	50 „
	Summe	2050 fl.

Demnach wolle der hohe Landtag das Präliminare des krainischen Theaterfondes für das Jahr 1871 in den

Ausgaben mit	5119 fl.
in den Einnahmen mit	2050 „
folglich mit einem Abgange von	3069 fl.

welcher aus dem krainischen Landesfonde zu bedecken sein wird, genehmigen.

Laibach am 23. August 1870.

Dr. E. H. Costa,
Obmann.

Karl Deschmann,
Berichterstatter.

SPOROČILO

kranjskega deželnega odbora

o svojem delovanji od 23. oktobra 1869 do 20. avgusta 1870.

Rechenschaftsbericht

des krainischen Landes-Ausschusses

für die Zeit seit dem 23. Oktober 1869 bis 20. August 1870.

O b s e g.

§. 1. Postavodavstvo. A. Potrjene postave in najviše odobreni sklepi deželnega zbora, in sicer: deželne priklade; — občinske priklade; — postava o šolskem nadzorstvu; — postava o varstvu ptičev za poljedelstvo koristnih; — postava o varstvu proti gosenicam in hroščem; — zapor občeškodljivih oseb v posilni delalnici; — razglašanje deželnih postav v slovenskem in nemškem jeziku; vladne predloge z nemškim in slovenskim tekstom. — Skladne ceste. — B. Nepotrjene postave in sicer: Prememba deželnega volilnega reda; — gosposke za odločevanje stvarí, zadevajočih menjavo zemljišč; — postava o vodnih pravicah; — slovenske gimnazije in pravna akademija; — razdelitev občinskih pašnikov in menjalk; — učni jezik v ljduskih šolah in učiteljskih vadilnicah; — uradni jezik pri c. k. gosposkah in uradih. — §. 2. Zemljiški davek: Odpis davkov; — odpoved izvolitve v deželno komisijo za vravnavo zemljiških davkov. — §. 3. Zemljiška odveza: V kakovem stanu je bila konec 1869. leta. — §. 3. Deželno-gospodarstvene stvarí: Nadzor in pospeh gozdnarstva; — odsek za gospodarstveno podporo; — stalna deželna komisija za konjerejo; — skladanje zemljišč in občinski poljski potje; — načrt postave o čbeloreji; — strelnina za roparske zverí; — prošnja občanov iz Brezovice, Loga, Dragomira itd., naj se jim nazaj dadé zemljišča na močvirji; — razdelitev knjižice: „kako ravnati z gozdom.“ — §. 5. Občinske stvarí: Stroški ljubljanskega mesta za bolnišnico; — deželna podpora Planincem; — vravnava zdravnikov; — okrajne blagajnice; — občinske priklade; — občinski posredovalni uradi; — namen legitimacijskih in domovinskih listov; — sestava vélikih občin; — občinska postava ljubljanskega mesta. — §. 6. Občila (ceste in mostovi): Spomenica o škofjeloško-goriški železnici; — slovenski jezik v železniških službah. — Dolenska železnica. — Kokerska cesta. — Most Lahina pri Gradacu. — Cestna zavora (šranga) pri Rakeku. — Občina Senožeče zahvalo izreka za cestno podporo. — §. 7. Deželne naprave in zalogi: Deželni arhiv. — Zaostale obresti od zaloga zemljiške odveze za državne predplače. — Odpis deželne vžitninske priklade idrijskega rudnika. — Nova cena zdravil. — Uravnava ljubljanske bolnišnice. — Deželno gledališče in slovenske predstave. — Posilna delalnica se obdaruje z matičinimi knjigami. — §. 8. Šole in knjige: Gozdnarska šola v Šneperku in splošna vojna dolžnost. — Ipavska sadje- in vinorejska šola. — Prošnja občanov sv. Duhá za všolanje v škofjo Loko se odbije. — Deželnega odbora zastop v deželnem šolskem svetu. — Dva učenika se priporočata za izvolitev v deželni šolski svet. — Prememba razdelitve šolskega leta s tem, da se počitnice preložé v zimski čas. — Nagrade se razdelé med ljudske učitelje. — Telovadilnica. — Poslopje za realko. — Slovenski slovar. — §. 9. Ustanove: Zálog dijaških ustanov se v hrambo in upravo izroči deželnemu zastopu. — Izročitev záloga vojaških oslabljencev (invalidov). — Janez Nep. Šlakarjeva, Urban Jerinova, Leop. Filipova in France Metelkova ustanova. — Jan. Kalistrova ustanova za občine. — Grofinje Paradeiser-jeve ustanova za gospodičine. — Pavel Reženova ustanova za deklice, in grof Jož. Eraz. Auerspergova ustanova za ubožce in bolnike. — Sprejem baron Gallenfels-ove, pl. Šelenburgove, Lerhove in pl. Weitenhiller-jeve dekliške ustanove. — Sprejem záloga baron Flödnig-ove in illirske ustanove za slepce, Holdheimove ustanove za gluhoneme in Wolfove založnine. — Flachenfeld-Vollvičev kanonikat se odda. — Ustanova za umetnike. — §. 10. Osebne stvari: Umrli so. — Izpraznjene službe. — Provizija nadzorniku Juriju Mejaču. — §. 11. O opravilih in upravi sploh: Slovensko uradovanje in pomočki. — Preložitev okrajnega glavarstva iz Planine v Logatec. — Izročitev službenih zastavščin. — Podpora bolnih dijakov na Dunaji. — Predloga obravnave deželnega zbora ozir premembe decemberske ustave. — Vodnina na Ljubljanici.

Inhalt.

§. 1. Gesetzgebung. A. Sanctionirte Gesetze und Allerhöchst genehmigte Landtagsbeschlüsse, betreffend: Landesumlagen. — Gemeindeumlagen. — Schulaufsichtsgesetz. — Schutz nützlicher Vögel. — Schutz gegen Raupen und Maikäfer. — Anhaltung gemeinschädlicher Personen in der Zwangsarbeitsanstalt. — Kundmachung der Landesgesetze in slovenischer und deutscher Sprache. — Regierungsvorlagen mit deutschem und slovenischem Texte. — Concurrenzstraßen. — B. Nichtsanctionirte Gesetze, betreffend: Abänderung der Landeswahlordnung. — Organe zur Entscheidung in Grundtauschangelegenheiten. — Wasserrechtsgesetz. — Slovenische Gymnasien und Rechtsacademien. — Vertheilung gemeinschaftlicher Hutweiden und Wechselgründe. — Unterrichtssprache an Volksschulen und Lehrerbildungsanstalten. — Amtssprache bei k. k. Behörden und Aemtern. — §. 2. Grundsteuer: Steuernachlässe. — Mandatsniederlegung für die Grundsteuerregulirungs-Landes-Commission. — §. 3. Grundlastenablösung: Stand mit Ende 1869. — §. 4. Landescultur-Angelegenheiten: Maßregeln zur Ueberwachung und Hebung des Forstwesens. — Landwirthschaftliches Subventions-Comité. — Ständige Landescommission für die Pferdezucht. — Arrondirung des Grundbesitzes und Anlegung gemeinschaftlicher Feldwege. — Bienenzucht-Gesetzentwurf. — Raubthier-Prämien. — Petition der Gemeindeinsassen von Brezovica, Log, Dragomir usw. um Rückerhalt der Moraštgrundstücke. — Vertheilung des Büchleins: „Kako ravnati z gojzdom“. — §. 5. Gemeinde-Angelegenheiten: Spitalskosten der Stadtgemeinde Laibach. — Landesfubvention für die Stockendorfer. — Organisation des öffentlichen Sanitätsdienstes. — Bezirkskassen. — Gemeindeumlagen. — Gemeindevermittlungs-Aemter. — Bestimmung der Legitimationskarten und Heimatscheine. — Bildung der Hauptgemeinden. — Gemeindestatut der Stadt Laibach. — §. 6. Communicationsmittel: Promemoria wegen der Bischoflack-Görzer Eisenbahn. — Slovenische Sprache im Eisenbahnverkehrdienste. — Unterkrainer-Eisenbahn. — Kankerstraße. — Lahina-Brücke bei Gradaz. — Mauthschranken in Rakek. — Danksagung der Gemeinde Senosetsch für die Straßensubvention. — §. 7. Landesanstalten und Fonde: Landesarchiv. — Zinsenrückstand des Grundentlastungsfondes für ärarische Vorschüsse. — Abschreibung der Verzehrungssteuer-Landesumlage dem Pächter Dr. Oskar Pongratz. — Begleichung der Einkommensteuer-Landesumlagen des Montanwerkes Idria. — Neue Arzneitaxe. — Reorganisirung des Laibacher Spitales. — Landschaftliches Theater und slovenische Theatervorstellungen. — Betheilung des Zwangsarbeitshauses mit Büchern der „slov. Matica“. — §. 8. Schulen und Bücher: Waldbauschule in Schneeberg und die allgemeine Wehrpflicht. — Wippacher Obst- und Weinbauschule. — Abweisung der Petition der Insassen von hl. Geist um Wiedereinschulung nach Bischoflack. — Vertretung des Landesausschusses im Landesschulrathe. — Vorschlag zweier Mitglieder des Lehrstandes zur Wahl in den Landesschulrath. — Aenderung in der Eintheilung des Schuljahres durch Verlegung der Schulferien in die Wintermonate. — Remunerationsvertheilung an Volksschullehrer. — Turnlehranstalt. — Realschulgebäude. — Slovenisches Wörterbuch. — §. 9. Stiftungen: Uebergabe des Studentenstiftungsfondes in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung. — Uebergabe der Invalidenstiftungen. — Johann Nep. Schlaker'sche, Urban Jerin'sche, Leopold Philipp'sche und Franz Metelko'sche Stiftung. — Joh. Kalister'sche Gemeindebetheiligungsstiftung. — Gräfin Paradeiser'sche Fräulein- und Paul Rezen'sche Mädchenstiftung und Graf Jos. Eras. Auersperg'sche Armen- und Krankenstiftung. — Uebernahme der Freiherr v. Gallenfels'schen, v. Schellenburg'schen, Lerch'schen und v. Weitenhiller'schen Mädchenstiftungen. — Uebernahme des Freiherr v. Flödnig'schen und illyrischen Blindenstiftungsfondes, des Holdheim'schen Taubstummen-Stiftungsfondes und des Wolf'schen Depositums. — Besetzung des Flachenfeld-Wollwitz'schen Canonicates. — Künstlerstipendium. — §. 10. Personalien: Todesfall. — Erledigte Stellen. — Provisionirung des Aufsehers Georg Mejač. — §. 11. Geschäftsbehandlung und Verwaltung im Allgemeinen: Slovenische Amtirung und deren Behelfe. — Dislocirung der Bezirkshauptmannschaft von Planina nach Loič. — Rückstellung der Dienstcautionen. — Unterstützung kranker Studirender in Wien. — Vorlage der Landtagsverhandlung, betreffend die Revision der Dezemberverfassung. — Wassermauth am Laibachfluße.

Preslavni deželni zbor!

Vsled 26. §. deželnega reda daje deželni odbor o svojem delovanji od tretjega zborovanja druge dôbe, t. j. od 23. oktobra 1869. l. do 20. avgusta 1870 naslednje

Sporočilo:

§. 1. Postavodavstvo.

A. Potrjene postave in najviše odobreni sklepi deželnega zbora.

Priklade deželnega zaklada za 1870. l.

Sklepe slavnega deželnega zbora od 22. oktobra 1869. l. ozir 16% deželne doklade na vse neposrednje davke brez vojskine priklade, in ozir 10% doklade na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in mesá — blagovolili so Njega Veličanstvo z najvišim odlokom od 27. dec. 1869. l. potrditi. (Vložn. zapisn. štev. 4845 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 182 od 1870. l.)

Doklada za zalog zemljiške odveze za 1870. l.

Njega Veličanstvo so z najvišim odlokom od 27. dec. 1869 blagovolili pritrditi kranjskega deželnega zbora sklepu ozir 24% deželne doklade na vse neposrednje davke brez vojskine priklade in 10% doklade na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in mesá za zemljiške odveze zalog. (Vložn. zapisn. štev. 4794 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 451 od 1870. l.)

Obč. doklade za zidanje šol. poslopja na Studencu.

Z najvišim odlokom Njega c. k. apost. Veličanstva od 18. dec. 1869. l. je bil potrjen kranjskega deželnega zbora sklep od 17. sept. 1869. l., s kterim se občini na Studencu (v političnem okraji Krškem) za zidanje šolskega poslopja in druge občinske potrebščine za 1869. l. privoli 70%, za 1870. l. pa 65% občinska doklada na vse neposrednje davke. (Vložn. zapisn. štev. 4632 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 69 od 1870. l.)

Postava o šolskem nadzoru.

Načrt postave o šolskem nadzoru, sprejet v XI. seji deželnega zbora 1869. l., so Njega c. k. apost. Veličanstvo z najvišim odlokom od 25. febr. 1870. l. potrdili. (Vložn. zapisn. štev. 4749 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 1218 od 1870. l.)

Postava o varstvu ptičev za poljedelstvo koristnih.

Z najvišim odlokom od 17. junija 1870. l. so Njega c. k. apost. Veličanstvo potrdili načrta postav, ktera je kranjski deželni zbor 1869. l. sprejel o varstvu ptičev, za poljedelstvo koristnih in o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov.

Postava o varstvu proti gosenicam in hroščem.

Za primeren poduk kranjskih stanovnikov ozir teh dveh postav je kranjska kmetijska družba poskrbela s slovenskim prevodom Schleicherjeve knjižice: „Naznanila o živalih, poljedelstvu in gozdnarstvu koristnih, zlasti o tem, da pokončavajo škodljive rastljinojede. (Vložn. zapisn. štev. 4766 in 4781 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 3011 od 1870. l.)

Zapor občeškodljivih oseb v posilni delalnici.

Postava o zaporu občnoškodljivih oseb v posilni delalnici, sprejet v IV. seji deželnega zbora 1869. l., bila je potrjena z najvišim odlokom Njega c. k. apost. Veličanstva od 15. julija 1870. l. (Vložn. zapisn. štev. 4635 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 3505 od 1870. l.

Razglašanje deželnih postav v slovenskem in nemškem jeziku.

Postavo, v deželnega zbora seji od 13. oktobra 1869. l. sprejeto o razglašanji deželnih postav in ukazov deželnih uradov v slovenskem in nemškem jeziku, so Njega c. k. apost. Veličanstvo blagovolili potrditi z najvišim sklepom od 20. dec. 1869. l. (Vložn. zapisn. štev. 4751 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 133 od 1870. l.)

Vladne predloge v nemškem in slovenskem jeziku.

Vsled dopisa od 21. jan. 1870. l. št. 90/P. bilo je c. k. deželnemu predsedstvu ozir sklepa deželnega zbora, sprejetega 13. okt. 1869. l. o prošnji, da vlada svoje predlage deželnemu zboru daje v nemški in slovenski besedi, od ministerstva notranjih zadev v porazumu z drugimi ministri z ukazom od 1. jan. 1870. l. številka 5233/m. n. z. naročeno, da, kar je moč, omenjeni želji ustreza s slovenskimi prevodi vladnih predlag. (Vlžn. zapisn. štev. 421 od 1870. l.)

Skladne ceste.

Njega c. k. apost. Veličanstvo so z najvišim ukazom od 8. maja 1870. l. blagovolili potrditi sklepe deželnega zbora sprejete 19. okt. 1869. l. o vvrstitvi cest med okrajne in skladne ceste in o izpustitvi cest te vrste. (Vložn. zapisn. štev. 2360 od 1870. l.)

Hoher Landtag!

Im Sinne des §. 26 der Landesordnung erstattet der Landesausschuß über seine Geschäftsthätigkeit seit dem Schlusse der dritten Session der zweiten Landtagsperiode, d. i. seit dem 23. Oktober 1869 bis 20. August 1870 nachstehenden

Rechenschaftsbericht:

§. 1. Gesetzgebung.

A. Sanctionirte Gesetze und genehmigte Landtagsbeschlüsse:

Landesfonds-Zuschlag pro 1870.

Die vom krainischen Landtage am 22. October 1869 zur Deckung des Landesfonds-Erfordernisses für das Jahr 1870 beschlossene Landesumlage von 16% auf sämmtliche direkte Steuern ohne Kriegszuschlag, und von 10% zur Verzehrungssteuer vom Weine, Wein- und Obstmoste und vom Fleische haben Seine k. und k. Apost. Majestät mit Allerh. Entschließung vom 27. Dezember 1869 zu genehmigen geruht. (Exh.-Nr. 4845 de 1869. — Exh.-Nr. 182 de 1870.)

Grundentlastungsfonds-Zuschlag pro 1870.

Seine k. und k. Apost. Majestät haben mit Allerh. Entschließung vom 27. Dezember 1869 die vom krainischen Landtage für das Jahr 1870 beschlossene Einhebung einer Landesumlage von 24% auf alle direkten Steuern ohne Kriegszuschlag und einer Umlage von 10% auf die Verzehrungssteuer vom Weine, Wein- und Obstmoste und vom Fleische zu Grundentlastungszwecken zu genehmigen geruht. (Exh.-Nr. 4794 de 1869. — Exh.-Nr. 451 de 1870.)

Gemeindeumlagen für den Schulbau in Bründel.

Mit Allerh. Entschließung Sr. k. und k. Apost. Majestät vom 18. Dezember 1869 wurde der Beschluß des krainischen Landtages vom 17. September 1869 sanctionirt, womit der Gemeinde Bründel (im polit. Bezirke Gurkfeld) zum Schulhausbaue und für andere Gemeindebedürfnisse für das Jahr 1869 eine 70% und für das Jahr 1870 eine 65% Gemeindeumlage auf alle direkten Steuern bewilligt wird. (Exh.-Nr. 4632 de 1869. — Exh.-Nr. 69 de 1870.)

Schulaufsichtsgesetz.

Den in der XI. Landtagssitzung 1869 beschlossenen Schulaufsichts-Gesetzentwurf haben Seine k. und k. Apost. Majestät mit Allerh. Entschließung vom 25. Februar 1870 sanctionirt. (Exh.-Nr. 4749 de 1869. — Exh.-Nr. 1218 de 1870.)

Schutz nützlicher Vögel.

Mit Allerh. Entschließung vom 17. Juni 1870 wurden von Seiner k. und k. Apost. Majestät die vom hohen krainischen Landtage im Jahre 1869 beschlossenen Gesetzentwürfe, betreffend den Schutz der für die Bodencultur nützlichen Vögel, und den Schutz der Bodencultur gegen Verheerung der Raupen, Maikäfer und anderer schädlichen Insekten sanctionirt.

Schutz gegen Raupen und Maikäfer.

Für die entsprechende Belehrung der Landbevölkerung im Sinne dieser beiden Gesetze hat die krainische Landwirthschaft-Gesellschaft durch Veranstaltung einer slovenischen Uebersetzung der Broschüre Schleicher's gesorgt: Mittheilungen über die der Land- und Forstwirthschaft nützlichen Thiere, insbesondere, insoferne sie zur Verminderung der schädlichen Pflanzenfresser beitragen. (Exh.-Nr. 4766 und 4781 de 1869 und 3011 de 1870.)

Gesetzentwurf über Anhalt. gemeinschäd. Personen.

Das in der IV. Landtagssitzung 1869 beschlossene Gesetz über die Anhaltung gemeinschädlicher Personen in der Zwangsarbeitsanstalt wurde mit Allerh. Entschließung Sr. k. und k. Apost. Majestät vom 15. Juli 1870 sanctionirt. (Exh.-Nr. 4635 de 1869 und 3505 de 1870).

Gesetz über die Kundmachung der Gesetze u. Verordng. in beid. Sprach.

Das in der Landtagssitzung vom 13. October 1869 beschlossene Gesetz, betreffend die Kundmachung der Landesgesetze und der Verordnungen der Landesbehörden in slovenischer und deutscher Sprache haben Seine k. und k. Apost. Majestät mit Allerh. Entschließung vom 20. Dezember 1869 zu sanctioniren geruht. (Exh.-Nr. 4751 de 1869. — Exh.-Nr. 133 de 1870.)

Regierungsvorlagen in deutschem und slovenischem Texte.

Nach Mittheilung vom 21. Jänner 1870 Z. 90/P. ist das k. k. Landespräsidium über den vom krainischen Landtage in der Sitzung vom 13. October 1869 gefaßten Beschluß, die Regierung anzugehen, ihre Vorlagen beim Landtage in deutschem und slovenischem Texte einzubringen, vom Minister des Innern im Einvernehmen mit den andern Ministern mit Erlaß vom 1. Jänner 1870, Z. 5233/M. J., angewiesen worden, durch Besorgung von slovenischen Uebersetzungen der demselben zukommenden Regierungsvorlagen dem gedachten Wunsche nach Thunlichkeit zu entsprechen. (Exh.-Nr. 421 de 1870.)

Concurrenz-Straßen.

Seine k. und k. Apost. Majestät haben mit Allerh. Entschließung vom 8. Mai 1870 die vom hohen krainischen Landtage in der Sitzung vom 19. October 1869 gefaßten Beschlüsse, betreffend die Einreihung von Straßen in die Kategorie der Bezirks- oder Concurrenzstraßen und Auflassung von Straßen dieser Kategorie, zu sanctioniren geruht. (Exh.-Nr. 2360 de 1870.)

Občinska doklada na neposrednje davke za občinske namene mokronoške občine in za zidanje šole v Trebeljnem.

Vsled dopisa c. k. deželne vlade od 31. decembra 1869. l. št. 9675 so Njega c. k. apost. Veličanstvo blagovolili pritrditi sklepu kranjskega deželnega zbora, sprejetemu v V. seji 1869. l. o 76% dokladi na neposredne davke Dolenjega, Srednjega in Gorenjega Lakneca in sv. Gore v mokronoški občini za občinske potrebščine in za zidanje farne šole v Trebeljnem, in o 66% dokladi na neposredne davke v Brezji in Cerovcu v mirnopeški občini za zidanje farne šole v Trebeljnem. (Vlož. zapisn. št. 4636 od 1869. l. — Vlož. zapisn. št. 125 od 1870. l.

B. Nepotrjene postave in neodobreni sklepi deželnega zbora:

Premememba deželnega volitvenega reda.

C. k. deželne vlade predsedstvo je z dopisom od 2. junija 1870. l. št. 664/P. deželnemu odboru naznanilo to-le:

Njega c. k. apostolsko Veličanstvo so nanašaje se na najviši sklep od 19. junija 1869. l. z najvišim sklepom od 27. maja 1870 blagovolili odreči potrditev načrtanim postavam kranjskega deželnega zbora in sicer:

a) o premembi §§. 12, 13, 15, 16, 32 in 37 deželnega volitvenega reda,
b) o premembi §§. 3, 5, 7, 8 in 9 deželnega volitvenega reda,
c) o premembi §§. 10 in 11 deželnega volitvenega reda.

Meni je čast, častitemu deželnemu odboru to objaviti vsled visocega ukaza c. kr. ministerstva notranjih zadev od 30. maja 1870. l. št. 2375/M. n. z. s pozivom na cenjeni dopis od 25. marca 1870. l., št. 4750, ter ob enem naznaniti nagibe, iz kterih se je že v drugo odrekla najviša potrditev načrtov postav a) in c). Občine se med volilce vélikega posestva ne morejo sprejeti, ker one tako že z mestnimi in deželnimi občinami po načelu zastopa koristi volijo svoje poslance, proti temu načelu pa bi bilo, ako bi ista oseba volila v več nego v eni vrsti. Dalje se od vknjiženosti vélikih posestev v deželne knjige, ker je nastavljen le mali davek od 100 gld. (brez vojskine priklade), ne more odstopiti, kajti v vseh deželah, kjer se, kakor na Kranjskem, nahajajo posestva vknižena v deželne knjige, se zahteva ta lastnost vélikih posestev; pri tem načelu mora ostati tudi zarad enoličnosti, ker deželni zbori izmed poslancev vélikega posestva pošiljajo poslance v državni zbor.

Nepotrditev postave b) je pa že v najvišem odloku od 19. junija 1869. l. utrjena s pozivom na 7. §. decemberske ustave o državnem zastopu. (Vlož. zapisn. št. 4750 od 1869. l. — Vlož. zapisn. št. 2363 od 1870. l.)

Gosposke za odločevanje stvari, zadevajočih menjavo zemljišč.

Postava o gosposkah, kterim gre odločevati v zadevah menjave zemljišč, v IX. seji 1869. l. deželnega zbora le v nemškem jeziku sprejeta in v poterditev predložena, do danes še ni potrjena. Da se ta postava predloži za najvišo potrditev, zahtevalo je ministerstvo kmetijstva z ukazom od 30. marca 1870. l. št. 1736 z ozirom na 1. in 2. §. deželne postave za Kranjsko vojvodstvo od 20. decembra 1869. l., da se mu ta postava pošlje tudi v slovenskem jeziku, poverjena po deželnem zboru. Tej zahtevi deželni odbor pa ni mogel ustreči, ker je bila vlada to postavo le v nemškem jeziku predložila in jo je dezelni zbor obravnaval le v tem jeziku, zato jo mora vlada še le kot vladno predlago slovenski predložiti slavnemu deželnemu zboru. Pri tej priliki deželni odbor svojega čudenja ne more zamolčati o tem, da je bilo vendar-le moč, postavo o šolskem nadzorstvu, ki je bila tudi le v nemškem jeziku visoki vladi poslana v potrjenje, brez ovire in zahtevanja slovenskega teksta predložiti za najviše potrjenje! (Vložn. zapisn. št. 1504 od 1870. l.)

Postava o vodnih pravicah.

Postava o rabi, napeljavi in odpeljavi vodá, sklenjena v XIX. seji 1869. l. kranjskega deželnega zbora, še ni dobila najviše potrditve.

Slovenske gimnazije in pravna akademija.

Sklepom, sprejetim v XVIII. seji 1869. l. zarad slovenskih gimnazij in zarad slovenske pravne akademije ali slovenskega vseučilišča v Ljubljani, deželnemu odboru še ni došlo nikakoršno rešilo. (Vlož. zapisn. št. 4826 in 4827 od 1869. l.)

Razdelitev občinskih pašnikov in menjalk.

Načrta postav o razdelitvi občinskih pašnikov in menjalnih zemljišč, sprejeta v XVI. seji deželnega zbora 1869. l., je deželni odbor z dopisom od 24. novembra 1869. l. št. 4782 odposlal c. k. deželne vlade predsedstvu s prošnjo, da ju predloži v potrjenje. Z dopisom od 18. aprila 1870. l. št. 1634 se je deželni odbor obrnil do gosp. ministerskega predsednika s prošnjo, da blagovoli pospešiti prevažno to deželno zadevo. Omenjena načrta postav pa do danes še nista dobila najvišega potrjenja.

Učni jezik v ljudskih šolah in učiteljskih vadilnicah.

Z najvišim odlokom od 23. maja 1870. l. Njega c. k. apost. Veličanstvo niso blagovolili potrditi načrt postave, v deželnem zboru sprejet ozir učnega jezika v javnih ljudskih šolah in učiteljskih vadilnicah. (Vlož. zapisn. številke 4825 od 1869. l. — Vlož. zapisn. številka 255 od 1870. l.)

Uradni jezik pri c. kr. gosposkah in uradih.

Njega c. k. apost. Veličanstvo so z najvišim sklepom od 30. aprila 1870. l. načrtu postave, v seji deželnega zbora 22. oktobra 1869. l. sprejete o uradnem jeziku, s pozivom na najviši sklep od 15. junija 1869. l. potrjenje odreči blagovolili. (Vlož. zapisn. št. 4848 od 1869. l. — Vlož. zapisn. št. 1909 od 1870.)

§. 2. Zemljiški davek.

Odpis davkov.

Vsled dopisa c. k. finančne direkcije predsedstva od 20. januarija t. l. št. 57 je vis. c. k. finančno ministerstvo z ukazom od 12. januarija 1870. l. št. 39121 za 1864., 1865., 1866. in 1867. l. zemljiškega davka 1267 gld. 63½ kr. odpisalo, ker se ni dal iztirjati.

Laut Mittheilung der k. k. Landesregierung vom 31. Dezember 1869, Z. 9675, haben Seine k. und k. Apost. Majestät die in der V. krainischen Landtagssitzung 1869 beschlossene 76% Umlage auf die direkten Steuern in den Ortschaften Unter-, Mitter- und Ober-Lakuiz und heil. Berg der Gemeinde Nassenfuß zur Deckung von Gemeindeauslagen und für den Bau der Pfarrschule in Trebeljno, und eine 66% Umlage auf die direkten Steuern in den Ortschaften Brezje und Cerovec der Gemeinde Hönigstein für den Bau der Pfarrschule in Trebeljno zu sanctioniren geruht. (Exh.-Nr. 4636 de 1869 und 125 de 1870. Gemeindeumlage auf die direkten Steuern zu Gemeindezwecken d. Nassenfusser Gemeinde und für den Schulhausbau in Trebeljno.

B. Nicht sanctionirte Gesetze, betreffend:

Das k. k. Landespräsidium hat mit Note vom 2. Juni 1870, Z. 664 Pr., dem Landesausschusse nachfolgende Mittheilung gemacht: Abänderung der Landeswahlordnung.

Seine k. und k. Apost. Majestät haben laut Allerh. Entschließung vom 27. Mai 1870 den vom Landtage des Herzogthums Krain beschlossenen Gesetzentwürfen:

a) wodurch die §§. 12, 13, 15, 16, 32 und 37 der Landtagswahlordnung abgeändert werden;

b) wodurch die §§. 3, 5, 7, 8 und 9 der Landtagswahlordnung abgeändert werden;

c) wodurch die §§. 10 und 11 der Landtagswahlordnung abgeändert werden, im Grunde der Allerh. Entschließung vom 19. Juni 1869 die Sanction zu versagen befunden.

Ich habe die Ehre den löblichen Landesausschuß hievon in Folge des hohen Erlasses des k. k. Ministeriums des Innern vom 30. Mai 1870, Z. 2375/M. I., unter Beziehung auf die geschätzte Note vom 25. März 1870, Nr. 4750, in Kenntniß zu setzen, und unter Einem über die den wiederholten ablehnenden Allerh. Resolutionen bezüglich der Gesetzesentwürfe a und c zu Grunde liegenden Motive mitzutheilen, daß die Gemeinden als Wähler in der Klasse der Großgrundbesitzer nicht zugelassen werden können, weil dieselben ohnehin in den Wählerklassen der städtischen und der Landgemeinden nach dem Prinzipe der Interessenvertretung ihre Abgeordneten zu wählen berufen sind und es ohne Verletzung dieses Prinzipes nicht angeht, daß die nämliche Person in mehr als einer Wählerklasse das Stimmrecht ausübe, ferner daß die landtäfliche Eigenschaft der zur Wahl im Großgrundbesitze berechtigenden Güter bei der Geringfügigkeit des Steuer-Census von nur 100 fl. (mit Ausnahme des Kriegszuschlages) und in der Erwägung nicht fallen gelassen werden kann, weil in allen Ländern, in welchen es landtäfliche Güter gleich den in Krain vorkommenden gibt, diese Eigenschaft im Großgrundbesitze festgehalten worden ist, und da die Landtage aus den Abgeordneten des großen Grundbesitzes Mitglieder in das Haus der Abgeordneten des Reichsrathes zu entsenden haben, der Gleichförmigkeit wegen festgehalten werden muß.

Die Ablehnung des Gesetzes b) ist mittelst der ohnehin in der Allerh. Entschließung vom 19. Juni 1869 enthaltenen Hinweisung auf den § 7 des Dezembergesetzes über die Reichsvertretung motivirt. (Exh.-Nr. 4750 de 1869. — Exh Nr. 2363 de 1870.)

Das vom hohem Landtage in der IX. Sitzung 1869 nur im deutschen Texte beschlossene und behufs der Sanctionirung vorgelegte Gesetz, betreffend die zur Entscheidung in Grundtauschangelegenheiten zum Zwecke einer bessern Bewirthschaftung berufenen Organe — wurde bisher noch nicht sanctionirt. — Um dasselbe der Allerh. Sanction unterziehen zu können, hat das hohe Ackerbauministerium mit dem Erlasse vom 30. März 1870, Z. 1736, im Hinblicke auf die §§ 1 und 2 des Landesgesetzes für Krain vom 20. Dezember 1869 — auch eine nach dem Landtagsbeschlusse verificirte Ausfertigung des Gesetzentwurfes im slovenischen Texte verlangt. — Diesem Ansinnen konnte jedoch der Landesausschuß nicht entsprechen, da dieses Gesetz von der Regierung nur in deutscher Sprache eingebracht und auch im Landtage nur in dieser Sprache behandelt wurde, daher der slovenische Text desselben von der hohen Regierung erst als Regierungsvorlage im hohen Landtage einzubringen sein wird. — Der Landesausschuß kann bei diesem Anlasse darüber seine Verwunderung nicht unterdrücken, daß das Schulaufsichtsgesetz, welches auch nur im deutschen Texte an die hohe Regierung Behufs der kaiserlichen Bestätigung eingesendet wurde, dennoch anstandslos und ohne Forderung des slovenischen Textes der Allerh. Sanction unterzogen werden konnte. (Exh.-Nr. 1504 de 1870.) Organe zur Entscheidung in Grundtauschangelegenheiten.

Das in der XIX. Landtagssitzung 1869 vom hohen krainischen Landtage beschlossene Gesetz über Benützung, Leitung und Abwehr der Gewässer hat die Allerh. Sanction noch nicht erlangt. Wasserrechtsgesetz.

Auf die in der XVIII. Landtagssitzung 1869 gefaßten Beschlüsse wegen slovenischer Gymnasien und wegen einer slovenischen Rechtsakademie eventuell slovenischer Universität in Laibach ist bisher dem Landesausschusse noch keine Erledigung zugekommen. (Exh.-Nr. 4826 und 4827 de 1869.) Slovenische Gymnasien u. Rechtsacademien.

Die in der XVI. Landtagssitzung 1869 beschlossenen Gesetzentwürfe über die Vertheilung gemeinschaftlicher Hutweiden und Wechselgründe hat der Landesausschuß mit Note vom 24. November 1869, Z. 4782, an das krainische k. k. Landespräsidium Behufs Erwirkung der Allerh. Sanction vorgelegt und mit dem Schreiben vom 18. April 1870, Z. 1634, Seine Excellenz den Herrn Ministerpräsidenten um die Vermittlung in dieser höchst wichtigen Landesangelegenheit gebeten. Die fraglichen Gesetzentwürfe haben jedoch bis zur Stunde noch nicht die Allerh. Bestätigung erhalten. Vertheilung gemeinschaftlicher Hutweiden und Wechselgründe.

Mit Allerh. Entschließung vom 23. Mai 1870 haben Seine k. und k. Apost. Majestät dem vom Landtage des Herzogthums Krain beschlossenen Gesetzentwurfe, betreffend die Unterrichtssprache in den öffentlichen Volksschulen und Lehrerbildungsanstalten die Allerh. Sanction nicht zu ertheilen geruht. (Exh.-Nr. 4825 de 1869. — Exh.-Nr. 2550 de 1870.) Unterrichtssprache an Volksschulen und Lehrerbildungsanstlt.

Seine k. und k. Apost. Majestät haben mit Allerh. Entschließung vom 30. April 1870 dem vom Krainer Landtage in der Sitzung vom 22. October 1869 beschlossenen Gesetzentwurfe über die Amtssprache mit Hinweisung auf die Allerh. Entschließung vom 15. Juni 1869 die Sanction zu versagen befunden. (Exh.-Nr. 4848 de 1869. — Exh.-Nr. 1909 de 1870.) Amtssprache bei k. k. Behörden und Aemtern.

§. 2. Grundsteuer.

Laut Mittheilung des k. k. Finanzdirectionspräsidiums vom 30. Jänner l. J., Z. 57, hat das hohe k. k. Finanzministerium mit dem Erlasse vom 12. Jänner 1870, Z. 39121, für die Jahre 1864, 1865, 1866 und 1867 an Grundsteuer die Abschreibung von 1267 fl. 63½ kr. aus dem Titel der Uneinbringlichkeit nachträglich bewilliget. Steuernachlässe.

Od zneska 162.665 gld. 81½ kr., ki je bil za 1868. l. zarad preobloženja in slabe letine nasvetovan, da se odpiše, je pa vis. c. k. ministerstvo le dve tretjini t. j. 108.443 gld. 87 kr. odpisati dovolilo in to na podlagi najvišega sklepa od 31. dec. 1864. l. (Vložn. zapisn. št. 819 od 1870. l.) Pri odpisu davka za 1868. l. sta dva okraja in sicer ljubljansko mesto in litijski okraj popolnoma izpuščena; okraju kranjsko-gorskemu se je odpisalo samo 53 gld. 45½ kr.; okraju radoliškemu 289 gld. 46½ kr.; in zatiškemu 438 gld. 21 kr.

Za 1869. l. pa se do sedaj zarad preobloženja še nič ni odpisalo, čeravno bi že za 1870. l. moral odpisan biti davek, saj je davkovski kataster stanoviten, preračunjeni znesek preobloženja enega leta moral bi stanoviten biti tudi za prihodnja leta.

Z odpisom davkov je za isto leto v neposrednji zvezi tudi odpis deželnih doklad s 12.145 gld. 71½ kr. in zemljiške odveze doklad 22556 gold. 32½ kr.

Naj se še pristavi, da se je deželni odbor vsled sklepa a—e, v davkovskih zadevah sprejetega v deželnem zboru 21. okt. 1869. l., do predsedstva c. k. deželne vlade obrnil z dopisom od 16. febr. 1870 št. 4820, ktero je z dopisom od 14. marca 1870. l. št. 1609 storilo, da je c. k. finančno vodstvo izdalo primeren ukaz. (Vložn. zapisn. štev. 1317 od 1870. l.)

Odpoved izvolitve v deželno komisijo za vravnavo zemljiških davkov.

Grajščak France Vik. Langer pl. Podgoro in veliki gozdnar Karol Seitner, ki ju je bil deželni odbor v seji 1. okt. 1869. l. izvolil za namestnika v deželno komisijo za uravnavo zemljiškega davka na Kranjskem, sta prevzela volitev pri okrajnih cenilnih komisijah prvi v Novem mestu, drugi pa v Radolici, ter sta se odpovedala izvolitve za namestnika pri deželni komisiji. Slavnemu deželnemu zboru dojde toraj naloga, voliti dva namestnika v deželno komisijo.

§. 3. Zemljiška odveza služnosti.

Stanje konec 1869. leta.

Z dopisom c. k. odvezne in uravnavalne deželne komisije od 15. februarja 1870. l. št. 478 je deželnemu odboru o stanji zemljiške odveze služnosti konec 1869. l. došel naslednji izkaz: (Vlož. zapisn. št. 924 od 1870. l.)

Do konca 1869. l. je bilo vsega vkup 4087 oglasil ali napovedeb s 167.516 pravicami izročenih deželni komisiji, in dotičnim nižim uradom danih v obravnavo. Izmed teh je bilo 1869. l. dovršenih 226 oglasil ali napovedeb z 11760 pravicami, vsega skupaj do sedaj 3090 oglasil ali napovedeb s 121050 pravicami; zato je v obravnavi še 997 oglasil s 46466 pravicami, izmed teh je blizo 400 oglasil ali napovedeb z več nego 24000 pravicami že dospelo do tega, da se precenjuje vrednost.

1869. leta bilo je odvezanih:

3238 drvnih ali lesnih pravic,
3734 pašnih pravic,
2220 nastilnih pravic,
593 vzajemnih lastninsko-rabnih pravic,
251 pravic do gozdnih pridelkov.

Dalje je bilo 1465 pravic ali odsojenih, prisojenih ali so se jim odpovedali dozdevni lastniki, in 259 pravic bilo je le uravnanih.

Vsega skupaj je bilo do sedaj:

1. odvezanih 19.169 drvnih (lesnih), 51.443 pašnih, 12.127 nastilnih, 552 pravic do gozdnih pridelkov, 9010 vzajemnih lastninsko-rabnih, 64 druzih služnih pravic; skupaj 92.365 pravic.
2. le uravnanih: 142 drvnih (lesnih), 9245 pašnih, 45 nastilnih in 362 drugih pravic, skupaj toraj 9794 pravic, nasproti pa je
3. ali po odsoji ali odpovedi dozdevnih lastnikov odpadlo 18.848 pravic.

Izmed odvezanih pravic bilo je odkupljenih: 24.217 za denar; 55.528 proti temu, da se je kaj zemlje odstopilo ali zemlja razdelila; — 12.620 pa druge rečí enake vrednosti. Z razsodbami se je odvezalo 55.349 pravic, 37.016 pa s pogodbami. Izmed vravnanih pravic se jih je rešilo 395 z razsodbami, 9837 pa s pogodbami.

Odveznina do sedaj znaša:

1. v gotovem denarji 171.068 gld., pomniti je pa, da je pri 11.269 pravicah deloma le pobotanje nastopilo.
2. Zemlje se je odstopilo: 79.585 orali gozda in 53.612 orali drugega svetá; razdeljenih je bilo 5611 orali gozda in 17.601 oral drugačnega svetá.

Vsa odvezana plan meri 290.279 orali gozda in 99.873 orali drugačnega sveta, skupaj toraj 390.152 orali.

Deželna komisija je 1869. l. naredila 57 pogodeb, 233 razsodeb z 461 pravdnimi točkami in 58 zaznamovanja mej; dosedaj v vsem skupaj 1378 pogodeb, 2468 razsodeb s 5203 pravdnimi točkami in 454 pisem o popisovanji in zaznamovanji mej.

Krajnim komisijam je bilo 1869. l. v obravnavo izročenih 4087 oglasil ali napovedeb, izmed kterih je dovršenih 3090; 91 pa še ni pričetih.

Von den für das Verwaltungsjahr 1868 aus dem Titel der Ueberbürdung und schlechter Ernte zur Abschreibung beantragten Summe von 162.665 fl. 81½ kr. hat aber das genannte hohe Ministerium die Abschreibung nur mit zwei Drittheilen, d. i. im Betrage von 108.443 fl. 87 kr. auf Grund der Allerh. Entschließung vom 31. Dezember 1864 genehmiget. (Exh.-Nr. 819 de 1870.)

Von dem für das Jahr 1868 bewilligten Grundsteuernachlasse sind die zwei Steuerbezirke Stadt Laibach und Litaj ganz ausgeschlossen, der Steuerbezirk Kronau partizipirt daran nur mit 53 fl. 45½ kr., der Steuerbezirk Radmannsdorf mit 289 fl. 46½ kr. und der Steuerbezirk Sittich mit 438 fl. 21 kr.

Für das Jahr 1869 hat aber bisher aus Anlaß der Ueberbürdung noch keine Abschreibung stattgefunden, obwol aus diesem Titel die Grundsteuerabschreibung auch schon für das Jahr 1870 erwirt und durchgeführt sein müßte, indem bei dem stabilen Grundsteuerkataster die für ein Jahr richtig ermittelte Ueberbürdungsquote auch für die Folge constant bleiben müßte.

Mit dieser Grundsteuerabschreibung steht im unmittelbaren Zusammenhange für dasselbe Jahr die Abschreibung der Landesfondsumlage pr. 12145 fl. 71½ kr., und der Grundentlastungsfondsumlage pr. 22556 fl. 32½ kr.

Schließlich wird noch beigefügt, daß sich der Landesausschuß gemäß des vom hohen Landtage in Steuerangelegenheiten gefaßten Beschlusses vom 21. Oktober 1869 Punkt a—e an das Präsidium der k. k. Landesregierung mittelst Zuschrift vom 16. Februar 1870, Z. 4820, gewendet hat und vom letztern laut Note vom 14. März d. J., Z. 1609, die entsprechende Verfügung von Seite der dazu competenten k. k. Finanzdirektion veranlaßt wurde. (Exh.-Nr. 1317 de 1870.)

Mandatsniederlegung für die Grundsteuerregulirungs-Landescommission.

Der Gutsbesitzer Franz Viktor Langer von Podgoro und der Forstmeister Karl Seitner, welche in der Landtagssitzung vom 1. Oktober 1869 zu Ersatzmännern in die Grundsteuerregulirungslandescommission für Krain gewählt worden sind, haben die Wahl als Mitglieder der Bezirksschätzungscommissionen Neustadtl und beziehungsweise Radmannsdorf angenommen und ihre Mandate als Ersatzmänner der Landescommission zurückgelegt.

Der hohe Landtag wolle demnach die Ergänzungswahl vornehmen. (Exh.-Nr. 1856 de 1870.)

§. 3. Grundlastenablösung.

Stand mit Ende 1869.

Mit Note der k. k. Grundlastenablösungs- und Regulirungs-Landescommission vom 15. Februar 1870, Z. 478, ist dem Landesausschusse über den Stand des Grundlastenablösungs- und Regulirungsgeschäftes mit Schluß des Jahres 1869 folgender Ausweis mitgetheilt worden: (Exh.-Nr. 924 de 1870.)

Bis Ende 1869 sind im Ganzen 4087 Anmeldungen oder Provocationen mit 167516 Rechten bei der Landescommission eingebracht und den competenten Unterorganen zur Amtshandlung zugewiesen worden.

Hievon sind im Jahre 1869 226 Anmeldungen oder Provocationen mit 11760 Rechten, im Ganzen aber bisher 3090 Anmeldungen oder Provocationen mit 121050 Rechten abgethan worden, daher noch 997 Anmeldungen mit 46466 Rechten in der Verhandlung bleiben, wovon sich bei 400 Anmeldungen oder Provocationen mit mehr als 24000 Rechten bereits im Stadium der Aequivalentsermittlung befinden.

Im Jahre 1869 sind abgelöst worden:

3238 Beholzungsrechte,
3734 Weiderechte,
2220 Einstreubezugsrechte,
593 gemeinschaftliche Besitz- und Benützungsrechte,
251 Forstproduktenbezugsrechte.

Weitere 1465 Rechte sind durch Aberkennung, Eigenthumszuerkennung oder Verzichtleistung entfallen und 259 Rechte nur regulirt worden.

Im ganzen wurden bisher:

1. abgelöst 19.169 Holzungsrechte, 51.443 Weiderechte, 12.127 Einstreubezugsrechte, 552 Forstproduktenbezugsrechte, 9010 gemeinschaftliche Besitz- und Benützungsrechte, 64 sonstige Servitutsrechte; zusammen 92.365 Rechte;

2. blos regulirt 142 Holzungsrechte, 9245 Weiderechte, 45 Einstreubezugsrechte und 362 sonstige Rechte, zusammen also 9794 Rechte, wogegen

3. durch Aberkennung, durch Anerkennung der nur als servitutsberechtiget angemeldeten Parteien als Grundeigenthümer oder durch Verzichtleistung 18.848 Rechte entfallen sind.

Von den abgelösten Rechten sind 24.217 gegen Geld, 55528 gegen Grundabtretung oder Grundtheilung und 12620 gegen ein anderes Entgeld abgelöst worden und es ist die Ablösung bei 55349 Rechten mittelst Erkenntnisses, bei 37016 aber im Vergleichswege erfolgt. Von den blos regulirten Rechten sind 395 mittelst Erkenntnissen, 9837 aber im Vergleichswege regulirt worden.

An Ablösungsäquivalenten sind bisher ermittelt worden:

1. im baren Gelde 171068 fl. wobei bemerkt wird, daß bei 11269 Rechten eine theilweise Compensation eingetreten ist.

2. An Grund und Boden mittelst Abtretung 79585 Joch Wald und 53612 Joch sonstigen Cultur, dann mittelst Theilung 5611 Joch Wald und 17601 Joch sonstiger Cultur.

Die durch Ablösung entlastete Fläche umfaßt 290279 Joch Wald und 99873 Joch sonstiger Cultur, zusammen daher die Fläche von 390.152 Joch.

Von der Landescommission sind im Jahre 1869 57 Vergleiche, 233 Erkenntnisse mit 461 Streitpunkten und 58 Vermarkungsurkunden, im Ganzen aber bisher 1378 Vergleiche, 2468 Erkenntnisse mit 5203 Streitpunkten und 454 Grenzbeschreibungs- und Vermarkungsurkunden ausgefertiget worden.

Den Localcommissionen wurden im Jahre 1869 im Ganzen 4087 Anmeldungen oder Provocationen zur Verhandlung zugewiesen, von denen 3090 gänzlich erlediget, 91 aber noch nicht in Angriff genommen wurden.

Od krajnih komisij ali okrajnih uradov so bile 204 obravnave predložene deželni komisiji, da jih reši.

Med 91 še ne pričetimi oglasili je 14 tacih, pri kterih je dovršitev odvisna od določil drugih pričetih obravnav.

Med nedovršenimi obravnavami, pri kterih je vpleteno državno rudarstvo, čaka se odločitev finančnega ministerstva, ali se pogodba potrdi ali ne.

Deželna odvezna in vravnovalna komisija ima opomniti, da nenavadno vreme v preteklem letu ni bilo ugodno zunanjemu delovanju.

Na dopis, ki ga je deželni odbor vsled sklepa deželnega zbora od 1. okt. 1869. l. do c. k. deželne vlade odposlal 28. febr. 1870. l. št. 4735 o nadzorovanji gozdov po političkih nižih uradih in da se odvezna opravila pospešijo, če ni drugače s tem, da se v službo vzame več delalcev, je c. k. deželna vlada 29. aprila in 21. junija 1870. l. št. 1840 in 4612 odgovorila, da so v najnovejšem času večkrat in poslednjič vsled ukaza vis. ministerstva za poljedelstvo od 24. marc. 1870. l. št. 1666 c. k. okrajnim glavarstvom došla povelja o ostrem nadzorovanji gozdov po določbah gozdnarske postave, in da vspešno vršenje odveznih opravkov ovira le pomanjkanje potrebnih izvedencev, in da brez pomnoženja izvedencev, kterih deželna komisija nima v svoji oblasti, ni mogoče vspesnejše obravnavati. (Vložn. zap. št. 2066 od 1870. l. — Vložn. zap. št. 2730 od 1870. l.)

§. 4. Zemljodelske stvari.

Nadzor in pospeh gozdnarstva.

Vsled naznanila c. k. deželne vlade predsedstva od 22. dec. 1869. l. št. 1612/Pr. vis. c. k. ministerstvo za sedaj ni za dobro spoznalo poprijeti se predlogov, ki mu jih je c. k. deželna vlada vsled lanskih komisijonalnih posvetovanj zarad pregleda obstoječe gozdne postave od 3. dec. 1852. l. nasvetovala v ta namen, da se za Kranjsko sestavi načrt nove deželne gozdne postave. Tudi predloga c. k. deželne vlade, da se v posamnih okrajih posebni tehnični organi na državne stroške postavijo za nadziranje gozdoreje, ni potrdilo to ministerstvo, kteremu se tudi zdí, da je predložena ustanovitev gozdnega katastra sedaj še sklenjena z nepremagljivimi težavami.

Temu nasproti pa je vis. c. k. ministerstvo za poljedelstvo nektere po c. k. deželni vladi nasvetovane mu naprave za povzdigo gozdoreje spoznalo za take, ki se dajo že sedaj ali kmalu brez nove gozdne postave izvrševati, in zarad njih je ukazalo daljne obravnave. Te so:

1. ustanovitev tehničnega sveta pri c. k. deželni vladi;
2. ustanovitev stalnega sveta izmed izvedencev pri c. k. okrajnih glavarstvih;
3. zaznamovanje gozdov in gozdnih oddelkov, s kterimi naj bi se ravnalo po 2. in 3. §. gozdne postave;
4. kako je malim gozdnim posestnikom in občinam mogoče storiti, da se poslužujejo sveta in sodelovanja gozdnarsko-tehničnih organov;
5. raba gozdnarskih tehnikov pri razdelitvi občinskih pašnikov ingo zdov;
6. ustanovitev gozdnarske šole v Idriji, razpošiljanje gozdnarskih učiteljev po deželi in pospeševanje gozdnarskih družeb, podružnic ali odsekov in gozdnarskih društev.

Na dotično vabilo c. k. deželne vlade predsedstva je deželni odbor kot zástop deželnih gospodarskih koristi izrekel to svoje mnenje, naj se o teh namestovalnih napravah gozdne postave posvetuje v komisiji, v ktero naj se pokličejo:

1. nekteri izmed najizvrstnejših skušenih gozdnarjev iz Gorenskega, Dolenskega in Notranjskega,
2. nekteri udje kmetijske družbe in njen gozdnarski odsek,
3. nekteri v gozdnarskih zadevah izurjeni predstojniki podružnic kmetijske družbe iz vseh treh delov naše dežele,
4. nekteri udje deželnega odbora, in
5. viši rudniški svetovalec in gozdnar iz Idrije. (Vložn. zapisn. št. 5395 od 1869. l. — Vložn. zap. št. 1032 od 1870. l.)

Odsek za gospodarstveno podporo.

Gospod minister za poljedelstvo je z ukazom od 21. nov. 1869. l. št. 4174/1505 sklenil, naj se vse obravnave, ki merijo na gospodarstveno državno in deželno podporo, izročí posebnemu odseku, v kterem morata po svojih poslancih zastopana biti tudi deželni odbor in c. k. deželna vlada. Zastopnik vlade ima vsled tega ukaza v tem podpornem odseku le posvetovalen glas in odložilno prepoved, in sicer to le ozir državnih podpor, ako misli, da ne more pritrditi odsekovemu sklepu. V tem primerljeji se tak sklep vis. ministerstvu za poljedelstvo predloží v določbo. (Vložn. zap. št. 5088 od 1869. l.)

Prav tako pravico glasovanja in odložilne prepovedi ima tudi zastopnik deželnega zbora ozir podpor, ki jih je dovolil deželni zastop; on se sme pritožiti pri vis. deželnem zboru in oziroma pri deželnemu odboru. (Vložn. zap. št. 1650 in 1910 od 1870. l.)

Stalna deželna komisije ozir konjereje.

Na dopis c. k. deželne vlade od 25. jan. 1870. l. št. 661, s kterim je bil deželni odbor povabljen, izmed svoje srede izvoliti poslanca v ustanovljeno stalno deželno komisijo za konjerejske zadeve, bil je gsp. dr. Razlag izvoljen za poslanca deželnega zastopa. (Vložn. zap. št. 501 od 1870. l.)

Von den Localcommissionen oder Bezirksämtern wurden 204 Verhandlungen der Landescommission zur Erledigung vorgelegt.

Unter den noch nicht in Angriff genommenen 91 Anmeldungen ist bei 14 die Finalisirung durch die Entscheidung über bereits schwebende Verhandlungen bedingt.

Unter den nicht erledigten Verhandlungen, bei denen das Montanaerar betheiliget ist, wird auf die Entscheidung des Finanzministeriums gewartet, ob der Vergleich genehmiget wird oder nicht.

Die Grundlastenablösungs- und Regulirungs-Landescommission bemerkt, daß die abnorme Witterung im abgelaufenen Jahre auswärtigen Operationen nicht günstig war.

Auf die zufolge hohen Landtagsbeschlusses vom 1. October 1869 an die Landesregierung gerichtete Note des Landesausschusses vom 28. Februar 1870, Z. 4735, wegen Ueberwachung der Forste durch die politischen Unterbehörden und wegen Beschleunigung des Servitutenablösungsgeschäftes und nöthigenfalls wegen Vermehrung des bezüglichen Amtspersonales — hat die k. k. Landesregierung unter dem 29. April und 21. Juni 1870, Z. 1840 und 4612, erwiedert, daß in neuester Zeit wiederholt und zuletzt in Folge hohen Ackerbauministerialerlasses vom 24. März 1870, Z. 1666, an die k. k. Bezirkshauptmannschaften Weisungen wegen strenger Ueberwachung der Forste nach den Bestimmungen des Forstgesetzes ergangen sind, und daß auf die schnelle Abwicklung des Geschäftes der Servitutenablösung nur der Mangel an den erforderlichen Sachverständigen hemmend einwirkt, und daß ohne Vermehrung der Sachverständigen, welche nicht in der Macht der Landescommission liegt, eine schnellere Abwicklung unmöglich erscheint. (Exh.-Nr. 2066 de 1870. — Exh.-Nr. 2730 de 1870.)

§. 4. Landesculturangelegenheiten.

Maßregeln zur Ueberwachung und Hebung des Forstwesens.

Nach Mittheilung des k. k. Landespräsidiums vom 22. Dezember 1869, Z. 1612/Pr., fand das hohe k. k. Ackerbauministerium vorläufig nicht für rathsam, in die von der k. k. Landesregierung in Folge der vorjährigen commissionellen Berathungen wegen Revision des bestehenden Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852 auf Verfassung von Entwürfen für ein neues Landesforstgesetz für Krain erstatteten Anträge einzugehen. Ebensowenig fand der Antrag der k. k. Landesregierung, in den einzelnen Bezirken besondere technische Organe blos zu dem Zwecke der Ueberwachung der Forstcultur auf Staatskosten anzustellen und zu besolden, die Genehmigung des gedachten hohen k. k. Ministeriums, welchem auch die in Vorschlag gebrachte Errichtung eines Waldkatasters derzeit mit unüberwindlichen Schwierigkeiten verbunden erscheint.

Dagegen hat aber das hohe k. k. Ackerbauministerium einige der von der k. k. Landesregierung beantragten Maßregeln zur Hebung der Forstcultur als schon derzeit oder in nächster Zukunft ohne ein neues Forstgesetz ausführbar hervorgehoben und bezüglich derselben die weiteren Verhandlungen angeordnet.

Dahin gehören:

1. Die Bestellung eines forsttechnischen Beirathes bei der k. k. Landesregierung.
2. Die Vorsorge für einen ständigen Beirath von Sachverständigen für die k. k. Bezirkshauptmannschaften.
3. Die Ermittlung der nach §§. 6, 7 und 19, dann nach §§. 2 und 3 des Forstgesetzes zu behandelnden Waldungen und Waldtheile.
4. Die Ermöglichung für die kleinern Waldbesitzer und Gemeinden, sich den Rath und die Mitwirkung forsttechnischer Organe zu verschaffen.
5. Die Beiziehung von Forsttechnikern bei Vertheilung von Hutweiden oder Gemeindewaldungen.
6. Die Gründung einer Forstschule in Idria, die Entsendung forsttechnischer Wanderlehrer und die Förderung der Bildung von forstwissenschaftlichen Filialvereinen oder Sectionen und von Waldgenossenschaften.

Ueber die diesfällige Einladung des k. k. Landespräsidiums sprach der Landesausschuß als Vertreter der Interessen der Landescultur seine Ansicht dahin aus, daß diese substitutorischen Maßregeln des Forstgesetzes commissionell zu berathen und dieser Enquette nachbenannte Factoren beizuziehen wären:

1. einige der tüchtigsten practischen Forstmänner aus Ober-, Unter- und Innerkrain;
2. einige Mitglieder der Landwirthschaftgesellschaft und deren Forstsection;
3. einige Forstkundige Vorstände der Landwirthschaftgesellschaftsfilialen ebenfalls aus allen drei Landestheilen;
4. einige Mitglieder des Landesausschusses, und
5. der Oberbergrath und der Forstmeister von Idria. (Exh.-Nr 5395 de 1869. — Exh.-Nr. 1032 de 1870.)

Landwirthschaftliches Subventions-Comité.

Der Herr Ackerbauminister hat mit dem Erlasse vom 21. November 1869, Z. 4174/1505, beschlossen, daß sämmtliche auf landwirthschaftliche Subventionen von Seite der Regierung und des Landes bezügliche Verhandlungen einem Subventionscomité übertragen werden, in welchem auch der Landesausschuß und die Landesregierung durch Delegirte vertreten sein sollen. Der Regierungsvertreter hat nach diesem Erlasse im Subventionscomité ein berathendes Votum und ein aufschiebendes Veto, letzteres nur hinsichtlich der Regierungssubventionen, wenn er einem Beschlusse des Comité nicht beitreten zu können glaubt, worüber dann die Entscheidung des hohen Ackerbauministeriums einzuholen ist. (Exh.-Nr. 5088 de 1869.) — Analog mit der Stellung des Regierungsdelegirten ist auch dem Vertreter des Landesausschusses mit der berathenden Stimme auch das aufschiebende Veto hinsichtlich der von der Landesvertretung bewilligten Subventionen mit dem Appell an die hohe Landesvertretung und rücksichtlich an den Landesausschuß vorbehalten. (Exh.-Nr. 1650 und 1910 de 1870.)

Ständige Landescommission für die Pferdezucht.

Auf die von der k. k. Landesregierung mit Note vom 25. Jänner 1870, Z. 661, an den Landesausschuß ergangene Einladung zur Wahl eines Delegirten aus seiner Mitte zur Mitwirkung in der für Pferdezuchtangelegenheiten organisirten ständigen Landescommission wurde Herr Dr. Razlag als Delegirter der Landesvertretung gewählt. (Exh.-Nr. 501 de 1870.

Skladanje zemljišč in občinski poljski potje.

Dopisu c. k. deželne vlade od 20. nov. 1869. l. št. 7499 ozir postave o skladanji zemljišč in občinskih poljskih potih je deželni odbor odgovoril, da skladanje zemljišč spozna za jako zdatno pospešilo kmetijskega gospodarstva, ne le posamnim zemljiškim posestnikom na korist, ampak tudi sploh ljudstvenemu blagostanu posamnih dežel, in da za svojo dolžnost spozná, po svoji moči pomagati, da se dá taka na vse strani koristna postava, toda vendar s pristavkom, da taka postava ne sme siliti skladanje in da se ozira na zemljiške razlike posamnih kraljestev in dežel, toraj da se nameravana vladna predloga kot deželna postava za vojvodstvo Kranjsko v obravnavo izroči deželnemu zboru. (Vložn. zapisn. št. 4967 od 1869. l.)

Načrt postave o čbeloreji.

Baron Roschütz iz Hudega na Dolenskem se je do deželnega zbora obrnil s prošnjo, naj se dá deželna postava o varstvu čbeloreje, ter je v ta namen predložil načrt postave, ktero je shod nemških čbelorejcev 1868. l. sprejel v Darmstadt-u. (Vložn. zap. št. 1155 od 1870. l.)

Po mnenji c. k. kmetijske družbe, kteri se je omenjeni načrt dal v presojo, bi taka postava vzbudila veliko nevoljo in nasprotovanje čbelorejcev samih in dala povod mnogovrstnim prepirom, ker bi preveč mejila prosto gibanje v čbeloreji.

V soglasji s to razsodbo kmetijske družbe se tudi deželnemu odboru zdí, da postava, ktero baron Roschütz nasvetuje o čbeloreji, za našo domačo čbelorejo ni niti potrebna niti koristna, ker sedaj veljavne splošne postavne določbe čbelorejcem dajejo zadostno varstvo. Iz tega vzroka deželni odbor dotičnega načrta postave ne predloží slavnemu deželnemu zboru. (Vložn. zap. št. 2679 od 1870. l.)

Strelnina za roparske zveri.

Deželnega zbora sklep od 22. okt. 1869. l., da se zopet vpelje strelnina za roparsko zverino in darilo za stekle pse, ki se okoli klatijo, naznanjen je bil s posebnim razglasom v „Laibacher Zeitung“ in v „Novicah“. (Vložn. zapisn. št. 4846 od 1869. l.)

Deželnemu odboru je bilo do sedaj dano na znanje, da so bili ustreljeni: 4 volčice, 2 volka, 1 medvedka, 1 ris, in bilo pobitih 5 steklih psov. Daril za vse to bilo je nakazanih 255 gld. (Vložn. zap. št. 5337 od 1869. l. — Vložn. zap. št. 359, 485, 684, 964, 1034, 1195, 1335, 1336, 2141, 2740, 3160, 3217 od 1870. l.)

Največ roparske zverine bilo je pobitih v postonjskem okrajnem glavarstvu, in sicer: 2 volčici, 1 ris, 1 volk in 1 stekel pes; v novomeškem okrajnem glavarstvu pa 2 volčici in 1 medvedka; v črnomaljskem okr. glavarstvu 1 volk in 2 stekla psa, in v krškem okr. glavarstvu 2 stekla psa.

Prošnja brezovških, ložanskih, dragomerskih in drugih občanov, da nazaj dobé zemlj. na močvirji.

Prošnjo, s ktero so se brezovški in drugi občani o lanskem zborovanji obrnili do deželnega zbora, češ, naj se jim nazaj dadó zemljišča, ktera so se jim izlastila iz tega namena, da se na njih za železnico reže šota, je deželni odbor v smislu sklepa deželnega zbora od 22. oktobra 1869. l. gorko podpiral pri c. k. deželni vladi; ali in kako se je rešila ta prošnja, pa do danes še ni prejel nikakega naznanila. (Vložn. zapisn. štev. 4850 od 1869. l.)

Razdelitev knjižice: „kako ravnati z gozdom“.

Vsled sklepa, sprejetega v XVI. seji deželnega zbora od 1869. l., bilo je 1000 odtiskov knjižice: „Navod, kako naj ravnajo posamezni kmetje in cele občine z gozdom“ — brez plače razdeljenih med kmetovalce. Izvrševaje omenjeni sklep dezelnega zbora je deželni odbor primerno število te knjižice poslal c. k. deželni vladi, da jo podarí ljudskim šolam na kmetih; primerno število te knjižice je prejela kmetijska družba, da jo razdelé njene podružnice, po 1 odtisek te knjižice so dobili občinski predstojniki (župani), da jo svojim občanom priporočajo brati. (Vlžn. zapisn. štev. 4792 od 1869. l.)

§. 5. Občinske stvari.

Stroški ljub. mesta za bolnišnico.

Prošnji ljubljanskega mestnega odbora, češ, da se mestna občina oprostí plačevanja bolnišničinih stroškov za uboge svoje domačine, oziroma, da se ta stvar drugače uravná, slavni deželni zbor v XVIII. seji 1869. l. ni ustregel; zato je imenovana mestna občina 19. jan. 1870. l. pri c. k. državni sodniji proti deželnemu odboru vložila tožbo, s ktero zahteva, naj ima ljubljanska občina z drugimi deželnimi občinami enako pravico do porabe deželne bolnišnice v Ljubljani ter naj se jej povernejo stroški, kterih je do sedaj po krivici plačala 77.034 gld. 4½ kr.; oziroma 24.840 gld. 5 kr. in oziroma 6000 gld.

Vis. c. k. državna sodnija je to tožbo deželnemu odboru z dopisom od 27. jan. 1870. l. št. 6/D. S. na znanje dala s pristavkom, da se ovržni spis sme vložiti do zadnjega februarja 1870. l. Deželni odbor je to pravno vprašanje v brambo izročil odvetniku g. dr. E. H. Costi, ter po njem vis. vlado prosil, naj ona zastopa to stvar in za ovržni spis podaljša obrok. Vis. vlada je prošeno zastopanje od sebe odvrnila, obrok za ovržni spis pa vis. državna sodnija podaljšala do 20. aprila 1870. l.

Javna obravnava te pravde pred c. k. državno sodnijo je bila 25. julija 1870. l. in z visoko razsodbo na Dunaji 26. jul. 1870. l. št. 81/D. S. bilo je odbito zahtevanje ljubljanske mestne občine. (Vložn. zapisn. št. 4508 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 489, 986, 1229, 3344 od 1870. l.)

Tako je končno rešeno vprašanje o stroških ljubljanskega mesta za bolnišnico, in deželni odbor spozná za svojo prijetno dolžnost, staviti predlog: naj slavni deželni zbor g. dr. Costi javno priznanje izreče za njegovo srečno zastopanje te pravde.

Dež. podpora Planincem, po toči poškodovanim.

Deželni odbor je dopis c. k. deželnega predsedstva od 17. oktobra 1869, št. 1407/P., v kterem prosi deželne podpore za Planince, kterim ste 14. julija 1869. l. toča in ploha jako veliko škodo naredili, bil v XV. seji 1869. l. predložil zbranemu slav. deželnemu zboru; ta je bil dopis izročil peticijskemu odseku, da ga preudari

Arrondirung des Grundbesitzes und Anlegung gemeinschaftlich. Feldwege.

Die Note der k. k. Landesregierung vom 20. November 1869, Z. 7499, in Betreff der Erlassung eines Gesetzes über die Arrondirung des Grundbesitzes und Anlegung gemeinschaftlicher Feldwege, hat der Landesausschuß dahin beantwortet, daß er in der möglichsten Arrondirung des Grundbesitzes ein sehr wirksames Förderungsmittel zur Verbesserung der Wirthschaft einzelner Grundbesitzer, sowie zur Hebung des Nationalwohlstandes der einzelnen Länder überhaupt erblicke, und es demnach als seine Pflicht erachte, an dem Zustandekommen eines dergleichen, nach allen Seiten ersprießlichen Gesetzes mitzuwirken, unter der Voraussetzung jedoch, daß dasselbe kein zwangsweises sein und in Würdigung der agrarischen Verschiedenheiten der einzelnen Königreiche und Länder die beabsichtigte Regierungsvorlage als ein Landesgesetz für das Herzogthum Krain im Landtage eingebracht werde. (Exh.-Nr. 4967 de 1869.)

Bienenzucht-Gesetzentwurf.

Baron Roschütz aus Pösendorf in Unterkrain hat sich an den Landesausschuß um die Erwirkung eines Landesgesetzes zum Schutze der Bienenzucht gewendet, und hat zu diesem Behufe den von der Versammlung deutscher Bienenzüchter zu Darmstadt im Jahre 1868 angenommenen Gesetzentwurf vorgelegt. (Exh.-Nr. 1155 de 1870.)

Nach dem von der k. k. Landwirthschaftgesellschaft über den fraglichen Gesetzentwurf abgegebenen Urtheile würde jedoch ein derartiges Gesetz großen Unwillen und Widerspruch der Bienenzüchter selbst erregen und Streitigkeiten aller Art provoziren, weil es die freie Bewegung in der Bienenzucht zu sehr einschränken würde.

In voller Uebereinstimmung mit diesem Gutachten der Landwirthschaftgesellschaft erscheint auch dem Landesausschusse die Erlassung des von Baron Roschütz beantragten Bienenzuchtgesetzes um so weniger nothwendig und auch unserer einheimischen Bienenzucht nicht förderlich, als die derzeit geltenden allgemeinen gesetzlichen Bestimmungen den Bienenzüchtern ausreichenden Rechtsschutz gewähren. Aus diesem Grunde unterläßt es auch der Landesausschuß, einen bezüglichen Gesetzentwurf dem hohen Hause vorzulegen. (Exh.-Nr. 2679 de 1870.)

Raubthier-Prämien.

Die mit dem hohen Landtagsbeschlusse vom 22. October 1869 genehmigte Wiedereinführung von Prämien für erlegte Raubthiere und für das Tödten herumirrender wüthender Hunde wurde mittelst einer besonderen Kundmachung in der „Laibacher Zeitung" und in der „Novice" publizirt. (Exh.-Nr. 4846 de 1869.)

Dem Landesausschusse wurde bisher die Erlegung von 4 Wölfinnen, 2 Wölfen, 1 Bärin, 1 Luchsin und die Tödtung von 5 wüthenden Hunden angezeigt, wofür die Prämien im Betrage von 255 fl. angewiesen wurden. (Exh.-Nr. 5337 de 1869 — 359, 485, 684, 964, 1034, 1195, 1335, 1336, 2141, 2740, 3160, 3217 de 1870.)

Die meisten Raubthiere wurden in der Adelsberger Bezirkshauptmannschaft erlegt, nämlich 2 Wölfinnen, 1 Luchsin, 1 Wolf und 1 wüthender Hund; in der Bezirkshauptmannschaft Neustadtl dagegen 2 Wölfinnen und 1 Bärin; in der Bezirkshauptmannschaft Tschernembl 1 Wolf und 2 wüthende Hunde, und in der Bezirkshauptmannschaft Gurkfeld 2 wüthende Hunde.

Petition der Gemeindeinsassen von Brezovica, Lok, Dragomir usw. um Rückerhalt der Moraštgrundstücke.

Die von den Insassen von Brezovica und mehrerer anderer Ortschaften während der vorjährigen Session an den hohen Landtag gerichtete Petition um Rückerhalt der ihnen zum Behufe der Torfgewinnung für den Eisenbahnbetrieb expropriirten Besitzparzellen hat der Landesausschuß im Sinne des hohen Landtagsbeschlusses vom 22. October 1869, bei der k. k. Landesregierung wärmstens befürwortet, über die Erledigung dieser Petition jedoch bisher keine Mittheilung erhalten. (Exh.-Nr. 4850 de 1869.)

Vertheilung des Büchleins: „Kako ravnati z gozdom".

Zufolge hohen Beschlusses der XVI. Landtagssitzung vom J. 1869 waren 1000 Exemplare des Büchleins: Navod, kako naj ravnajo posamezni kmetje in cele občine z gozdom — unentgeltlich unter das Landvolk zu vertheilen. In Vollziehung des gedachten hohen Beschlusses übermachte der Landesausschuß die entsprechende Anzahl Exemplare dieses Werkchens der k. k. Landesregierung zur Betheilung der Volksschulen am flachen Lande, eine angemessene Anzahl erhielt die k. k. Landwirthschaftgesellschaft zur Vertheilung durch die Landwirthschafts-Filialen; und je 1 Exemplar dieses Büchleins bekamen die Gemeindevorstände zu dem Behufe, daß sie dessen Lectüre den Gemeindegliedern eindringlichst empfehlen. (Exh.-Nr. 4792 de 1869.)

§. 5. Gemeinde-Angelegenheiten.

Spitalskosten der Stadtgemeinde Laibach.

Nachdem der Petition des Gemeinderathes der Landeshauptstadt Laibach um Befreiung vom Ersatze der Spitalskosten für die nach Laibach zuständigen mittellosen Individuen, eventuell um Regelung der Ersatzpflicht vom hohen Landtage in der XVIII. Sitzung 1869 keine Folge gegeben wurde, hat die genannte Stadtgemeinde am 19. Jänner 1870 beim hohen k. k. Reichsgerichte gegen den krainischen Landesausschuß die Klage auf Gleichstellung mit den übrigen Gemeinden des Landes in Benützung der Landeskrankenanstalt zu Laibach und Rückerstattung der bisherigen Indebite-Zahlungen per 77034 fl. 4½ kr. eventuell 24840 fl. 5 kr. und eventuell 6000 fl. eingebracht.

Das hohe k. k. Reichsgericht hat diese Klage dem Landesausschusse mit dem Schreiben vom 27. Jänner 1870 Z. 6/R. G. mit dem Beifügen mitgetheilt, daß bis letzten Februar 1870 eine Gegenschrift eingebracht werden könne. — Der Landesausschuß hat die Rechtsführung in dieser Angelegenheit dem Advokaten Hr. Dr. E. H. Costa übertragen und durch denselben seine Aufforderung zur Vertretungsleistung an die hohe k. k. Regierung eingebracht und zugleich um die erforderliche Erstreckung der Frist zur Gegenschrift angesucht. Die Vertretungsleistung wurde von der hohen Regierung abgelehnt, die Frist zur Gegenschrift aber vom hohen Reichsgerichte bis 20. April 1870 erstreckt.

Die öffentliche Verhandlung dieses Rechtsstreites vor dem k. k. Reichsgerichte fand am 25. Juli 1870 statt, und es wurde mit dem hohen Erkenntnisse ddo. Wien 26. Juli 1870, Z. 81/R. G. „Dem Begehren der Stadtgemeinde Laibach nicht stattgegeben." (Exh.-Nr. 4508 de 1869 — 489 — 986 — 1229 — 3344 de 1870.)

Hiedurch wurde die lange in der Schwebe gewesene Laibacher Spitalskostenfrage definitiv entschieden, und der Landesausschuß fühlt sich angenehm zur Stellung des Antrages verpflichtet, daß dem Herrn Dr. Costa für seine so erfolgreiche Vertretung in diesem Rechtsstreite die öffentliche Anerkennung des hohen Hauses ausgedrückt werde.

Landessubvention für die Stockendorfer.

Der Landesausschuß hat die an ihn gerichtete Note des k. k. Landespräsidiums vom 17. October 1869, Z. 1407/P., wegen Erwirkung einer Unterstützung aus Landesmitteln für die durch Hagelschlag und Wolkenbruch am 14. Juli 1869 verunglückten Insassen der Gemeinde Stockendorf dem versammelten hohen Landtage in der XV. Sitzung

in poroča o njem. Ta stvar sicer ni prišla na obravnavo, ker je bil deželni zbor nenadoma sklenjen; vendar pa je deželni odbor spoznal za svojo dolžnost, da jo je rešil v smislu poročila peticijskega odseka, ki je že bilo pripravljeno za deželni zbor. Predno je pa rešil imenovano prošnjo, obrnil se je do c. k. deželnega predsedstva, naj mu naznani, kolika škoda je Planince zadela po omenjeni nesreči. (Vložn. zapisn. štev. 4476 od 1869. l.)

Dotični izkaz, ki ga je c. k. črnomaljsko okrajno glavarstvo sestavilo o silnih potrebščinah v Planini, pa ni bil dokaz storjene škode, ampak naštevanje, koliko živeža je še v Planini in koliko ga je še treba, da se Planinci preživé do prihodnje žetve, in sicer za živež za . . . . . 17462 gld. 05 kr.
in za setev za . . . . . 8124 „ 65 „
Skupaj toraj za . . . . . 25586 gld. 70 kr.

Nabira milih darov, ki jo je za uboge Planince c. k. deželno predsedstvo razpisalo po celi deželi, imela je vspeh, komaj imena vreden, in sicer v gotovem denarji . . . . . 215 gld. 37½ kr.
potem 2 vagana krompirja in 3 bokale prosá.

Z ozirom na veliko potrebo in revščino občine, s točo tako hudo obiskane, je deželni odbor vseh v deželnega zaloga proračun za 1870. l. za podporo pogorelcev in drugih ponesrečenih vstavljenih 1000 gld. obrnil v podporo Planincem tako, da jim je nakupil potrebnih žitnih in drugih semen.

Deželni odbor se je tudi do c. k. deželnega predsedstva obrnil s prošnjo, naj nesrečnim Planincem skuša dobiti podpore tudi iz državne blagajnice. (Vložn. zapisn. štev. 55 od 1870. l.)

Ali in kakošen vspeh je dež. predsedstva prošnja imela pri c. k. ministerstvu notranjih zadev, o tem ni nič prišlo na znanje deželnemu odboru. (Vložn. zapisn. štev. 1212 od 1870. l.)

Da se preskrbí in primerno razdeli žitno in drugo seme, kupljeno za imenovanih 1000 gld., sestavil se je izmed občanov odsek, ki je na sejmeh v Črmošnicah, Črnomelji, Metliki in Kočevji nakupil žita, ktero je med 93 ubožnih občanov razdelil. Semena bilo je kupljenega:

| | | |

zur geneigten Berücksichtigung vorgelegt, von welchem diese Note dem Petitionsausschusse zur Prüfung und Antragstellung zugewiesen wurde. Obwohl diese Angelegenheit wegen des unvermuthet eingetretenen Schlusses der Session im hohen Hause nicht mehr zur Verhandlung kam, so hielt sich doch der Landesausschuß für verpflichtet, dieselbe im Sinne des vom Petitionsausschusse zur Erstattung an den hohen Landtag vorbereiteten Berichtes der Erledigung zuzuführen, und hat sich demgemäß an das k. k. Landespräsidium um Mittheilung der ziffermäßigen Daten über die Größe des durch das fragliche Elementarereigniß angerichteten Schadens gewendet. (Exh.-Nr. 4476 de 1869.)

Das diesbezügliche von der k. k. Bezirkshauptmannschaft Tschernembl gelieferte Elaborat über den Nothstand in Stockendorf enthielt jedoch nicht die Nachweisung des angerichteten Schadens, sondern eine Spezification der vorhandenen Lebensmittel und eine Berechnung ihres zur Ernährung der Verunglückten bis zur nächsten Ernte

erforderlichen und auf	17462 fl. 05 kr.
bewertheten Quantums, und die Angabe des auf	8124 „ 65 „
veranschlagten Anbausamens, daher ein Gesammterforderniß von	25586 fl. 70 kr.

Die vom k. k. Landespräsidium zur Linderung des den Stockendorfern drohenden Nothstandes im ganzen Lande eingeleitete Sammlung milder Beiträge hatte ein kaum nennenswerthes Resultat, und zwar an

Baarschaft	215 fl. 37½ kr.

dann 2 Metzen Erdäpfel und 3 Maß Hirse in natura.

In Berücksichtigung des großen Nothstandes und der eigenen Mittellosigkeit der genannten, durch Hagelwetter verheerten Gemeinde sah sich der Landesausschuß veranlaßt, die ganze ins Landesfondspräliminare pro 1870 auf Unterstützung von Abbrandlern und sonst Verunglückten eingestellte Dotation pr. 1000 fl. zum Ankaufe von Samengetreide und Anbaufrüchten für die Verunglückten dieser Gemeinde zu widmen.

Auch wendete sich der Landesausschuß an das k. k. Landespräsidium mit dem Ersuchen, den verunglückten Stockendorfern auch aus Staatsmitteln eine angemessene Unterstützung zu erwirken. (Exh.-Nr. 55 de 1870.)

Ob und welchen Erfolg die diesfällige Verwendung des k. k. Landespräsidiums beim k. k. Ministerium des Innern gehabt hat, darüber ist dem Landesausschusse keine Mittheilung gemacht worden. (Exh.-Nr. 1212 de 1870.)

Zur Besorgung des Ankaufes und der zweckmäßigen Vertheilung des Samengetreides und der Anbaufrüchte um den aus dem Landesfonde bewilligten Betrag pr. 1000 fl. hat sich aus den Gemeindeinsassen ein Comité gebildet, welches auf den Märkten von Čermošnic, Černembl, Möttling, Gottschee und Nesselthal nachverzeichnete Anbaufrüchte angekauft und unter 93 bedürftige Gemeindeinsassen vertheilt hat, als:

100	Merling	Weizen	à 3 fl.	300 fl.	— kr.
40	„	Bohnen	„ 3 „	120 „	— „
200	„	Hafer	„ 1 „ 10 kr.	220 „	— „
231½	„	Erdäpfel	„ — „ 70 kr.	162 „	5 „
99	„	Fisolen	„ 2 „ — kr.	198 „	— „
			Zusammen .	1000 fl.	5 kr.

(Exh.-Nr. 2722 de 1870.)

Organisation des öffentlichen Sanitätsdienstes.

In Durchführung des Gesetzes vom 30. April 1870 über die Organisation des öffentlichen Sanitätsdienstes (R. G. Bl. Nr. 68), werden in Krain statt der bisherigen 10 Distriktsphysiker in Hinkunft nur 5 l. f. Bezirksärzte den öffentlichen Sanitätsdienst bei den k. k. Bezirkshauptmannschaften zu besorgen haben, und zwar mit dem Amtssitze:

1. in Laibach für die Bezirkshauptmannschaften Laibach, Litaj, Stein;
2. in Krainburg für die Bezirkshauptmannschaften Krainburg und Radmannsdorf;
3. in Adelsberg für die Bezirkshauptmannschaften Adelsberg und Loitsch;
4. in Neustadtl für die Bezirkshauptmannschaften Neustadtl und Gurkfeld;
5. in Gottschee für die Bezirkshauptmannschaften Gottschee und Černembl.

Der Landesausschuß hat gegen die hohe Regierung unumwunden die Besorgniß ausgesprochen, daß durch diese neue Organisation die Landbevölkerung in Krankheiten in große Drangsale gerathen und derselben noch weniger Hilfe geboten wird, als bisher, weil die neuen 5 Bezirksärzte nur als öffentliche Medizinalorgane fungiren und selbst in dieser Richtung kaum entsprechen werden, während bisher außer den Wundärzten auch die 10 bisherigen Bezirksärzte die Heilkunde ausübten.

Auf die Niederlassung graduirter Aerzte zur Ausübung der Privatpraxis am flachen Lande kann auch künftighin ob Mangel an dem nöthigen Auskommen nicht gerechnet werden, weil die meist arme Landbevölkerung nicht im Stande ist, den Arzt der Art zu honoriren, daß er nur bei den bescheidensten Ansprüchen leben könnte. — Da für den öffentlichen Sanitätsdienst auch der Landesfond in Anspruch genommen wird, so hat sich der Landesausschuß auf die diesbezügliche Anfrage des k. k. Landespräsidiums für die Entsendung zweier Landesausschußmitglieder in den nach §. 11 des oberwähnten Gesetzes zu bildenden Landes-Sanitätsrath ausgesprochen. (Exh.-Nr. 2343 de 1870.)

Bezirkskassen.

Das hohe k. k. Ministerium des Innern hat mit dem Erlasse vom 16. Jänner 1870, Z. 567, gestattet, daß mit der Auflösung der Bezirkskassen in Krain im Jahre 1870 noch nicht vorgegangen werde, jedoch erhielt das k. k. Landespräsidium den Auftrag, vor Ablauf des gegenwärtigen Verwaltungsjahres motivirten Bericht zu erstatten, ob voraussichtlich im Jahre 1871 zur Auflassung der Bezirkskassen werde geschritten werden können, oder ob und welche Anstände dieser Auflassung entgegenstehen. — (Exh.-Nr. 816 de 1870.) — Der Landesausschuß hält den Fortbestand der Bezirkskassen für das Jahr 1871 mit Rücksicht auf die in unserm Lande obwaltenden Verhältnisse, welche voraussichtlich auch im kommenden Jahre keine erhebliche Aenderung erfahren werden, für unerläßlich, und stellt den Antrag, der hohe Landtag wolle beschließen, daß an die hohe Regierung das Ersuchen um weitere Belassung der Bezirkskassen und wenigstens bis Ende des Jahres 1871 gestellt werde.

Gemeindeumlagen.

Der Gemeinde Kompolje hat der Landesausschuß sub spe rati des hohen Landtages die Einhebung von 50% Umlage auf alle directe Steuern im Jahre 1870 zur Deckung unberichtigter Gemeinderechnungen bewilliget. (Exh.-Nr. 1213 und 1214 de 1870.)

Občini Šentvidski pri Vipavi je deželni odbor, nadjajoč se potrjenja slavn. deželnega zbora 45% doklado na vse neposredne davke za 1870. l. dovolil, da se ž njo poplačajo občinski stroški. (Vložn. zapisn. štev. 5090 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 712 od 1870. l.)

Občinski posredovalni uradi.

Dopisu c. k. deželnega predsedstva od 5. okt. 1869. l. št. 1388/Pr. ozir ustanovitve občinskih posredovalnih uradov, o kterih ima deželni zbor dati postavo, je deželni odbor odgovoril, naj o tej stvari vlada predloži načrt postave, kajti te misli je bil v že pripravljenem predlogu tudi peticijski odsek, ki je bil v XVI. seji 1869. l. izvoljen v ta namen, da prevdari prošnjo knežaške občine, ktera je prosila, naj se dá taka postava. (Vložn. zapisn. štev. 4474 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 4231 od 1869. l. — Vložn. zapisn. štev. 817 od 1870. l.)

Namen legit. in domovinsk. listov.

Občini v Knežaku, ki je o zadnjem zborovanji deželnega zbora vložila prošnjo zoper to, da domovinskim listom veljavo kratijo legitimacijske karte, je deželni odbor razjasnil bistvena določila o vpeljavi in namenu legitimacijskih kart, kakor tudi o tem, da se domovinska pravica edino da dokazati z domovinskim listom. (Vložn. zapisn. štev. 4475 od 1869. l.)

Sestava vélikih občin.

V lanskem zborovanji bil je deželnemu odboru dan nalog, da sestavi vélike občine. Obšežno to delo je dovršeno do dveh okrajnih glavarstev. Popolna dovršitev tega dela je pa zadržala okoliščina, da je poročevalcu o važni tej stvari, ker je kot deželnega zbora zastopnik ozir bolnišničinih stroških ljubljanskega mesta pred državno sodnijo, zmanjkalo časa pečati se s sestavo vélikih občin.

Občinska postava ljubl. mesta.

Z ozirom na kratek čas, ki je letošnjemu zborovanju deželnega zbora odmerjen, je deželni odbor 5. avgusta sklenil, načrta nove občinske postave ljubljanskega mesta v tem zborovanji ne predložiti slavnemu deželnemu zboru.

§. 6. Občila (ceste in mostovi).

Spomenica o škofjeloško-goriški železnici.

Dr. Lovro Tomanov predlog o škofjeloško-goriški železnici, v XVII. seji 21. okt. 1869. l. stavljen in gospodarskemu odseku na posvetovanje izročen, zarad prenaglega sklepa deželnega zbora (22. okt.) več ni mogel biti obravnovan. Deželni odbor toraj ni imel vezalnega programa, po kterem naj bi se bil lotil te stvari; vendar pa je spoznal za svojo dolžnost, na ta dr. Lovro Tomanov železničin osnutek v spomenici obrniti pozornost vis. c. k. ministerstva in vis. državnega zastopa.

Po tem osnutku naj bi se od ljubljansko-trebiške železnice pri Škofji Loki odcepila železnica skoz poreške doline poljanske Sore, Cirkničice, Idrijšice in Soče čez Cirkno, Sv. Lucijo v Gorico. Ta železnica bi bila najnaravniša zveza Avstrije z Italijo, njena zadnja tretjina od vstopa v Sočino dolino pri Modreji do Gorice bi se vjemalo z namišljeno predilsko železnico; v Gorici bi se zvezala z južno železnico ali pa bi se samostojno izpeljala v Trst. Ta železnica bi bila dolga $13^{8}/_{10}$ milje, ter bi važni živosreberni idrijski rudnik s kratko postransko železnico lahko spravila v železniško zvezo.

Deželni odbor je toraj škofjeloško-goriško železnico priporočil vis. ministerstvu in vis. državnemu zboru in v primerni spomenici naštel prednosti v gospodarskem in strategičnem obziru te železnice pred namišljeno predilsko železnico, ki se more izpeljati in vzdržati le z jako velikimi in mnogimi težavami. Tudi je navel veliko korist te železnice za zahodne kraje kranjske dežele in ljubljansko-trebiške železnice. (Vložn. zap. štev. 5223 od 1869. l.)

Slovenski jezik v železniških službah.

Deželni odbor je z dopisom od 18. novembra 1869. l. štev. 4884 glavnemu vodstvu c. k. priv. cesarjevič Rudolfove železnice priporočil ozir imeti na slovenski jezik v železniških službah pri ljubljansko-trebiški železnici, ter zlasti dokazal potrebo, da so uradniki, zlasti vozniki (kondukterji) zmožni slovenskega jezika, da se napisi na postajah napravijo v slovenskem jeziku in da se imena postaj potujočemu ljudstvu vselej napovedujejo tudi slovenski. Omenjeno vodstvo je v svojem odgovoru od 12. jan. 1870. l. št. 8268 nepogojno obljubilo, da se napisi napravijo in tudi postave naznanijo v slovenskem jeziku, in dalo tudi zagotovilo, da se hoče pri oddaji služeb v enaki sposobnosti pred vsem ozirati na take prosilce, ki so zmožni slovenskega jezika. (Vlož. zapisn. št. 273 od 1870. l.)

Na interpelacijo, ktero je v XVIII. seji 1869. l. stavil poslanec dr. Zarnik s tovarši, češ, naj se pri oddaji železnižkih služeb na Kranjskem ozir jemlje na Slovence, naj se napravijo slovenski napisi na postajah in postaje napovedujejo tudi slovenski, pa je deželnemu odboru po c. k. deželnemu predsedstvu došlo naslednje rešilo c. k. kupčijskega ministerstva (štev. 1096/185):

„Z ozirom na sporočilo od 31. okt. 1869. l. št. 1456/Pr. se c. k. deželnemu predsedstvu vračaje priloge daje na znanje to-le:

Kar tiče želje, ki so jo nekteri poslanci kranjskega deželnega zbora izrekli, naj bi se pri oddaji železniških služeb na Kranjskem zlasti gledalo na slovenske prosilce, ministerstvo ni v stanu, o tej zadevi nič storiti; kajti pri oddaji železniških uradniških in drugih službah mora se, kakor se umé samo po sebi, najprej gledati na sposobnost dotičnih prosilcev za te službe, na znanje jezikov mora se ozir imeti le toliko, kolikor je na občno in na korist železniškemu podvzetju, da so njegovi uradniki in služabniki, kolikor imajo občevati

Der Gemeinde St. Veit bei Wippach hat der Landesausschuß in Anhoffung der nachträglichen Genehmigung des hohen Landtages zur Deckung der Gemeindeauslagen für das Jahr 1870 die Einhebung einer 45%gen Umlage auf alle directen Steuern bewilliget. (Exh.-Nr. 5090 de 1869. — Exh.-Nr. 712 de 1870.)

Gemeindevermittlungs-Aemter.

Die Zuschrift des k. k. Landespräsidiums vom 5. October 1869, Z. 1388/Pr., in Betreff der der Landesgesetzgebung vorbehaltenen Activirung von Gemeindevermittlungsämtern hat der Landesausschuß dahin beantwortet, daß diesfalls eine Regierungsvorlage eingebracht würde, indem sich auch der Petitionsausschuß, welchem in der XVI. Landtagssitzung 1869 die Petition der Gemeinde Grafenbrunn um Erlassung eines diesbezüglichen Gesetzes zur Antragstellung zugewiesen wurde, in dem vorbereiteten Antrage für die Einbringung einer Regierungsvorlage ausgesprochen hat. (Exh.-Nr. 4474 de 1869. — Exh.-Nr. 4231 de 1869. — Exh.-Nr. 817 de 1870.)

Bestimmung der Legitimationskarten u. Heimatscheine.

An die Gemeinde Grafenbrunn, welche in der letzten Landtagssession eine Petition gegen die Schmälerung der Giltigkeit der Heimatscheine durch Legitimationskarten eingebracht hat, erließ der Landesausschuß eine kurze Auseinandersetzung der wesentlichsten gesetzlichen Bestimmungen über die Einführung und den Zweck der Legitimationskarten, sowie über die den Heimatscheinen ausschließlich vorbehaltene Anwendbarkeit zur Nachweisung des Heimatrechtes. (Exh.-Nr. 4475 de 1869.)

Bildung der Hauptgemeinden.

In der vorjährigen Landtagssession wurde dem Landesausschusse der Auftrag zur Bildung von Hauptgemeinden ertheilt. Dieses umfangreiche Operat ist bis auf die Districte von zwei Bezirkshauptmannschaften ausgearbeitet. Die gänzliche Vollendung dieser Arbeit wurde jedoch durch den Umstand verzögert, weil der Referent, welcher diese wichtigen Verhandlungen zu führen hatte, wegen Vertretung des Landesausschusses in der Laibacher Spitalskostenfrage vor dem hohen Reichsgerichte längere Zeit den Agenden über die Bildung von Hauptgemeinden nicht die erforderliche Zeit widmen konnte.

Gemeindestatut der Stadt Laibach.

Mit Rücksicht auf die der diesjährigen Landtagssession bemessene sehr kurze Dauer hat der Landesausschuß in der Sitzung vom 5. August beschlossen, den Entwurf eines neuen Gemeindestatutes der Stadt Laibach in dieser Session dem hohen Hause nicht vorzulegen.

§. 6. Communicationsmittel.

Promemoria wegen der Bischoflack-Görzer Eisenbahn.

Der in der XVII. Landtagssitzung am 21. October 1869 vom Abgeordneten Dr. Lovro Toman gestellte und dem volkswirthschaftlichen Ausschusse zur Vorberathung zugewiesene Antrag wegen Anlegung der Bischoflack-Görzer Verbindungsbahn konnte wegen des schon am 22. October erfolgten Landtagsschlusses vom hohen Hause nicht mehr in Berathung gezogen werden.

Der Landesausschuß hatte daher kein bindendes Programm, um in dieser Angelegenheit die Initiative zu ergreifen; nichts desto weniger hielt es derselbe für seine Pflicht, auf dieses Bahnproject Dr. Lovro Toman's in einer Denkschrift die Aufmerksamkeit des hohen k. k. Gesammtministeriums und der hohen Reichsvertretung zu lenken.

Nach diesem Projecte wäre von der Laibach-Tarviser Bahn nächst Bischoflack eine Zweigbahn durch die Flußthäler der Pöllander Zaier, der Cirknišica, Idrišica und des Isonzo über Kirchheim, St. Luzia nach Görz als eine der natürlichsten Verkehrslinien zwischen Oesterreich und Italien herzustellen, deren letztes Drittel von der Einmündung ins Isonzothal bei Modrea bis Görz mit der projectirten Predilbahn zusammen fiele, in Görz könnte sie an die Südbahn angeschlossen oder auch selbstständig bis Triest ausgeführt werden. Die Länge dieser Bahnlinie beträgt $13^{8}/_{10}$ Meilen, und es könnte auch das wichtige Quecksilberbergwerk Idria durch Erbauung einer leichten Flügelbahn in den Bereich des Eisenbahnverkehres gebracht werden.

Der Landesausschuß hat daher das Bischoflack-Görzer Eisenbahnproject beim hohen Gesammtministerium und bei der hohen Reichsvertretung in Anregung gebracht, und in dem diesbezüglichen Memorandum die nicht zu verkennenden Vortheile dieser Eisenbahntrace vor der projectirten mit großen Terrain- und Betriebsschwierigkeiten verbundenen Predilbahn in volkswirthschaftlicher und strategischer Hinsicht hervorgehoben und auch auf die großen Vortheile hingewiesen, welche die Bischoflack-Görzer Zweigbahn den westlichen Landestheilen Krain's und der dem Ausbaue nahen Laibach-Tarviser Bahn gewähren würde. (Exh.-Nr. 5223 de 1869.)

Slovenische Sprache im Eisenbahnverkehrdienste.

Der Landesausschuß hat mit Note vom 18. November 1869, Z. 4884, der Generaldirection der k. k. priv. Kronprinz Rudolfbahn die Berücksichtigung der slovenischen Sprache im Verkehrsdienste auf der Laibach-Tarviser Bahnstrecke anempfohlen und namentlich die Nothwendigkeit hervorgehoben, daß die Beamten und insbesondere die Conducteure der slovenischen Sprache mächtig seien, daß die Aufschriften an den einzelnen Stationen auch in dieser Sprache angebracht und die Namen der Stationen dem reisenden Publikum stets auch slovenisch angesagt werden. — Die Anbringung slovenischer Aufschriften und das Ausrufen der Stationsnamen in slovenischer Sprache hat die gedachte Bahndirection in ihrem bezüglichen Antwortschreiben vom 12. Jänner 1870, Z. 8268 unbedingt zugesagt, und auch die Zusicherung gegeben, daß bei Verleihung von Dienstplätzen bei sonst gleicher Qualifikation diejenigen Competenten vorzugsweise werden berücksichtiget werden, welche auch der Landessprache mächtig sind. (Exh.-Nr. 273 de 1870.)

Auf die in der XVIII. Landtagssitzung 1869 vom Abgeordneten Dr. Zarnik und Genossen gestellte Interpellation wegen Berücksichtigung der Slovenen bei Besetzung von Eisenbahndienstposten in Krain, dann wegen slovenischen Aufschriften und Ausrufung slovenischer Stationsnamen ist aber dem Landesausschusse vom k. k. Landespräsidium nachstehende Erledigung des k. k. Handelsministeriums mitgetheilt worden:

Mit Beziehung auf den Bericht vom 31. October 1869, Z. 1456/Pr., wird dem k. k. Landespräsidium unter Rückschluß der Beilage Nachstehendes eröffnet:

Was zunächst den von mehreren Abgeordneten des krainischen Landtages ausgesprochenen Wunsch nach vorzugsweiser Berücksichtigung slovenischer Bewerber bei der Verleihung von Dienstposten bei den in Krain gelegenen Eisenbahnen betrifft, so ist das Handelsministerium nicht in der Lage, in dieser Richtung seine Einflußnahme eintreten zu lassen. Denn bei der Besetzung von Beamten- und Dienerstellen im Eisenbahnbetriebsfache muß selbstverständlich zuerst auf die fachmännische Qualification der betreffenden Bewerber Rücksicht genommen werden, wobei Sprachkenntnisse ledig-

z ljudstvom, v stanu porazumeti se ž njim. Tej zahtevi pa, kakor se je pozvedelo, že sedaj ustrezajo železniške družbe. Več zahtevati v jezikovem obziru se ne strinja s skrbjo za varnost in red v službovanji, in imelo bi nasledke, ki bi nevarni bili in za ktere je odgovorna železniška družba.

Ozir drugih zahtevanj je pa upravništvo cesarjevič Rudolfove železnice že izreklo, da ga je volja, na postajah ljubljansko-trebiške železnice slovenske napise napraviti zraven nemških in postaje naznanjati dati v obeh jezikih. Vsled dopisa upravništva južne železnice je napovedovanje postaj v slovenskem jeziku tudi že ukazano.

Na Dunaji 25. februarija 1870. l. **Plener** l. r.

Dolenska železnica.

Ustrezaje naročilu, prejetemu z deželnega zbora sklepom od 20. okt. 1869. l. se je deželni odbor z dobro podprto prošnjo obrnil do vis. kupčijskega ministerstva, naj bi se privolila ljubljansko-karlovska železnica, oziroma podpirala v visokem državnem zboru, v kterem pa ta stvar v poslednjem zborovanji ni prišla na obravnavanje.

Kokerska cesta.

Dopis od 28. aprila 1870. l. št. 4790, s kterim se je deželni odbor vsled vis. sklepa deželnega zbora od 20. okt. 1869. l. obrnil do c. k. deželne vlade zarad poprave in uravnave kokerske ceste, bil je deželnemu zboru nazaj poslan z naznanilom, da je preložitev te ceste čez goro Ljubelico že v delu in da je o dovršenji te preložitve v dveh letih sklenjena pogodba, da se ta obrok steče s koncem 1871. l. in da sedaj ni vzroka dvomiti, da se dovrši v stavljenem obroku. (Vlož. zapisn. št. 2200 od 1870. l.)

Most Lahina pri Gradacu.

Vsled pooblastila sl. deželnega zbora od 22. okt. 1869. l. je deželni odbor za zidanje mostú čez Lahino pri Gradacu, čegar stroški so preračunjeni na 6398 gld. 58 kr., iz deželnega zaklada privolil 1200 gold. podpore. (Vložn. zapisn. štev. 4849 od 1869. l.) Ta podpora se metliškemu cestnemu odboru izplača v dveh enakih delih, in sicer prva polovica, ko se prične zidati most, druga pa po postavljenih spodnjih mostovih podlogah, vendar pa mora cestni odbor poprej dokazati, da se zidanje ne ustavi zarad pomanjkanja potrebnega stavbenega zaloga. (Vložn. zap. št. 1703 od 1870. l.)

Cestna zavora pri Rakeku ni privoljena.

Na dopis od 28. aprila t. l. št. 4722, s kterim se je deželni odbor vsled visokega sklepa deželnega zbora od 1. okt. 1869. l. obrnil do c. k. deželne vlade o zavori v Rakeku, je imenovana vlada z dopisom od 18. maja 1870. l. št. 3423 odgovorila, da kakor rada tudi ustreza zeljam deželnega odbora, v tem primerljeji nikakor ne more vstreči in sama sebi nasproti pri nespremenjenih razmerah to, kar je po resnem prevdarku in popolnem prepričanji odrekla, podpirati pri ministerstvu. (Vložn. zapisn. št. 2201 od 1870. l.)

Občina Senožeče zahvalo izreka sa cestno podporo.

Senožeški cestni odbor je s sklepom od 7. febr. 1870. l. zahvalo izrekel za podporo 1000 gld., za 1870. l. dovoljeno mu po deželnem zboru za vzdrževanje reške ceste ter z vlogo od 16. febr. 1870. l. št. 11 prosil, naj deželni odbor to zahvalo na znanje da slavnemu deželnemu zboru. (Vložn. zap. št. 1223 od 1870. l.)

§. 7. Deželne naprave in zálogi.

Deželni arhiv.

Ker se vsi arhivi (pismohrambe) v Avstriji uravnavajo, zato je c. k. deželna vlada z dopisom od 15. dec. 1869. l. št. 6670 deželnemu odboru postavila vprašanje, ali ga ne bi bila volja z ozirom na stan in uravnavo deželnega in muzejalnega arhiva, kakor tudi z ozirom na prenaredbo kranjskega deželnega muzeja vdeležiti se priprav, s kterimi ona namerava prenarediti arhive, tako da bi se mogel ustanoviti pravi deželni arhiv, še pred tem pa, da bi se starejši vladni spisi, ki so čisto zgodovinske in znanstvene vrednosti, vknjižili v muzejalni arhiv, čegar uravnava je bistven del pravil, ki so bila vis. deželnemu zboru predložena v VIII. seji 1869. leta.

Deželni odbor je že v svojem predlogu od 20. sept. 1869. l. (glej prilogo št. 42 v stenograf. zapisniku) spoznal potrebo deželnega arhiva; toda vprašanje o deželnem arhivu se zarad tako nenadoma sklenjenega deželnega zbora 1869. l. ni moglo konečno rešiti, ter zato deželni odbor misli nov predlog o tej stvari storiti v letošnjem zborovanji.

Z ozirom na to je deželni odbor v seji od 31. dec. 1869. l. sklenil sprejeti spise, ki se nahajajo v arhivu in v stari registraturi c. k. deželne vlade, ter jih vknjižiti dati v muzejalni arhiv; zato je muzejalnemu varhu g. K. Deschmannu dal nálog, da jih sprejme in skrbí, da se za sedaj vložé in hranijo v ognja varni sobi deželnega muzeja. Ker sedanji čas utegne najugodnejši biti, da se nazaj dobé arhivi nekdanjih kranjskih samostanov, iz naše dežele preneseni, zato je bila c. k. deželna vlada prošena, deželnemu odboru, kolikor vé, na znanje dati, kam so bili ti samostanski arhivi poslani, zlasti kterim arhivom viših uradov zunaj dežele so bili izročeni.

lich insoweit in Betracht kommen können, als es im öffentlichen, wie im eigenen Interesse jeder Eisenbahnunternehmung selbst liegt, daß ihr Betriebspersonal, soweit es den directen Verkehr mit der Bevölkerung zu besorgen hat, in der Lage sei, sich derselben verständlich zu machen.

Dieser Forderung wird nach den eingezogenen Erkundigungen ohnedies von Seite der Eisenbahngesellschaften Rechnung getragen. Weitergehende, sprachliche Anforderungen sind mit dem Interesse der Aufrechthaltung der Sicherheit und Regelmäßigkeit des Betriebsdienstes unvereinbar und würden zu Consequenzen führen, welche geeignet wären, die Handhabung des Betriebsdienstes zu gefährden, für welchen die Eisenbahngesellschaft verantwortlich ist.

Was die übrigen Begehren angeht, so hat der Verwaltungsrath der Kronprinz Rudolfsbahn sich bereit erklärt, auf den Stationen der im Baue begriffenen Linie Laibach-Tarvis seinerzeit slovenische Aufschriften neben den deutschen anzubringen, sowie wegen Ausrufung der Stationsnamen in beiden Sprachen Vorkehrung zu treffen.

Laut Mittheilung des Verwaltungsrathes der Südbahngesellschaft hat dieser die Ausrufung der Stationsnamen in slovenischer Sprache ebenfalls veranlaßt.

Wien am 25. Februar 1870. **Plener** m. p.

Unterkrainer-Eisenbahn.

Dem mit dem hohen Landtagsbeschlusse vom 20. October 1869 erhaltenen Auftrage gemäß hat sich der Landesausschuß mit einer wohlmotivirten Petition an das hohe Handelsministerium um Bewilligung der Laibach-Karlstädter Eisenbahnlinie, beziehungsweise um Unterstützung dieses Bahnprojectes im hohen Reichsrathe gewendet, bei welchem jedoch dieser Gegenstand in der letzten Session nicht auf die Tagesordnung gekommen ist.

Kankerstraße.

Die zufolge hohen Landtagsbeschlusses vom 20. October 1869 an die k. k. Landesregierung wegen Conservirung und Regelung der Kankerstraße gerichtete Note vom 28. April 1870, Z. 4790, wurde dem Landesausschusse mit der Eröffnung zurückgeschlossen, daß die Umlegung des Lojbelzaberges an dieser Straße bereits in Angriff genommen und für die Vollendung des Umlegungsbaues contractlich ein zweijähriger Termin festgesetzt wurde, welcher mit Ende des Jahres 1871 ablauft, und daß vor der Hand kein Anlaß zur Besorgniß vorhanden ist, daß dieser Bauvollendungstermin nicht eingehalten würde. (Exh.-Nr. 2200 de 1870.)

Lahinabrücke bei Gradac.

Ueber Ermächtigung des hohen Landtages vom 22. October 1869 hat der Landesausschuß für den Bau einer gemauerten Brücke über die Lachina bei Gradac, für welche die Kosten auf 6398 fl. 58 kr. veranschlagt wurden, eine Subvention von 1200 fl. aus dem Landesfonde bewilliget. (Exh.-Nr. 4849 de 1869.) Diese Subvention wird dem Möttlinger Straßencomité in zwei gleichen Raten erfolgt werden, und zwar die erste Rate beim Beginne des Brückenbaues, die zweite aber nach Herstellung der untern Brückenstützen, jedoch muß das Straßencomité vorerst den Nachweis liefern, daß eine Unterbrechung des Brückenbaues ob Mangel am nöthigen Baufonde nicht zu besorgen sei. (Exh.-Nr. 1703 de 1870.)

Mauthschranken in Rakek.

Auf die in Folge hohen Landtagsbeschlusses vom 1. October 1869 an die k. k. Landesregierung gerichtete Zuschrift vom 28. April d. J., Z. 4722, betreffend die Errichtung eines Mauthschrankens in Rakek — wurde dem Landesausschusse von der genannten Landesstelle mit Note vom 18. Mai 1870, Z. 3423 erwiedert, daß dieselbe, so großen Werth sie sonst auch darauf lege, den Wünschen des Landesausschusses zu entsprechen, im vorliegenden Falle nicht in der Lage ist, auf das gestellte Ansinnen einzugehen und im Widerspruche mit sich selbst bei unverändert gebliebenen Verhältnissen das, was sie selbst nach reiflicher Erwägung und aus vollster Ueberzeugung abzulehnen fand, beim Ministerium zu befürworten. (Exh.-Nr. 2201 de 1870.)

Danksagung der Gemeinde Senožeč für die Straßensubvention.

Das Senožečer Straßencomité hat mit Beschluß vom 7. Februar 1870 für die zur Erhaltung der Rekathaler Straße vom hohen Landtage für das Jahr 1870 bewilligte Subvention von 1000 fl. seinen Dank ausgesprochen und mittelst Eingabe vom 16. Februar 1870, Z. 11, den Landesausschuß ersucht, diese Danksagung dem hohen Landtage zur Kenntniß zu bringen. (Exh.-Nr. 1223 de 1870.)

§. 7. Landesanstalten und Fonde.

Landesarchiv.

Aus Anlaß der im Werke begriffenen Regelung des gesammten Archivwesens in Oesterreich hat die k. k. Landesregierung mit Note vom 15. Dezember 1869, Z. 6670, an den Landesausschuß die Anfrage gerichtet, ob derselbe mit Rücksicht auf die Beschaffenheit und den Organismus des landschaftlichen und Musealarchives, sowie mit Rücksicht auf die im Zuge befindliche Reorganisirung des krainischen Landesmuseums geneigt wäre, sich an den von ihr beabsichtigten Einleitungen zur Regelung des Archivwesens in der Richtung zu betheiligen, daß das Zustandekommen eines eigentlichen Landesarchives angebahnt würde, die Regierungsacten ältern Datums von rein historischem und wissenschaftlichem Werthe aber schon vorläufig dem Musealarchive, dessen organische Einrichtung einen wesentlichen Bestandtheil des dem hohen Landtage in der VIII. Sitzung 1869 vorgelegten Musealstatutes bildet, einverleibt würden.

Der Landesausschuß hat bereits in der Landtagsvorlage vom 20. September 1869 (Beilage Nr. 42 der stenogr. Landtagsberichte) in der Abhandlung über das Musealarchiv die Nothwendigkeit eines Landesarchives hervorgehoben, jedoch konnte die Frage der Erweiterung des Musealarchives zu einem Landesarchive wegen der unerwarteten Schließung des 1869er Landtages zu keiner definitiven Lösung gebracht werden und wird die neuerliche Vorlage derselben in dieser Session vom Landesausschusse beabsichtigt.

Mit Rücksicht darauf hat daher der Landesausschuß in der Sitzung vom 31. Dezember 1869 die Uebernahme der im Archive und in der alten Registratur der k. k. Landesregierung vorhandenen Archivalien und Einverleibung derselben in das Musealarchiv beschlossen und den Musealcustos Herrn C. Deschmann zu deren Empfangnahme angewiesen und ihm die Sorge für ihre interimistische Aufbewahrung in einer feuersichern Localität des Landesmuseums übertragen. Da ferner der jetzige Zeitpunkt zur Reclamirung der außer Landes gebrachten Archive der einstigen krainischen Klöster wohl der geeignetste sein dürfte, so wurde die k. k. Landesregierung gebeten, die ihr etwa bekannten Daten über die Ablieferung dieser Klosterarchive namentlich an die Archive höheren Behörden außer Landes dem Landesausschusse bekannt zu geben.

Ob enem se je deželni odbor ozir prostornega obsega in najboljše uravnave arhiva, za našo deželo primernega, obrnil do adjunkta štajerskega deželnega arhiva, g. dr. Arnolda Lušina, kteremu je obseg našega stanovskega in deželnega arhiva znan iz lastnega prepričanja in kteri si je vrh tega po svojih zgodovinskih preiskavah in popotovanjih po Kranjskem tudi pridobil nekolik pregled arhivalske tvarine, ktero bi utegnil dobiti kranjski deželni arhiv. (Vlož. zap. št. 5293 od 1869. l.)

Ko je dotična obširna spomenica g. dr. Arnolda Lušina došla, je deželni odbor v seji od 13. maja 1870. l. sklenil, čakati z vprašanjem, ali bi se stari deželni arhiv združil z muzejalnim arhivom, in pri iskanji primernih sob za muzejo ozirati se na pomnožitev stanovskega arhiva. — Ob enem je bilo deželnemu stavbenemu pregledniku naročeno, načrt in stroškovnik izdelati in predložiti o prenaredbi prvega nadstropja šolskega poslopja z novo stavbo nad véliko stražnico, kamor bi se preselila muzeja.

Do te stopinje je dosedaj dospelo vprašanje o prihodnih sobah za muzejo in arhiv. (Vlož. zapisn. št. 1643 od 1870. l.)

Zaostale obresti zemlj. odveze zaloga za erar. predplače.

Že v sporočilu, ktero je v X. seji 1869. l. finanč. odsek dal o zemljiške odveze proračunu za 1870. l., bilo je opomnjeno, da upravne izkaze kranjskega zaloga zemlj. odveze za mesece: april, julij in september 1867. l. ljubljansko finančno vodstvo z dopisom od 2. septembra 1869. l. št. 10241 ne spozná za pravšne, ker se v njih mesečni zemljiško odveznega zaloga presežki niso odšteli od neobrestnih, ampak od obrestnih državnih predplač, in da je omenjeno finančno vodstvo c. k. deželni blagajnici ukazalo, pri blagajnici kranjskega zemljiško-odveznega zaloga 5% za od meseca aprila 1868. l. nič več plačevane obresti od obrestne predplače 195.461 gld. 46 kr. potegniti in sicer v znesku od 22.802 gld. 1 kr.

V omenjenem sporočilu finančnega odseka bilo je dalje preudarjano, da je dotična obrestna državna predplača s presežki dohodkov kranjskega zemljiško-odveznega zaloga z obrestmi vred že 1867. l. bila vrnjena kameralnemu zálogu, in da je država brez ovire in brez ugovora sprejela to vrnitev, da toraj več ni obrestne državne predplače, in da vsled tega niso opravičene obresti 22.802 gld. 1 kr., ktere hoče finančno vodstvo imeti povrnjene, ker o obrestih več ne more biti govorjenje.

Vsled sklepa, sprejetega v seji od 6. oktobra 1869. l., se je deželni odbor do visoke vlade obrnil s prošnjo, naj se odpišejo zahtevane obresti (Vložn. zapisn. št. 4794 od 1869. l.), in poslali so se finančnemu ministru vsi dotični podatki in spisi. (Vlož. zapisn. št. 669 od 1870. l.) — Dotični za kranjski zemljiško-odvezni zálog tako važni odlok še ni došel deželnemu odboru.

Odpis zaostalih deželnih in zemljiško-odveznih doklad od vžitnine v okrajih Črnomelj, Trebno, Krško, Senožeče in Vipava za 1866. in 1867. l.

Najemništvo vžitnine v davkovskih okrajih Črnomelj, Trebno, Krško, Senožeče in Vipava je imelo še plačati, in sicer:

I. zemljiško-odveznemu zalogu.

za 1866. l. 25% doklade	1999 gld. 76 kr.	
za 1867. l. 10% doklade	3416 „ 66½ „	
in 5% zamudnih obresti	719 „ 90½ „	
skupaj		6136 gld. 33 kr.

II. kranjskemu deželnemu zalogu pa

za 1866. l. 10% dokladov	3416 gld. 66½ kr.	
in 5% zamudnih obresti	419 „ 94½ „	
skupaj		3836 gld. 61 kr.
toraj vsega skupaj		9972 gld. 94 kr.

Z ozirom na djanski izid pobiranja vžitnine in s pristavkom, da sl. deželni odbor pritrdi, je deželni odbor ta zaostanek imenovanemu najemništvu na dotično njegovo prošnjo znižal

A. pri zemljiško-odveznem zalogu:

25% doklade za 1866. l. na	970 gld. 16½ kr.	
10% doklade za 1867. l. na	3059 „ 85 „	
5% zamudne obresti na	522 „ 19½ „	
skupaj	4552 gld. 21 kr.	

B. pri deželnem zalogu:

10% doklade na	3059 gld. 85 kr.	
5% zamudne obresti na	376 „ 67 „	
skupaj na	3436 gld. 52 kr.	
toraj skupaj na		7988 gld. 73 kr.
toraj za		1984 gld. 21 kr.
in vrh tega zamudne obresti		898 „ 86½ „
z ozirom na upravne stroške, ktere je c. k. finančno vodstvo na leto preudarilo na 4000 gld., popolnoma odpisal; ves odpis torej znaša		2883 „ 7½ „
toraj je najemnik dr. Oskar Pongrac po odpisu zamudnih obresti zaostalih doklad imel le		7089 „ 68½ „

Zugleich hat sich der Landesausschuß in Betreff des räumlichen Umfanges und der zweckmäßigsten Einrichtung eines den Verhältnissen Krains entsprechenden Landesarchives an den Adjuncten am steirischen Landesarchive Herrn Dr. Arnold Luschin gewendet, welchem der Umfang des hiesigen ständischen und Landesarchives aus eigener Anschauung wohl bekannt ist, und welcher überdies bei seinen historischen Forschungen und Bereisungen in Krain auch einen beiläufigen Ueberblick des archivalischen Materiales gewonnen hat, auf dessen Acquirirung das krainische Landesarchiv rechnen könnte. (Exh.-Nr. 5293 de 1869.)

Nach dem Einlangen des diesbezüglichen ausführlichen Promemoria des Herrn Dr. Arnold Luschin hat der Landesausschuß in der Sitzung vom 13. Mai 1870 beschlossen, die Frage wegen Einbeziehung des alten landschaftlichen Archives in das Musealarchiv einstweilen auf sich beruhen zu lassen, und bei der Ermittlung geeigneter Localitäten für das Museum auf den eventuellen Zuwachs des landschaftlichen Archives Rücksicht zu nehmen. — Zugleich wurde der landschaftliche Bauinspizient beauftragt, einen Plan und Kostenüberschlag über die Erweiterung und Adaptirung des I. Stockwerkes des Schulgebäudes einbezüglich einer Zubaute über dem Hauptwachgebäude zum Behufe der Unterbringung des Museums auszuarbeiten und vorzulegen.

In diesem Stadium befindet sich jetzt die Frage wegen der zukünftigen Museal- und Archivslocalitäten. (Exh.-Nr. 1643 de 1870.)

Zinsenrückst. des Grundentlastungsfondes für ärarische Vorschüsse.

Es wurde bereits in der X. Landtagssitzung 1869 in dem vom Finanzausschusse über das Grundentlastungsfondspräliminare pro 1870 erstatteten Berichte bemerkt, daß die Gebarungsausweise des krainischen Grundentlastungsfondes für die Monate April, Juli und September 1867 von der Laibacher k. k. Finanzdirection laut deren Note vom 2. September 1869, Z. 10241, nicht als richtig anerkannt wurden, weil in denselben die monatlichen Grundentlastungsfondsüberschüsse nicht von den unverzinslichen, sondern von den verzinslichen Staatsvorschüssen in Abzug gebracht worden sind, und daß von der genannten Finanzdirection die k. k. Landeshauptkassa angewiesen wurde, von der krainischen Grundentlastungsfondskassa die vom Monate April 1868 herwärts nicht mehr entrichteten 5% Interessen vom verzinslichen Staatsvorschusse pr. 195.461 fl. 46 kr. im Betrage von 22.802 fl. 1 kr. einzuheben.

In dem erwähnten Finanzausschußberichte wurde ferner hervorgehoben, daß der fragliche verzinsliche Staatsvorschuß nach Maßgabe der Empfangsüberschüsse des krainischen Grundentlastungsfondes schon im Jahre 1867 mit genauer Berichtigung der entfallenden Zinsen an den Cameralfond rückgezahlt und diese Rückzahlung auch ohne Anstand und ohne Protestation vom Staate angenommen worden ist, und daher ein verzinslicher Staatsvorschuß nicht mehr bestehet und demgemäß auch der von der Finanzdirection angesprochene Zinsenersatz pr. 22.802 fl. 1. kr. illiquid sei, indem von Zinsen überhaupt nicht mehr die Rede sein kann.

Zufolge des hierüber gefaßten hohen Landtagsbeschlusses vom 6. October 1869 hat sich sofort der Landesausschuß an die hohe Regierung um Abschreibung dieses Zinsenanspruches gewendet (Exh.-Nr. 4794 de 1869), und die vom Herrn Finanzminister zur Klarstellung dieses Gegenstandes abverlangten nähern Daten und Behelfe geliefert. (Exh.-Nr. 669 de 1870.) — Die diesfällige für den krainischen Grundentlastungsfond so hochwichtige Entscheidung ist bisher noch nicht erflossen.

Abschreibung der Verzehrungssteuer-Landesumlage.

Die gewesene Verzehrungssteuerpachtung in den Steuerbezirken Černembel, Treffen, Gurkfeld, Senosetsch und Wippach hatte noch

I. an den Grundentlastungsfond

für das Jahr 1866 an 25% Umlage	1999 fl. 76 kr.	
für das Jahr 1867 an 10% Umlage	3416 „ 66½ „	
und an 5% Verzugszinsen	719 „ 90½ „	
zusammen		6136 fl. 33 kr.

II. an den krainischen Landesfond aber

für das Jahr 1866 an 10% Umlage	3416 fl. 66½ kr.	
und an 5% Verzugszinsen	419 „ 94½ „	
zusammen		3836 fl. 61 kr.
daher an Landes- und Grundentlastungsfondsumlagen und an Verzugszinsen zusammen		9972 fl. 94 kr.

abzutragen.

Mit Rücksicht auf die thatsächlichen Ergebnisse der Verzehrungssteuereinhebung und unter Vorbehalt der nachträglichen Genehmigung des hohen Landtages hat der Landesausschuß diesen Rückstand der genannten Verzehrungssteuerpachtung über ihr diesfälliges Einschreiten

A. beim Grundentlastungsfonde:

an 25% Umlage für das Jahr 1866 auf	970 fl. 16½ kr.	
an 10% „ „ „ „ 1867 „	3059 „ 85 „	
an Verzugszinsen auf	522 „ 19½ „	
zusammen auf	4552 fl. 21 kr.	

B. beim Landesfonde:

an 10% Umlage auf	3059 fl. 85 kr.	
an 5% Verzugszinsen auf	376 „ 67 „	
zusammen auf	3436 fl. 52 kr.	
daher an Landes- und Grundentlastungsfondszuschlägen und Verzugszinsen auf		7988 fl. 73 kr.
mithin um		1984 fl. 21 kr.
verhältnißmäßig reduzirt, und demselben auch die obspezifizirten Verzugszinsen pr.		898 fl. 86½ kr.
in Anbetracht der bedeutenden von der k. k. Finanzdirection auf die jährliche Durchschnittssumme von 4000 fl. veranschlagten Administrationskosten gänzlich nachgesehen, wornach sich der Gesammtnachlaß mit		2883 fl. 7½ kr.
beziffert, und der Pächter Dr. Oskar Pongraz nach Abzug der Verzugszinsen nur noch den Betrag von		7089 fl. 86½ kr.

plačati deželnemu in zemljiško-odveznemu zálogu, in toliko je že tudi plačal. — Slavni deželni zbor naj blagovoli potrditi to znižanje oziroma odpis, kterega je deželni odbor dovolil nadjajoč se potrditve. (Vložn. zapisn. štev. 3982 od 1869. l.)

Odpis deželne vžitninske priklade idrijskega rudnika.

Po sporočilu za 1869. l. je imel deželni in zemljiško-odvezni zalog od idrijskega rudnika za dobo od 1854. l. do konca 1861. l. dohodninskih doklad tirjati še 8765 gld. 60½ kr. Dopis c. k. fin. ministerstva od 23. dec. 1869. l. št. 28340 je ukazal plačati ta zaostanek, kteri je bil z ozirom na preplače od 1862. l. do konca 1866. l. preračunjen na . . . . . 8986 gld. 62 kr.

in sicer za deželni zalog . . . . . 3574 gld. 45½ kr.

in za zemljiško-odvezni zalog . . . . . 5412 „ 16½ „

Zaostanek za deželni zalog s 3574 gld. 45½ kr. je c. k. deželna blagajnica plačala kranjski deželni blagajnici, zaostanek za zemljiško-odvezni zalog s 5412 gold. 16½ kr. pa bi se imel vsled ukaza vis. c. k. fin. ministerstva všteti za povračilo neobrestne predplače, ktero je zemljiško-odvezni zalog odrajtal državnemu zalogu. (Vložn. zapisn. št. 680 od 1870. l.)

Nova cena zdravil.

Vsled ukaza vis. vlade se je od 1. okt. 1869. l. postavila nova za nektera zdravila dva- do trikrat viša cena, nego je bila do sedaj. Ta cena globoko v žep seže tudi deželnemu zalogu, kteri zdravila plačuje za deželne dobrodelne naprave in za deželno posilno delalnico. Deželni odbor pa se je z lekarnikarji pogodil tako, da jim zdravila za imenovane deželne naprave plačuje ne po novi, ampak po pogodbi ž njimi sklenjeni 1868. l., toda ne proti 25%, ampak samo po 20% odpustu. (Vložn. zap. št. 110, 656 in 781 od 1870. l.)

Uravnava ljubljanske bolnišnice.

Z vis. sklepom deželnega zbora od 21. okt. 1869. l. bilo je deželnemu odboru naročeno, izdelati in prihodnjemu deželnemu zboru predložiti načrt o prenaredbi ljubljanske bolnišnice. Nered, ki je med tem časom na dan prišel v bolnišničini upravi, pa je neobhodno zahteval, da so se precej vpeljale nektere začasne prenaredbe v notranji upravi in tje poslal uradnik deželnega računstva. Bilo je treba drugače razdeliti uradne sobe in nekterih popravil. Dalje je bilo oskrbovanje bolnišničinih zalogov od 1. jul. 1870. l. odvzeto bolnišničini upravi in izročeno deželni blagajnici. Priprave za načrt prenaredbe pa se do sedaj niso mogle popolnoma dognati, zarad tega se dotični načrt ne more predložiti slav. deželnemu zboru, kteremu je tudi odmerjen kratek čas. (Vložn. zapisn. št. 1219, 1698, 1572 in 2673 od 1870. l.)

Deželno gledališče in slovenske predstave.

V sporočilu deželnega zbora za 1869. l. bilo je navedeno, da je bila o poganjanji s podvzetniki nemškega gledališča za 1869/70 gledišču dobo sklenjena pogodba, vsled ktere se v tej dobi deželno gledališče ena nedelja vsakega meseca prihrani dramatičnemu društvu za slovenske gledišče predstave.

Ta naredba mora se priznati, da je bistvena stopinja na pospeh slovenske dramatike, ktera doslé ni imela javnega odra za včasne predstave.

Vrh tega bilo je slovenskemu gledališču z visokim sklepom deželnega zbora od 22. sept. 1869. l. za 1869/70. leto 1600 gld. podpore dovoljeno z namenom, da se 500 gld. te podpore obrne za ustanovitev slovenske dramatične šole, za 1100 gld. pa, da se razpiše 6 daril za slovenska dramatična dela, in sicer za izvirno žalo-igro in za izvirni resni igrokaz po 250 gld., dve darili za izvirno skladbo dveh operet, in sicer prvo z 250 gld., drugo pa z 200 gld., in dve darili vsako s 75 gld., za dva libreta tema skladbama.

Izvrševaje omenjenega vis. sklepa deželnega zbora je deželni odbor ta šestera darila z obrokom do konca meseca decembra 1870. l. razpisal in ta razpis razglasil po „Novicah“ in „Laibacher Zeitung“.

Donesek 500 gld., namenjen ustanovitvi dramatične učilnice, bil je dramatičnemu društvu odkazan v štirih oddelkih vsak po 125 gld. in pri deželni blagajnici prvi nakazen precej, drugi 1. aprila, tretji 1. julija in četrti 1. oktobra 1870. l.

O pričetku, uravnavi in delovanji dramatične učilnice se naznanja to-le:

Ta šola se je pričela 1. septembra 1869. l. in končala 1. julija 1870., trajala je toraj 10 mesecev. 15. jul. t. l. se je pričel 3mesečni poduk v slovenskem jeziku s 4 urami v tednu. Dramatična šola, razdeljena po spolu, ima dva oddelka. Učni predmeti v prvem letu so bili naslednji:

1. lepo branje slovenskih gledišćnih iger v vezani in nevezani besedi. Ta poduk sta brez nagrade delila dva odbornika dram. društva;
2. dramatiške deklamacije, mimika in glediško predstavljanje. V tem je le učenke dramatične šole za nagrado iz društvene blagajnice redno podučevala učiteljica, le sem ter tje tudi druga učiteljica;

3. dramatiško petje je v obeh oddelkih učil čitalničin pevovodja za plačo iz društvene blagajnice.

Poduka v imenovanih treh predmetih se je udeleževalo 23 učenk. Moški oddelek je imel 36 udeleževalcev, vendar se ta oddelek dosedaj ni popolnoma mogel uravnati, ker se poseben učitelj za dramatiko z določeno nagrado ni mogel sprejeti. Ta oddelek so toraj v dramatiškem predstavljanji, kolikor je bilo mogoče, podučevali voditelji predstav. Vse šolsko leto se je vsak dan podučevalo po eno uro, in vrh tega o glediški dobi še vsaki drugi dan po eno uro.

an rückständigen Verzehrungssteuerumlagen an den Landes- und Grundentlastungsfond zu berichtigen hatte, welchen er auch bereits gänzlich eingezahlt hat. — Der hohe Landtag wolle diese vom Landesausschusse sub spe rati zugestandene Reduzirung, beziehungsweise Abschreibung nachträglich genehmigen. (Exh.-Nr. 3982 de 1869.)

Begleichung der Einkommensteuer-Landesumlagen des Montanwerkes Idria.

Nach dem für das Jahr 1869 erstatteten Rechenschaftsberichte hatte der Landes- und Grundentlastungsfond vom Montanwerke Idria noch für die Jahre 1854 bis incl. 1861 an Einkommensteuerumlagen factisch noch den Betrag von 8765 fl. 60½ kr. anzusprechen. Mittelst Erlasses des hohen k. k. Finanzministeriums vom 23. Dezember 1869, Z. 28340, wurde nunmehr die Abstattung der fraglichen Nachtragsforderung an den Landes- und Grundentlastungsfond angeordnet, welche sich bei der schließlichen Paralelle mit den vom genannten Montanwerke in den Jahren 1862 bis incl. 1866 an Landes- und Grundentlastungsfondsumlagen geleisteten Ueberzahlungen auf 8986 fl. 62 kr. herausstellte, wovon auf den Landesfond . . . . . 3574 „ 45½ „ und auf den Grundentlastungsfond . . . . . 5412 fl. 16½ kr. entfallen. Das Guthaben des Landesfondes pr. 3574 fl. 45½ kr. wurde von der k. k. Landeshauptcassa an die krainische Landescassa bar abgeführt, das Guthaben des Grundentlastungsfondes pr. 5412 fl. 16½ kr. aber würde über Anordnung des hohen Finanzministeriums als ein von diesem Fonde an den Staatsschatz geleisteter unverzinslicher Vorschußrückersatz verrechnet. (Exh.-Nr. 680 de 1870.)

Neue Arzneitaxe.

Ueber Anordnung der hohen Regierung ist seit 1. October 1869 eine neue hinsichtlich mancher Medicamente zwei bis dreimal höhere Arzneitaxe in Wirksamkeit getreten, als die vorbestandene war. — Durch dieselbe wird auch der Landesfond sehr nahe berührt, aus welchem der Verbrauch an Medicamenten in den Landeswohlthätigkeitsanstalten und im Landeszwangsarbeitshause bestritten wird. — Der Landesausschuß hat daher zur Wahrung des Landesfondes mit dem Apothekergremium das Uebereinkommen getroffen, daß die Medicamente für die genannten Landesanstalten nicht nach der neuen Arzneitaxe, sondern nach dem im Jahre 1868 mit demselben abgeschlossenen Vertrage, jedoch nicht gegen den frühern 25%, sondern blos gegen einen 20% Kostennachlaß geliefert werden. (Exh.-Nr. 110, 656 und 781 de 1870.)

Reorganisirung des Laibacher Spitales.

Mit hohem Landtagsbeschlusse vom 21. October 1869 erhielt der Landesausschuß den Auftrag, einen Spitalsreorganisationsentwurf auszuarbeiten und solchen der nächsten hohen Landtagsversammlung vorzulegen. — Inzwischen zu Tage getretene Uebelstände im Spitalsverwaltungsdienste machten jedoch die sogleiche Vornahme einiger interimistischer Aenderungen im innern Verwaltungsdienste und die Substituirung eines Beamten der landschaftlichen Buchhaltung daselbst nothwendig. — Es wurde eine den dienstlichen Anforderungen entsprechendere Eintheilung der Amtslocalitäten getroffen und demgemäß deren nothwendige Adaptirung vorgenommen. Ferner wurde die Gebarung mit den Spitalsfonden vom 1. Juli 1870 angefangen von der Spitalsverwaltung an die Landescassa übertragen.

Die Vorarbeiten zur Verfassung des Reorganisationsentwurfes konnten jedoch bisher noch nicht ganz zu Ende geführt werden, und es kann aus diesem Grunde das bezügliche Operat in dieser ohnedies nur äußerst kurz bemessenen Session dem hohen Hause noch nicht vorgelegt werden. (Exh.-Nr. 1219, 1698, 1572 und 2673 de 1870.)

Landschaftliches Theater und slovenische Theatervorstellungen.

Im Rechenschaftsberichte des Landesausschusses vom Jahre 1869 wurde angeführt, daß bei der Pactirung mit der deutschen Bühnenunternehmung für die Theatersaison 1869/70 die Vereinbarung getroffen wurde, daß während dieser Saison das landschaftliche Theater Einen Sonntag in jedem Monate dem slovenischen dramatischen Vereine zur Aufführung slovenischer Theaterstücke reservirt werde.

Diese Verfügung muß als ein sehr wesentlicher Schritt zur Förderung der slovenischen Dramatik anerkannt werden, indem derselben bishin die öffentliche Bühne zu periodischen Productionen nicht zugänglich war.

Außerdem wurde aber dem slovenischen Theater mit hohem Landtagsbeschlusse vom 22. September 1869 die Subvention von 1600 fl. für das Jahr 1869/70 mit der Bestimmung zugewendet, daß 500 fl. dieser Subvention zur Erhaltung der slovenischen dramatischen Schule zu verwenden sind, um den Betrag von 1100 fl. aber sechs Preise für slovenische dramatische Werke ausgeschrieben werden sollen, und zwar für ein Original-Trauerspiel und für ein Original-Schauspiel je ein Preis von 250 fl., zwei Preise für Original-Compositionen von Operetten, und zwar der erste mit 250 fl., der zweite aber mit 200 fl.; und zwei Preise mit je 75 fl. für das Libretto dieser Compositionen.

In Vollziehung des zitirten hohen Landtagsbeschlusses wurden diese sechs Preise vom Landesausschusse mit dem Einsendungstermine bis Ende Dezember 1870 ausgeschrieben und in der „Laibacher Zeitung" und in der „Novice" publizirt. Der zur Erhaltung der dramatischen Schule bestimmte Betrag von 500 fl. wurde dem dramatischen Vereine in 4 gleichen Raten zu je 125 fl. bei der Landeskasse angewiesen, und die erste Rate gleich, die zweite am 1. April, die dritte am 1. Juli und die vierte am 1. October 1870 flüssig gemacht.

Ueber den Beginn, die Einrichtung und Wirksamkeit der dramatischen Schule werden folgende Momente hervorgehoben:

Dieselbe wurde am 1. September 1869 eröffnet und am 1. Juli 1870 beendet, ihr Curs im ersten Jahre hatte somit eine 10monatliche Dauer. Am 15. Juli d. J. begann aber ein dreimonatlicher Curs für die slovenische Sprache mit vierstündigem Unterrichte in der Woche. Die dramatische Schule zerfällt nach dem Geschlechte ihrer Besucher in zwei Abtheilungen. Ihre Unterrichtsgegenstände im ersten Jahre waren folgende:

1. Richtiges Lesen slovenischer Theaterstücke in gebundener und ungebundener Rede. Diesen Unterricht ertheilten zwei Ausschußmitglieder des dramatischen Vereines unentgeltlich;

2. die dramatische Declamation, Mimik und bühnengerechte Darstellung. Dieser Unterricht wurde nur den Schülerinnen der dramatischen Schule regelmäßig von einer Lehrerin gegen Entlohnung aus der Vereinskasse, und nur ausnahmsweise auch von einer zweiten Lehrerin ertheilt;

3. der dramatische Gesang, welchen beiden Abtheilungen der Chormeister der Čitalnica gegen Honorirung aus der Vereinskasse ertheilte.

Am Unterrichte in den vorbezeichneten 3 Lehrgegenständen haben 23 Schülerinnen Theil genommen. — Die männliche Abtheilung der dramatischen Schule zählte 36 Theilnehmer, jedoch konnte dieselbe bisher noch nicht vollständig organisirt werden, da für die Dramatik ein Lehrer mit fixer Bezahlung nicht aufgenommen werden konnte.

Diese Abtheilung erhielt daher den Unterricht über die dramatische Darstellung, so viel als möglich war, von den Regisseuren der Vorstellungen. — Während des ganzen Schulcurses wurde täglich 1 Stunde Unterricht ertheilt, und

Stroškov za dramatiško šolo je bilo v prvem letu okoli 700 gld.; toraj se ta šola brez daljne izdatnejše podpore slavnega deželnega zbora ne more niti popolnoma uravnati, niti imeti zaželenega vspeha.

Dramatično društvo je v pretekli glediški dobi v deželnem gledališču napravilo 9 predstav, ki so bile sploh jako obiskano z veliko pohvalo sprejete, in tudi v časnikih večidel ugodno presojane. Igralo se je 10 veselih iger s 4 operetami.

Dramatično društvo je zasluži za svoje dosedanje delovanje popolno priznanje, in tudi slav. deželni zbor mu gotovo tudi za prihodnje dovoli podpore, kolikor bode mogoče.

Za prihodnjo glediško dobo bil je ozir deželnega gledališča z podvzetnikom pod sicer navadnimi pogojami sklenjena pogodba, tako da se vodstvu prepusté deželne lože za podporo in porabo; dalje mu je bilo 600 gld. podpore v gotovini zagotovljene. Dramatičnemu društvu se je gledališče v porabo za slovenske predstave za vsaki mesec trikrat pridržalo in sicer tako, da si samo izvoli dneve za svoje predstave, vendar pa mora te dní vselej en teden naprej naznaniti. Za podporo dramatičnega društva za 1871. leto je bilo 1600 gld. vstavljenih v proračun. (Vložn. zapisn. štev. 4637 od 1869. l., 1285 in 3370 od 1870. l.)

Posilni delalnici se podaré knjige slov. Matice.

Slavnemu deželnemu zboru se dá na znanje, da je slovenske Matice odbor z dopisom od 24. novembra 1869. l. št. 177 knjižnici deželne posilne delalnice podaril vse knjige, ktere je doslé na svetlo dala Matica in sicer to s pristavkom, da se je posilna delalnica vvrstila onim zavodom, kterim Matica daruje svoje knjige.

§. 8. Šole in knjige.

Gozdnarska šola v Šneperku in splošna vojna dolžnost.

Na gozdarski šoli v Šneperku, ki se je odprla v jeseni 1869. l., podučuje se za zdaj 8 učencev z ustanovami (štipendijami) in 1 učenec vzdržuje se na svoje stroške; večina obiskovala jih je že poprej spodnjo gimnazijo ali pa spodnjo realko. Že leta 1869 bil je iz gozdarske šneperske šole en učenec z ustanovo poklican k vojakom, ki je šolo, ko se je komaj pričela, zapustiti ter v aktivno vojaško službo stopiti moral. Letos pa sta bila zopet dva štipendista in sicer dva najbolja k vojakom vvrstena, in prihodnje leto čaka zopet dveh drugih učencev enaka osoda.

Iz tega razloga obrnilo se je vodstvo šneperske deželno-gozdarske šole do deželnega odbora za posredovanje na višem mestu, naj bi se učenci, ki so za vojaščino, med šolskim letom ne jemali iz šole, ampak še le v jesenskih počitnicah k osemtedenskim vojaškim vajam privzeli. Gledé na splošno in veliko važnost gozdoreje na Kranjskem je deželni odbor spoznal za svojo dolžnost, da gozdarskim učencem v tej zadevi na dotičnem mestu polajšavo pridobi, ter je zadevno prošnjo zgorej omenjene gozdarske šole z najtehtnejšimi vzroki podpiraje c. k. deželnemu predsedstvu predložil, da jo vis. c. k. deželno-brambovskemu ministerstvu predloži, ob enem je pa tudi naprosil vis. ministerstvo kmetijstva za pripomoč o tej silno važni kmetijstvo in gozdorejo zadevajoči stvari. (Vlož. zapisn. št. 2013 od 1870. l.) S prevdarkom, da ako se bi ona polajšava, ki je višim šolam in akademijam gledé splošne vojne dolžnosti privoljena, tudi na učence kmetijskih in gozdarskih šol, kterih je dosihmal še prav majhno število, raztegnila, ne bi ta razteza nobene znatne pomanjšave v stojni armadi prizadjala, od druge strani bi se pa, brez da bi se vojna moč države oslabila, pospeševal tudi redilni stan, ki je za vzdrževanje države ravno tako potrebno, moglo se je upati, da se bo ta tolikanj važna stvar ugodno rešila, kajti, ako se bodo učenci iz kmetijskih in gozdarskih šol, kteri se že navadno koj pri vstopu v enake šole v vojaških letih nahajajo, v aktivno vojaško službo jemali, potem so vse enake šole in naprave prazne in slepivne, njihov obstanek nima nikakoršne trdne podloge, vse domoljubne žrtve in veliki denarni stroški dotične dežele so zastonj in brez vse koristi, pa se tudi sposobni mladi ljudje v kmetijstvu in gozdarstvu podučevati ne morejo. —

Z dopisom c. k. deželne vlade od 13. julija 1870. l., št. 5388, se je pa deželnemu odboru o tej zadevi to-le na znanje dalo:

C. k. ministerstvo vojaštva rado pripoznava od kranjskega deželnega odbora in c. k. deželne vlade kranjske navedene razloge zastran učencev gozdarske šole, toda ne more nikakor privoliti, da bi se v armado vvrsteni učenci šneperske gozdarske šole iz stojne vojaške službe izvzeli, kajti taka polajšava se v novih vojnih postavah ne nahaja, izjemnega pripoznanja posluževali bi se pa tudi drugi enaki zavodi, in ako se bi polajšave gledé spolnovanja vojne dolžnosti pomnoževale, morala se bi po pravilih izrečena splošna in enakomerna vojna dolžnost sčasoma popolnoma ovreči. — To dajem slavnemu kranjskemu deželnemu odboru na dopis od 10. junija t. l., število 2013, vsled ministerskega dopisa od 6. avgusta, število 6185-II., na znanje.

Ipavska sadje- in vinorejna šola.

V sporočilu za leto 1869 je bilo na dotičnem mestu omenjeno, da je slavno ministerstvo kmetijstva na napravo kmetijskih nadaljevalnih šol svojo posebno pozornost obrnilo, ter jim v posebnih primerljejih obljubilo podporo iz državne blagajnice.

Vsled dopisa slav. c. k. ministerstva za kmetijstvo od 27. januarija 1869. l. št. 3505 je c. k. deželna vlada z dopisom od 5. februarija 1869. l. štev. 885 storila vse potrebno zastran oglašenja, da se dobijo obljubljene

außerdem während der Theatersaison noch jeden zweiten Tag eine Stunde. — Die Auslagen der dramatischen Schule betrugen im ersten Jahre bei 700 fl. und es könnte dieselbe ohne Zuwendung einer weitern ausgiebigen Subvention seitens des hohen Landtages nicht vollständig organisirt werden, und auch nicht die erwünschten Resultate liefern.

Der dramatische Verein veranstaltete in der verflossenen Saison im landschaftlichen Theater 9 Vorstellungen, welche sich im Durchschnitte eines sehr zahlreichen Besuches zu erfreuen hatten und vom Publikum größtentheils mit großem Beifall aufgenommen wurden und auch in der Journalistik meistens eine günstige Beurtheilung fanden.

Zur Aufführung gelangten 10 Lustspiele und 4 Operetten.

Der dramatische Verein verdient für seine bisherigen Leistungen die volle Anerkennung und auch der hohe Landtag wird demselben gewiß auch für die Folge nach Thunlichkeit seine Unterstützung angedeihen lassen.

Für die nächste Saison wurde bezüglich des landschaftlichen Theaters mit einer Unternehmung unter den sonst üblichen Modalitäten der Vertrag in der Weise abgeschlossen, daß der Direction die landschaftlichen Logen als Subvention zur Benützung überlassen werden; überdieß wurde aber derselben auch eine baare Subvention von 600 fl. zugesichert. —

Dem dramatischen Vereine wurde das landschaftliche Theater zur Benützung für slovenische Vorstellungen in jedem Monat dreimal reservirt, und zwar mit Freilassung der Wahl der Tage, an welchen derselbe gegen jedesmalige einwöchentliche Anmeldung slovenische Vorstellungen veranstalten wolle. —

Als Subvention für den dramatischen Verein für das Jahr 1871 wurden 1600 fl. in das Präliminare des Theaterfondes eingestellt. (Exh.-Nr. 4637 de 1869 und 1285 und 3376 de 1870.)

Betheilung des Zwangsarbeitshauses mit Büchern d. „slv. Matica"

Dem hohen Landtage wird zur Kenntniß gebracht, das laut Zuschrift vom 24. November 1869, Z. 177, der Verein der slovenska Matica die Bibliothek der Landes-Zwangsarbeitsanstalt mit sämmtlichen bisher von diesem Vereine erschienenen Werken mit dem Beifügen betheilt hat, daß das Zwangsarbeitshaus unter jene Institute eingetragen wurde, denen die slovenska Matica ihre Werke unentgeltlich zuwendet.

§. 8. Schulen und Bücher.

Waldbauschule in Schneeberg und die allg. Wehrpflicht.

An der im Herbste 1869 eröffneten Waldbauschule in Schneeberg genießen vorläufig 8 Stipendisten und 1 Zahlzögling den Unterricht, meistens frühere Schüler des Untergymnasiums und der Unterrealschule. Bereits im Jahre 1869 wurde ein Stiftzögling dieser Schule zum Militär assentirt, welcher sofort den kaum begonnenen Schulcurs verlassen und in den activen Militärdienst eintreten mußte. Heuer wurden abermals zwei Stiftlinge dieser Schule, und zwar die zwei besten in das Heer eingereiht, und es erwartet im nächsten Jahre zwei andere Zöglinge das gleiche Schicksal.

Dies veranlaßte die Leitung der Schneeberger Waldbauschule beim Landesausschusse um die Vermittlung einzuschreiten, daß jene Schüler, welche zum Militär abgestellt würden, während des Schulcurses in der Schule belassen und nur während der Herbstferien zu den achtwöchentlichen militärischen Uebungen beigezogen würden. Bei dem allgemeinen Interesse der Forstwirthschaft für Krain betrachtete es der Landesausschuß für seine Pflicht, den Waldbauzöglingen in dieser Richtung an betreffender Stelle eine Begünstigung zu erwirken, und es wurde das bezügliche Einschreiten der genannten Waldbauschule mit der eindringlichsten Motivirung an das k. k. Landespräsidium behufs Vorlage an das h. k. k. Landesvertheidigungsministerium geleitet und gleichzeitig auch an das hohe Ackerbauministerium die angelegentlichste Bitte um Unterstützung dieses die Interessen der Land- und Forstwirthschaft tief berührenden Anliegens gerichtet. (Exh.-Nr. 2013 de 1870.) In Anbetracht dessen, daß die Ausdehnung der den höheren Unterrichtsanstalten und Akademien in der Ausübung der allgemeinen Wehrpflicht eingeräumten Begünstigungen auf die Schüler der jetzt noch in geringer Anzahl vorhandenen land- und forstwirthschaftlichen Schulen keinen nennenswerthen Ausfall im Präsenzstande der Armee hervorrufen würde, andererseits aber hiedurch ohne Schwächung der Wehrkraft des Staates der andere nicht minder wichtige Faktor desselben, der Nährstand, die verdiente Berücksichtigung fände, konnte man mit voller Zuversicht eine günstige Erledigung dieses Gegenstandes gewärtigen, denn — wenn die Schüler der land- und forstwirthschaftlichen Schulen, welche schon beim Eintritte in den Schulcurs in der Regel dem militärpflichtigen Alter nahe stehen, durch die Einberufung zum activen Militärdienste an der Fortsetzung und Vollendung des Schulcurses gehindert werden, so sind alle diese Schulen illusorisch, ihr Bestand vollends in Frage gestellt, alle patriotischen Opfer Privater und alle Geldauslagen des Landes nutzlos, hinausgeworfen, und jeder Fortschritt in der Land- und Forstwirthschaft durch Heranbildung fähiger junger Leute gehemmt.

Mittelst Note der k. k. Landesregierung vom 13. Juli 1870 Z. 5388 wurde aber dem Landesausschusse hierüber folgende Erledigung bekannt gegeben:

Die Ministerial-Instanz für Heeresergänzungsangelegenheiten ist bei voller Würdigung der sowohl vom krain. Landesausschusse als auch von der k. k. Landesregierung hervorgehobenen Momente nicht in der Lage, den in das Heer eingereihten Zöglingen der Schneeberger Waldbauschule die beanspruchte Enthebung von der Präsenzdienstpflicht zuzuerkennen, indem eine derartige Begünstigung im Wehrgesetze nicht gegründet ist, eine ausnahmsweise Zuerkennung aber Anlaß zu vielfachen Exemplificationen geben und durch die Vermehrung von Begünstigungen in Bezug auf die Erfüllung der Wehrpflicht die grundsätzlich ausgesprochene allgemeine und gleichmäßige Wehrpflicht nach und nach gänzlich illusorisch werden würde. — Dieß beehre ich mich dem löblichen krainischen Landesausschusse in Erwiederung der geschätzten Note vom 10. Juni d. J. Z. 2013 in Gemäßheit des hierüber erfolgten Ministerialerlasses vom 6. d. M. Z. 6185-II. bekannt zu geben.

Wippacher Obst- und Weinbauschule.

In dem für das Jahr 1869 erstatteten Rechenschaftsberichte wurde an der betreffenden Stelle hervorgehoben, daß das hohe Ackerbauministerium dem Institute der landwirthschaftlichen Fortbildungsschulen seine besondere Aufmerksamkeit zuwendet, und in besonders rücksichtswürdigen Fällen die Subventionirung derselben aus dem Staatsschatze in Aussicht gestellt hat.

Ueber Erlaß des gedachten hohen k. k. Ministeriums vom 27. Jänner 1869, Z. 3505, hat die k. k. Landesregierung laut Note vom 5. Februar 1869, Z. 885, wegen Bewerbung um die Erwirkung solcher Staatssubventionen das Geeignete veranlaßt (Exh.-Nr. 719 de 1869), und in Folge dessen ist die Gemeindevorstehung von Wippach um Er-

državne subvencije. (Vložn. zapisn. št. 719 od 1869. l.), in vsled tega je srenjsko predstojništvo v Ipavi pismeno prosilo za denarno podporo, da bi se napravila sadje- in vinorejna šola v Ipavi. (Vlož. zapisn. št. 1884 od 1869. l.)

Nadaljne pozvedbe in obravnave, ki je je c. k. deželna vlada vsled prošnje Ipavske srenje napeljala izvršile se so z najboljšim uspehom in pričakovati smemo, da se bo sadje- in vinorejna šola v Ipavi v najskrajnem času osnovala.

Obširna razprava o tem predmetu v sporočilu ni potrebna, ker bo deželni odbor slavnemu zboru o tem še posebej predlagal. S posebnim pripoznanjem moramo le to še omeniti, da je grof Lanthieri svoje posestvo na Slapu poleg Ipave za 30 let velikodušno in brez plače prepustil v napravo omenjene učilnice ter je tako položil temeljni kamen sadje- in vinorejni šoli v Ipavi.

Prošnja občanov Sv. Duhá, za všolanje v Škofjo Loko, se odbije.

Prošnja občanov iz Virmaš in od Sv. Duha za všolanje v Škofjo Loko, ki se je po sklepu slavnega deželnega zbora od 19. oktobra 1869. l. c. k. deželni vladi v prevdarek predložila (Vlož. zapisn. št. 4776 od 1869), se je z dopisom c. k. deželne vlade od 9. junija 1870. l. št. 3589 zavrgla. Kar se tiče kraja Virmaše bilo je omenjeno, da občani iz Virmaš pripadajo že brez tega škofjeloškemu šolskemu krogu, a potegnili so brž ko ne le zategadel z občani Sv. Duha, ker imajo v katasterski srenji sv. Duha nekoliko zemljišč, vsled kterih morajo tudi oni Žabniško šolo vzdrževati.

Od Sv. Duha je pa mnogo bliže v Žabnico nego v Škofjoloko in otroci brez vse težave lahko hodijo tudi dvakrat na dan v Žabniško šolo, do ktere imajo le dober četrt ure hodà.

Sploh pa všolanje oddaljenih vasi v mestne glavne šole ne donaša prav nobene koristi, ker otroci iz oddaljenih krajev s svojim nerednim obiskovanjem šolski nauk na mnoge strani le ovirajo. Taki občani Sv. Duha pa, ki jim je za boljši nauk na glavni šoli v Škofji Loki res kaj ležeče, pa so tudi drugače s premoženjem nadarovani, pošiljali bodo tudi vprihodnje svoje otroke v glavno šolo Loško, vlada pa vendar ne more posamesnih občanov, ampak ona mora le celo srenjo pred očmí imeti. Poleg tega bi se tudi Žabniška šola po odpadu občanov Sv. Duha vzdržati ne mogla, ker bi drugi v Žabnico všolani kraji morali potem toliko več za šolske namene plačevati, za kar so pa ostali kraji vsled zgorej omenjene prošnje odločno protestovali zoper izšolanje Svetoduhčanov.

Gledé na te razmere ni mogla c. k. deželna vlada v prošnjo Svetoduhčanov privoliti. (Vložn. zap. št. 2678 od 1870. l.)

Dež. odbora zastop v dež. šolsk. svetu.

Izvrševaje v lanskej seji deželnega zbora sklenjeno in od Njega c. in k. apost. Veličanstva potrjeno postavo o šolskem nadzorstvu je deželni odbor za svoja zastopnika v deželno šolsko svetovalstvo izvolil dr. Jan. Bleiweis-a in dr. Costo.

Dva učenika se priporočata za izvolitev v deželni šolski svét.

Pri podaji priporočila dveh učenikov za izvolitev v deželni šolski svét se je deželni odbor pred vsem držal splošnega glavnega vodila, da zastopniki učiteljskega stanú morajo biti domačini in slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni, ker le na ta način morejo svojemu važnemu poklicu v deželnem šolskem svetovalstvu zadostevati.

Razun tega se je deželni odbor pri podaji svojega priporočila ravnal tudi po tem glavnem vodilu, da bi bilo primerno, da se v deželno šolsko svetovalstvo voli en učitelj iz ljudskih šol, drugi pa naj bi se vzel iz srednjih šol, kteri poslednji, ker ima kranjska dežela 3 gimnazije in eno samo realko, vzeti bi se moral iz gimnazije. — Teh vodil se držaje je deželni odbor dva taka možá za izvolitev v deželno šolsko svetovalstvo priporočal, ki sta si splošno spoštovanje in priznanje učiteljske sposobnosti od vseh straní pridobila. (Vložn. zap. št. 1218 od 1870. l.)

Toda ta predlog voditelju ministerstva za nauk in bogočastje ni bil zadosti korekten in kot poročilo preponižnega nasvèta neprikladen, kajti z dopisom od 17. maja 1870 št. 3591 dal je kranjskemu c. k. deželnemu predsedstvu to-le na znanje:

„Kar se tiče izvolitve dveh učiteljev v deželni šolski svèt moram z ozirom na obstoječe razmere izreči željo, da mi se še drugi šolski možje iz dežele kranjske nasvetujejo, da Njega Veličanstvu za podeljenje teh silno važnih služb s polnim prepričanjem nasvetovanje staviti morem.

Po mojem mnenji se ta stvar toliko manj more opustiti, ker je deželni odbor s svojim priporočilom le dve vrsti deželnemu šolskemu svetovalstvu podvrženih javnih šol, namreč gimnazije in ljudske šole, v ozir vzel, in s tem, da je ta predlog le na dve osobi omejil, je tudi najviši odločbi Nj. Veličanstva meje postavil, po kterih bi pravica postavljanja popolnoma iluzorična postala.“

Gledé namero tega ministerskega dopisa in s prevdarkom kolike važnosti da je sestava deželnega šolskega svèta, daje se v naslednjem tudi zadevni odgovor deželnega odbora na ta ministerski dopis slavnemu zboru na znanje; odgovor se glasí:

„Pri svojem priporočilu dveh udov iz učiteljskega stanú v deželni šolski svèt se je deželni odbor ravnal natanko po §. 35. od Njega c. in k. apost. Veličanstva z najvišim sklepom od 25. febr. t. l. potrjene postave o šolskem nadzorstvu in je ta svoj predlog gledé nasvetovanih dveh oseb tudi v svojem sporočilu na c. k. deželno vlado od 5. aprila t. l. štev. 1218 natanko z razlogi pojasnil.

Deželni odbor mislil si je, da on nima nikakoršne pravice, da bi si svojevoljno in drugače razlagal §. 35. omenjene postave, ki odločno le o dveh udih učiteljskega stanú govori, in to še tem manj, ker se je v

wirkung eines Beitrages zur Errichtung einer Obst- und Weinbauschule im Markte Wippach bittlich eingeschritten. (Exh.-Nr. 1884 de 1869.)

Die von der k. k. Landesregierung über dieses Gesuch der Wippacher Gemeindevorstehung eingeleiteten weitern Erhebungen und Verhandlungen wurden mit einem so günstigen Erfolge zu Ende geführt, daß an dem baldigen Zustandekommen der Obst- und Weinbauschule im Wippacherthale nicht gezweifelt werden kann. Eine ausführlichere Besprechung dieses Gegenstandes im Rechenschaftsberichte erscheint jedoch nicht nothwendig, da hierüber vom Landesausschusse eine besondere Vorlage im hohen Hause eingebracht werden wird. An dieser Stelle sei nur noch mit besonderer Anerkennung zur Kenntniß des hohen Hauses gebracht, daß der Herr Reichsgraf Carl Lanthieri sein landtäfliches Gut Slap bei Wippach den Zwecken dieser unserm Lande so nothwendigen und segenverheißenden Lehranstalt mit opferwilligem Patriotismus unentgeltlich auf 30 Jahre überlassen und durch diese seine Großmuth den Grundstein zur Wippacher Obst- und Weinbauschule gelegt hat.

Abweisung der Petition der Insassen von hl. Geist um Wiedereinschulung nach Bischoflack.

Die Petition der Insassen von Virmaše und Heil. Geist um Wiedereinschulung nach Bischoflack, welche im Sinne des hohen Landtagsbeschlusses vom 19. October 1869 der k. k. Landesregierung zur Berücksichtigung übermittelt wurde (Exh.-Nr. 4776 de 1869), erhielt laut Landesregierungsnote vom 9. Juni 1870, Z. 3589, eine abweisliche Erledigung. Hinsichtlich der Ortschaft Virmaše wurde nämlich bemerkt, daß dieselbe ohnedies zum Bischoflacker Schulrayon gehöre und daß nur deswegen die Insassen dieser Ortschaft der Petition der Heiligengeister beigetreten sein dürften, weil sie mitunter in der Catastralgemeinde Heil. Geist Grundstücke besitzen, von welchen sie zur Erhaltung der Safnizerschule beisteuern müssen.

Von der Ortschaft Heil. Geist aber sei viel näher nach Safniz als nach Bischoflack und die Kinder können ohne große Schwierigkeiten die nur eine gute Viertelstunde betragende Wegesstrecke auch zweimal des Tages hin und her zurücklegen.

Ueberhaupt sei die Einschulung entfernter Dörfer in städtische Hauptschulen kein Gewinn für den Unterricht, welcher durch den unregelmäßigen Schulbesuch seitens entfernter Dorfkinder vielfältig gestört und gehemmt wird.

Diejenigen Insassen von Heil. Geist aber, denen es um den bessern Unterricht an der Hauptschule in Bischoflack ernstlich zu thun ist, und welche die größern Mittel für diesen Zweck aufzubringen vermögen, werden auch künftighin an der Benützung der Lacker Hauptschule nicht behindert sein, die Regierung könne jedoch nicht einzelne Insassen, sondern sie müsse die ganze Gemeinde im Auge halten. Auch würde die Erhaltung der Safnizerschule durch die Ausschulung der Ortschaft Heil. Geist geradezu in Frage gestellt werden, indem die übrigen nach Safniz eingeschulten Ortschaften eine weitere Belastung zu Schulzwecken nicht zu ertragen vermöchten, und dieselben haben auch bei der aus Anlaß der obigen Petition gepflogenen Verhandlung auf das Entschiedenste gegen die Ausschulung der Ortschaft Heil. Geist protestirt.

In Berücksichtigung dieser Umstände konnte die k. k. Landesregierung der fraglichen Petition der Heil. Geister nicht willfahren. (Exh.-Nr. 2678 de 1870.)

Vertretung des Landesausschusses im Landesschulrathe.

In Ausführung des in der vorjährigen Landtagssession beschlossenen und von Se. k. und. k. Apost. Majestät sanctionirten Schulaufsichtsgesetzes hat der Landesausschuß zu seiner Vertretung im Landesschulrathe die Herren Dr. Johann Bleiweis und Dr. Costa gewählt.

Vorschlag zweier Mitglieder des Lehrstandes zur Wahl in den Landesschulrath.

Bei Erstattung des Vorschlages zweier Mitglieder des Lehrstandes zur Wahl in den Landesschulrath ist der Landesausschuß vor Allem von dem allgemeinen Grundsatze ausgegangen, daß die Vertreter des Lehrstandes Landeskinder und der slovenischen Sprache in Wort und Schrift gründlich mächtig sein sollen, um ihrem wichtigen Berufe im Landesschulrathe entsprechen zu können.

Ueberdies ließ sich aber der Landesausschuß bei Erstattung dieses Vorschlages auch von dem Grundsatze leiten, daß es zweckentsprechend sei, daß in den Landesschulrath ein Lehrer aus dem Personale der Volksschullehrer, der andere aber aus dem Lehrpersonale der Mittelschule gewählt werde, welcher letztere, da Krain 3 Gymnasien und nur Eine Realschule besitzt, billigerweise dem Stande der Gymnasialprofessoren anzugehören hätte.

Von diesen Prinzipien geleitet, hat der Landesausschuß zwei solche Männer zur Wahl in den Landesschulrath in Vorschlag gebracht, welchen die allgemeine Achtung und die Anerkennung ihrer schulmännischen Tüchtigkeit von der öffentlichen Meinung in hervorragender Weise gezollt wird. (Exh.-Nr. 1218 de 1870.)

Nichts desto weniger erschien dieser Vorschlag dem Herrn Leiter des Cultus- und Unterrichtsministeriums nicht genug correct und zur Erstattung eines allerunterthänigsten Vortrages nicht geeignet, denn derselbe hat mit Erlaß vom 17. Mai 1870, Z. 3591, dem krainischen k. k. Landespräsidium Nachstehendes eröffnet:

„Belangend die Ernennung der beiden Mitglieder aus dem Lehrstande muß ich mit Rücksicht auf die obwaltenden Verhältnisse den Wunsch aussprechen, daß mir noch andere Fachmänner aus dem Lande namhaft gemacht werden, um Seiner Majestät für die Besetzung dieser besonders wichtigen Posten mit voller Begründung die Anträge erstatten zu können.

Ich glaube hievon um so weniger Umgang nehmen zu dürfen, als der Landesausschuß bei der Erstattung seines Vorschlages blos zwei Kategorien der dem Landesschulrathe unterstehenden öffentlichen Schulen, nämlich die Gymnasien und Volksschulen ins Auge gefaßt und dadurch, daß er diesen Vorschlag blos auf zwei Persönlichkeiten beschränkte, der Entschließung der Krone Grenzen gesteckt hat, die das Ernennungsrecht derselben ganz illusorisch machen würden".

In Anbetracht der Tendenz dieses Ministerialerlasses und in Erwägung der großen Tragweite der Zusammensetzung des Landesschulrathes wird nachstehend auch die bezügliche Erwiederung des Landesausschusses auf diesen Ministerialerlaß zur Kenntniß des hohen Landtages gebracht, sie lautet:

„Bei seinem Vorschlage der zwei Mitglieder des Lehrstandes in den Landesschulrath hat sich der Landesausschuß genau an den §. 35 des von Se. k. und k. Apost. Majestät mit Allerh. Entschließung vom 25. Februar d. J. sanctionirten Schulaufsichtsgesetzes gehalten und diesen Vorschlag bezüglich beider Persönlichkeiten in seinem an die k. k. Landesregierung am 5. April d. J., Z. 1218, geleiteten Berichte umständlich motivirt.

Der Landesausschuß glaubte sich zu einer willkührlichen andern Auslegung des §. 35 des besagten Gesetzes, welcher ausdrücklich auf den Vorschlag zweier Mitglieder „des Lehrstandes" lautet, weder berufen noch berechtiget, und

XI. seji deželnega zbora 1869. l., v kteri se je postava o šolskem nadzorstvu obravnovala in konečno tudi sklenila, od vseh govornikov večine in tudi od c. k. deželnega poglavarja odločno izreklo, da deželni odbor nasvetuje dva učitelja, ki se potem Nj. Veličanstvu za potrjenje v deželni šolski svèt priporočata; ako tedaj vladi od deželnega odbora nasvetovana dva učitelja nista pa volji, potem ima vlada pravico, da od deželnega zástopa drug predlog zahteva; a od resnično ustavne vlade se po pravici pričakovati sme, da porazumljenja z deželnim zastopom že zarad tega podrla ne bo, ker od ene straní nima nikakoršnih opravičenih vzrokov, da bi si misliti smela, da deželni zastop prave koristi dežele ne zastopa, od druge strani pa zopet prezreti ne more, da se deželno šolsko svetovalstvo tudi na take šole razteza, ki se ali od občin samih in to popolnoma, ali pa deloma tudi iz deželne blagajnice vzdržujejo.

Pod takimi razmerami bi se deželni avtonomiji gotovo velika krivica godila, ako bi deželni zastop izmed deset udov deželnega šolskega svèta ne smel drugega nego samo dva poslanca v šolsko svetovalstvo izvoliti.

Deželni odbor mora še omeniti, da je tudi slavni konzistorij v Ljubljani to stvar si v enakem smislu raztolmačil in vladi samo dva korarja iz vrsti katoliške duhovščine predlagal.

Gotovo zeló čuden pa je v dopisu c. k. deželnega predsedstva od 20. maja t. l. št. 606 odgovor voditelja c. k. ministerstva za nauk in bogočastje, ki pravi, da je deželni odbor s svojim priporočilom le dve vrsti deželnemu šolskemu svetovalstvu podvrženih javnih šol, namreč gimnazije in ljudske šole v ozir vzel, in s tem, da je ta svoj predlog le na dve osobi omejil, je tudi najviši odločbi Nj. Veličanstva meje postavil, ki pravico postavljanja ali imenovanja popolnoma iluzorično delajo.

V svojem že večkrat omenjenem sporočilu od 20. aprila t. l. si je deželni odbor najpred postavil splošna glavna pravila, ki mu so pri predlaganji za vodilo služila, ter je pri teh okoliščinah, da iz učiteljskega stanú le dva uda smeta v deželni šolski svét stopiti, tedaj ne more ljudska šola, realka in gimnazija vsaka po enega zastopnika imeti, po primernosti povdarjal, da se en učitelj iz ljudskih, drugi pa iz srednjih šol naj voli. Ker pa ima krajnska dežela eno samo realko in tri gimnazije, bil je deželni odbor tega mnenja, da bode gotovo prav, ako se za srednje šole en učitelj iz gimnazije v deželni šolski svèt izvoli.

Gledé na dovolj jasne besede §. 35. od Nj. Veličanstva potrjene postave o šolskem nadzorstvu, — gledé na to stvar zadevajoče razprave XI. seje deželnega zbora 1869. l., — in z resnim prevdarkom onih razlogov, ki so deželnemu odboru pri njegovem predlaganji v sporočilu od 20. aprila št. 1218 za vodilo služili, ne more deželni odbor od svojega objavljenega priporočila odstopiti, marveč živo ponavlja svojo željo, da slavno ministerstvo za nauk in bogočastje blagovoli od deželnega odbora nasvetovane učitelje — — Nj. Veličanstvu v potrjenje za deželni šolski svèt za deželo Kranjsko priporočiti.“ (Vložn. zap. št. 2187 od 1870. l.)

Na to odločno zavrnitev, da bi se več osob nasvetovalo, je voditelj ministerstva za nauk in bogočastje prišel na to, da bi porazumljenje z deželnim odborom vendar ne bilo po vse nemogoče ter je ponovil svojo prošnjo do deželnega odbora, da bi se še drugi šolski možje v deželni šolski svèt nasvetovali z dopisom od 2. junija 1870 št. 4995 na ta način, da prepušča popolnoma na voljo deželnega odbora, da na ljubljansko višo realko ozir jemlje ali ne.

Da bi se vendar deželnemu odboru ne mogla očitati prenapeta nepremakljivost njegovega stališča, kakor tudi to, da ni hotel sprejeti porazumljenja, ki ga je vlada želela, je deželni odbor naposled brez spremembe svojih natanko izrečenih misli o dotični postavi in z odločenim obvarovanjem proti vsakemu predsodku ali kaki škodi v prihodnje, kakor tudi, da se varuje pravica deželnega odbora, po kteri se vselej le dva učitelja nasvetujeta v deželni šolski svèt, razun nasvetovanih dveh učiteljev imenoval še šest drugih za volitev v deželni šolski svèt, iz med kterih je Njega c. in k. apost. Veličanstvo z najvišim sklepom od 26. julija 1870 imenovalo za ude deželnega šolskega svetovalstva za postavni opravilni čas profesorja više realke gosp. Mihaela Peternela in ljudskega učitelja gosp. Andreja Praprotnika. (Vložn. zapisn. štev. 2394 in 3638 od 1870. l.)

Prememba razdelitve šolskega leta s tem, da se počitnice prelože v zimski čas.

Minister za bogočastje in nauk je z dopisom od 4. marca štev. 1992 na deželni odbor stavil vprašanje, ali bi bila prememba razdelitve šolskega leta v tem smislu potrebna in izpeljavna, da bi jesenske počitnice se preložile v zimski čas, in se šolsko leto pričelo z drugim polletjem. Deželni odbor je to vprašanje pretresal in z obzirom na razmere naše dežele svoje mnenje z natančnimi razlogi proti tej novi razdelitvi šolskega leta izrekel, ker ta prenaredba, po zaslišanji vseh izvedencev, šolskim namenom ne ugaja, pa je tudi drugače niti učenci niti učitelji ne želé. Le to eno spremembo o razdelitvi šolskega leta je deželni odbor predlagal, da bi se šolsko leto s koncem meseca avgusta končalo in novo šolsko leto z mesecem novembrom pričelo, da bi tedaj velike šolske počitnice bile meseca septembra in oktobra, kakor so bile nekdaj in so še dandanes na Primorskem. (Vložn. zap. št. 1129 od 1870. l.)

Nagrade se razdelé med ljudske učitelje.

Onih 1000 gld., ki jih je slavni deželni zbor od 6. okt. 1869. l. iz presežkov deželnega zaklada za kmetijstvo v podporo kmetijskih nadaljevalnih šol za nakupovanje učilnih pripomočkov in nagrade posebno zaslužnim učiteljem za leto 1870 dovolil, razdelilo se je po dogovoru s c. k. deželno vlado po naslednjem načinu:

dies um so weniger, als in der XI. Sitzung des Landtages vom Jahre 1869, in welcher die Verhandlung und Schlußfassung über das Schulaufsichtsgesetz stattfand, von allen Rednern der Majorität und auch von dem Herrn k. k. Landespräsidenten der Vorschlag über die Mitglieder des Lehrstandes ausdrücklich so commentirt wurde, daß der Landesausschuß zwei Lehrer vorschlage, welche Sr. Majestät dem Kaiser zur Ernennung empfohlen werden; sollte die Regierung gegen die von dem Landesausschusse empfohlenen zwei Persönlichkeiten Anstände haben, dann hat dieselbe das Recht, zur Erstattung eines andern Vorschlages die Landesvertretung aufzufordern, und von einer wahrhaft constitutionellen Regierung kann mit Grund angenommen werden, daß sie eine Verständigung mit der Landesvertretung schon deswegen nicht unmöglich wird machen wollen, weil sie einestheils nicht berechtiget ist anzunehmen, daß dieselbe nicht die wahren Interessen des Landes im Auge habe, anderentheils aber auch nicht übersehen kann, daß das Institut des Landesschulrathes sich auch auf Schulen erstreckt, welche entweder ganz von den Gemeinden des Landes, oder theilweise auch aus dem Landesfonde erhalten werden.

Unter solchen Verhältnissen erschiene die Autonomie des Landes wohl bedauerlich geschädiget, wenn unter den etwa zehn Mitgliedern des Landesschulrathes die Landesvertretung lediglich nur zwei Abgeordnete in denselben zu schicken hätte.

Nicht unerwähnt kann es der Landesausschuß lassen, daß auch das fürstbischöfliche Ordinariat in Laibach den Vorschlag in dem gleichen Sinne aufgefaßt und der Regierung nur zwei Domherren aus der Kategorie der katholischen Geistlichkeit in Antrag gebracht hat.

Gar sehr befremdend aber ist die in der Note des k. k. Landespräsidiums vom 20. Mai d. J., Z. 606, mitgetheilte Entgegnung des Herrn Leiters des k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht, daß der Landesausschuß bei der Erstattung seines Vorschlages blos zwei Kategorien der dem Landesschulrathe unterstehenden öffentlichen Schulen, nämlich die Gymnasien und Volksschulen ins Auge gefaßt und dadurch, daß er diesen Vorschlag blos auf zwei Persönlichkeiten beschränkte, der Entschließung der Krone Grenzen gesteckt habe, welche das Ernennungsrecht derselben ganz illusorisch machen.

In seinem mehrerwähnten Berichte vom 20. April d. J. hat der Landesausschuß vor Allem die allgemeinen Grundsätze aufgestellt, welche ihn bei der Erstattung des Vorschlages leiteten, und hierbei bei dem Umstande, als nur z w e i Mitglieder aus dem Lehrstande in den Landesschulrath einzutreten haben, daher die Volksschule, die Realschule und die Gymnasien nicht je einen Vertreter haben können, die Zweckmäßigkeit betont, daß ein Lehrer aus den Volksschullehrern, der zweite aber aus den Mittelschulen gewählt werde, — da aber in Krain nur Eine Realschule, dagegen drei Gymnasien sich befinden, es nach der Ansicht des Landesausschusses nicht zweifelhaft sein könne, daß für die Kategorien der Mittelschulen ein Lehrer aus dem Gymnasium im krainischen Landesschulrathe fungire.

Mit Rücksicht auf den deutlichen Wortlaut des §. 35 des Allerh. sanctionirten Schulaufsichtsgesetzes, — mit Hinblick auf die diesfälligen Verhandlungen der XI. Sitzung des 1869 Landtages, — und in nochmaliger Erwägung der Motive, welche den Landesausschuß bei seinem Vorschlage in dem Berichte vom 20. April, Z. 1218, leiteten, ist derselbe demnach nicht in der Lage, von dem genannten Vorschlage abzugehen, sondern muß lebhaft den Wunsch erneuern, daß sich das hohe Ministerium für Cultus- und Unterricht bewogen finden möge, die Schulmänner — — zur Allerh. Ernennung in den Landesschulrath fur Krain anzuempfehlen. (Exh.-Nr. 2187 de 1870.)

Auf diese entschiedene Ablehnung, einen auf mehrere Persönlichkeiten ausgedehnten Vorschlag zu erstatten, erachtete der Herr Leiter des Cultus- und Unterrichtsministeriums eine Verständigung mit dem Landesausschusse dennoch nicht für unmöglich und erneuerte sein Ansuchen an den Landesausschuß um Einbeziehung noch anderer Schulmänner in den Besetzungsvorschlag mit dem Schreiben vom 2. Juni 1870, Z. 4995, in der Art, daß er es ganz dem Ermessen des Landesausschusses anheimstellte, von dem Lehrpersonale der Laibacher-Oberrealschule abzusehen.

Um etwaigen Anwürfen, durch starres Beharren auf dem eingenommenen Standtpunkte die von der Regierung angestrebte Verständigung vereitelt zu haben, zu begegnen, hat der Landesausschuß, ohne Aenderung seiner ausführlich begründeten Anschauung der Rechtsfrage und unter ausdrücklicher Verwahrung gegen jedes Präjudiz für die Folge und bei voller Aufrechthaltung des Rechtes des Landesausschusses, jedesmal nur zwei Lehrer für den Landesschulrath in Vorschlag zu bringen, außer den bereits vorgeschlagenen zwei Schulmännern noch sechs andere zur Wahl in den Landesschulrath namhaft gemacht, aus denen mit der Allerh. Entschließung Se. k. und k. Apost. Majestät vom 26. Juli 1870 der Oberrealschulprofessor Herr Michael Peternel und der Volksschullehrer Herr Andreas Praprotnik auf die gesetzliche Functionsdauer in den Landesschulrath ernannt worden sind. (Exh.-Nr. 2394 und 3638 de 1870.)

Aenderung in d. Eintheilung des Schuljh. durch Verlegung d. Schulferien in die Wintermonate.

Der Herr Cultus- und Unterrichtsminister hat mit dem Schreiben vom 4. März, Z. 1992, den Landesausschuß um das Gutachten befragt, ob eine Aenderung in der Eintheilung des Schuljahres in dem Sinne wünschenswerth und ausführbar wäre, daß die großen Schulferien in die Wintermonate fielen, und das Schuljahr mit dem Sommersemester beginnen würde. Nach Einholung der diesbezüglichen Gutachten und mit Rücksicht auf die hierländigen Verhältnisse hat sich der Landesausschuß unter gründlicher Motivirung unbedingt gegen diese neue Eintheilung des Unterrichtsjahres ausgesprochen, indem diese Neuerung nach der übereinstimmenden Aeußerung aller Experten den Schulzwecken abträglich und weder für die Schüler noch für die Lehrer erwünschlich wäre. Nur diese eine Modification in der Eintheilung des Schuljahres hat der Landesausschuß in Antrag gebracht, daß der Sommercurs mit Ablauf des Monates August geschlossen und das neue Schuljahr mit dem Monate November begonnen würde, daß daher die Ferienzeit nach dem alten Brauche in die Monate September und October fiele, welche Einrichtung im Küstenlande noch heut zu Tage besteht. (Exh.-Nr. 1129 de 1870.)

Remunerationsvertheilung an Volksschullehrer.

Der mit dem hohen Landtagsbeschlusse vom 6. October 1869 aus den Ueberschüssen des Landesculturfondes zur Unterstützung landwirthschaftlicher Fortbildungsschulen durch Anschaffung von Lehrmitteln und Remunerirung besonders verdienter Schullehrer für das Jahr 1870 bewilligte Betrag pr. 1000 fl. wurde im Einvernehmen mit der k. k. Landesregierung in folgender Art verwendet:

I. Tri in dvajset ljudskim učiteljem, ki so za povzdigo sadjereje posebno marljivi bili, dalo se je vsakemu po 20 gld. . . . . 460 gld. — kr.

II. Za učilne pripomočke razdelilo se je 24 sadjerejnim šolam 24 garnitur in sicer vsaki po 20 kosov najbolj potrebnega vrtnarskega orodja, garnitura po 20 gld. 52 kr. . . . 492 gld. 48 kr.

III. Šoli v Hrenovicah darovalo se je za napravo šolske drevesnice . . . . . 50 „ — „

Znesek . 1002 gld. 48 kr.

(Vložn. zapisn. št. 833 od 1870. l.)

Telovadilnica.

Z dopisom od 27. marca t. l. št. 2227 je c. k. deželna vlada prosila, da bi se k licealnemu poslopji prizidana nekdanja velika stražnica z vrtnim dvoriščem vred brezplačno prepustila za napravo samostojne telovadilnice, v kteri bi se naredili primerni prostori za poletno in zimsko telovadbo učencev vseh šol, ki so v licealnem poslopji proti temu, da dotični zakladi prevzamejo stroške za uredbo in vzdrževanje telovadnice. Deželni odbor je obljubil to prošnjo pri slavnemu deželnemu zboru podpirati s tem dostavkom, ako država za uredbo in napravo prevzame vse stroške, in da telovadilnica te prostore brž zapusti ter je zopet v sedanji stan nazaj postavi, kakor hitro bi deželni zastop te prostore za kakoršne koli druge namene potreboval. O tem predmetu se bo slavnemu zboru še v posebnem sporočilu na znanje dalo. (Vložn. zapisn. št. 1513 od 1870.)

Začasno in s pogojem preklica pa je deželni odbor na prošnjo dotičnega ravnateljstva prepustil učencem c. k. glavne normalke malo dvorišče licealnega poslopja za nauk v telovadbi. (Vložn. zapisn. št. 1398 od 1870. l.)

Poslopje za realko.

Sklep slavnega deželnega zbora od 15. oktobra 1869 o zadevi zidanja novega samostojnega poslopja za realko, ktero misli kranjska hranilnica v spomin svojega petdesetletnega obstanka zidati, naznanil se je ravnateljstvu hranilnice in ljubljanskemu mestnemu magistratu, da si deželni odbor varuje pravico vdeleževati se dotičnega posvetovanja realkinega odseka in dovoljenje dati k sklepom.

Kar se tiče izpeljave stavbenega načrta za realkino poslopje se ta stvar še zmêrom obravnuje, ker se še ni dobil za zidanje primeren prostor in deželni odbor, kteremu od strani ljubljanskega mestnega starešinstva ni došlo nobeno sporočilo, kako stoje stavbene zadeve, tudi ne more slavnemu zboru onega časa naznaniti, kedaj se bo ljubljanska c. k. viša realka v svoje novo poslopje preselila. (Vložn. zapisn. št. 4764 od 1869. l.)

Slovenski slovar.

S sklepom slavnega deželnega zbora od 24. septembra 1869 je bilo deželnemu odboru naloženo, da z dogovorom in privoljenjem gospoda knezoškofa ljubljanskega prevzame skrb, da se kaj najbrž mogoče izgotovi rokopis za tisek slovensko-nemškega dela Wolfovega slovarja. Vsled tega je deželni odbor nabrane slovarjeve rokopise 1. decembra 1869. l. od gospod stolnega dekana dr. Pogačarja inventarično prevzel in je preč. ravnatelju bogoslovnega semenišča gosp. Kramarju izročil, da bodo gospodje bogoslovci po različnih rokopisih raztreseno zbirko besedi v abecedni red spravili, ktero delo se že prav marljivo izvršuje.

To se vé, da bode še precej nekaj časa preteklo, preden se tisek rokopisa dovrši, al deželni odbor gledal bo marljivo na to, da se to delo prej ko mogoče dokonča. (Vložn. zap. št. 4638 od 1869. l. — Vložn. zap. št. 4982 od 1869. l. — Vložn. zapisn. št. 5256 od 1869. l.)

§. 9. Ustanove.

Zálog dijaških ustanov se v hrambo in upravo izroči deželnemu zastopu.

C. k. deželno predsedstvo je z dopisom od 15. novembra 1869. l., št. 1519/P., dobilo od ministerstva za uk in bogočastje pooblastilo, da se zálog dijaških ustanov za kranjsko deželo pod onimi naredbami, ki je je sklenil slavni deželni zbor, in s privolitvijo doneska za upravne stroške v znesku 5% od letnega dohodka tega závoda, odnosno iz njegovih letnih ostankov in interkalarij, deželnemu zástopu izročí, vendar s tem pogojem, da se donesek za upravne stroške zmanjša, kakor hitro bi stroške za opravništvo presegal. Ta zálog dijaških ustanov se pa dosihmal še ni mogel deželnemu odboru djansko izročiti in to iz tega vzroka ne, ker je še poprej unificije dotičnih in k temu zálogu pripadajočih državnih obligacij treba bilo. — Po privatnem sporočilu ta ovira predajanja zdaj več ne obstoji in zálog dijaških ustanov se bo v najskrajem času deželnemu zastopu izročil. (Vložn zap. št. 4865 od 1869. l.)

Izročitev zaloga vojaških oslabljencev (invalidov).

S sporočilom od 16. februarija 1870. l., št. 1147, je dobilo c. k. deželno predsedstvo od c. k. vojnega ministerstva z dopisom od 23. novembra 1869. l., št. 6043, pooblastilo, da izročí zalog vojaških oslabljencev (invalidov) v hrambo in upravo deželnemu zástopu pod določenimi naredbami, ki je je sklenil slavni deželni zbor od 11. septembra 1868. l., kakor hitro se unificija dotičnih državnih obligacij izvrši, in sicer:

1. Postojnske jame ustanova za oslabljence;
2. France Metelkova ustanova;
3. in 4. ustanove ljubljanske ženske družbe za oslabljence od leta 1860 in 1867.
5. Janez Fortunat-Trevisini'jeva ustanova za oslabljence. —

Izročitva oziroma sprejemba teh ustanov se je dosihmal zarad unificije obligacij zakasnila. (Vložn. zapisn. št. 994 od 1870. l.)

Jan. Nep. Šlakarjeva, Urb. Jerinova

Z dopisom od 26. februarija t. l., št. 964, je c. k. deželna vlada s pooblastilom slav. ministerstva za uk in bogočastje deželni odbor naprosila, da bi izročitvo oziroma sprejembo v deželno upravo Janez Nep. Schlakarjeve ustanove za vdove ljudskih učiteljev, Urban Jerinove ustanove za vdove in sirote ljudskih

I. Dreiundzwanzig der für Verbreitung und Hebung der Obstzucht thätigsten Landvolksschullehrer wurden mit Remunerationen von je 20 fl. betheilt . . . . . 460 fl. — kr.

II. Als Lehrmittel wurden vierundzwanzig Garnituren, enthaltend je 20 der wesentlichsten Gartenbaugeräthschaften à 20 fl. 52 kr. zur Vertheilung an 24 Obstbaumschulen bestellt . . . . . 492 fl. 48 kr.

III. Der Schule in Hrenovic wurden zur Errichtung einer Baumschule bewilliget . . 50 „ — „

Summa . 1002 fl. 48 kr.

(Exh.-Nr. 833 de 1870.)

Turnlehranstalt.

Mit Note vom 27. März l. J., Z. 2227, hat die k. k. Landesregierung die unentgeltliche Ueberlassung des an das Lyecalgebäude angebauten ebenerdigen Geschosses der ehemaligen Hauptwache sammt Gartenhofraum zur Unterbringung einer selbstständigen Turnanstalt mit Sommer- und Winterlocale für die Schüler aller im Lyecalgebäude untergebrachten Lehranstalten gegen Uebernahme der Adaptirungs- und Erhaltungskosten auf die betreffenden Fonde angesucht. Der Landesausschuß hat sich zur Unterstützung dieses Ansuchens beim hohen Landtage mit dem Beifügen bereit erklärt, wenn der Staat alle Adaptirungs- und Herstellungskosten übernimmt, und daß die Turnanstalt diese Räumlichkeiten unter Wiederherstellung des status quo sogleich verlasse, wann immer die Landesvertretung dieselben zu andern Zwecken benöthigen würde. Ueber diesen Gegenstand wird dem hohen Hause ein besonderer Bericht erstattet werden. (Exh.-Nr. 1513 de 1870.)

Zeitweilig und gegen Widerruf hat aber der Landesausschuß die Ertheilung des Turnunterrichtes an Schüler der mit der Lehrerbildungsanstalt verbundenen Normalhauptschule über diesfälliges Einschreiten der betreffenden Schuldirection im kleinen Hofe des Schulgebäudes bewilligt. (Exh.-Nr. 1398 de 1870.)

Realschulgebäude.

Der hohe Landtagsbeschluß vom 15. October 1869 in Angelegenheit der Herstellung eines neuen selbstständigen Realschulgebäudes durch die krainische Sparcassa anläßlich der Feier ihres fünfzigjährigen Bestandes wurde der Sparcassa-Direction und dem Laibacher Stadt-Magistrate unter Wahrung des Rechtes des Landesausschusses zur Theilnahme an den diesbezüglichen Berathungen des Realschul-Comité's und beziehungsweise zur Ertheilung der Genehmigung der zu fassenden Beschlüsse mitgetheilt.

Die Realisirung dieses Realschulbauprojectes ist jedoch bisher noch nicht aus dem Stadium der Verhandlungen wegen Acquirirung eines geeigneten Bauplatzes herausgetreten, und es ist der Landesausschuß, welchem seitens des Laibacher Stadt-Magistrates über den Stand dieser Bauangelegenheit gar keine Mittheilung zugekommen ist, nicht in der Lage, dem hohen Hause nur annäherungsweise den Zeitpunkt bezeichnen zu können, wann die Laibacher k. k. Oberrealschule in ihr neues Schulhaus einziehen wird. (Exh.-Nr. 4764 de 1869.)

Slovenisches Wörterbuch.

Mit hohem Landtagsbeschlusse vom 24. September 1869 erhielt der Landesausschuß den Auftrag, einvernehmlich und mit Zustimmung des Laibacher Herrn Fürstbischofes für die möglichst baldige Verfassung und Vollendung des druckfertigen Manuskriptes für den slovenisch-deutschen Theil des Wolf'schen Wörterbuches zu sorgen. Demgemäß hat der Landesausschuß das reichhaltige Wörterbuch-Materiale am 1. Dezember 1869 vom Herrn Domdechant Dr. Pogačar inventarisch übernommen und dasselbe dem Director des Priester-Seminars, Domherrn Kramar, zur Verfassung eines alphabetischen verbariums aus den verschiedenen Manuskripten durch die Seminaristen übergeben, woran nun mit allem Fleiße gearbeitet wird.

Bis ein druckfertiges Manuskript zu Stande kommt, dazu wird es wohl noch einer längeren Zeit bedürfen, und der Landesausschuß wird stets sein Augenmerk darauf richten, daß diese Arbeit sobald als möglich beendet werde. (Exh.-Nr. 4638 de 1869. — Exh.-Nr. 4982 de 1869. — Exh.-Nr. 5256 de 1869.)

§. 9. Stiftungen.

Uebergabe des Studentenstiftungsfondes in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung.

Laut Schreibens vom 15. November 1869, Z. 1519/P., wurde das k. k. Landespräsidium vom Herrn Minister für Cultus und Unterricht ermächtiget, den krainischen Studentenstiftungsfond unter den vom hohen Landtage beschlossenen Modalitäten, insbesondere unter Zugestehung eines Verwaltungskostenbeitrages, bestehend aus einer 5% Tangente des Jahreserträgnisses dieses Fondes, resp. aus dessen Jahresüberschüssen und Interkalarien — an die Landesvertretung zu übergeben, jedoch mit der Bedingung, daß die Herabsetzung der Tangente auf ein geringeres Maß zu erfolgen hat, sobald dieselbe für die einschlägigen Regie- und Verwaltungskosten mehr als hinreichen sollte. — Die factische Uebergabe des Studentenstiftungsfondes an den Landesausschuß konnte bisher aus dem Grunde noch nicht stattfinden, weil die Unificirung der betreffenden zu diesem Stiftungsfonde gehörigen Staatsschuldverschreibungen vorerst bewirkt werden mußte. — Nach privater Mittheilung soll dieses Uebergabshinderniß jetzt nicht mehr bestehen und die Uebergabe demnächst gepflogen werden. (Exh.-Nr. 4865 de 1869.)

Uebergabe der Invalidenstiftungen.

Laut Mittheilung vom 16. Februar 1870, Z. 1147, erhielt das k. k. Landespräsidium vom k. k. Ministerium für Landesvertheidigung mit dem Erlasse vom 23. November 1869, Z. 6043, die Ermächtigung, die hierländigen Invalidenstiftungen in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung unter den im Landtagsbeschlusse vom 11. September 1868 festgesetzten Modalitäten zu übergeben, sobald die Unificirung der betreffenden Staatsschuldverschreibungen vollzogen sein wird, namentlich:

1. die Adelsberger Grotten-Invalidenstiftung;
2. die Franz Metelko'sche Stiftung;
3. und 4. die Laibacher Frauenvereins-Invalidenstiftungen vom Jahre 1860 und 1867.
5. die Johann Fortunat-Trevisini'sche Invalidenstiftung. —

Die Uebergabe beziehungsweise Uebernahme dieser Stiftungen wurde bisher durch die Unificirung der Obligationen verzögert. (Exh.-Nr. 994 de 1870.)

Joh. Nep. Schlaker'sche, Urb. Jerin'sche,

Mit Note vom 26. Februar d. J., Z. 964, hat die k. k. Landesregierung über Ermächtigung des Herrn Ministers für Cultus und Unterricht an den Landesausschuß das Ansuchen gestellt, die Uebergabe resp. Uebernahme in die Landesverwaltung der gegenwärtig noch beim krainischen Normalschulfonde befindlichen Johann Nep. Schlaker'schen

L. Filipova in France Metelkova ustanova.

učiteljev, Leopold Filipove ustanove za dohodke (dotacije) ljudskih šol in France Metelkove ustanove za nágrade ljudskim učiteljem, ki se za zdaj nahajajo še v zalogu normalne šole za deželo kranjsko — predložil obravnavi slav. deželnega zbora s tém, da se obdrži namén podaritve in ustanovnikova določba, kar se tiče pravice podeljenja in državnega nadzorstva. —

Deželni odbor vedé, da bo slavni deželni zbor v sprejembo omenjenih ustanovnih zálogov pod istimi pogoji privolil, kakor se so že po sklepu deželnega zbora od 11. septembra 1868 in od 22. oktobra 1869. l. zastran več drugih enakih ustanovnih zálogov stavili in so od slav. vlade tudi sprejeti bili, je na c. k. deželno vlado predlog stavil, da naj precej potrebne priprave za izročitev omenjenih zalogov pod navedenimi pogoji določi in od slavnega deželnega zbora se bo pozneje dovoljenje deseglo.

Na ta svoj predlog deželni odbor ni še nobenega odgovora od c. k. deželne vlade prejel. (Vložn. zapisn. štev. 1279 od 1870. l.)

J. Kalistrova ustanova za občine.

Po ustanovnem pismu od 2. okt. 1867. l. se imajo od kapitala Janez Kalistrove ustanove za občine v znesku 81000 gld. vsakoletne 5% obresti vsem posestnikom hišnih številk iz Slavine, Koč in drugim ostalim krajem, ki spadajo pod faro Slavino vsako leto izplačati. — Iz tega se tedaj razvidi, da se ta ustanova nikdar ne izprazne in toraj ni od nje nikdar pričakovati interkalara. — Ostanek, s kterim se bi pokrili upravniški stroški, dal bi se pri tej ustanovi pridobiti le na ta način, da bi se 5% obresti ustanovnega kapitala zvikšale, deloma pa tudi, ako se bi od gruntnozastavnih posestnikov polletno naprej plačevalne in ustanovnim upravičencem po ustanovnikovi naredbi še le 16. maja meseca vsacega leta izplačevalne obresti v hranilnico ali pa pri kaki drugi kreditni napravi koristno naložile. — Po tem takem se od slavnega deželnega zbora pri obravnavi zarad sprejembe gospodarenja ostalih ustanóv določeno pravilo, po kterem ustanovni upravičenci v polnem in neprikrajšanem užitku, ki jim od določene ustanove pripada, ostanejo, pri Kalistrovi ustanovi le po zgorej omenjenem načinu izpeljati dá. — Pod temi okoliščinami je tedaj deželni odbor na dotično vprašanje c. k. deželne vlade od 8. aprila 1870 štev. 965 odgovoril, da se Kalistrova ustanova za občine v oskrbovanje deželnega zástopa le tedaj sprejeti more, ako se upravniški stroški pokrijejo s tém, da se ustanovni kapital na više nego 5% obresti naloži in deloma tudi s tem, da se obresti, ki je gruntnozastavni dolžniki polletno naprej plačujejo, zopet koristno na obresti dadó. (Vlož. zap. št. 2097 od 1870. l.)

Grofinje Paradeiser-jeva ustanova za gospodičine. Pav. Reženova ustanova za deklice, in grof Jož. Eraz. Auerspergova ustanova za ubožce in bolnike.

Med ustanovami, ki se dadó iz državne uprave izločiti in v kako drugo upravo izročiti, nahaja se s sporočilom c. k. deželne vlade od 8. aprila 1870 št. 965 pri deželni vladi grofinje Izabele Paradajserjeve ustanova za gospodičine, — in Pavel Reženova ustanova za deklice, vsaka z enim ustanovnim vžitkom. — Premoženje omenjenih dveh ustanov obstoji iz unificiranih obligacij in delnih obligacij, in sicer znaša Paradajserjeva ustanova 1062 gld. 50 kr. nominalne vrednosti z obrestnim doneskom od 44 gld. 10 kr.; premoženje Reženove ustanove pa znaša 1087 gld. 50 kr. z enakim obrestnim doneskom. Pravico podelovanja pri prvi ustanovi imá na predlog najstarejega izmed baronov pl. Apfalterer deželno poglavarstvo, pri drugi ustanovi pa imá pravico do imenovanja (prezentacije) ljubljanska odvetniška zbornica. — Razun tega leži pri c. k. deželni vladi in deposito 2% domestikalna obligacija za 4000 gld., ki je od grofa Jož. Erazma Auersperga v oporoki od 26. okt. 1798. l. za ustanovo ubožcev in bolnikov dežele kranjske odločena.

Po zadobljenem pooblastilu ministerstva notranjih oprav je c. k. deželna vlada deželni odbor naprosila, da bi prevzetje omenjenih ustanov v deželnega zastopa opravništvo z ohranenjem ustanovnikovih naredb gledé pravice imenovanja, oziroma podeljenja, in pravice državnega nadzorstva v prihodnji seji deželnega zbora podpiral. — Deželni odbor svest si, da bo slavni deželni zbor pozneje v to privolil, je prevzetje omenjenih ustanov v hrambo in upravništvo deželnega zástopa obljubil. (Vlož. zapisn. št. 2067 od 1870. l.)

Sprejem baron Gallenfelsove, pl. Šelenburgove, Lerhove in pl. Weitenhillerjeve dekliške ustanove.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora od 11. sept. 1868. l. je deželni odbor 23. junija 1870 v zaveznih (vinkuliranih) državnih obligacijah v skupnem znesku od 2075 gld. 50 kr. obstoječe premoženje barona Gallenfels-ove, pl. Šelenberg-ove, Lerh-ove in pl. Weitenhiller-jeve dekliške ustanove z obrestmi vred, ki znašajo 93 gld. 98 kr., naročilno prevzel v hrambo in upravo deželnega zastopa in ga v deželno blagajnico položil. (Vlož. zapis. št. 2814 od 1870. l.)

Sprejem zaloga baron Flödnig-ove in illirske ustanove za slepce, Holdheimove ustanove za gluhoneme in Wolfove založnice.

V smislu sklepa slavnega deželnega zbora od 11. septembra 1868. l. je deželni odbor 26. dné julija 1870 baron Flödnig-ov ustanovni zàlog za slepce sè . . . . . 46100 gld. — kr.
v unificiranih obligacijah in v gotovini . . . . . 611 „ 47 „
nadalje illirski ustanovni zálog za slepce sè . . . . . 6650 „ — „
v obligacijah in gotovini . . . . . 197 „ 32 „
naposled Holdheim-ov ustanovni zálog za gluhoneme in pri njem ležečo Wolf-ovo založnino sè . . . . . 26080 gld. — kr.
v obligacijah in gotovini . . . . . 1448 „ 39 „
od c. k. deželne vlade naročilno v hrambo in upravništvo deželnega zastopa prevzel in v deželno blagajnico položil ter tudi za opravništvo teh zálogov potrebne priprave storil. (Vložn. zapisn. št. 3151 od 1870.)

Flachenfeld-Vollvičer kanonikat se odda.

Ljubljanski knezoškofijski konzistorij ni hotel od slavnega deželnega zbora v skrivni seji od 27. septembra 1869. l. sklenjene prezentacije g. Friderika pl. Premersteina za Flachenfeld-Volvičev kanonikat na ljubljanski stolni cerkvi veljavno pripoznati, rekši, da se je pri oddaji Flachenfeld-ovega kanonikata do zdaj še

Volksschullehrers-Witwenstiftung, der Urban Jerin'schen Landschullehrers-Witwen- und Waisenstiftung, der Leopold Philipp'schen Volksschuldotirungsstiftung und der Franz Metelko'schen Landschullehrers-Prämienstiftung — unter Aufrechthaltung der Widmung und der stifterlichen Bestimmungen über das Verleihungsrecht, so wie des staatlichen Oberaufsichtsrechtes — der landtäglichen Behandlung zu unterziehen. Leopold Philipp'sche u. Fr. Metelko'sche Stiftung.

Der Landesausschuß glaubte der Zustimmung des hohen Landtages zur Uebernahme der erwähnten Stiftungsfonde unter den nämlichen Bedingungen sicher zu sein, welche bereits in den Landtagsbeschlüssen vom 11. September 1868 und vom 22. October 1869 bezüglich mehrerer anderen ähnlichen Stiftungsfonde aufgestellt und von der hohen Regierung auch angenommen wurden, und stellte an die k. k. Landesregierung die Proposition, sogleich die Einleitungen zur Uebergabe der gedachten Fonde unter den erwähnten Bedingungen und gegen nachträgliche Einholung der Genehmigung des hohen Landtages zu treffen.

Auf diese Erklärung hat jedoch der Landesausschuß von der k. k. Landesregierung bisher noch keine Antwort erhalten. (Exh.-Nr. 1279 de 1870.)

Laut Stiftungsurkunde vom 2. October 1867 sind vom Kapitale der Johann Kalister'schen Gemeindebetheiligungsstiftung pr. 81000 fl. die jährlichen 5% Interessen allen Besitzern von Hausnummern der Ortschaften Slavina, Koče und der übrigen zur Pfarre Slavina gehörigen Ortschaften alljährlich zu bezahlen. — Hieraus ergibt sich, daß bei dieser Stiftung eine Erledigung und Vacatur und mithin ein davon abhängiges Interkalare nicht zu erwarten steht. — Ein Ueberschuß zur Deckung der Administrationskosten kann demnach bei derselben nur durch eine höhere als die gegenwärtige 5% Elocirung des Stiftungskapitals und theilweise durch die Fructifizirung der von den Hypothekarbesitzern halbjährig vorausbezahlten und den Stiftungsberechtigten nach der stifterlichen Anordnung erst am 16. Mai jeden Jahres zu erfolgenden Interessen bei der Sparcassa oder bei einem andern Creditinstitute erzielt werden. — Es kann daher der vom hohen Landtage bei der Verhandlung wegen Uebernahme der Verwaltung der übrigen Stiftungen festgehaltene Grundsatz, daß die Stiftlinge im vollen Genusse der bisher festgesetzten Stiftungsgebühren nicht verkürzt werden sollen, bei dieser Kalister'schen Stiftung nur in der oben angedeuteten Weise zur Anwendung kommen. — Unter diesen Umständen hat daher der Landesausschuß auf die diesbezügliche Anfrage der k. k. Landesregierung vom 8. April 1870, Z. 965, erklärt, daß die Kalister'sche Gemeindebetheiligungsstiftung in die Verwaltung der Landesvertretung nur in der Voraussetzung übernommen werde, daß der angemessene Verwaltungskostenbeitrag vermittelst einer höhern als der gegenwärtigen 5% Elocirung des Stiftungskapitals und theilweise durch die Fructifizirung der von Hypothecarschuldnern halbjährig voraus zu bezahlenden Interessen gedeckt werden. (Exh.-Nr. 2067 de 1870.) Joh. Kalister'sche Gemeindebetheiligungsstiftung.

Unter den zur Ausscheidung aus der Staatsverwaltung und zur Uebertragung an andere Verwaltungsorgane geeigneten Stiftungen, befindet sich nach Mittheilung der k. k. Landesregierung vom 8. April 1870, Z. 965, bei derselben die Isabela Gräfin Paradaisser'sche Fräulein- und die Paul Režen'sche Mädchenstiftung mit je Einem Stiftplatze. — Das Vermögen der genannten zwei Stiftungen besteht in unifizirten Obligationen und Theilschuldverschreibungen, und zwar beläuft sich jenes der Paradaisser'schen Stiftung auf den Nominalwerth von 1062 fl. 50 kr. mit dem Interessenertrage von 44 fl. 10 kr., das Vermögen der Režen'schen Stiftung aber auf den Nominalwerth von 1087 fl. 50 kr., mit dem gleichen Interessenertrage. Gräfin Paradaisser'sche Frl.- u. Paul Režen'sche Mädchenstftg. Graf J. Er. Auersperg'sche Armen- u. Krankenstiftung.

Bezüglich der erstern Stiftung steht das Verleihungsrecht über Vorschlag des Aeltesten der Freiherren von Apfaltrern der Landesstelle zu, bezüglich der letztern übt aber die Laibacher Advocatenkammer das Präsentationsrecht aus.

Außerdem erliegt aber bei der k. k. Landesregierung im Deposito eine 2% Domesticalobligation pr. 4000 fl., welche zur Bedeckung der von Josef Erasmus Grafen Auersperg im Testamente vom 26. October 1798 angeordneten Stiftung für Arme und Kranke der Landschaft Krain bestimmt ist.

Ueber erhaltene Ermächtigung des Ministers des Innern hat die k. k. Landesregierung an den Landesausschuß das Ersuchen gestellt, die Uebernahme der erwähnten Stiftungen in die Landesverwaltung mit Aufrechthaltung der stifterlichen Anordnungen in Betreff des Präsentations- beziehungsweise Verleihungsrechtes und des staatlichen Oberaufsichtsrechtes bei der nächsten Landtagssession zu befürworten. — In Anhoffung der nachträglichen Genehmigung des hohen Landtages hat der Landesausschuß die Uebernahme dieser Stiftungen in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung zugesagt. (Exh.-Nr. 2067 de 1870.)

Auf Grund des hohen Landtagsbeschlusses vom 11. September 1868 hat der Landesausschuß am 23. Juli 1870 das in vinculirten Staatsschuldverschreibungen im Gesammtbetrage von 20757 fl. 50 kr. bestehende Vermögen der Freiherr von Gallenfels'schen, von Schellenburg'schen, Lerch'schen und von Weitenhiller'schen Mädchenstiftungen — sammt den Interessen im Betrage von 93 fl. 98 kr. commissionell in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung übernommen und dasselbe in der Landeskasse hinterlegt. (Exh.-Nr. 2814 de 1870.) Uebrnh. d. Frh. v. Gallenfels'schen, v. Schellenburg'schen, Lerch'schen u. v. Weitenhiller'schen Mdchstft.

Im Sinne des hohen Landtagsbeschlusses vom 11. September 1868 hat der Landesausschuß am 26. Juli 1870 den Freiherr von Flödnig'schen Blindenstiftungsfond pr. . . . . 46100 fl. — kr.
in unifizirten Obligationen, und in Baarschaft . . . . . 611 „ 47 „
ferner den illyrischen Blindenstiftungsfond pr. . . . . 6650 „ — „
in Obligationen, und in Baarschaft . . . . . 197 „ 32 „
endlich den Holdheim'schen Taubstummenstiftungsfond sammt dem bei demselben erliegenden Wolf'schen Depositum pr. . . . . 26080 „ — „
in Obligationen, und in Baarschaft . . . . . 1448 fl. 39 kr.
von der k. k. Landesregierung commissionell in die Verwahrung und Verwaltung der Landesvertretung übernommen und dasselbe in der Landeskassa hinterlegt und die zur Administration dieser Fonde nothwendigen Einleitungen getroffen. (Exh.-Nr. 3151 de 1870.) Uebernahme des Frh. v. Flödnig'schen u. illyrischen Blindenstftfds. des Holdheim'schen Taubstummen-Stftgsfds u. des Wolf'schen Depositums.

Das Laibacher fürstbischöfliche Ordinariat hat Anstand genommen, die vom hohen Landtage in der geheimen Sitzung vom 27. September 1869 beschlossene Präsentation des Priesters Friedrich von Premerstein für das Flachenfeld-Wolwitz'sche Canonicat an der Laibacher Kathedrale für gültig anzusehen, indem es auf die bisherige Uebung bei Besetzung des Flachenfeld'schen Canonicates und den angeblich stets beobachteten Grundsatz hinwies, daß der zu Präsen- Besetzung des Flachenfeld-Wolwitz'schen Canonicates.

vselej ravnalo po pravilu, da mora predstavljenec biti iz rodovine, ki spada h kranjski deželi, ter je ob enem prosil, da se rešijo naslednja vprašanja po poti c. k. ministerstva za uk in bogočastje:

1. Ali je bila dozdanja razlaga Flachenfeld-ovega ustanovnega pisma, po kterem se kanonikat le domačim žlahtnikom podeljuje, pravnoveljavna ali ne?

2. Ali se smejo v pomanjkanji domačih žlahtnikov od kranjskega deželnega zbora tudi drugi žlahtniki za Flachenfeldov kanonikat predstavljati?

3. Ako se med prosilci eden izmed kranjskih žlahtnikov nahaja, če tudi še ni deset let duhovnik, ali se sme ta prezreti in kak drugi, ki ni iz rodovine kranjskih žlahtnikov, veljavno imenovati? (Vlož. zapisn. št. 670 od 1870. l.)

Ta vprašanja je slav. ministerstvo za uk in bogočastje z dogovorom ministerstva notranjih oprav z dopisom od 3. maja 1870 št. 3665 rešilo takó, da se pod izrazom „nobilis provincialis“, ki se nahaja v osnovnem pismu Flachenfeld-ovega kanonikata od 27. oktobra 1728 vsak žlahtnik, ki pripada k deželi in je ob enem tudi v kronovini kranjski al pa v kakem drugem zdaj pa s kronovino kranjsko združenem kraju rojen, razumé in se mu tedaj imenovanje (prezentacija) odreči ne sme. (Vlož. zapis. št. 2027 od 1870. l.)

Vsled te ministerske rešitve se je Flachenfeld-Volvičev kanonikat podelil č. gosp. Frideriku pl. Premersteinu. (Vlož. zap. št. 3409 od 1870. l.)

Ustanova za umetnike.

Na vlogo, ki se je po sklepu deželnega zbora od 22. okt. 1869. l. poslala na slav. c. kr. vlado, da bi se pri podeljevanji državnih ustanov za umetnike, gledalo tudi na sinove iz dežele Kranjske ali sploh na slovenske umetnike, je c. k. deželna vlada z dopisom od 17. febr. 1870 št. 805 deželnemu odboru naslednje sporočila:

„Minister za uk in bogočastje podeljuje ustanove za umetnike na podlagi priporočenja od ministerske komisije, ki je nalašč v presojevanje to stvar zadevajočih prošenj posebno iz pripoznanih in popolnoma nepristranskih strokovnjakov sestavljena, in podeljuje v soglasji z omenjeno komisijo v prvi vrsti le takim prosilcem štipendije in podpore, ki s svojimi predloženimi umetniškimi izdelki poseben um za umetnost izkažejo, ali pa takim, ki so si že na polji umetnije posebne zasluge pridobili.“ (Vlož. zap. št. 4854 od 1869. l. — Vlož. zap. št. 1016 od 1870. l.)

§. 10. Osebne stvarí.

Umrl je Dr. Lovro Toman.

Zopet ima deželni odbor spolnovaje žalostno dolžnost, naznaniti slavni zbornici britko sporočilo, da je namreč umrl naš občespoštovani ud in neprestrašeni boritelj pravic slovenskega naroda dr. Lovro Toman, bivši zadnje dni poslanec ljubljanske kupčijske in obrtnijske zbornice, ki je koj iz početka ustavnih deželnih zborov vselej z enako domoljubnostjo obilne znanosti, skušnje in redke zmožnosti svoje kot ljudski zastopnik v pravem pomenu besede posvetil na blagor svoje domovine in splošnje države. — Umrl je 15. dné avgusta meseca 1870. l.

Izpraznjena služba.

Oskrbnik tukajšne deželne posilne delalnice, Vincenc Skodler, je s sporočilom graškega deželnega odbora od 27. febr. t. l. imenovan za oskrbnika štirske posilne delalnice v Messendorfu. S tem izpraznjeno službo pri tukajšni posilni delalnici je deželni odbor razpisal in za njo oddane prošnje se bodo s primernim predlogom slavnemu zboru predložile. (Vlož. zap. štev. 1110 od 1870. l.)

Provizija nadzorniku Jur. Mejaču.

Sedemdeset let stari nadzornik I. razreda v tukajšni delalnici, Juri Mejač, zarad nagluhnosti in drugih slabosti ne more več dalje svoje službe opravljati.

Njegova službena letna plača znese	192 gld.
potem „in partem salarii“ mu oddani kruh na leto	26 „
iz letnega deputata derv in sveč okoli	44 „
v vsem skupaj .	262 gld.

Njegovo zaporedno vojaško in civilno službovanje od 26. aprila 1831. l., to je od istega dné, ko je bil k vojakom domačega polka poklican, do konca avgusta meseca 1870. l., znaša 39 let, 4 mesece in 5 dni. S provizijo po pravilih bi ne mogel v svoji veliki potrebščini z obilno družino, ktera nima nobenega zaslužka, nikakor živeti. — Z ozirom na vse te okoliščine je deželni odbor na predlog oskrbništva posilne delalnice Juriju Mejaču izjemoma privolil, da se mu dá za mirovino njegova polna letna plača s prištetimi doneski v blagú, kar vse skupaj znaša na leto 262 gld., a to s pridržkom, da temu ravnanju pritrdi tudi slavni deželni zbor, kteri se s tém za privoljenje prosi. (Vlož. zap. št. 2741 od 1870. l.)

Deželni nadzornik stavstva.

Deželni nadzornik stavstva Evgen Brunner je od slav. finančnega ministerstva imenovan za inženirja uredbe zemljiškega davka v Gorici ter je vsled tega z začetkom meseca julija 1870 izstopil iz deželne službe. Drugega nadzornika stavstva do zdaj še nimamo. (Vlož. zapisn. št. 2857 od 1870. l.)

tirende den krainischen landständischen Familien angehören müsse, und hat um Entscheidung nachstehender Fragen im Wege des k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht angesucht:

1. War die bisher übliche Auslegung des Flachenfeld'schen Stiftbriefes, wornach zum Canonicate nur landständische Adelige Krain's berufen waren, rechtsgiltig?

2. Dürfen im Abgange landständischer Adeliger vom krainischen Landtage auch andere Adelige für das Flachenfeld'sche Canonicat präsentirt werden?

3. Wenn sich unter den Bewerbern ein zum landständischen krainischen Adel gehöriger befindet, wenn er auch noch nicht zehn Jahre Priester ist, darf mit dessen Umgehung ein nicht landständisch Adeliger giltig präsentirt werden? (Exh.-Nr. 670 de 1870.)

Diese Fragen hat das Cultus- und Unterrichtsministerium einvernehmlich mit dem Minister des Innern mit dem Erlasse vom 3. Mai 1870, Z. 3665, dahin erlediget, daß unter dem im Errectionsinstrumente der Flachenfeld'schen Canonicatsstiftung ddo. 27. October 1728 vorkommenden Ausdrucke „nobilis provincialis" ein jeder Adeliger, welcher Angehöriger der Provinz und zugleich im Vaterlande, d. i. im Herzogthume Krain, oder nach dem weitern Wortlaute des Instruments in einem der gegenwärtig wirklich dazu incorporirten Theile geboren ist, zu verstehen und daher als präsentationsfähig zu erklären sei. (Exh.-Nr. 2027 de 1870.)

In Folge dieser Ministerialerledigung wurde Herr Friedrich von Premerstein vom fürstbischöflichen Ordinariate mit dem Flachenfeld-Wolwitz'schen Canonicate auch bereits bekleidet. (Exh.-Nr. 3409 de 1870.)

Künstlerstipendium.

Auf die nach dem hohen Landtagsbeschlusse vom 22. October 1869 an die hohe k. k. Regierung gerichtete Eingabe um angemessene Berücksichtigung der Söhne Krain's oder überhaupt der slovenischen Nation bei Verleihung von Reichsstipendien für Künstler, hat die k. k. Landesregierung mittelst Note vom 17. Februar 1870, Z. 805, dem Landesausschusse Folgendes eröffnet:

„Der Minister für Cultus und Unterricht nimmt die Verleihung von Künstlerunterstützungen auf Grund gutächtlicher Aeußerungen einer Ministerialcommission vor, welche behufs Prüfung der einlaufenden diesfälligen Gesuche speziell aus anerkannten und völlig unpartheiischen Fachmännern zusammengesetzt ist, und wendet im Einklange mit dieser Commission in erster Linie jenen Candidaten Stipendien und Unterstützungen zu, welche entweder durch beigebrachte Kunstproben ein entschiedenes Talent an den Tag legen, oder welche durch ihre auf dem Gebiete der Kunst bereits erworbenen Verdienste berücksichtiget zu werden verdienen." (Exh.-Nr. 4854 de 1869. — Exh.-Nr. 1016 de 1870.)

§. 10. Personalien.

Todesfall.

Abermals tritt an den Landesausschuß die traurige Pflicht heran, dem hohen Hause von dem Hinscheiden eines hochgeehrten Mitgliedes und unerschrockenen Verfechters der Rechte der slovenischen Nation Nachricht zu geben, nämlich des Herrn Dr. Lovro Toman, zuletzt Abgeordneten der Laibacher Handels- und Gewerbekammer, welcher seit dem Beginne der konstitutionellen Landtage mit stets gleichem Patriotismus seine reichen Kenntnisse und Erfahrungen und seine seltenen Talente als Volksvertreter im vollen Sinne des Wortes dem Wohle seiner Heimat und des Gesammtstaates weihte. — Er starb am 15. August 1870.

Erledigte Stellen.

Der Verwalter der hiesigen Landeszwangsarbeitsanstalt, Vinzenz Skodler, ist laut Mittheilung des Grazer Landesausschusses vom 27. Februar d. J. zum Verwalter des neuen steiermärkischen Zwangsarbeitshauses in Messendorf ernannt worden. Die hiedurch erledigte Stelle an der hiesigen Zwangsarbeitsanstalt hat der Landesausschuß behufs ihrer Wiederbesetzung ausgeschrieben und es werden die eingebrachten Competenzgesuche mit dem entsprechenden Antrage dem hohen Hause vorgelegt werden. (Exh.-Nr. 1110 de 1870.)

Provisionirung des Aufsehers Georg Mejač.

Der im 70. Jahre stehende Aufseher I. Classe in der hiesigen Zwangsarbeitsanstalt, Georg Mejač, ist in Folge seiner Schwerhörigkeit und sonstiger Gebrechlichkeit zur fernern Dienstleistung gänzlich unfähig geworden.

Seine Activitätsbezüge bestehen in der Jahreslöhnung von . . . . . 192 fl.,
dann in der ihm in partem salarii verabreichten Brotportion jährlich gegen . . . . . 26 „
und aus dem jährlichen Holz- und Kerzendeputate circa . . . . . 44 „
daher zusammen in . 262 fl.

Seine ununterbrochene Militär- und Civildienstzeit vom 26. April 1831 als dem Tage seiner Assentirung zum vaterländischen Regimente angefangen bis Ende August 1870 beträgt 39 Jahre, 4 Monate und 5 Tage. — Die normalmäßige Provision würde ihm und seiner zahlreichen erwerbsunfähigen und vermögenslosen Familie die nothdürftigste Existenz nicht gewähren.

Mit Rücksicht auf diese Umstände hat der Landesausschuß über Antrag der Zwangsarbeitshausverwaltung dem Georg Mejač ausnahmsweise die volle Löhnung mit Zurechnung seiner Naturalbezüge mit der Ziffer jährlicher 262 fl. als Ruhegebühr unter Vorbehalt der Ratification des hohen Landtages bewilliget, um deren Ertheilung hiemit gebeten wird. (Exh.-Nr. 2741 de 1870.)

Landschaftl. Bauinspizient.

Der landschaftliche Bau-Inspizient Eugen Brunner ist vom hohen Finanzministerium zum Grundsteuerregulirungs-Geometer für Görz ernannt worden und ist in Folge dessen mit Anfang Juli 1870 aus landschaftlichen Diensten ausgetreten. — Ein anderer Bau-Inspicient wurde bisher noch nicht aufgenommen. (Exh.-Nr. 2857 de 1870.)

§. 11. O opravilih in upravi sploh.

Slovensko uradovanje in pomočki.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora od 21. oktobra 1869. l. bi se bil moral pri deželnih uradih in napravah od 1. januarja 1870 slovenski jezik za uradni jezik vpeljati. Izvršitev tega sklepa slav. deželnega zbora se je pa žalibog morala odložiti do 1. marca 1870, in sicer neposredno zategadel, ker je kmalu po končani seji lanskega zbora deželni tajnik gosp. Hofbauer hudo zbolel, kterega nazočnost kot pisarniškega voditelja se je pri posvetovanji dotičnih določil za izpeljavo deželnemu odboru potrebna zdela. Ker se pa dalje ni moglo več upati, da bo gospod Hofbauer kmalu ozdravel, posvetovalo se je 22. januarja t. l. z vsemi predstojniki, pod deželnim odborom stoječih uradnij, o zadevi slovenskega uradovanja, in z ozirom na njihova posebna pojasnila sklenilo se je v seji deželnega odbora 4. dné februarja meseca t. l. naslednje:

Od 1. marca 1870 počenši je slovenski jezik uradni jezik v vseh pod deželnim odborom stoječih uradnijah. Izjeme od tega pravila so sledeče:

1. Vložni zapisnik je slovensko-nemšk, to je po jeziku, v kterem so dohajalne vloge pisane, le registraturno kazalo naj se piše za zdaj nemški.

2. Nemško se na Kranjskem piše nemškim občinam, vojaškim uradnijam in pa takim privatnikom, o kterih se za gotovo vé, da ne umejo slovenskega jezika; — zunaj Kranjskega se nemško dopisuje vsem uradnijam, le deželnemu odboru goriškemu in uradnijam trojedne kraljevine se dopisuje po slovensko.

3. Nemške vloge strank in uradnij se rešujejo po nemško, slovenske pa po slovensko.

4. Sejini zapisniki deželnega odbora se pišejo slovenski ali nemški, kakor je sporočilo odbornikovo slovensko ali nemško.

5. V vseh opravilstvih, ki tičejo zaklad zemljiške odveze in posilno delalnico, je uradni jezik nemški.

6. Deželnemu računarstvu je v vseh administrativnih opravilih uradni jezik slovenski, v kontrolnem uradovanji pa za zdaj in sicer do marca meseca 1871. leta nemški, od marca 1871. leta počenši bode slovenski; med časom bode deželni odbor po posebni komisiji za to skrbel, da se računstvu in blagajnici potrebno imenstvo (terminologija) določno ustanovi.

7. Proračuni različnih zakladov, ki se deželnemu zboru predložijo, kakor tudi računski sklepi ustanovnih zakladov so slovensko-nemški.

8. Uradovanje deželne blagajnice je v vsem, razun opravilstva v zakladu zemljiške odveze, slovensko.

9. Deželnim dobrotnim zavodom veljajo za občenje z uradnijami in strankami v deželi in zunaj dežele gledé rabe slovenskega in nemškega jezika ista pravila, ki so navedena pod številkama 2) in 3). —

Ta pravila so se vsem pod deželnim odborom stoječim uradnijam in napravam gledé uradnega jezika kot vodilo, po kterem se imajo ravnati, naznanila. (Vložn. zap. št. 4829 od 1869. l.)

V pripomoč slovenskega uradovanja se je za deželne uradnije in naprave nakupilo:
12 iztisov nemško-slovenskega Wolfovega slovarja,
5 iztisov jugoslavjanskega juridično-političkega imenstva (terminologije),
4 iztisi Janežič-eve slovenske slovnice,
1 iztis hrovaškega slovarja od Šulek-a (nemško-hrvaški del) in slovenskega državnega zakonika 2 iztisa. (Vložn. zap. št. 608 od 1870.)

Preložitev okrajnega glavarstva iz Planine v Logatec.

V seji deželnega zbora 1869. l. je ustavni odbor sklenil, na predlogo o preložitvi c. k. okrajnega glavarstva iz Planine v Logatec, ki mu jo je deželni odbor v posvetovanje izročil, v tem smislu odgovoriti, da se za zdaj še ne vvidi potreba, da bi se moglo c. k. okrajno glavarstvo v Planini, preložiti, a c. k. vlada se naj naprosi, da, ako bi znabiti namerjala kako premembo omenjenega okrajnega glavarstva, poprej deželni zbor o tej zadevi popraša.

Ker zarad naglega sklepa deželnega zborovanja lanske sesije ni mogel slavni zbor o tem predmetu sklepati, je deželni odbor omenjeni in od ustavnega odbora pripravljeni predlog c. k. deželni vladi sporočil s prošnjo, da bi vlada, ako misli spremeniti sedanje djansko razmerje, poprej slavni deželni zbor za nasvet poprašala o tej zadevi. (Vložn. zap. št. 4702 od 1869. l.)

Izročitev službenih zastavščin.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora od 13. oktobra 1869. l. so bile uradnikom deželne blagajnice Francetu Ravnikarju in Dragotinu Žagarju, potem oskrbniku posilne delalnice Vincencu Skodlerju in pristavu Ferdinandu Vilharju z ozirom na kurentno in postavno položenje računov službene zastavščine (kavcije) izročene. — Oskrbniku bolnišnice Šukle-tu in kontrolorju Medi-cu se pa zastavščine zarad zaostalih računov in nenatančnih razjasnil pomankljivosti za zdaj še niso mogle izročiti. (Vložn. zap. št. 4721 od 1869.)

§. 11. Geschäftsbehandlung und Verwaltung im Allgemeinen.

Slov. Amtirung und deren Behelfe.

Gemäß des h. Landtagsbeschlusses vom 21. Oktober 1869 hätte in den landschaftlichen Aemtern und Anstalten vom 1. Jänner 1870 an die slovenische Sprache als Amtssprache eingeführt werden sollen. Der Vollzug dieses h. Beschlusses erlitt aber eine unliebsame Verzögerung bis 1. März 1870 und zwar indirekte durch die bald nach Schluß der vorjährigen Landtagssession erfolgte Erkrankung des landschaftlichen Sekretärs Herrn Hofbauer, dessen Anwesenheit als Kanzleileiters bei der Berathung der diesbezüglichen Ausführungsbestimmungen dem Landesausschusse erwünschlich, ja nothwendig erschien. Als jedoch auf eine baldige Wiedergenesung des Sekretärs nicht mehr gerechnet werden konnte, wurde am 22. Jänner d. J. mit allen Vorständen der landschaftlichen Aemter und Anstalten eine Berathung in Betreff der slovenischen Amtirung gepflogen und unter Berücksichtigung ihrer speciellen Erklärungen wurde in der Landesausschußsitzung vom 4. Februar d. J. Folgendes festgestellt:

Vom 1. März 1870 angefangen ist in allen dem Landesausschusse unterstehenden Aemtern die slovenische Sprache Amtssprache. Hievon finden folgende Ausnahmen statt:

1. Das Einreichungsprotokoll ist slovenisch-deutsch, je nach der Sprache, in welcher die einlangenden Stücke abgefaßt sind, der Index der Registratur jedoch vorläufig nur deutsch zu führen.

2. Deutsche Zuschriften haben im inländischen Verkehre an die deutschen Gemeinden in Krain, an die Militärbehörden, an Privatpersonen, die notorisch nicht slovenisch kennen, im ausländischen Verkehre an alle auswärtigen Behörden mit Ausnahme des Landesausschusses in Görz und der Behörden des dreieinigen Königreiches Kroatien-Slavonien-Dalmatien zu ergehen, mit welchen letzteren die Correspondenz in slovenischer Sprache gepflogen wird.

3. Auf deutsche Eingaben der Parteien und Aemter haben deutsche, auf slovenische Eingaben slovenische Erledigungen zu erfolgen.

4. Die Sitzungsprotokolle über die Landesausschußsitzungen sind deutsch-slovenisch, je nach der Sprache, in welcher die Anträge von den einzelnen Landesausschußmitgliedern gestellt werden, zu führen.

5. In allen den Grundentlastungsfond betreffenden Geschäften, so wie auch im Zwangsarbeitshause ist die deutsche Amtirung beizubehalten.

6. Die Landesbuchhaltung hat sich in ihrem administrativen Dienste der slovenischen Sprache, in der Amtirung jedoch als Controlsbehörde vorläufig, und zwar bis zum Ablaufe der Frist eines Jahres der deutschen Sprache zu bedienen, mit dem 1. März 1871, bis zu welchem Zeitpunkte von einer vom Landesausschusse eigens zu bestellenden Commission eine slovenische Terminologie der beim Verrechnungs- und Cassageschäfte vorkommenden technischen Ausdrücke zu liefern sein wird, hat auch bei der Landesbuchhaltung die slovenische Amtirung als Regel zu gelten.

7. Die für den Landtag zu liefernden Präliminarien der verschiedenen Fonde, sowie die Rechnungsabschlüsse der Stiftungsfonde sind slovenisch-deutsch zu verfassen.

8. Die Amtirung bei der Landeskassa ist slovenisch, mit Ausnahme der den Grundentlastungsfond betreffenden Geschäfte.

9. Bei den Wohlthätigkeitsanstalten ist im Verkehre mit Aemtern und Parteien im Lande und außer Landes bezüglich des Gebrauches der slovenischen oder der deutschen Sprache nach den oben sub 2 und 3 angeführten Grundsätzen vorzugehen.

Diese Grundsätze wurden den dem Landesausschusse unterstehenden Aemtern und Anstalten hinsichtlich der Amtssprache als Norm vorgezeichnet. (Exh.-Nr. 4829 de 1869.)

Als Behelfe zur slovenischen Amtirung wurden für die landschaftlichen Aemter und Anstalten angeschafft:
12 Exemplare des deutsch-slovenischen Theiles des Wolf'schen Wörterbuches,
5 Exemplare der südslavischen juridisch-politischen Terminologie,
4 Exemplare der slovenischen Grammatik von Janežič,
1 Exemplar des kroatischen Wörterbuches von Šulek (blos der deutsch-kroatische Theil) und slovenisches Reichsgesetzblatt in 2 Exemplaren. (Exh.-Nr. 608 de 1870.)

Dislocirung d. Bezirkshptsch. von Planina nach Loič.

In der Landtagssession 1869 hat der Verfassungsausschuß beschlossen, über die ihm zur Vorberathung zugewiesene Vorlage des Landesausschusses in Betreff der Dislocirung der k. k. Bezirkshauptmannschaft von Planina nach Loitsch den Bericht dahin zu erstatten, daß gegenwärtig keine Gründe vorliegen, den factischen Sitz der k. k. Bezirkshauptmannschaft zu Planina zu verändern, und daß die k. k. Regierung zu ersuchen wäre, vor einer etwa beabsichtigten Veränderung des gegenwärtigen Sitzes der genannten Bezirkshauptmannschaft die Ansicht des Landtages darüber vernehmen zu wollen.

Nachdem der plötzliche Schluß der Landtagssession 1869 die Beschlußfassung des hohen Landtages über diesen Gegenstand nicht gestattete, so hat der Landesausschuß den erwähnten, vom Verfassungsausschusse vorbereiteten Antrag der k. k. Landesregierung mit dem Ersuchen mitgetheilt, daß dieselbe vor einer etwaigen Veränderung des jetzigen factischen Verhältnisses den hohen Landtag in diesem Gegenstande um das Gutachten befragen wolle. (Exh.-Nr. 4702 de 1869.)

Rückstellung der Dienstcautionen.

Gemäß hohen Landtagsbeschlusses vom 13. October 1869 wurden den Landeskassabeamten Franz Ravnikar und Carl Žagar, dann dem Zwangsarbeitshausverwalter Vinzenz Skodler und dem Adjuncten Ferdinand Vilhar mit Rücksicht auf die currente und ordnungsmäßige Rechnungslegung die Dienstcautionen zurückgestellt. — Dagegen konnte die Rückstellung derselben an den Spitalsverwalter Schukle und Controlor Medic wegen rückständiger Rechnungen und aushaftender Mängelserläuterungen nicht gleich stattfinden. (Exh.-Nr. 4721 de 1869).

Podpora bolnih dijakov na Dunaji.

Vsled pooblastila slavnega deželnega zbora od 13. oktobra 1869. l. je deželni odbor „cesarjevič Rudolfovi družbi za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunaji“ privolil letni donesek od 52 gld. za 30 dijakov iz dežele Kranjske na dunajskem vseučelišči iz domestikalnega záloga. (Vložn. zap. št. 4755 od 1869. — Vložn. zap. št. 492 od 1870. — Vložn. zap. št. 1008 od 1870. l.)

Predloga obravnave deželnega zbora ozir premembe decemberske ustave.

Sporočilo posebnega odbora o nujnem predlogu deželnega poslanca dr. Janeza Bleiweisa zarad premembe decemberske ustave, ki zavoljo nepričakovanega sklepa lanske sesije deželnega zborovanja ni mogla več v obravnavo priti, je deželni odbor s posebnim službenim pismom slavnemu ministerstvu na znanje dal. (Vlož. zap. št. 4704 od 1869. l.)

Vodnina na Ljubljanici.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora od 19. oktobra 1869. l. je deželni odbor prošnjo občin Vrhnike, Preserja in Borovnice, da bi se odpravila vodna mitnina na Ljubljanici izročil c. k. deželni vladi, da jo slavnemu finančnemu ministerstvu predloži. — O vspehu te prošnje nima deželni odbor še nobenega sporočila. (Vložn. zapisn. štev. 4765 od 1869. l.)

Tisk Egerjev v Ljubljani.

Unterstützung kranker Studierender in Wien.

Im Grunde hoher landtäglicher Ermächtigung vom 13. October 1869 hat der Landesausschuß dem „Kronprinz-Rudolfvereine zur Pflege kranker Studierender in Wien" den Jahresbeitrag von 52 fl. für 30 aus Krain gebürtige Studierende an der Wiener Universität aus dem Domesticalfonde bewilliget. (Exh.-Nr. 4755 de 1869. — Exh.-Nr. 492 de 1870. — Exh.-Nr. 1008 de 1870.)

Vrlg. d. Landtagsvrhdlg. betreffend die Revision der Dezemberverfassung.

Den Bericht des Sonderausschusses über den Dringlichkeitsantrag des Abgeordneten Herrn Dr. Johann Bleiweis, betreffend die Revision der Dezemberverfassung, welcher wegen des unerwartet eingetretenen Schlusses der vorjährigen Landtagssession im hohen Hause nicht mehr zur Verhandlung kommen konnte, hat der Landesausschuß mit dem entsprechenden Dienstschreiben dem hohen Ministerrathe zur Kenntniß gebracht. (Exh.-Nr. 4704 de 1869.)

Wassermauth am Laibachfluße.

Gemäß hohen Landtagsbeschlusses vom 19. October 1869 hat der Landesausschuß die Petition der Gemeinden Oberlaibach, Preßer und Franzdorf um Aufhebung der Wassermauth am Laibachfluße an die k. k. Landesregierung behufs Vorlage derselben an das hohe Finanzministerium geleitet. — Ueber den Erfolg dieser Petition ist dem Landesausschusse keine Mittheilung zugekommen. (Exh.-Nr. 4765 de 1869.)

Druck von R. Eger in Laibach.

Poročilo finančnega odseka

o proračunu posilne delalnice za leto 1871.

Slavni deželni zbor!

Finančni odsek je proračun zaklada posilne delalnice za leto 1871, ki mu je bil v pretres izročen, dobro prevdaril, in s pridržkom, da posebna razjasnila, ako bi treba bilo, bode poročevalec ustmeno dal, nasvetuje sledeče predloge:

Slavni zbor naj sklene:

Prvič: V proračun za leto 1871 se stavijo:

A. Potrebščine:

I. Letna plača.

Za 1 oskrbnika	787 gld. 50 kr.	
Za 1 kontrolorja	525 „ — „	
Za 1 nadzdravnika	500 „ — „	
Skupaj		1812 gld. 50 kr.

II. Stanovanje (stanovina).

Za 1 adjunkta	126 gld. — kr.	
Za 1 nadpaznika	52 „ 50 „	
Skupaj		178 gld. 50 kr.

III. Postranščina (dodatki).

1. Na drvah za kurjavo 62 sežnjev po 7 gld. 50 kr.	465 gld. — kr.	
2. Za svečavo 162 funtov sveč po 44 kr.	71 „ 28 „	
3. Na kruhu	546 „ 13 „	
Skupaj		1082 gld. 41 kr.

IV. Službenim osebam določena plača.

1. Organistu	72 gld. — kr.	
2. Ranocelniku	199 „ 50 „	
3. Brivcu	75 „ 60 „	
4. Prižigalcu lamp	50 „ 40 „	
5. Cerkovniku	18 „ 90 „	
6. Učiteljškemu pomočniku	36 „ — „	
Skupaj		452 gld. 40 kr.

V. Letna plača za nadzorovalne osebe.

a. Redna plača.

Prvemu nadpazniku	324 gld. — kr.	
Drugemu nadpazniku	240 „ — „	
8 paznikom po 192 gld.	1536 „ — „	
7 paznikom po 168 gld.	1176 „ — „	
Skupaj		3277 gld. — kr.

b. Prekoredna plača.

Štirim pripomočnim paznikom ako bi jih bilo treba, vsakemu po 151 fl. 20 kr. . . . . 600 gld. — kr.

Skupni znesek . . . . . 3876 gld. — kr.

VI. Prineski.

V normalno-šolski zaklad . . . . . — gld. 52½ kr.

VII. Cerkovne potrebščine.

Stroški za osvečavo kapele, darilno vino i. t. d. . . . . 120 gld. — kr.

VIII. Uradnijske, kancelijske in učne potrebščine.

a. Določne.

Letni načezek (pavšal) za kancelijske potrebe . . . . 140 gld. — kr.

b. Premenljive.

1.	Za papir	1 gld. — kr.	
2.	Tiskovna in litografična dela	10 „ — „	
3.	Šolske potrebščine	10 „ — „	
4.	Premakljivo blago	5 „ — „	
5.	Različne druge uradnijske potrebe	20 „ — „	
	Skupaj		186 gld. — kr.

IX. Potrebe za varščino (monduro in orožje).

1.	Kategorijna ali vrstna mondura za 2 nadpaznika in 18 paznikov	800 gld. — kr.	
2.	Za strelivo omenjenih paznikov	7 „ — „	
	Skupaj		807 gld. — kr.

X. Potrebščine za fabriko.

1.	Za fabriške priprave in reči	6000 gld. — kr.	
2.	Za premakljivo blago	100 „ — „	
3.	Za delalne navržke prisiljencev	1600 „ — „	
4.	Odstotki oskrbovalnega osebja	100 „ — „	
5.	Plačila	540 „ — „	
6.	Svečava	240 „ — „	
7.	Uradnijske in kancelijske potrebe	30 „ — „	
8.	Posojila na povračilo	500 „ — „	
9.	Izplačilo v zaklad posilne delalnice oziroma v deželni zaklad	3000 „ — „	
10.	Različni izdajki	100 „ — „	
	Skupaj		12310 gld — kr.

XI. Opravilske priklade, nagrade in denarne podpore.

1.	Opravilska priklada za oskrbnika	212 gld. 50 kr.	
2.	Ravno tako za adjunkta	175 „ — „	
3.	Nagrada za žensko nadzornico	144 „ — „	
4.	Premenljive nagrade	400 „ — „	
5.	Premenljive denarne podpore	200 „ — „	
	Skupaj		1131 gld. 50 kr.

XII. Vzdrževanje obstoječega poslopja.

1.	Vzdrževalni stroški	500 gld. — kr.	
2.	Zavarovalni stroški	18 „ 40 „	
3.	Pometanje dimnikov	110 „ — „	
	Skupaj		628 gld. 40 kr.

XIII. Davki.

1. 16 odstotna dohodnina od čistih obresti od 106 gld.	16 gld. 40 kr.	
2. Na zemljiščinem davku	1 „ 34½ „	
Skupaj		17 gld. 74½ kr.
XIV. Za prevoznino prisiljencev		5 „ — „

XV. Stroški za oskrbovanje.

1. Za hrano ako se šteje 189 prisiljencev	12.300 gld. — kr.	
2. Zdravila in zdravniška zapisovanja zdravil . . .	440 „ — „	
3. Kurjava	470 „ — „	
4. Svečava	450 „ — „	
5. Obleka, perilo in posteljnina	2.090 „ — „	
6. Pometanje in slama za postelje	160 „ — „	
7. Premakljivo blago	170 „ — „	
8. Različni izdajki	100 „ — „	
Skupaj . .	16.180 gld. — kr.	
9. Za oskrbovanje ženstva ki je v posilnej delalnici	2.500 „ — „	
Skupni znesek		18.680 gld. — kr.

XVI. Pokojnina (penzija).

Za oskrbnika Janeza žl. Maiti-ja	1.050 gld. — kr.

XVII. Opravnina (provizija).

Za paznikovo vdovo Marijo Sedaj	54 gld. 75 kr.	
za bivšega paznika Franc Bajc-a	120 „ — „	
Skupaj		174 gld. 75 kr.

XVIII. Miloščina ali darovi.

Za ranocelnikovo vdovo Rozalijo Wascher	35 gld. — kr.	
Za zdravnikovo vdovo Marija Skedl	125 „ — „	
Za siroto Ano Skedl	40 „ — „	
Za siroto Hermino Skedl	40 „ — „	
Skupaj		241 gld. — kr.
XIX. Različni stroški		100 „ — „
Skupni znesek		42.853 gld. 73 kr.

B. Zaklada.

I. Čiste obresti.

Obresti od državne obligacije v znesku od 2050 gold	102 gld. 50 kr.

II. Zemljiščini prinosi.

Zakupščina od enega zemljišča	3 gld. — kr.

III. Prinosi fabriškega in delalniškega zavoda in zaslužki prisiljencov.

1. Tirjavščina za prodane izdelke in gotova zaloga izdelkov in blaga	5.050 gld. — kr.	
2. Posebni zaslužki prisiljencev	4.800 „ — „	
3. Povračilo na posojilih	540 „ — „	
Skupaj		10.390 gld. — kr.

IV. Doneski:

Izplačilo čistih fabriških prineskov v zaklad posilne delalnice	3.000 gld. — kr.

V. Odškodnina za oskrbovanje, ozdravljevanje in pogrebščino.

Za inostranske prisiljence	22.000 gld. — kr.	
Za inostanske prisiljenke	1.500 „ — „	
Skupaj		23.500 gld. — kr.

VI. Različnih dohodkih.

Povrjeni stroški in drugi prihodki	480 „ — „	
Znesek	37.475 gld. 50 kr.	
Gledé na potrebščine ki znašajo	4[illegible].853 „ 73 „	
se kaže primanjkava z		5.378 gld. 23 kr.

ktero ima poplačati deželni zaklad.

Drugič: Ta proračun naj se vvrsti v proračun deželnega zaklada, da se z ozirom na dokazano primanjkavo primerna zaloga iz deželnega zaklada dobiva.

Od finančnega odseka.

V Ljubljani 22. avgusta 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik in poročevalec.

Sporočilo finančnega odseka

o proračunu kranjskega deželnega zaklada z ozirom na njegove podzaklade za leto 1871.

Slavni deželni zbor!

Proračuni kranjskega deželnega, potem glediščnega, bolnišnega, porodnišnega, najdenišnega in norišnega zaklada, in zaklada posilne delalnice za leto 1871. so bili že v prejšnjih sejah slavnega deželnega zbora odobreni.

Z ozirom na te proračune je finančni odsek proračun skupne potrebščine in zaklade kranjskega deželnega zaklada in zgorej omenjenih podzakladov za leto 1871. v priležečem izkazu načrtal, ter misli, da mora še opomniti, da je proračun deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1871. v smislu sklepa slavnega deželnega zbora dne 22. oktobra 1869. l. (stenografični zapisnik 19. seje priloga 103) sestavljen.

Finančni odsek tedaj nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Prvič. Proračun kranjskega deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1871. se skupno v priležečem izkazu razloženo potrebščino od . . . . 269.399 gld. 18 kr.
in s skupno zaklado . . . . . 58.777 „ 81½ „
potrdi.

Drugič. Za potrebno zalogo primanjkave od . . . . . 210.621 gld. 36½ kr. se ima 18% priklada za leto 1871. na vse direktne davke izjemši doklado za vojašino, potem 10% priklada na davek vžitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa pobirati.

Tretjič. Deželnemu odboru se ukaže, da najviše dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad po navadnem potu zadobi.

Četrtič. Prošnja deželnega blagajnika in kontrolorja dne 19. julija 1870. l. št. 3080 za povikšanje njunih stalnih letnih plač se ne more uslišati zavoljo tega, ker je deželna blagajnica še le pred 2 letoma bila organizirana; dasiravno se spozna, da so sedanje plače teh dveh deželnih uradnikov z ozirom na prav imenitna, silno nevarna in velika opravila kranjske deželne blagajnice premajhne, in da se bodo toraj morale s časoma dostojno povikšati.

Ravno iz teh uzrokov se pri deželni blagajnici služba tretjega stalnega uradnika z naslovom „kasa oficijal“ z letno plačo od šest sto goldinarjev že sedaj sistemizira in deželnemu odboru se ukaže, da to službo nemudoma razpiše.

Petič. Služabniku Viktorju Vrusu pri kranjskem deželnem računovodstvu se reševaje njegovo prošnjo dne 17. avgusta 1870 št. 3684 njegova sedanja letna plača enako letnim plačam teh drugih deželnih služabnikov od 300 gld. na tri sto petdeset goldinarjev povikša.

Šestič. Prošnja vdove Elizabete Wolfove dne 20. avgusta 1870 pod št. II. za pokojnino se naj s tem reši, da se ji miloščina za pet let in sicer od leta 1870. do konca 1874. v letnem znesku od sto in dvajset goldinarjev za čas vdovstva dovoli.

V Ljubljani dne 25. avgusta 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Proračun Voranschlag

za deželni zaklad v vojvodstvu Kranjskem za leto 1871.
des krain. Landesfondes für das Jahr 1871.

A. Potrebščina.
Erforderniß.

I. Stroški deželnega zbora: Landtagskosten:

a)	Dnine in popotni stroški za deželne poslance Diäten und Reisekosten für die Landtagsabgeordneten	6000	gld. — kr.
b)	Plače za stenografe in pomagače Stenografen und Hilfsarbeiter	1600	„ — „
c)	Tiskarski stroški in papir Druckkosten und Papier	4000	„ — „
d)	Kurjava in svečava Beheizung und Beleuchtung	30	„ — „
e)	Rekviziti in druge uradne potrebščine Requisiten und sonstige Kanzleierfordernisse	500	„ — „
f)	Plača za pomočnega strežaja Aushilfsdiener	200	„ — „
		12330	gld. — kr.

II. Splošni administrativni stroški: Allgemeine Verwaltungs-Auslagen:

1. Opravilne in stalne plače:
Allgemeine Verwaltungs-Auslagen:

a)	Opravilnina za deželnega glavarja Functionszulage des Landeshauptmannes	2000	gld. — kr.
b)	Opravilnina za 4 deželne odbornike Funktionszulage der 4 Landesausschüsse	4000	„ — „
c)	Tajniku kot predstojniku kot letna plača in doplača Secretär als Vorsteher an Gehalt und Zulage	1400	„ — „
d)	Koncipistu kot letna plača Gehalt dem Concipisten	800	„ — „
e)	Prvemu oficijalu Besoldung des ersten Officials	700	„ — „
f)	Drugemu oficijalu. Besoldung des zweiten Oficials	600	„ — „
g)	Letna plača in doplača dež. računovodja kot predstojnika Besoldung und Zulage des Landesbuchhalters	1300	„ — „
h)	„ prvega oficijala „ des ersten Officials	900	„ — „
i)	„ drugega oficijala „ des zweiten Officials	800	„ — „
k)	„ tretjega oficijala „ des dritten Officials	700	„ — „
l)	„ četrtega oficijala „ des vierten Officials	600	„ — „
m)	„ ingrosista. „ des Ingrossisten	500	„ — „
n)	„ deželnega kasirja kot predstojnika „ des Landeskassiers	1000	„ — „
o)	„ kontrolorja „ des Controlors	800	„ — „
p)	„ blagajničnega oficijala „ des Cassaofficials	600	„ — „
		16700	gld. — kr.

2. Plače za strežaje:
Bezüge der Diener:

a)	Stalna plača prvega služabnika Besoldung des ersten Dieners	350 gld.	— kr.
b)	„ druzega „ des zweiten	350 „	— „
c)	„ tretjega „ des dritten	350 „	— „
d)	„ vratarja „ des Portiers	315 „	— „
e)	Kot emolumenti za napravo vratarjeve obleke Als Emolumente für Livree-Anschaffung des Portiers	100 „	— „
f)	„ za tri služabnike pod a), b), c) für die 3 Diener sub a), b) und c)	100 „	— „
			1565 gld. — kr.

3. Adjute:
Adjuten:

a)	Za dva pripravnika pri dež. pomočni pisarnici po 180 fl. Für 2 Amtspracticanten der landschaftl. Hilfskanzlei à 180 fl.	360 gld.	— kr.
b)	Za 2 pripravnika pri deželn. računovodstvu po 180 gld. Für 2 Amtspracticanten der Landesbuchhaltung	360 „	— „
			720 gld. — kr.

4. Dnine.
Diurnen.

a)	Za stanovitnega diurnista v dež. pisarnici po 1 gld. na dan Für einen stabilen Diurnisten in der landsch. Hilfskanzlei à 1 fl. täglich	365 gld	— kr.
b)	Za stanovitnega diurnista pri deželnemu računovodstvu po 1 gld. na dan Für einen stabilen Diurnisten bei der Landesbuchhaltung	365 „	— „
c)	Za stanovitnega diurnista pri dež. blagajnici po 1 fl. na dan Für einen stabilen Diurnisten bei der Landescasse	365 „	— „
d)	paušal za pomočne diurniste, ako bi jih potreba bilo Pauschale für allfällige Aushilfs-Diurnisten	250 „	— „
			1345 gld. — kr.

5. Remuneracije in pripomoči.:
Remunerationen und Aushilfen:

a)	stalna remuneracija za stavbenega pregledovalca Fixe Remuneration des Bauinspicienten	210 gld.	— kr.
b)	Za hišnega paznika v deželni hiši Für den Hausmeister im Landhause	90 „	— „
c)	Za hisnega paznika v licealni hiši Für den Hausmeister im Lycealgebäude	50 „	— „
d)	Za hišnega paznika v dvorski hiši. Für den Hausmeister im Burggebäude	100 „	— „
e)	Za premenljive remuneracije za uradniške osebe pri deželni pomočni pisarnici, pri računovodstvu in blagajnici Als veränderliche Remunerationen für das Personale des Hülfsamtes, der Landesbuchhaltung und Landescasse	600 „	— „
f)	Za stavbenega inženirja za nenavadne službene opravila Dem Bauingenieur für außergewöhnliche Dienstleistungen	400 „	— „
g)	Pripomoči za uradnike pri deželni pisarnici, pri računovodstvu in blagajnici, potem tudi za deželne služabnike Aushilfen für die landschaftl. Beamten der Hilfskanzlei, der Landesbuchhaltung und Landescasse, dann für das Diener-Personale	600 „	— „
			2050 „ — „

6. Popotni stroški in davščine:
Reisekosten und Diäten:

a)	Popotni stroški gospodov udov deželnega odbora in deželnih uradnikov v različnih službenih zadevah Reisekosten der Herren Landesausschußmitglieder und der landschaftl. Beamten in verschiedenen Dienstesangelegenheiten	1000 „	— „

7. Pokojnine, opravnine, rejni doneski, miloščine, posmrtna kvaterniна itd.:
7. Pensionen, Provisionen, Erziehungsbeiträge, Gnadengaben, Sterbquartale ꝛc.:

a)	pokojnina bivšega predstojnika deželne pisarnice Karola Kalmana	1000 gld.	— kr.	
	Pension des gewesenen landschaftl. Kanzlei-Vorstehers Karl Kalman			
b)	za stanovskega protokolista Ludovika pl. Fichtenau . .	280 „	— „	
	des ständischen Protokollisten Ludwig Ritter von Fichtenau			
c)	za služabnika Jožefa Prosena	350 „	— „	
	des Amtsdieners Josef Prosen			
d)	pokojnina za Sokol Konštancijo, vdovo učenika muzike .	157 „	50 „	
	Pension der Musiklehrerswitwe Sokol Konstantie			
e)	za Marijo Sapletou, vdovo kancelista	140 „	— „	
	der Kanzlistenswitwe Maria Sapletou			
f)	za Florentino pl. Taufferer, vdovo tajnika	350 „	— „	
	der Sekretärswitwe Florentine v. Taufferer			
g)	za Jero Cegner, vdovo vradnega služabnika	105 „	— „	
	der Amtsdienerswitwe Gertraud Zegner			
h)	opravnina za Weber Ano, vdovo bivšega hišnega paznika v dvorni hiši	63 „	$87\frac{1}{2}$ „	
	Provision der Burghausmeisterswitwe Anna Weber			
i)	rejni donesek za Marijo Curhaleg, siroto likvidatorja . .	105 „	— „	
	Erziehungsbeitrag der Liquidatorswaise Maria Zurhaleg			
k)	za Sapletou Vilhelmino in Marijo	63 „	— „	
	der Sapletou Wilchelmine und Maria			
l)	za Ljudmilo pl. Scio, siroto plesavskega učenika . . .	105 „	— „	
	der Ludmilla v. Scio, Tanzmeisterswaise			
m)	miloščina za Illiaschitz Ksaverijo	21 „	— „	
n)	Gnadengaben der Gusich Josefa pl.	52 „	50 „	
o)	„ „ Vermati Vincencijo	31 „	50 „	
p)	„ „ Jovijo Izabelo	26 „	25 „	
r)	„ „ Weber Franciško	19 „	16 „	
s)	„ „ Gariboldi Florentino	45 „	— „	
t)	„ „ Gariboldi Blondino	47 „	25 „	
u)	„ „ Gariboldi Henrieto	47 „	25 „	
v)	„ „ Wolf Elizabeto	120 „	— „	
				3129 gld. $28\frac{1}{2}$ kr

8. Uradne in pisarne potrebščine:
Amts- und Kanzlei-Erfordernisse:

a)	ne pavšalirane uradne potrebščine	180 gld.	— kr.	
	Nichtpauschirte Kanzlei-Erfordernisse			
b)	kamnotisni in tiskarski stroški	300 „	— „	
	Lithografie- und Druckkosten			
c)	za pavšalirane pisarne, svečavne in kurjavne potrebščine, potem za pisarne potrebnosti (vsled sklepa slavnega deželnega zbora dne 14. septembra 1868)			
	für das pauschirte Schreib-, Beleuchtungs- und Beheizungs-Materiale und für Schreibrequisiten (laut des h. Landtagsbeschlusses vom 14. Septemcer 1868)			
	za deželno pomočno pisarnico . . . . . 950 gld.			
	für die landschaftl. Hilfskanzlei			
	za deželno računovodstvo . . . . . 400 „			
	für die Landesbuchhaltung			
	in za deželno blagajnico . . . . . 240 „			
	und für die Landeskasse			
	skupaj	1590 „	— „	
	zusammen			
				2070 „ — „

9. Stroški za deželni zakonik:
Kosten des Landesgesetzblattes:

a)	Tiskarni stroški za deželni zakonik	400 „	— „	
	Druckkosten für die Landesgesetz- und Verordnungsblätter			
b)	Za slovenske prestave deželnega zakonika na mesec 20 gld. .	240 „	— „	
	Für die slovenischen Uebersetzungen dieser Landesregierungsblätter monatlich 20 fl.			
				640 „ — „

10. Drugi stroški za opravništvo:
Andere Verwaltungsauslagen:

a) hišne potrebščine sploh	60	gld.	— kr.
Hauserforderniſſe im Allgemeinen			
b) Hišna svečava	120	„	— „
Hausbeleuchtung			
c) Stroški za snaženje	60	„	— „
Reinigungsauslagen			
d) Vzdržanje ure v deželni hiši	20	„	— „
Erhaltung der Landhausuhr			
e) Hišni rekviziti za gasilne in druge oprave	10	„	— „
Feuerlösch- und andere Hausrequiſiten			
f) Stroški za vkvartiranje vojakov	160	„	— „
Militärbequartirungs-Auslagen			
g) Stroški za praznovanje rojstnega dne Njegovega veličanstva	50	„	— „
Geburtsfeier Sr. Majeſtät			
		480 gld.	— kr.
	29699 gld.		28½ kr.

III. Stroški za privatno-pravni stan posesti.
Ausgaben für den privatrechtlichen Beſitzſtand.

1. Stroški oskrbništva in vzdrževanja:
Verwaltungs- und Erhaltungskoſten.

a) Za vrtnarja deželnega gradú	150	gld.	— kr.
Für den Burggärtner			
b) Stroški vzdrževanja grajskega vrta	50	„	— „
Koſten für die Erhaltung des Burggartens			
c) Davki od aktivnih obresti	7029	„	29 „
Einkommenſteuer von Activ-Intereſſen			
d) C. k. davki od deželnih poslopij z davščino stanovnine vred	1530	„	— „
Landesfürſtliche Steuern von den landſchaftlichen Gebäuden ſammt Zinskreuzer			
	8759	„	29 „

IV. Stroški za zemljodelstvo.
Landescultur.

a) Premija za umoritev divjih zveri	400	gld.	— kr.
Prämien für Raubthier-Erlegung			
b) Doneski za šolo obdelovanja kranjske zemlje	1050	„	— „
Beitrag an die krainiſche Ackerbauſchule			
c) Donesek k štipendijem za šolo sadjereje in vinoreje v Vipavi, ako bi se napravila	600	„	— „
Beitrag zu den Stipendien für die eventuelle Errichtung der Obſt- und Weinbauſchule in Wippach			
	2050	„	— „

V. Stroški za občno varnost.
Ausgaben im Intereſſe der öffentlichen Sicherheit.

a) Stanovnina gendarmerije	6200	gld.	— kr.
Gendarmerie-Bequartirung			
b) Stroški odgnanstva	10000	„	— „
Schubauslagen			
	16200	„	— „

VI. Stroški za zdravstvo.
Sanitäts-Auslagen.

1. Stroški za cepljenje koz, namreč:
Ausgaben für die Impfung, und zwar:

a) Nagrade, podpore in premije	200	gld.	— kr.
Remunerationen, Aushilfen und Prämien			
b) Dnine in potni stroški za zdravnike, ki koze cepijo . .	2700	„	— „
Diäten und Reiſekoſten für Impfärzte			
c) Stroški za živež materam predcepljencev	1000	„	— „
Zehrungskoſten für Mütter der Vorimpflinge			

2. Drugi potroški zdravstva, namreč:
Andere Sanitäts-Ausgaben, und zwar:

a) Tretjina zdravil pri epidemijah	300 gld.	— kr.
Das Medikamentendrittel bei Epidemien		
b) Vožnji stroški zdravstvenih oseb	3200 „	— „
Fuhrkosten des Sanitätspersonales		
		7400 gld. — kr.

VII. Dobrodelne naprave.
Wohlthätigkeits-Anstalten.

1. Čisti stroški porodnišnice	8310 gld.	82½ kr.
Reine Auslagen der Gebäranstalt		
2. „ „ najdenišnice	61573 „	47 „
„ „ Findelanstalt		
3. „ „ norišnice	8853 „	58 „
„ „ Irrenanstalt		
4. „ „ posilne delalnice	5378 „	32 „
„ „ Zwangsarbeitsanstalt		
		84.116 gld. 10½ kr.

5. Bolnišnični oskrbovalni stroški:
Krankenverpflegskosten:

a) Za bolnike v civilni bolnici v Ljubljani sploh	30600 gld.	— kr.
Dem Civilkrankenhause in Laibach		
b) Vojaški bolnici v Ljubljani za nepotrjene rekrute . . .	200 „	— „
Dem Militärspitale in Laibach für unassentirte Recruten		
c) Bolnišnicam drugih kronovin za zdravljenje oseb kranjske dežele	40.000 gld.	— kr.
Den Krankenanstalten in andern Krönländern für daselbst behandelte Individuen aus Krain		
d) Porodnišnicam drugih kronovin	2.700 „	— „
Den Gebäranstalten anderer Kronländer		
		73.500 gld. — kr.

6. Drugi stroški za dobrodelne naprave, namreč:
Andere Ausgaben für Humanitäts-Anstalten u. zw.:

a) Na Dunaji	410 gld.	— kr.
in Wien		
b) v Gradcu	220 „	— „
in Graz		
c) v Terstu	660 „	— „
in Triest		
d) v Ipsu	230 „	— „
in Ybbs		
e) v Kočevji	170 „	— „
in Gottschee		
f) Ljubljanski preskerbovalnici za eno bedasto osebo . . .	73 „	— „
Laibacher Armenversorgungsanstalt für eine Blödsinnige		
		1.763 gld. — kr.
		159.379 gld. 10½ kr.

VIII. Stroški za poduk in omiko.
Auslagen für Bildungszwecke.

a) Letna plača kustozu deželnega muzeja	472 gld.	50 kr.
Gehalt des Custos des Landesmuseums		
b) Za stanovanje više realke v Mahr-ovi hiši in za preskrbljenje učilnih potrebščin	1700 „	— „
Unterbringung der Oberealschule im Mahr'schen Hause und Beischaffung der Lehrmittel		
c) Za 8 ustanov v deželni gozdarski šoli v Šneperku po 180 gld.	1440 „	— „
8 Stiftungsplätze an der Landesforstschule in Scheeberg à 180 fl.		
d) Za učilne potrebščine v deželni gozdarski šoli	200 „	— „
Für Lehrmittel der Landesforstschule		
e) Donesek deželnemu gledišču	3069 „	— „
Beitrag der Subvention für den Theaterfond		
		6881 gld. 50 kr.

IX. Javne stavbe.
Oeffentliche Bauten.

1. Subvencije za cestne stavbe . . . . . 10.000 gld. — kr.
Für Straßenbauten an Subvention

2. Za druge javne stavbe:
Für andere öffentliche Bauten:

za vzderževanje obstoječih poslopij, in sicer
Für die Erhaltung bestehender Gebäude, u. zw.

a) za dvorno poslopje	600 gld.	— kr.	
für das Burggebäude			
b) za deželno hišo	500 „	— „	
für das Landhaus			
c) za Pogačnikovo hišo	100 „	— „	
für das Pogačnik'sche Haus			
d) za plesalno hišo	500 „	— „	
für das Ballhaus			
e) za licealno poslopje	500 „	— „	
für das Lycealgebäude			
f) za poslopje glavne straže	500 „	— „	
für das Hauptwachgebäude			
g) za navadna manja vzdrževalna dela	500 „	— „	
		2800 gld.	— kr.
		12.800 gld.	— kr.

X. Stroški za pripreganje in vojašno.
Ausgaben für Vorspann und Militärzwecke.

1. Za civilno službo	300 gld.	— kr.
Für den Civildienst		
2. Za vojaško službo	12.000 „	— „
Für den Militärdienst		
3. Remuneracije za predprežne komisarje	100 „	— „
Remunerationen der Vorspanns-Kommissäre		
	12.400 gld.	— kr.

XI. Različni stroški.
Verschiedene Ausgaben.

1. Za podporo pogorelcev	1.000 gld.	— kr.
Für Unterstützung der Abgebrandten		
Drugi neprevidljivi stroški	500 „	— „
Sonstige unvorhergesehene Auslagen		
	1500 gld.	— kr.
Skupni znesek potrebščin	269.399 gld.	18 kr.
Summe des Erfordernisses		

B. Zaklada.
Bedeckung.

XII. Dohodki iz privatno-pravnega premoženja:
Einnahmen aus privatrechtlichen Vermögen:

1. Aktivne obresti:
Aktiv-Interessen:

a) 5% obresti od konvertirane obligacije od 75180 gl. a. v. Von einer Convertirungs-Obligation	3759 gld.	— kr.
b) 5% obresti od obligacij enotnega državnega dolga kot odškodnina za inkamerirani provincijalni zaklad od 700000 gld. z	35000 „	— „
Die aus der Inkamerirung des Provinzialfondes herrührenden Obligationen der einheitlichen Staatsschuld		
c) 5% obresti od državnih obligacij v starem denarji v znesku od 63137 gld. 55 kr. n. d. z	3156 „	88 „
5% Interessen von Staats-Obligation in C. M.		
d) 5% obresti od kranjskih obligacij zemljiščne odveze v starem denarji v znesku od 4777 gld. 50 kr. a. v. z	238 „	88 „
5% Interessen von krain. G. E. Obligationen in C. M.		
e) 5% obresti od ogerskih obligacij v starem denarji v znesku od 4200 gld. a. v. z	210 „	— „
5% Interessen von ungarischen Grund-Entlastungs-Obligationen		
		42364 gld. 76 kr.

2. Dohodek posestev in sicer kot stanovnine in davščine stanovnin:
Ertrag der Realitäten und zwar an Miethzinsen und Zinskreuzern:

a) Pogačnikova hiša	282 gld.	56 kr.
Pogačnik'sches Haus		
b) Plesalna hiša	322 „	53 „
Ballhaus		
c) Glavno in licealno poslopje	101 „	— „
Haupt- und Lyzealgebäude		
d) Deželna hiša	3487 „	— „
Landhaus		
		4193 gld. 9 kr.
		46557 gld. 85 kr.

XIII. Dohodki iz javnih naslovov:
Einnahmen aus öffentlichen Titeln:

1. Donesek zaklada kranjske zemljišne odveze . .	6877 gld.	— kr.
Beitrag des krain. G. E. Fondes		
2. Donesek deželno kulturnega zaklada	27 „	67 „
Beitrag des Landes-Culturfondes		
3. Donesek sirotinskega zaklada	428 „	31 „
Beitrag des Waisenstiftungsfondes		
4. Donesek Glavarjevega zaklada	295 „	62 „
Beitrag des Glavar'schen Stiftungsfondes		
5. Od različnih drugih v upravništvu visokega deželnega zastopstva stoječih manjih ustanovnih zakladov	200 „	— „
Beiträge von verschiedenen andern in der Verwaltung der hohen Landesvertretung stehenden kleineren Stiftungsfondes circa		
		7828 gld. 60 kr.

XIV. Dohodki iz dobrodelnih, zdravstvenih in drugih javnih naprav in sicer:
Einnahmen aus Wohlthätigkeits-, Sanitäts- und anderen öffentlichen Anstalten:

Čisti dohodki bolnišnice	1691 gld. 36½ k.
Reine Einkünfte aus dem Krankenhause	

XV. Različni dohodki:
Verschiedene Einnahmen:

1. Povračila za oskrbovanje	1400 gld. — kr.	
Verpflegskosten-Ersätze		
2. Računska in druga povračila	1000 „ — „	
Rechnungs- und andere Ersätze		
3. Različni drugi dohodki	300 „ — „	
Verschiedene sonstige Einnahmen		
Skupni znesek dohodkov		58777 gld. 81½ k.
Summe der Bedeckung		
V primeri k potrebščini z		269399 „ 18 kr.
Im Vergleiche zu dem Gesammterforderniſſe per		
se kaže čez stroške primanjkava z		210621 gl. 36½ kr.
ktera se ima s prikladami na davke poplačati		
zeigt sich der Bedeckungsabgang pr.		
Zur Deckung dieſes Abganges muß ein 18% Zuſchlag auf sämmtliche direkten Steuern welche ohne Kriegszuſchlag in runder Summe mit 1,064.200 fl. — sich beziffern, für das Jahr 1871 nach Abſchlag der aus Steuernachläſſen reſultirenden Einbuße im beiläufigen Reſtbetrage per . .	181280 fl. — kr.	
und nebſtbei der bisherige 10% Zuſchlag auf die Verzehrungssteuer vom Weine, Wein und Obſtmoſte und vom Fleiſche im beiläufigen Ertrage von	30000 „ — „	
auch im Jahre 1871 forteingehoben werden.		
Nachdem sich das Geſammtergebniß dieſer Zuſchläge auf		211280 fl. — kr.
beziffert, so bliebe noch ein unbedeckter Abgang pr.		658 fl. 63½ kr.
welcher durch anzuhoffende Erſparniſſe bei einzelnen Rubriken seine Deckung finden wird.		

Laibach, am 25. Auguſt 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Zur Beilage 26 & 27.

Nr. 5437

Schreiben der k. k. Landesregierung

betreffend

das Wasserrechtsgesetz und das Gesetz zur Bestimmung der Organe, welche zu entscheiden haben, ob durch einen Grundtausch eine bessere Bewirthschaftung bewirkt werde.

Hochwohlgeborner Herr Landeshauptmann!

Unter Beziehung auf meine an den löblichen Landesausschuß gerichtete Note vom 18. Juli 1870 Z. 5437 habe ich die Ehre Euer Hochwohlgeboren anruhend den slovenischen Text der nachbenannten im deutschen Texte bereits in der letzten Landtagssession beschlossenen Gesetzentwürfe und zwar des in der Landtagssitzung vom 4. Oktober 1869 beschlossenen Gesetzentwurfes zur Bestimmung der Organe, welche zur Entscheidung berufen sein sollen, ob durch einen Grundtausch eine bessere Bewirthschaftung bewirkt werde und des in der Landtagssitzung vom 22. Oktober 1869 beschlossenen Gesetzentwurfes über die Benützung, Leitung und Abwehr der Gewässer mit dem Ersuchen zu übermitteln, dieselben dem Landtage mit Rücksicht auf das Gesetz vom 20. Dezember 1869 zur verfassungsmäßigen Behandlung vorzulegen.

Bezüglich des Gesetzentwurfes über Benützung, Leitung und Abwehr der Gewässer bleibt es dem Ermessen der Landesvertretung anheimgestellt, in eine allfällige Aenderung des bereits beschlossenen Textes einzugehen, welche Aenderung sich nach Andeutung des Herrn Ackerbauministers vom 9. Juli 1870 Z. 2470/302 in einer zweifachen Richtung empfehlen dürfte:

1. Würde es zur Verständlichkeit und Uebersichtlichkeit des Gesetzes sowie besonders zur leichteren praktischen Handhabung derselben wesentlich beitragen, wenn die aus dem Reichsgesetze vom 30. Mai 1869 Nr. 93 R. G. B. in die Regierungsvorlage wörtlich aufgenommenen Paragrafe in dem zu beschließenden Landesgesetze beibehalten würden, wie dies auch von allen übrigen Landtagen in welchen diese Regierungsvorlage zur Behandlung gelangte, erfolgt ist;

2. würde auch die in der voreinjährigen Debatte über dieses Gesetz (stenografischer Bericht Seite 239) auf Grund des Ministerial Telegramms vom 21. Oktober 1869 Z. 5686 angeregte Fassung des §. 21 der Regierungsvorlage, welche lautet: „Wenn in Folge eines Stauwerkes Rückstauungen, Versumpfungen oder Beschädigungen fremden Eigenthums entstehen, so muß der Besitzer des Stauwerkes durch Tieferlegung oder Abänderung des Werkes z. B. durch Anlage von Grundabläßen die Uebelstände entweder selbst beseitigen, oder deren Beseitigung gestatten, soferne ihm selbst nicht dadurch ein überwiegender Nachtheil verursacht würde. Ueber die Zulässigkeit eines solchen Begehrens und die zu treffende Einrichtung entscheidet die politische Behörde. Ueber die dem einen oder andern Theil gebührende Entschädignng hat im Abgange einer gütlichen Uebereinkunft der Richter zu entscheiden", — und welche auch von den meisten Landtagen, in welchen das gedachte Telegramm noch rechtzeitig einlangte, bei Votirung der betreffenden Gesetzentwürfe anstatt der früheren Fassung angenommen wurde — den Vorzug vor anderen Textirungen verdienen, weil diese neue Fassung ein Abwägen der Vortheile, welche aus der Beseitigung der im §. 21 erwähnten Uebelstände für dritte Personen einerseits, und der Nachtheile, welche aus dieser Beseitigung beziehungsweise der Werksumänderung für die Stauwerksbesitzer anderseits entstehen, gestattet. Selbstverständlich hätten im Falle der Annahme dieser neuen Textirung sich die Abänderungen auf beiden Texte zu erstrecken.

Genehmigen Euer Hochwohlgeboren den Ausdruck meiner besonderen Hochachtung.

Laibach am 22. August 1870.

v. Conrad.

An Seine des Herrn
Dr. Carl Wurzbach Edlen von Tannenberg,
Landeshauptmannes ꝛc. ꝛc.
Hochwohlgeboren!
in Laibach.

Poročilo adresnega odbora

o adresi na Njih ces. in kr. apostolsko Veličanstvo.

Slavni deželni zbor!

Odbor, ki je bil v drugi seji slavnega zbora postavljen, da v adresi izdela odgovor na najvišje sporočilo Njih ces. in kr. apost. Veličanstva, je svoji nalogi z načrtom adrese pod ·/. v nemškem in slovenskem jeziku zadostil.

V njej so misli in je prepričanje adresnega odbora obširno razloženo. Zatoraj se odboru ni potrebno zdelo, v poročilu posebej razloge adrese in nasvetov razkladati, ampak bo poročevalec tisto, kar bo morebiti še treba, ustmeno pojasnoval.

Stavijo se tedaj naslednji predlogi:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Priložena adresa se potrjuje.
2. Deželnemu poglavarju se nalaga, da adreso po primerni poti predloži Njih ces. in kralj. apost. Veličanstvu.
3. Naj se v smislu adrese volijo poslanci v državni zbor.

Adresni odbor.

V Ljubljani 27. avgusta 1870.

Dr. Janez Bleiweis,
prvomestnik.

L. Svetec,
poročevalec.

Vaše ces. in kralj. apost. Veličanstvo!

Z najponižnejšim spoštovanjem se bliža najzvestejše udani zastop vojvodstva kranjskega Najvišemu prestolu Vašega ces. in kr. apost. Veličanstva, da izreče najspoštljivejšo zahvalo za najvišje sporočilo, s kterim se je Vaše ces. in kr. ap. Veličanstvo blagovolilo obrniti do najzvesteje udanega deželnega zbora.

Vpričo pomenitih dogodeb, kterih pozorišče je Evropa, šteje si najzvesteje udani deželni zastop za svojo sveto dolžnost, poslušati klic Vašega ces. in kralj. apost. Veličanstva, da bi sodeloval pri oskrbovanju tistih najvišjih zadev, kterih skupnost je sloveča zgodovina posvetila, in od kterih enotnega obravnovanja je države moč in veljava odvisna.

Z največjo zadovoljnostjo se je povsod sprejel sklep Vašega Veličanstva vlade, držati se najnatančneje neutralitete, dokler lastne koristi niso v nevarnosti, temveč, ker je zavolj tega, da še notranjska vprašanja niso rešena, in da manjka vsestransko pripoznane podloge in oblike javnega prava, državi zunanjega mirú silno potreba.

Že v svoji preponižni adresi od 28. februarja 1867 je najzvesteje udani deželni zbor izrekel svoje prepričanje, da samo prostovoljna pogodba z vsemi kraljevinami in deželami cesarstva daje stanovitno in trdno poroštvo državne edinosti in moči, in njenega resnično ustavnega razvitka.

Dogodbe, ki so od tistih mal nastopile, dokazujejo, kako utrjeno in resnično je ono prepričanje bilo.

Poskušnje z ustavo, ktera nima pravoveljavne podloge, ktere večina narodov ni pripoznala, in jim je proti volji vsiljena bila, osnovati novo, brezimeno, tako imenovano cislajtansko državo, so edinost skupne države oškodovale, pogoje njenega bitja bolj in bolj izpodkopavale, svojepravnost kraljevin, dežel in narodov umanjševale, in se je razen tega po skušnjah izkazalo, da se one s svobodoljubnimi napravami ne nakladajo, in da se zvršiti ne dajo.

Zatorej je neobhodno potreba, po eni strani, utrditi tiste naprave, ki jih zahteva državna edinost; po drugi strani avtonomijo kraljevin in dežel razširiti. Ohraniti in utrditi delegacije, in va-nje neposredno iz deželnih zborov kraljevin in dežel voliti, to so sredstva, da se doseže prvi namen.

Pogodba med vladarjem in deželnimi zbori, ko pravnimi zastopniki kraljevin in dežel o tem, kako naj bi se prenaredilo javno pravo, po tistem načinu,

Euer kaiserl. u. königl. apost. Majestät!

In tiefster Ehrfurcht nahet sich die treugehorsamste Vertretung des Herzogthums Krain zu den Stufen des allerhöchsten Thrones Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät um den ehrerbiethigsten Dank für die allerhöchste Botschaft auszusprechen, welche Eure kaiserliche und königliche apostolische Majestät an diesen treugehorsamsten Landtag zu richten geruhten.

Im Angesichte der folgenschweren Ereignisse, deren Schauplatz Europa geworden ist, hält es die treugehorsamste Vertretung für ihre heiligste Pflicht, dem Rufe Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät zu folgen und zur Wahrnehmung jener höchsten Interessen mitzuwirken, deren Gemeinsamkeit eine glorreiche Geschichte geheiliget hat und deren einheitliche Förderung die Macht und das Ansehen des Reiches bedingt.

Mit größter Befriedigung wurde allerorts der Entschluß Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät Regierung aufgenommen, die strickteste Neutralität einzuhalten, so lange nicht die eigenen Interessen des Reiches gefährdet sind, und dieß um so mehr, da die noch nicht herbeigeführte Lösung der inneren Fragen und der Mangel einer allseitig anerkannten Grundlage und Gestaltung des öffentlichen Rechtes die Erhaltung friedlicher auswärtigen Beziehungen des Reiches dringend nothwendig machen.

Bereits in seiner allerunterthänigsten Adresse vom 28. Februar 1867, hat der treugehorsamste Landtag seine Ueberzeugung dahin ausgesprochen, „daß nur ein freier Ausgleich aller Königreiche und Länder des Kaiserreiches die dauernde und feste Garantie für die Einheit und Machtstellung der Monarchie, sowie für die wahrhaft konstitutionelle Entwickelung derselben zu geben vermag."

Die mittlerweile eingetretenen Ereignisse geben den Beweis, daß diese Ueberzeugung eine sehr begründete und richtige war.

Die Versuche durch eine Verfassung, welche der rechtsgiltigen Grundlage entbehrt und von der Majorität der Völker theils nie anerkannt, theils ihnen gegen ihren Willen aufgedrungen worden ist, einen neuen namenlosen s. g. zisleithanischen Staat zu gründen haben die Einheit des Gesammtreiches geschädiget, gefährden die Existenzbedingungen desselben mehr und mehr, beeinträchtigen die Eigenberechtigung der Königreiche Länder u. Nationen und haben sich überdieß durch die Erfahrung als mit einer freiheitlichen Gestaltung unvereinbar und undurchführbar bewiesen.

Deßhalb erscheint ebensosehr dringend nothwendig jene Institutionen zu stärken, welche die Einheit des Reiches erheischt, wie auch die Autonomie der Königreiche und Länder zu erweitern. Die Erhaltung und Kräftigung der Delegazionen und deren unmittelbare Wahl durch die Landtage der Königreiche und Länder ist das Mittel zu ersterem Zwecke.

Die Vereinbarung über die erforderliche Umgestaltung des öffentlichen Rechtes in Oesterreich zwischen der Krone und den Landtagen als den gesetzlichen Vertretern der Königreiche und

kakor se je sklepo-ala pragmatiška sankcija cesarja Karla VI. od 6. decembra 1724 ter po najvišji diplomi Vašega Veličanstva od 20. oktobra 1860 in po obljubi, storjeni v najvišem patentu od 20. septembra 1865 — ona prinese tisti notranji mir, ki je državi bitni pogoj moči na zunaj, in ki zadovoli vse njene narode.

Vašega ces. in kr. apost. Veličanstva vladi bode pri tem tudi mogoče, sredstva in pota najti, da bi zadostila slovenskega naroda več ko pred 25 leti izrečeni, in potem vedno glasneje in glasneje ponavljani živi želji po združenju vseh pokrajin, koder prebiva, v eno administrativno, in kolikor mogoče državnopravno celoto.

Združen bo slovenski narod ne samo svoje pravice in koristi lahko varoval, ampak se tudi za skupne državne namene s tisto trdnostjo potezal, ki mu jo bo združena moč dajala.

Slovenci bodo živ, samosvesten trden jez proti Vašega ces. in kr. ap. Veličastva in cesarstva sovražnikom, naj si pridejo od severa ali juga.

Ko je s tem najzvesteje udani deželni zbor kranjski povedal svojo misel in svoje prepričanje o državopravnih razmerah sploh, naj mu Vaše ces. in kr. apost. blagovoli najmilostljiveje dovoliti, da razodene zdaj nekaj pritožeb in željá, ki zadevajo samo kranjsko deželo in nje prebivalce.

V tem obziru ni mogoče skrivati, da je katoliško čut mnogostransko žaleči duh, ki je zadnja leta vladal v postavodajalstvu in v zveršilu, prebivalstvo te dežele vznemirjal, in z veliko skrbjo za prihodnost napolnoval.

Najzvesteje udani deželni zbor si nadalje ne more kaj, da nebi pred najvišjim prestolom izustil svoje tožbe in žalosti, da se narodna ravnopravnost, tolikokrat slovesno obljubljena in celó po državnih osnovnih postavah zagotovljena, gledé na slovenski narod še zmirom ni uresničila. Ne v javnih uradih, ne v šolah se ne zadostuje pravičnim zahtevam slovenskega ljudstva in Vašega ces. in kr. ap. Veličanstva vlada ni ne postav, ki jih je sklenil najzvesteje udani deželni zbor za uresničenje narodne ravnopravnosti, priporočila za najvišjo potrditev ne iz svoje inicijative, da bi se dosegel isti namen, zadostno poskrbela.

Ravno tako je brez vspeha ostalo najzvestejega udanega deželnega zbora mnogoletno prizadevanje, da bi se sedanji oktrojirani, djanskim okoliščinam neprimerni, v mnozih rečeh nejasni deželni volilni red premenil, ter pravičneje in svoboljubneje prenaredil. To ustavljanje dosedanjih vlad Vašega ces. in kr. apost. Veličanstva, da niso hotele teh prenaredeb najzvesteje udanega deželnega zbora za najvišjo potrditev priporočiti, pa deželo našo tem bolj vznemirja, ker je obstoječi volilni red, ki z nejasnostjo mnozih svojih določil samovoljnosti vrata odpira, in s krivo razdelitvijo volilne pravice nekim volilnim skupinam prednosti daje, vedna nevarnost, da se deželni zastop napak sestavi, in ker so se ga prejšne vlade, kakor skušnja uči, res za ta namen posluževale, da bi umetni volitveni vspeh dosegle.

Länder gemäß dem Vorgange mit der pragmatischen Sanction Kaiser Karl des VI. vom 6. Dezember 1724 Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät allerhöchstem Diplome vom 20. Oktober 1860 und der im allerhöchsten Patente vom 20. September 1865 gegebenen Zusicherung wird jenen inneren Frieden herbeiführen, welcher die Grundbedingung der Machtstellung des Reiches nach Außen und der Befriedigung aller seiner Völker ist.

Hiebei wird es Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät Regierung gelingen, Mittel und Wege zu finden, dem bereits vor mehr als 25 Jahren und seitdem immer lauter und lauter ausgesprochenem tiefgefühltem Wunsche der slovenischen Nation nach Vereinigung der von ihr bewohnten Gebiethe zu einem administrativen und so weit möglich staatsrechtlichen Ganzen, Rechnung zu tragen.

Vereinigt wird der slovenische Volksstamm nicht bloß seine eigenen Rechte und Interessen genügend zu wahren in der Lage sein, sondern auch für die Zwecke des Gesammtstaates mit jenem Gewichte einstehen, welches ihm die vereinigte Kraft des ganzen Stammes verleihen wird.

Die Slovenen werden dann einen lebendigen, selbstbewußten, kräftigen Wall gegen die Feinde Euer kais. und königl. apost. Majestät und des Reiches, mögen sie von Norden oder Süden kommen, bilden.

Indem der treugehorsamste Landtag des Herzogthums Krain sich erlaubt hat, hiemit seine Ansichten und Ueberzeugungen über die innern staatsrechtlichen Verhältnisse im Allgemeinen auszusprechen, so geruhen ihm Euere kais. und königl. apost. Majestät huldvollst zu gestatten, um auch einigen Beschwerden und Wünschen die speziell dieses Land und dessen Bevölkerung betreffen, Worte zu leihen.

In dieser Beziehung kann es nicht verhehlt werden, daß der die katholischen Gefühlen so vielfach verletzende Geist der Gesetzgebung und Executive in den letzten Jahren die Bevölkerung dieses Landes im hohen Grade beunruhiget und mit tiefen Besorgnissen für die Zukunft erfüllt hat.

Der treugehorsamste Landtag kann ferner nicht umhin, vor den Stufen des allerhöchsten Thrones der Klage und dem Schmerze Ausdruck zu geben, daß die so oft feierlich versprochene und durch die Staatsgrundgesetze selbst allen Volksstämmen des Reiches verbürgte, nationale Gleichberechtigung in Betreff des slovenischen Volksstammes noch immer keine Verwirklichung gefunden hat. Weder in den öffentlichen Aemtern noch in den Schulen wird den berechtigten Ansprüchen der slovenischen Bevölkerung Rechnung getragen und Eurer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät Regierung hat bisher weder die vom treugehorsamsten Landtage wiederholt beschlossenen Gesetze zur Durchführung der nationalen Gleichberechtigung zur allerhöchsten Sanction empfehlen, noch aus eigener Initiative im ausreichenden Maße die nöthigen Schritte gethan, welche zu dem gedachten Ziele geführt hätten.

Ebenso blieben die vom treugehorsamsten Landtage seit vielen Jahren gemachten Bemühungen, die bestehende, octroirte, den thatsächlichen Verhältnissen nicht entsprechende, in vielen Bestimmungen unklare Landtagswahl-Ordnung, abzuändern, und gerechter und freisinniger zu gestalten, bis heute fruchtlos. Die Weigerung der bisherigen Regierungen Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät die vom treugehorsamsten Landtage beschloßenen Aenderungen zur allerhöchsten Sanktion zu empfehlen, wirkt aber auf das Land um so beunruhigender, als die bestehende Landtagswahl-Ordnung, indem sie durch die Unklarheit vieler Bestimmungen die Willkühr begünstigt und durch unrichtige Vertheilung des Wahlrechtes einzelne Wahlgruppen bevorzugt, die richtige Zusammensetzung der Landesvertretung gefährdet, und wie die Erfahrung lehrt, von früheren Regierungen auch thatsächlich da-

Najzvesteje vdani deželni zbor lahko s trdno zavestjo izreče, da je zahteva, naj se uresniči narodna ravnopravnost in popravi deželni volilni red, med najsilnejšimi, ki jih ima dežela, in da zlasti zato, ker se ona spolnila ni, je nezaupanje do vlade bolj in bolj rastlo, in mir v deželi se umikal.

Vaše ces. in kr. ap. Veličanstvo je blagovolilo najzvesteje udani dež. zbor najmilostljiveje poklicati, naj brez odloga voli v državni zbor. Najzvesteje udani deželni zbor bi po svojem prepričanju in po britkih skušnjah zastran državnega zbora, ki so prisilile naše poslance, da so iz njega izstopili, in Vaše ces. in kr. apost. Veličanstvo, da ga je razpustilo, moral volitev, ker se okoliščine med tem niso premenile, odreči.

Ali najzvesteje udani deželni zbor razloge, ki so Vaše ces. in kr. apost. Veličanstvo z ozirom na preteče vunanje nevarnosti nagnile, zbrati državne zastopnike okoli sebe, popolnoma pripoznava in navdan tistega domoljubja, ki ga je dežela naša v nevarnih časih vselej izkazovala, rad pripomore po svoji moči, da bo Avstrija za vse primerljaje pripravljena in oborožena.

Za ta namen pošilja najzvesteje udani deželni zbor svoje poslance v državni zbor, po Vašem ces. in kr. Veličanstvu na 5. dan septembra t. l. sklicani, ali samo za to, da volijo v delegacije in da se vdeležijo posvetovanja, ki ga zahtevajo vsled vojnih dogodeb denarne zadeve, in z izrečnim zavarovanjem, da to poslanje ne sme prejudic biti za prihodnje primerljeje.

Naj se potem Vašega ces. in kr. Veličanstva vladi skoraj posreči, da po poti pogodbe, ki je edino prava podloga za stanovitne naprave, naredi živo zaželjeni notranji mir, in da tako v državi, vsled tega utrjeni in močni, prapravi za vse njene narode enako prijetno stanovališče svobode in blagostanja.

Bog ohrani, Bog varuj, Bog blagoslovi Vaše ces. in kr. apost. Veličanstvo!

Od najzvesteje udanega deželnega zbora Kranjskega.

V Ljubljani dne avgusta 1870.

zu benützt wurde, mittelst derselben künstliche Wahlresultate anzustreben.

Der treugehorsamste Landtag kann es wohl mit Zuversicht aussprechen, daß die Durchführung der sprachlichen Gleichberechtigung und die Reform der Landtagswahl-Ordnung eines der dringendsten Begehren des Landes sei, dessen Nichterfüllung wesentlich beitrug, das Mißtrauen zur Staatsverwaltung mehr und mehr zu steigern und die Beruhigung des Landes hintanzuhalten.

Eure kaiserliche und königliche apostolische Majestät geruheten huldvollst den treugehorsamsten Landtag aufzufordern, die Wahlen für den Reichsrath ohne Aufschub vorzunehmen.

Der treugehorsamste Landtag sollte nach seinen Anschauungen und nach den in Betreff des Reichsrathes gemachten bittern Erfahrungen, welche seine Abgeordneten zur Verlassung und Euere kaiserliche und königliche apostolische Majestät zur Auflösung desselben veranlaßt haben, diese Wahl, nachdem eine Aenderung der Verhältnisse mittlerweile nicht eingetreten, ablehnen.

Allein der treugehorsamste Landtag würdiget die Motive, welche Euer kaiserliche und königliche apostolische Majestät mit Rücksicht auf die drohenden äußern Gefahren bewogen haben, die Vertreter des Reiches um sich zu versammeln, vollkommen, und will, beseelt von jenem Patriotismus, welchen dieses Land in schwierigen Zeiten immer bewährt, gerne das Seinige beitragen, damit Oesterreich für alle Eventualitäten vorbereitet und gerüstet sei.

Zu diesem Ende entsendet der treugehorsamste Landtag seine Bothen in den von Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät auf den 5. September 1870 einberufenen Reichsrath, jedoch ausschließlich zum Behufe der Wahl in die Delegation und zur Berathung der durch die Kriegs-Ereignisse bedingten finanziellen Maßregeln und mit der ausdrücklichen Verwahrung, daß diese Beschickung kein Präjudiz für künftige Fälle bilden könne.

Möge es dann Euer kaiserlichen und königlichen apostolischen Majestät Regierung in Kürze gelingen, auf dem Wege, des Ausgleiches, der einzig richtigen Basis für dauernde Gestaltungen, den so heiß ersehnten inneren Frieden herbeizuführen und in dem dadurch gefestigten und gekräftigten Reiche allen seinen Völkern eine gleich wohnliche Stätte der Freiheit und der Wohlfahrt zu bereiten.

Gott erhalte, Gott schütze, Gott segne Eure kaiserliche und königliche apostolische Majestät!

Vom treugehorsamsten Landtage des Herzogthums Krain.

Laibach, am August 1870.

Sporočilo

o prošnji na Njihovo Veličanstvo našega presvitlega cesarja zarad pomilostenja vseh zavoljo Janjško-Velških dogodeb obsojenih.

Slavni deželni zbor!

Peticijski odsek je vzel predlog gosp. dr. V. Zarnika, ki mu je bil 24. t. m. l. l. po slavnem zboru izročen, v pretres in je izdelal prošnjo pod potezi ·/., ktero bo poročevalec, ako bo treba, ustmeno bolj natanko razlagal.

Peticijski odsek stavi tedaj predlog, slavni deželni zbor naj sklene:

1. Priložena prošnja se potrjuje.

2. Deželni poglavar dobiva nalog, da prošnjo z nemško prestavo vred predloži Njihovemu c. k. apostoljskemu Veličanstvu.

V Ljubljani 27. avgusta 1870.

J. grof Barbo,
načelnik.

Dr. V. Zarnik,
poročevalec.

Vaše c. k. apostoljsko Veličanstvo!

Z najvišim spoštovanjem se bliža zastopstvo kranjske dežele prestolu Vašega Veličanstva in se drzne sledečo prošnjo k podnožji najvišega prestola položiti:

Lanskega leta 23. maja je društvo pod imenom „Laibacher Turnverein“ napravilo izlet na Janjče in v Velče v okolici ljubljanski. Društvo je bilo od tamošnjih prebivalcev napadeno in v beg zapodeno, ktere dogodbe preponižni zastop kranjske dežele jako obžaluje.

Nagibi, kteri so prebivalce omenjenih krajev na ta vsega obžalovanja vredni napad napotili, izvirali so iz mišljenja, da jim preti od stranke, ktere izraz je ravno ljubljansko turnarsko društvo, velika nevarnost za njihove slovenske narodnosti in katoliško vero; bili so toraj nagibi izključivo politične narave in vsa praska je bila pred vsem politična, kakoršne se pri živahnem zibanji političnih strank v vsakdanjem življenji vseh ustavnih držav dogajajo. Ker že preponižni podložniki Vašega Veličanstva ne uživajo dobrote novega v duhu ustave in ni svobodnega razvitka izdelanega kaznenega zakonika, primorani so bili sodniki Vašega Veličanstva politični dogodek po starem, v duhu časa, v kterem se še ni na javno politiško življenje noben obzir jemal storjenem še zdaj veljavnem kazenskem zakoniku presojevati. — 16. marca l. l. je bila razsodba zarad teh dogodeb sklenjena, vsled ktere je 70 oseb obsojenih, med kterimi skoraj vse na težko ječo, nekteri celó po 1 leto, 2 leti in na 3 leta in pol, kakor se vidi iz priloge pod ·/.. Kmalo potem je bila letos sodna obravnava zavoljo čisto sličnih dogodeb v Brnu na Moravskem.

V Bistrico v brnski okolici so bili namreč napravili nemški turnarji iz Brna izlet, kjer so bili na čisto enaki način od tamošnjih slovanskih prebivalcev napadeni in v beg zapodeni. — Meseca julija tek. leta je bilo od 60, po istih paragrafih kazenskega zakonika obtoženih bistriških zatožencev samo 31 obsojenih, kterim je bila najmanjša kazen s 3 dnevi in največa s 4 tedni prostega zapora odmerjena. —

Ker niso sodniki krivi tega neenakega izvrševanja kazenske postave, nego kazenska postava sama ob sebi, obrača se preponižno zastopstvo kranjske dežele na Vaše Veličanstvo, ktero naj bi v svoji previdnosti in modrosti blagovolilo te neenakosti v izvrševanje ene in iste sedanjemu času ne več primerne zastran politiških prestopkov premalo določne postave v različnih deželah Vašega presvitlega Veličanstva poravnati s pomilosčenjem in odpustom kazni vsem zarad Janjško-Velških dogodeb obsojenim. Kaznovani so bili gotovo že vsi zadosti s tem, da so bili v dolgotrajnem, večidel desetmesečnem preiskovalnem zaporu, v tem ko načrt novega kazenskega zakona najdalji preiskovalni zapor na 3 mesce omenjuje.

Ako se v obzir vzame, da so obsojenci skoraj vsi priprosti, v hribih živeči, od omikanega sveta odločeni, na nizki stopinji izobraženja stoječi poljedelci, kteri niso bili v stanu tehtnost pojmov narodnosti in vere pravo presoditi.

Ako se nadalje premisli, da so obsojenci skoraj večidel oženjeni in očetje mnogobrojnih družin, celó 8 otrók, spoznava najzvesteje udani dežel. zbor Kranjske dežele za svojo dolžnost, obrniti se na milostljivo srce Vašega Veličanstva, da bi blagovolilo z ozirom na te preponižno razložene okolščine in na mnogoštevilne nedolžno trpeče družine obsojenih pravici s prevzvišeno svojo milostjo nadomestiti.

Iz vsega tù navedenega drzne se zastop kranjskega dež. zbora preponižno prošnjo staviti:

Naj bi Vaše c. k. apostoljsko Veličanstvo blagovolilo vse po razsodbi od 16. marca 1870. leta zavoljo Janjško-Velških dogodeb obsojene najmilostljiveje pomilostiti in jim kazen odpustiti.

Sporočilo finančnega odseka

o proračunu zaklada zemljiščine odveze za leto 1871.

Slavni zbor!

Finančni odsek, ki mu je bilo naloženo, da pregleda in nasvetuje proračun zaklada za zemljiščino odvezo za leto 1871, predlaga, naj se posamesne vrste potrebščine in zaklade, kakor so v spodej načrtanih predelkih navedene, odločno potrdi, a odsek si pridržuje, da bo posamesne številke, ako bi bilo potreba, tudi po svojem sporočevalcu ustmeno dokazal.

Potrebščina.

1. Stroški za obrtništvo:

A. Deželne komisije za odvezo zemljiških davkov.

a)	Letna plača in opravilske priklade:			
	za sporočevalca	3.025	gold.	
	za tajnika	1.200	„	
	za prisednike	80	„	
	za uradnega služabnika	300	„	
	Znesek			4.605 gold.
b)	Diurnistje:			
	4 diurnisti po 1 gold. na dan	1.460	gold.	
	1 diurnist po 80 kr. na dan	292	„	
	Navprečni dninski denar (pavšal)	200	„	
	Znesek			1.952 gold.
c)	Nagrade in podpore			100 „
d)	Pisarniške in uradnijske potrebe			
	Navprečni denar (pavšal) za 5 diurnistov	18	gold.	
	Manjši pisarniški stroški	50	„	
	Svečava, pometanje, čiščenje sob i. t. d.	50	„	
	Pisalni papir	90	„	
	Tiskovina	300	„	
	Kamenopisna dela	700	„	
	Knjigovezcem	10	„	
	Kurjava	120	„	
	Pohišje in pohišne potrebnosti	100	„	
	Znesek			1.438 gold.
e)	Popotni stroški:			
	Popotni stroški in dnina sporočevalca	370	gold.	
	Popotni stroški in dnina za namestnika pooblastnikov	80	„	
	Znesek			450 gold.
f.	Različni potroški			5 „
	Skupni znesek predelka A.			8.550 gold.

B. Lokalne komisije.

a)	Letna plača, plačila, opravilske priklade		
	za 3 okrajne komisarje po 900 gold. na leto	2.700	gold.
	za 1 okrajnega komisarja po	400	„

za 1 okrajnega komisarja po	300 gold.		
za 1 okrajnega komisarja po	300 „		
Znesek		1.000	gold.
b) Diurnistje in plačilo za služabnike:			
1 diurnist po 1 gold. 20 kr. na dan	438 gold.		
4 diurnistje po 1 gold. na dan	1.460 „		
Naprečni dninski denar (pavšal) za okrajna poglavarstva	400 „		
Plačilo za uradnega služabnika	66 „		
Vkup		2.358	gold.
c) Nagrade in podpore		400	„
d) Pisarniške in uradniške potrebe		70	„
e) Potni stroški:			
Miljni denar za uradnike in diurniste okrajnih komisij.	4.500 gold.		
in ravno tako za izvedence	9.500 gold.		
Znesek		14.000	gold.
f) Najemščina		200	„
g) Različni potroški		2	„
Skupni znesek predelka B		21.260	gold.
Znesek stroškov za oskrbništvo		29.810	gold.
2. Izplačevanje kapitala:			
a) Po žrebovanji zaveznic (obligacij)		178.500	gold.
b) Po borznim nakupu obligacij		7.500	„
c) Pobotanje kapitalov		100	„
3. Plačevanje obresti opravičencem		409.550	„
4. Različni izdajki:			
a) Plačevalni doneski v deželni zaklad:			
Za oskrbovalna opravila	2.916 gold.		
Za denarnična opravila	1.067 „		
Za računarska opravila	2.894 „		
Znesek		6.877	gold.
b) Stroški za preiskavne komisije pri c. kr. davkarskih vradnijah gledé na računska opravila zemeljske odveze	1.000 gold.		
c) Nagrade davkarskim uradnikom	200 „		
Znesek		1.200	„
Skupni znesek potrebščine		633.537	gold.

Zaklada.

1. Prejemki od zavezancev:			
a) na kapitalu	186.000 gold.		
b) na obrestih	27.900 „		
c) na vsakoletnem (anuitetnem) splačevanji	2.282 „		
d) na obrestih od zastalega dolga	10.000 „		
Znesek		226.182	gold.
2. Prejemki od dežele po prikladi na davkih:			
a) od neposrednjih davkov	214.626 gold.		
b) od posrednjih davkov	30.000 „		
Znesek		244.626	„
3. Prejemki od države:			
a) po namerjenem vsakoletnem splačevanji za premenovalna (anuitetna) plačila	64.137 gold.		
b) na državnih posojilih brez obresti	97.592 „		
Znesek		161.729	„
4. Različni prejemki, to je, od računskih in drugih povračilih		1.000	„
Skupni znesek zaklade		633.537	gold.
Po tem takem enako zgoraj omenjeni potrebščini od		693.537	gold.

Finančni odsek tedaj predlaga:

Slavni zbor naj sklene:

1. Proračun zaklada za zemljiščino odvezo naj se po teh natančno razloženih predelkih za leto 1871, in sicer za potrebščino . . . . . 633.537 gold.

in za zaklado ravno toliko . . . . . 633.537 gold.
odločno poterdi.

2. Deželnemu odboru naj se naloži, da se c. k. deželno komisijo za odvezo zemljiških davkov v po posebnem dopisu s to prošnjo obrne, da bi ona vse nepotrebne popotne stroške pri okrajnih komisijah za odvezo zemljiških davkov odpraviti in tudi vse neogibljive stroške za dotično oskrbništvo ali režijo kolikor je mogoče pomanjšati hotela.

3. Za zaklado deželnega doneska za leto 1871 naj se 22% doklada na direktne davke izvzemši doklado za vojaščino, potem 10 % doklada na davek vžitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa pobira.

4. Deželnemu odboru se ukaže, da naj najviše dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad po navadnem potu zadobí.

ad 3. Zur Bedeckung des Landesbeitrages sei für das Jahr 1871 eine 22% Umlage zu den direkten Steuern mit Ausschluß des Kriegszuschlages, dann eine 10% Umlage zur Verzehrungssteuer vom Wein, Weine- und Obstmoste, dann vom Fleische einzuheben.

ad 4. Der Landesausschuß wird beauftragt, die allerhöchste Genehmigung zur Einhebung dieser Landesumlagen im gewöhnlichen Wege zu erwirken.

Laibach am 27. August 1870.

Dr. E. H. Costa,

pervomestnik in poročevalec.

Sporočilo finančnega odseka

o računskem sklepu deželo-kulturnega zaklada za leto 1869.

Slavni deželni zbor!

Finančni odbor je računski sklep kranjskega deželo-kulturnega zaklada za leto 1869. v vseh sestavah odobril.

Po tem svojem pretresu stavi finančni odsek sledeča predloga:

1. Računski sklep kranjskega deželo-kulturnega zaklada za leto 1869. v dohodkih z 1958 gld. 95 kr.
   in v stroških z . . . . . 1235 „ 52 „
   in po tem takem v ostanku z . . . . . 723 gld. 43 kr.
   se potrdi.

2. Dokazani stan premoženja tega zaklada k koncu leta 1869. v aktivah z . . 16110 gld. 9½ kr.
   in v pasivah z . . . . . 1196 „ 73 „
   po tem takem s čistim premoženjem od . . . . . 14913 gld. 36½ kr.
   se na znanje vzame.

V Ljubljani dne 27. oktobra 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. Jan. Bleiweis,
poročevalec.

Sporočilo finančnega odseka

o proračunu deželno-kulturnega zaklada za leto 1871.

Slavni deželni zbor!

Finančni odsek je proračun deželo-kulturnega zaklada za leto 1871. prevdarjal in ga v sledečih sestavah odobril:

Potrebščina:

1. Za davke in davščine	134 gld.	83 kr.
2. za različne stroške	100 „	— „
skupaj	234 gld.	83 kr.

Dohodki:

1. Aktivnih obresti	687 gld.	29 kr.
2. kazenskega denarja o gozdnih in poljskih prestopkih	500 „	— „
3. različnih prejemkov	10 „	— „
skupaj	1197 gld.	29 kr.
Ako se odštejejo stroški z	234 gld.	83 kr.
ostane za leto presežek od	962 gld.	46 kr.

Po tem nasvetuje finančni odsek:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Proračun deželo-kulturnega zaklada za leto 1871. se po predloženih predelkih potrdi.
2. Gledé na ostali presežek od 962 gld. 46 kr.
   kakor tudi na znesek od 600 „ — „
   kteri je v proračunu deželnega zaklada za leto 1871. pod naslovom „donesek k štipendijem za šolo sadjereje in vinoreje v Vipavi“ v ravno ta namen izgovorjen, nasvetuje finančni odsek, da naj se skupni znesek od 1562 gld. 46 kr. razmeri v podporo učencev kmetiške šole, ktera se bode letos v Vipavi vstanovila, v 10 štipendij po 150 gld., ostali znesek od 62 gld. 46 kr. pa za pripravo učnih pripomočkov porabi. Štipendije podeliti ima deželni odbor po dogovoru s ces. kr. deželno vlado.

V Ljubljani 28. avgusta 1870.

Dr. E. H. Costa,
prvomestnik.

Dr. Janez Bleiweis,
poročevalec.

Št. 3504.

Poročilo deželnega odbora

zarad

33% priklade na vse neposrednje davke v občini Trata, okraja Kranjskega za leto 1870.

Slavni deželni zbor!

Iz nagibov, ktere bode poročevalec ustmeno navedel, se nasvetuje:
Slavni deželni zbor naj sklene, da se dovoljuje občini Trati za leto 1870 pobirati 33% priklado na vse neposrednje davke.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 28. avgusta 1870.

Karol pl. Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

St. 2651.

Poročilo deželnega odbora

zarad

odločitve nekterih zemljiščinih parcel iz okraja Loškega in njih vtelovljenja okraju Kranjskemu.

Slavni deželni zbor!

Na prošnjo Primoža Novaka in drugih iz Jame in Praš, naj slavni deželni zbor izreče, da se ima vsled postave od 11. junija 1868, štev. 59 drž. zakonika podpirati pri c. kr. pravosodnem ministerstvu želja omenjenih prošnjikov, da se odločijo iz davkovske občine Stari dvor zemljiščine parcele 1162 do 1138, potem 1280 do 1339 Loškega okraja ter vtelovijo davkovski občini Jama okraja Kranjskega.

Od kranjskega deželnega odbora.

V Ljubljani 28. avgusta 1870.

Karol pl Wurzbach,
deželni glavar.

Dr. Razlag,
poročevalec.

Ad Nr. 33.

Der Finanz-Ausschuß stellt daher den Antrag:

Der hohe Landtag wolle beschließen:

Erstens. Der Voranschlag des krainischen Landerfondes und seiner Subfonde wird für das Jahr 1871 mit den im angeschlossenen Ausweise enthaltenen Erfordesnissen pr. . . . . 269.339 fl. 18 kr.
und mit der Gesammtbedeckung von . . . . . 58.777 „ 81½ „
genehmiget.

Zweitens. Für die erforderliche Bedeckung des Abganges pr. . . . . 210.621 fl. 36½ kr.
ist ein 18% Zuschlag im Jahre 1871 auf alle directen Steuern mit Ausnahme des Kriegszuschlages, sowie ein 10% Zuschlag auf die Verzehrungssteuer von Wein, Wein- und Obstmost, sowie vom Fleische einzuheben.

Drittens. Dem Landesausschuße wird aufgetragen, die allerhöchste Bewilligung zur Einhebung dieser Landesumlagen auf geeignetem Wege zu bewirken.

Viertens. Dem Gesuche des Landescassiers und Controlors vom 19. Juli 1870, Z. 3080 um Erhöhung ihrer stehenden Jahresbezüge kann aus dem Grunde nicht entsprochen werden, weil die Landescasse erst vor 2 Jahren organisirt wurde; obwol zugegeben wird, daß die jetzigen Bezüge dieser zwei landschaftlichen Beamten mit Rücksicht auf ihre sehr wichtigen, sehr gefahrvollen und umfangreichen Geschäfte der krainischen Landescassen zu geringe sind, und daß sie daher mit der Zeit entsprechend werden erhöht werden müssen.

Aus diesen Gründen wird bei der Landeskasse der Posten eines dritten fixen Beamten mit dem Tittel „Cassaoffizial" und dem Jahresgehalte von 600 fl. Oe.-W. schon dermalen sistemisirt und dem Landesausschuße aufgetragen, diesen Dienstposten unverzüglich auszuschreiben.

Fünftens: Dem Amtsdiener Viktor Wrus bei der Landesbuchhaltung wird in Erledigung seines Gesuches vom 17. August 1870, Z. 3684 sein bisheriger Jahresgehalt gleich den Jahresgehalten der übrigen landschaftlichen Diener von 300 fl. auf 350 fl., d. i. dreihundertfünfzig Gulden erhöht.

Sechstens: Das Gesuch der Witwe Elisabeth Wolf vom 20. August 1870, Z. II um eine Pension, ist mit dem zu erledigen, daß ihr eine Gnadengabe für fünf Jahre und zwar vom Jahre 1870 angefangen bis Ende 1874 im jährlichen Betrag von hundertzwanzig Gulden für ihre Witwendauer bewilliget werde.

Laibach, am 25. August 1870.

Dr. E. H. Costa,
Obmann.

Dr. Razlag,
Berichterstatter.